

Prospekt informacyjny

POCZTOWY SFIO

2020-01-02

PROSPEKT INFORMACYJNY POCZTOWY SPECJALISTYCZNY FUNDUSZ INWESTYCYJNY OTWARTY

Oznaczenia Subfunduszy:

Subfundusz Konserwatywny (poprzednia nazwa Subfundusz Oszczędnościowy, Gotówkowy)

Subfundusz Dłużny (poprzednia nazwa Subfundusz Obligacji)

Subfundusz Stabilny (poprzednia nazwa Subfundusz Ostrożny)

Subfundusz Obligacji (poprzednia nazwa Subfundusz Zrównoważony)

Subfundusz Dynamiczny

Fundusz może używać skróconej nazwy w brzmieniu: POCZTOWY SFIO

Firma i siedziba Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych:

IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie

adres strony internetowej: www.ipopema.pl

Niniejszy Prospekt Informacyjny został sporządzony w Warszawie, dnia 2 stycznia 2020 r.

Rozdział I. Osoby odpowiedzialne za informacje zawarte w Prospekcie

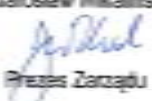
1. Imiona, nazwiska i funkcje osób odpowiedzialnych za informacje zawarte w Prospekcie

Jarosław Wkaliański	Prezes Zarządu Towarzystwa
Katarzyna Westfeld	Członek Zarządu Towarzystwa
Marcin Winnicki	Członek Zarządu Towarzystwa

2. Nazwa i siedziba Towarzystwa

Firma: IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Próżna 9, 00-107 Warszawa

3. Oświadczamy, że informacje zawarte w Prospekcie są prawdziwe i rzetelne oraz nie pomijają żadnych faktów ani okoliczności, których ujawnienie w Prospekcie jest wymagane przepisami Ustawy i Rozporządzenia. Wedle naszej najlepszej wiedzy nie istnieją, poza ujawnionymi w Prospekcie, okoliczności, które mogłyby wywrzeć znaczący wpływ na sytuację prawną, majątkową i finansową Funduszu.

Jarosław Wkaliański

Prezes Zarządu

Katarzyna Westfeld

Członek Zarządu

Marcin Winnicki

Członek Zarządu

Rozdział II. Dane o Towarzystwie

1. Firma, kraj siedziby, siedziba, adres Towarzystwa wraz z numerami telekomunikacyjnymi, adresem głównej strony internetowej i adresem poczty elektronicznej

Firma: IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna
Towarzystwo może używać skrótu firmy: „IPOPEMA TFI S.A.”
Kraj siedziby: Polska
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Próżna 9, 00-107 Warszawa
Telefon: (+48 22) 236 93 00
Fax: (+48 22) 236 93 90
Internet: www.ipopema.pl
e-mail: tfi@ipopema.pl

2. Data zezwolenia na wykonywanie działalności przez Towarzystwo

Dnia 13 września 2007 r., decyzją nr DFL/4030/50/34/07/V/KNF/47-1/AG, Komisja udzieliła zezwolenia na wykonywanie działalności przez Towarzystwo.

3. Oznaczenie sądu rejestrowego i numer, pod którym Towarzystwo jest zarejestrowane

Towarzystwo jest zarejestrowane w Sądzie Rejonowym dla m.st. Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000278264.

4. Wysokość kapitału własnego Towarzystwa, w tym wysokość składników kapitału własnego na ostatni dzień bilansowy

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wysokość i składniki kapitału własnego Towarzystwa były następujące:

Kapitał własny	23.658.333,36 zł
1. Kapitał podstawowy	10.599.441,00 zł
2. Kapitał zapasowy	6.965.083,48 zł
3. Kapitał z aktualizacji wyceny	23.327,00 zł
4. Pozostałe kapitały rezerwowe	5.091.417,76 zł
5. Zysk z lat ubiegłych	0,00 zł
6. Zysk / strata netto	979.064,12 zł

Źródłem powyższych danych są księgi rachunkowe Towarzystwa.

5. Informacja o opłaceniu kapitału zakładowego Towarzystwa

Kapitał zakładowy Towarzystwa w kwocie 10.599.441 zł został opłacony w całości.

6. Firma (nazwa) i siedziba podmiotu dominującego wobec Towarzystwa, ze wskazaniem cech tej dominacji oraz firma (nazwa) lub imiona i nazwiska oraz siedziba akcjonariuszy Towarzystwa, wraz z podaniem liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Towarzystwa, wraz z podaniem liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy, jeżeli akcjonariusz posiada co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

Akcjonariuszem Towarzystwa posiadającym 100% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu i 100% kapitału zakładowego Towarzystwa jest IPOPEMA Securities Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie.

7. Imiona i nazwiska

7.1. Imiona i nazwiska członków Zarządu Towarzystwa, ze wskazaniem pełnionych funkcji w Zarządzie

Jarosław Wkaliński   Prezes Zarządu Towarzystwa
Katarzyna Westfeld   Członek Zarządu Towarzystwa
Marcin Winnicki   Członek Zarządu Towarzystwa

7.2. Imiona i nazwiska członków Rady Nadzorczej Towarzystwa, ze wskazaniem Przewodniczącego

Jacek Lewandowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej Towarzystwa
Mariusz Piskorski	Członek Rady Nadzorczej Towarzystwa
Mirosław Borys	Członek Rady Nadzorczej Towarzystwa
Stanisław Waczkowski	Członek Rady Nadzorczej Towarzystwa
Piotr Szczepiórkowski	Członek Rady Nadzorczej Towarzystwa
Zbigniew Mrowiec	Członek Rady Nadzorczej Towarzystwa

7.3. Imiona i nazwiska osób fizycznych odpowiedzialnych w Towarzystwie za zarządzanie Funduszem

Bogusław Stefaniak - podejmuje decyzje inwestycyjne w odniesieniu do portfela inwestycyjnego Subfunduszu Konserwatywny, Subfunduszu Stabilny i Subfunduszu Obligacji.

Łukasz Jakubowski - podejmuje decyzje inwestycyjne w odniesieniu do portfela inwestycyjnego Subfunduszu Stabilny,

Jakub Krawczyk - podejmuje decyzje inwestycyjne w odniesieniu do portfela inwestycyjnego Subfunduszu Konserwatywny, Subfunduszu Stabilny i Subfunduszu Obligacji.

Karol Godyń - podejmuje decyzje inwestycyjne w odniesieniu do portfela inwestycyjnego Subfunduszu Stabilny.

8. Informacje o pełnionych przez osoby wymienione w pkt 7 funkcjach poza Towarzystwem, jeżeli ta okoliczność może mieć znaczenie dla sytuacji Uczestników Funduszu

8.1. Zarząd Towarzystwa

Jarosław Wikaliński – Prezes Zarządu Towarzystwa pełni poza Towarzystwem następujące funkcje, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu: Członek Rady Nadzorczej MDI ENERGIA S.A.

Katarzyna Westfeld - Członek Zarządu Towarzystwa, nie pełni poza Towarzystwem jakichkolwiek funkcji, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu.

Marcin Winnicki - Członek Zarządu Towarzystwa, nie pełni poza Towarzystwem jakichkolwiek funkcji, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu.

8.2. Rada Nadzorcza

Jacek Lewandowski - Przewodniczący Rady Nadzorczej Towarzystwa, pełni poza Towarzystwem następujące funkcje, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu: Prezes Zarządu IPOPEMA Securities S.A.

Mariusz Piskorski – Członek Rady Nadzorczej Towarzystwa, pełni poza Towarzystwem następujące funkcje, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu: Wiceprezes Zarządu IPOPEMA Securities S.A.

Mirosław Borys - Członek Rady Nadzorczej Towarzystwa, pełni poza Towarzystwem następujące funkcje, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu: Wiceprezes Zarządu IPOPEMA Securities S.A.

Stanisław Waczkowski - Członek Rady Nadzorczej Towarzystwa, pełni poza Towarzystwem następujące funkcje, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu: Wiceprezes Zarządu IPOPEMA Securities S.A.

Piotr Szczepiórkowski - nie pełni poza Towarzystwem funkcji, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu,

Zbigniew Mrowiec - nie pełni poza Towarzystwem funkcji, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu.

8.3. Zarządzający Funduszem

Nie pełnią poza Towarzystwem funkcji, które mogłyby mieć znaczenie dla Uczestników Funduszu.

9. Nazwy innych funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo, nieobjętych Prospektem Informacyjnym oraz nazwy zarządzanych funduszy zagranicznych lub unijnych AFI

IPOPEMA Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty z wydzielonymi subfunduszami:

-IPOPEMA Konserwatywny

-IPOPEMA Dłużny

-IPOPEMA Obligacji

-IPOPEMA Zrównoważony

-IPOPEMA Akcji

-IPOPEMA Globalnych Megatrendów

-IPOPEMA Emerytura Plus

-IPOPEMA Portfel Polskich Funduszy

-IPOPEMA Short Equity

- IPOPEMA Obligacji Korporacyjnych

IPOPEMA m-INDEKS FIO

IPOPEMA 2 FIZ Aktywów Niepublicznych

IPOPEMA 3 FIZ Aktywów Niepublicznych

IPOPEMA PRE-IPO FIZ Aktywów Niepublicznych

IPOPEMA 10 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 12 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 15 FIZ
IPOPEMA 21 FIZ Aktywów Niepublicznych
Corpus Iuris Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
IPOPEMA 24 FIZ Aktywów Niepublicznych
TOTAL FIZ
IPOPEMA 32 FIZ Aktywów Niepublicznych
CETCO POLAND FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 67 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 68 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 72 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 76 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA Multi-Asset FIZ
INBAP FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 89 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 95 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 101 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ z wydzielonymi subfunduszami:
- IPOPEMA 9
Octava FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 103 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA Global Bonds FIZ
IPOPEMA 107 FIZ Aktywów Niepublicznych
Solter Capital (dawniej IPOPEMA 108) FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 112 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA MegaTrends FIZ
IPOPEMA 118 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 127 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 128 (dawniej CC35) FIZ Aktywów Niepublicznych
PAGED FIZ Aktywów Niepublicznych
Zorkedo Capital FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 137 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 138 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 139 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 141 FIZ Aktywów Niepublicznych
VINDIX (dawniej IPOPEMA 144) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
7R (dawniej IPOPEMA 145) FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA Global Profit Absolute Return FIZ
DIRLANGO TECH FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA Benefit 1 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA Global Profit Absolute Return Plus FIZ
IPOPEMA 151 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA Benefit 2 FIZ Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
IPOPEMA Benefit 3 FIZ Aktywów Niepublicznych
HOIST II Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
IPOPEMA 155 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA 160 FIZ Aktywów Niepublicznych
Kredyt Inkaso I Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
Kredyt Inkaso II Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ z wydzielonymi subfunduszami:
- KI 1 i KI 2
IPOPEMA Active Global Asset Allocation FIZ
LARQ Growth Fund I FIZ
IPOPEMA 162 FIZ Aktywów Niepublicznych
IPOPEMA CF1 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
InSecura Plus FIZ
Kreos Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny FIZ
PSF Aktywów Niepublicznych
PSF 2 Aktywów Niepublicznych
PSF Lease Aktywów Niepublicznych
Retail Parks Fund FIZ Aktywów Niepublicznych
WASKULIT FIZ
Lumen MultiAsset FIZ Aktywów Niepublicznych
Lumen Profit 31 FIZ Aktywów Niepublicznych
Lumen Profit 32 FIZ Aktywów Niepublicznych
Lumen Profit 33 FIZ Aktywów Niepublicznych
Lumen Global Macro FIZ

Towarzystwo nie zarządza funduszami zagranicznymi lub unijnymi AFI (alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi) w rozumieniu Ustawy o funduszach.

10. Skrótowe informacje o stosowanej w towarzystwie polityce wynagrodzeń wraz z informacją, że szczegółowe informacje o tej polityce, a w szczególności opis sposobu ustalania wynagrodzeń i uznaniowych świadczeń emerytalnych, imiona i nazwiska oraz funkcje osób odpowiedzialnych za przyznawanie wynagrodzeń i uznaniowych świadczeń emerytalnych, w tym skład komitetu wynagrodzeń, jeżeli został ustanowiony w towarzystwie, są dostępne na stronie internetowej oraz ze wskazaniem strony internetowej, na której polityka ta jest udostępniona

W Towarzystwie została wdrożona „Polityka wynagrodzeń”, zgodna z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 sierpnia 2016 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinna odpowiadać polityka wynagrodzeń w towarzystwie funduszy inwestycyjnych (Dz. U. poz. 1487). Towarzystwo jest znaczącym towarzystwem funduszy inwestycyjnych w rozumieniu tego rozporządzenia.

Polityka obejmuje m.in. członków Zarządu, a także osoby podejmujące decyzje inwestycyjne dotyczące portfela inwestycyjnego funduszy. Przy ocenie indywidualnych wyników osiągniętych przez daną osobę i przy przyznawaniu zmiennych składników wynagrodzeń, Towarzystwo stosuje zarówno ilościowe miary wyników, jak i kryteria jakościowe.

Zmienne składniki wynagrodzeń są wypłacane częściowo z góry (składnik krótkoterminowy), a częściowo odroczone (składnik długoterminowy). Nabycie przez osobę podlegającą Polityce praw do wypłaty co najmniej 40% wartości zmiennych składników wynagrodzenia uzależnionych od wyników jest odroczone (składnik długoterminowy) w okresie co najmniej od trzech do pięciu lat. Nabycie praw do wypłaty odroczonego zmiennych składników wynagrodzenia, w ramach poszczególnych rat, może nastąpić po dokonaniu każdorazowo przez Towarzystwo oceny pracy tej osoby, z uwzględnieniem ujawniających się w okresie odroczenia efektów pracy jednostki organizacyjnej, w której osoba była zatrudniona, oraz efektów pracy tej osoby („ocena ryzyka ex post”).

Co najmniej 50% wartości zmiennych składników wynagrodzenia uzależnionych od wyników jest wypłacane osobom podejmującym decyzje inwestycyjne dotyczące portfela inwestycyjnego funduszy w formie instrumentów finansowych – jednostek uczestnictwa funduszy, których cenę nabycia płaci Towarzystwo. Towarzystwo nie wypłaca zmiennych składników wynagrodzeń uzależnionych od wyników w formie certyfikatów inwestycyjnych FIZ ani jednostek uczestnictwa SFIO, które przy dokonywaniu lokat aktywów stosują zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla FIZ. W celu przeciwdziałania powstawaniu konfliktów interesów oraz dbania o odpowiedni profil ryzyka funduszy, Towarzystwo przeciwdziała nadmiernej koncentracji wypłacanych jednostek uczestnictwa. Oprócz jednostek uczestnictwa funduszy, którymi zarządzają, zarządzającym mogą być wypłacane jednostki uczestnictwa innych funduszy, w szczególności o niskim profilu ryzyka.

Wypłacone w formie jednostek uczestnictwa zmienne składniki wynagrodzenia podlegają odpowiednim okresom wstrzymania, czyli okresom, w których nie można przedstawić do odkupu zmiennych składników wynagrodzenia uzależnionych od wyników w formie jednostek uczestnictwa, do których zostały już nabyte uprawnienia lub które zostały wypłacone w tej formie.

Szczegółowe informacje o Polityce wynagrodzeń Towarzystwa, w tym opis sposobu ustalania wynagrodzeń i działania komitetu wynagrodzeń zostały opublikowane na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopematfi.pl.

Rozdział III Dane o Funduszu

1. Data zezwolenia na utworzenie Funduszu

Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła zezwolenia na utworzenie Funduszu decyzją z dnia 30 maja 2016 roku (decyzja nr DFI/II/43/27/35/15/16/U/JG).

2. Data i numer wpisu Funduszu do rejestru funduszy inwestycyjnych

Dnia 23 czerwca 2016 r. Fundusz został wpisany do rejestru funduszy inwestycyjnych pod numerem RFI 1411.

3. Charakterystyka Jednostek Uczestnictwa zbywanych przez Fundusz

3.1. Charakterystyka Jednostek Uczestnictwa różnych kategorii

Fundusz zbywa Jednostki Uczestnictwa kategorii A, P, S oraz E. Jednostki Uczestnictwa różnych kategorii różnią się wysokością maksymalnej opłaty manipulacyjnej lub maksymalnej stawki wynagrodzenia za zarządzanie, a także dostępnością u danego Dystrybutora. Jednostki Uczestnictwa danej kategorii reprezentują jednakowe prawa majątkowe.

3.1.1. Jednostki Uczestnictwa kategorii A

Jednostki Uczestnictwa kategorii A są zbywane we wszystkich Subfunduszach w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE. Minimalna kwota pierwszej wpłaty na Jednostki Uczestnictwa kategorii A nie może być niższa niż 200 zł, każda kolejna nie niższa niż 100 zł. Wysokość i sposób pobierania opłaty manipulacyjnej oraz pobieranej przez Towarzystwo opłaty za zarządzanie określona jest w Statucie i Prospekcie.

3.1.2. Jednostki Uczestnictwa kategorii P

Jednostki Uczestnictwa kategorii P są zbywane we wszystkich Subfunduszach w ramach Produktów Specjalnych, innych niż Produkty, które przewidują zadeklarowanie przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, oraz w ramach Indywidualnych Kont Emerytalnych i Indywidualnych Kont Zabezpieczenia Emerytalnego. Dodatkowe warunki zbywania Jednostek Uczestnictwa kategorii P w ramach danego Produktu Specjalnego określa umowa o prowadzenie tego Produktu Specjalnego oraz odpowiednio umowa o prowadzenie IKE/IKZE.

3.1.3. Jednostki Uczestnictwa kategorii S

Jednostki Uczestnictwa kategorii S są zbywane we wszystkich Subfunduszach w ramach Produktów Specjalnych, które przewidują zadeklarowanie przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego. Dodatkowe warunki zbywania Jednostek Uczestnictwa kategorii S w ramach danego Produktu Specjalnego określa umowa o prowadzenie tego Produktu Specjalnego. Minimalna kwota pierwszej wpłaty na Jednostki Uczestnictwa kategorii P nie może być niższa niż 200 zł, każda kolejna nie niższa niż 100 zł. Wysokość i sposób pobierania opłaty manipulacyjnej oraz pobieranej przez Towarzystwo opłaty za zarządzanie określona jest w Statucie i Prospekcie.

3.1.4. Jednostki Uczestnictwa kategorii E

Jednostki Uczestnictwa kategorii E są zbywane we wszystkich Subfunduszach w ramach pracowniczych programów emerytalnych (PPE). Dodatkowe warunki zbywania Jednostek Uczestnictwa kategorii E w ramach danego PPE określa umowa PPE. Minimalna kwota pierwszej i kolejnej wpłaty na Jednostki Uczestnictwa kategorii P nie może być niższa niż 0,01 zł. Wysokość i sposób pobierania opłaty manipulacyjnej oraz pobieranej przez Towarzystwo opłaty za zarządzanie określona jest w Statucie i Prospekcie.

3.2. Jednostki Uczestnictwa:

- nie mogą być zbywane przez Uczestnika na rzecz osób trzecich, a jedynie odkupywane przez Fundusz na zasadach określonych w Prospekcie,
- podlegają dziedziczeniu,
- mogą być przedmiotem zastawu,
- nie podlegają oprocentowaniu.

4. Zwięzłe określenie praw Uczestników Funduszu

Uczestnik Funduszu ma prawo do:

- nabycia i odkupienia Jednostek Uczestnictwa,
- zamiany Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu na Jednostki Uczestnictwa innego Subfunduszu, na zasadach określonych w Prospekcie oraz Statucie,
- otrzymania świadczenia dodatkowego na zasadach określonych w Prospekcie Informacyjnym oraz Statucie,
- obciążania zastawem oraz ustanowienia blokady Jednostek Uczestnictwa,
- otrzymania potwierżeń nabycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa,

- dostępu do Prospektu Informacyjnego, Kluczowych Informacji dla Inwestorów, Informacji dla Klienta oraz rocznych i półrocznych połączonych sprawozdań finansowych Funduszu oraz sprawozdań jednostkowych Subfunduszy,
- składania reklamacji związanych z uczestnictwem w Funduszu,
- żądania od Towarzystwa naprawienia szkód spowodowanych niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązków Towarzystwa w czasie zarządzania Funduszem i Subfunduszami.

5. Zasady przeprowadzania zapisów na Jednostki Uczestnictwa

5.1. Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu Stabilny i Subfunduszu Obligacji – utworzenie Funduszu

Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu Stabilny i Subfunduszu Obligacji przyjmowane były w terminie od dnia 6 czerwca 2016 r. do dnia 7 czerwca 2016 r. włącznie.

5.2. Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu Konserwatywny

Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu Konserwatywny przyjmowane były w terminie od dnia 12 września 2016 r. do dnia 13 września 2016 r. włącznie.

5.3. Zapisy tytułem wpłat do Funduszu na Jednostki Uczestnictwa nowych Subfunduszy

Osobami uprawnionymi do zapisywania się na Jednostki Uczestnictwa są osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, zarówno rezydenci jak i nierezydenci w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe.

Zapis na Jednostki Uczestnictwa jest bezwarunkowy i nieodwołalny.

W ramach zapisów na Jednostki Uczestnictwa Subfunduszy, cena Jednostki będzie ceną stałą, jednolitą dla wszystkich jednostek objętych zapisami i będzie wynosić 100 złotych.

Zapisy na Jednostki Uczestnictwa będą przyjmowane na formularzach, których wzór udostępni Towarzystwo. Zapisy na Jednostki Uczestnictwa będą przyjmowane w siedzibie Towarzystwa.

Osoba zapisująca się na Jednostki Uczestnictwa zobowiązana jest dokonać wpłaty do Funduszu, na wydzielone rachunki prowadzone przez Depozytariusza, tytułem składanego zapisu. Wpłata może być dokonana wyłącznie przelewem. Od wpłat dokonanych w ramach zapisów na Jednostki Uczestnictwa nie będą pobierane żadne opłaty.

Minimalna łączna wysokość wpłat do Funduszu wymagana, aby utworzenie Subfunduszu doszło do skutku, powinna być nie mniejsza niż 100 000 zł. Jeżeli po upływie okresu przyjmowania zapisów na Jednostki Uczestnictwa łączna wysokość wpłat do Subfunduszu nie osiągnie kwoty, o której mowa w zdaniu poprzednim, Subfundusz nie zostaje utworzony, a proces zapisów może być powtórzony, przy czym termin ponownych zapisów zostanie ogłoszony przez Towarzystwo na stronie internetowej www.ipopema.pl na 14 dni przed planowanym dniem rozpoczęcia przyjmowania zapisów.

Przydział Jednostek Uczestnictwa nastąpi w terminie 7 dni od dnia zakończenia przyjmowania zapisów. Przydział Jednostek Uczestnictwa następuje przez wpisanie do rejestru liczby Jednostek Uczestnictwa przypadających na dokonaną przez zapisującego się wpłatę, powiększoną o wartość odsetek naliczonych za okres od dnia wpłaty do dnia przydziału.

6. Sposób i szczegółowe warunki:

1. Zbywania Jednostek uczestnictwa

6.1.1. Zasady ogólne

Fundusz zbywa Jednostki Uczestnictwa bez ograniczeń w każdym Dniu Wyceny, przy czym Fundusz może zawiesić zbywanie Jednostek Uczestnictwa w sytuacjach określonych w Prospekcie i Statucie.

Umowa o prowadzenie IKE/IKZE mogą określać szczególne warunki zbywania przez Fundusz Jednostek Uczestnictwa w ramach IKE/IKZE, w tym zawierać dodatkowe uprawnienia lub obowiązki Funduszu i Uczestnika.

Uprawnionymi do nabywania Jednostek Uczestnictwa są osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, zarówno rezydenci jak i nierezydenci w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo dewizowe (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 679). Uczestnikami Funduszu nie mogą być fundusze inwestycyjne otwarte, fundusze zagraniczne lub instytucje wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą zarządzane przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa. Uczestnikami Funduszu są podmioty, o których mowa powyżej, na rzecz których w Rejestrze są zapisane Jednostki Uczestnictwa lub ich ułamkowe części.

Przystąpienie do Funduszu przez osoby fizyczne będące osobami zajmującymi eksponowane stanowiska polityczne bądź członkami rodziny albo bliskimi współpracownikami takiej osoby - w rozumieniu Ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy („PEP”) - lub innych podmiotów, których beneficjentem rzeczywistym jest PEP, wymaga zgody kadry kierowniczej wyższego

szczebla Towarzystwa. W takiej sytuacji Fundusz nie ponosi odpowiedzialności za odmowę realizacji oświadczenia woli w sprawie przystąpienia do Funduszu lub opóźnienie w jej zrealizowaniu.

6.1.2. Rejestr i Subrejestr

Nabycie Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu wymaga posiadania Subrejestr w tym Subfunduszu. Fundusz otwiera dla Inwestora Subrejestr w danym Subfunduszu na podstawie:

- zlecenia otwarcia Subrejestr, albo
- zlecenia pierwszego nabycia Jednostek Uczestnictwa i po dokonaniu prawidłowej wpłaty tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa, albo
- zlecenia zamiany Jednostek Uczestnictwa innego Subfunduszu na Jednostki Uczestnictwa tego Subfunduszu.

Wraz z otwarciem dla Inwestora pierwszego Subrejestr, Fundusz otwiera dla Inwestora Rejestr. Zlecenie otwarcia pierwszego Subrejestr stanowi oświadczenie o zawarciu umowy o uczestnictwo w Funduszu.

Inwestor staje się Uczestnikiem po nabyciu Jednostek Uczestnictwa. Wpłata na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu powinna być dokonana w okresie nie dłuższym niż 30 dni od dnia złożenia zlecenia otwarcia Subrejestr, chyba że dany Dystrybutor, za pośrednictwem którego zlecenie zostało złożone, wymaga dokonania wpłaty jednocześnie ze złożeniem zlecenia otwarcia Subrejestr, lub w inny sposób. Zlecenie otwarcia Subrejestr wygasa, jeśli wpłata nie zostanie dokonana we wskazanym okresie.

Inwestor lub Uczestnik może posiadać więcej niż jeden Subrejestr w danym Subfunduszu. Inwestor lub Uczestnik może w każdym czasie złożyć zlecenie otwarcia kolejnego Subrejestr w danym Subfunduszu bezpośrednio w Funduszu lub za pośrednictwem Dystrybutora, o ile Dystrybutor ten dopuszcza taką możliwość. W Subrejestrze Uczestnika zapisywane są Jednostki Uczestnictwa jednej kategorii.

Uczestnik zobowiązany jest niezwłocznie poinformować Fundusz o wszelkich zmianach uprzednio podanych danych, w tym informacji o beneficjentach rzeczywistych oraz statusie PEP. Zmiana danych stałych (dane osobowe, adres zamieszkania, numer i seria dokumentu tożsamości) skutkuje wprowadzeniem jej w Rejestrze Uczestnika (we wszystkich Subrejestrach) również w przypadku wskazania przez Uczestnika w dyspozycji zmiany danych wyłącznie jednego Subrejestr.

6.1.3. Zlecenia nabycia

Nabycie Jednostek Uczestnictwa w danym Subfunduszu następuje poprzez:

- złożenie zlecenia nabycia za pośrednictwem Dystrybutora i po dokonaniu odpowiedniej wpłaty tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa na rachunek bankowy właściwego Subfunduszu, albo
- złożenie zlecenia zamiany Jednostek Uczestnictwa innego Subfunduszu na Jednostki Uczestnictwa tego Subfunduszu, albo
- poprzez dokonanie wpłaty na rachunek bankowy właściwego Subfunduszu (wpłata bezpośrednia), jeżeli Uczestnik ma już otwarty Subrejestr, na który zamierza nabyć kolejne Jednostki Uczestnictwa.

W przypadku nabywania Jednostek Uczestnictwa poprzez Dystrybutora, w zleceniu otwarcia Subrejestr i zleceniu nabycia Jednostek Uczestnictwa podawana jest nazwa Subfunduszu, wskazanie kategorii Jednostek Uczestnictwa i oznaczenie typu produktu Subrejestr: zwykły lub nazwa IKE/IKZE, a w przypadku kolejnego zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa podawana jest nazwa Subfunduszu, numer Subrejestr i oznaczany jest typ Subrejestr (zwykły lub nazwa IKE/IKZE) oraz podawane są następujące informacje:

- w przypadku osób fizycznych: imię i nazwisko Uczestnika; jeżeli Jednostki Uczestnictwa mają być nabyte w ramach reinwestycji należy dodatkowo wpisać słowo „reinwestycja” i podać datę wyceny Zlecenia odkupienia, którego dotyczy reinwestycja,
- w przypadku osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej: nazwa firmy Uczestnika; jeżeli Jednostki Uczestnictwa mają być nabyte w ramach reinwestycji należy dodatkowo wpisać słowo „reinwestycja” i podać datę wyceny Zlecenia odkupienia, którego dotyczy reinwestycja.

W przypadku składania zlecenia za pośrednictwem wybranych Dystrybutorów może być wymagane podawanie innych danych, niż wskazane powyżej.

Nabycie Jednostek Uczestnictwa wpłatą bezpośrednią dokonywane jest poprzez wpłatę środków pieniężnych na rachunek bankowy Subfunduszu prowadzony przez Depozytariusza. Zaksięgowanie środków pieniężnych na rachunku bankowym Subfunduszu równoznaczne jest ze złożeniem zlecenia nabycia.

Realizację zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa Fundusz może uzależnić od przedstawienia, w sposób wskazany przez Fundusz, dodatkowych informacji wynikających z Ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy, które okażą się niezbędne do realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz stosowania środków bezpieczeństwa finansowego, w szczególności, Uczestnik jest zobowiązany do przedstawienia i udokumentowania informacji oraz danych umożliwiających Funduszowi ustalenie struktury własności – na każdym jej poziomie – i kontroli Uczestnika, w celu dokonania identyfikacji i weryfikacji ostatecznego beneficjenta rzeczywistego. W przypadku nie przedstawienia wymaganych informacji, ich niekompletności bądź uzasadnionych wątpliwości co do ich prawdziwości znajdują zastosowanie przepisy Ustawy z o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy..

Do zleceń i dyspozycji składanych Funduszu, jak również do Uczestników oraz osób występujących na ich rzecz i w ich imieniu mają zastosowanie przepisy Ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy.

6.1.4. Wpłaty do Subfunduszy

Wpłata na Jednostki Uczestnictwa może zostać dokonana wyłącznie w środkach pieniężnych w złotych na rachunek bankowy Subfunduszu właściwy dla kategorii Jednostek Uczestnictwa, które mają być zbyte przez Fundusz za dokonaną wpłatę. Za dzień dokonania wpłaty rozumie się dzień, w którym nastąpiło zaksięgowanie środków na właściwym rachunku Subfunduszu.

Dokument wpłaty środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa (formularz zlecenia przelewu na rachunek bankowy Subfunduszu lub formularz wpłaty na rachunek bankowy Subfunduszu) powinien zawierać następujące dane: numer rachunku bankowego Subfunduszu, a w tytule wpłaty: nazwę IKE/IKZE, jeżeli wpłata dotyczy IKE/IKZE, słowa: „reinwestycja” (jeżeli Jednostki Uczestnictwa mają być nabyte w ramach reinwestycji) oraz datę wyceny Zlecenia odkupienia, którego dotyczy reinwestycja, jak również informacje niezbędne do identyfikacji Uczestnika:

- w przypadku osób fizycznych: imię i nazwisko Uczestnika oraz numer Subrejestr Uczestnika w Subfunduszu lub numer PESEL, a w przypadku jego braku datę urodzenia,

- w przypadku osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej: nazwę firmy Uczestnika oraz numer Subrejestr Uczestnika w Subfunduszu lub numer REGON.

W przypadku wpłat dokonywanych za pośrednictwem aplikacji dystrybucyjnych lub za pośrednictwem wybranych Dystrybutorów może być wymagane podanie innych danych, niż wskazanych powyżej.

W przypadku gdy Uczestnik posiada więcej niż jeden otwarty Subrejestr w danym Subfunduszu, brak wskazania numeru Subrejestr Uczestnika w danym Subfunduszu w zleceniu nabycia bądź wpłacie bezpośredniej powoduje, że Jednostki Uczestnictwa zostaną zapisane w najwcześniejszym otwartym Subrejestrze Uczestnika w danym Subfunduszu dla danej kategorii Jednostek Uczestnictwa w danym IKE/IKZE (a jeżeli zlecenie nie dotyczy Jednostek Uczestnictwa w IKE/IKZE – wówczas w Subrejestrze zwykłym).

Dokument wpłaty środków pieniężnych lub dokument zlecenia wypełniony w sposób nieprawidłowy albo wywołujący wątpliwości co do treści lub autentyczności może nie być uznany za ważne zlecenie nabycia Jednostek Uczestnictwa. W takim przypadku Fundusz zwróci otrzymane środki pieniężne. W przypadku drobnych nieprawidłowości w wypełnieniu dokumentu wpłaty środków pieniężnych lub dokumentu zlecenia, Fundusz dołoży należytej staranności w celu zrealizowania takiego zlecenia zgodnie z zamiarem Uczestnika. Przy realizacji takich zleceń decydujące znaczenie będzie miał numer rachunku bankowego, na który została dokonana wpłata.

Minimalna kwota pierwszej i kolejnej wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa danej kategorii określona jest w rozdziale III pkt 3 Prospektu i w Statucie. Regulamin i umowa o prowadzenie IKE/IKZE może określać inną minimalną kwotę wpłaty.

W przypadku, gdy kwota wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa danej kategorii jest niższa niż kwota wskazana w Prospekcie i Statucie dla danej kategorii Jednostek Uczestnictwa, Fundusz dokona zwrotu wpłaty. Zwrot nastąpi niezwłocznie bez jakichkolwiek odsetek i odszkodowań, nie później jednak niż w terminie 5 dni roboczych od dnia wpływu środków pieniężnych na rachunek bankowy Subfunduszu. Zwrot nastąpi na rachunek bankowy, z którego dokonana została wpłata.

W pracowniczych programach emerytalnych i grupowych planach oszczędnościowych wysokość wpłaty minimalnej ustalana jest przez Fundusz we współpracy z podmiotem organizującym grupową formę oszczędzania.

6.1.5. Opłaty manipulacyjne

Przy zbywaniu Jednostek Uczestnictwa Towarzystwo może pobierać opłatę manipulacyjną za zbywanie Jednostek Uczestnictwa.

6.1.6. Zbywanie Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz

Fundusz zbywa Jednostki Uczestnictwa w każdym Dniu Wyceny. Cena zbycia Jednostki Uczestnictwa w danym Dniu Wyceny jest równa Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa w tym Dniu Wyceny.

Zlecenie nabycia Jednostek Uczestnictwa jest realizowane do wysokości kwoty wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa pomniejszonej o pobrane opłaty manipulacyjne. Uczestnik otrzymuje liczbę Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu wynikającą z podzielenia kwoty środków pieniężnych przeznaczonych na nabycie, pomniejszonych o opłatę manipulacyjną, przez Wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu. Liczba zbywanych Jednostek Uczestnictwa ustalana jest z dokładnością do trzech miejsc po przecinku.

Nabycie Jednostek Uczestnictwa następuje w momencie wpisu do Subrejestr przez Agenta Transferowego liczby nabytych Jednostek Uczestnictwa za dokonaną wpłatę, na podstawie złożonego przez Uczestnika i otrzymanego przez Agenta Transferowego zlecenia oraz informacji od Depozytariusza o wpłynięciu na rachunek bankowy Subfunduszu środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa.

Fundusz zbywa Jednostek Uczestnictwa w najbliższym Dniu Wyceny następującym po dniu, w którym:

a) w przypadku zbycia Jednostek Uczestnictwa na podstawie zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa oraz wpłaty środków pieniężnych - Agent Transferowy otrzyma prawidłowo wypełnione zlecenie nabycia Jednostek Uczestnictwa oraz informację od Depozytariusza o wpłynięciu na rachunek bankowy Subfunduszu środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa;

b) w przypadku zbycia Jednostek Uczestnictwa na podstawie wpłaty bezpośredniej - Agent Transferowy otrzyma informację od Depozytariusza o wpłynięciu na rachunek bankowy Subfunduszu środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa;

c) nastąpi wyjaśnienie nieprawidłowości w wypełnieniu zlecenia otwarcia Subrejestr lub zlecenia nabycia lub dokumentu wpłaty.

6.1.7. Dystrybutorzy

Fundusz zbywa Jednostki Uczestnictwa bezpośrednio lub za pośrednictwem Dystrybutorów wskazanych w Rozdziale V Prospektu.

Dystrybutorzy przyjmują i przekazują zlecenia i dyspozycje dotyczące Subrejestrów otwartych za ich pośrednictwem. Wybrani Dystrybutorzy przyjmują i przekazują również zlecenia i dyspozycje dotyczące Subrejestrów otwartych za pośrednictwem innych Dystrybutorów. Uczestnicy mogą składać zlecenia i dyspozycje za pośrednictwem tego Dystrybutora, który przyjął zlecenie otwarcia danego Subrejestr. Jeżeli dany Dystrybutor przyjmuje wyłącznie zlecenia i dyspozycje

dotyczące Subrejestrów otwartych za jego pośrednictwem, wówczas może on odmówić przyjęcia zlecenia lub dyspozycji lub złożone za jego pośrednictwem zlecenia i dyspozycje dotyczące Subrejestrów otwartych za pośrednictwem innych Dystrybutorów mogą nie zostać zrealizowane.

W przypadku składania zleceń i dyspozycji za pośrednictwem Dystrybutora, zlecenia i dyspozycje Uczestnika są składane Dystrybutorowi w sposób ustalony przez Fundusz z Dystrybutorem lub w umowach zawartych pomiędzy Dystrybutorem a Uczestnikiem, w szczególności w umowie o przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub w regulaminie wewnętrznym Dystrybutora określającym sposób i warunki prowadzenia działalności w zakresie pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. Zlecenia i dyspozycje Uczestników mogą być składane Dystrybutorowi w sposób przez niego określony, w szczególności w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji lub telefonicznie. Zlecenia, dyspozycje i inne oświadczenia woli prawidłowo złożone za pomocą elektronicznych nośników informacji, w tym zlecenie otwarcia Subrejestru, zastępują złożenie tych zleceń i dyspozycji w formie pisemnej. W zależności od sposobu przyjmowania i przekazywania zleceń i dyspozycji przez danego Dystrybutora, okres od złożenia zlecenia lub dyspozycji do ich otrzymania przez Agenta Transferowego może być różny. Uzyskane przez Uczestnika za pośrednictwem Dystrybutora dane na temat Subrejestru mogą być nieaktualne, np. mogą nie uwzględniać rozliczeń niektórych transakcji oraz korekt. Ostateczną weryfikację zlecenia wykonuje Agent Transferowy.

6.1.8. Reinwestycja

Uczestnik może nabyć Jednostki Uczestnictwa w ramach reinwestycji. Reinwestycja jest to ponowne nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, którego Jednostki zostały odkupione przez Fundusz, do wysokości kwoty danego zlecenia odkupienia w tym samym Subfunduszu dokonanych w ciągu 60 dni kalendarzowych poprzedzających dzień złożenia zlecenia nabycia w ramach reinwestycji. Nabycie Jednostek Uczestnictwa w ramach reinwestycji nie jest obciążone opłatą manipulacyjną.

Uczestnik powinien wskazać na zleceniu reinwestycji Dzień Wyceny zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa, którego dotyczy reinwestycja. W przypadku nie wskazania Dnia Wyceny, o którym mowa w zdaniu poprzednim, przyjmuje się, że reinwestycja dotyczy Dnia Wyceny, po którym zrealizowano ostatnie zlecenie odkupienia Jednostek posiadanych przez Uczestnika w danym Subfunduszu.

Jeżeli zlecenie nabycia w ramach reinwestycji opiewa na kwotę wyższą od kwoty, ustalonego zgodnie z zasadami określonymi powyżej, zlecenia odkupienia dokonane w tym samym Subfunduszu w ciągu 60 dni kalendarzowych poprzedzających dzień złożenia zlecenia nabycia w ramach reinwestycji, zostanie pobrana opłata manipulacyjna od kwoty przewyższającej kwotę odkupienia.

Zwolnienie z opłaty manipulacyjnej przy nabywaniu Jednostek Uczestnictwa w ramach reinwestycji przysługuje jeden raz w roku kalendarzowym w każdym z Subfunduszy osobno, niezależnie od liczby Subrejestrów posiadanych przez Uczestnika.

6.1.9. Małoletni

Osoba małoletnia, która nie ukończyła 13 lat, lub osoba ubezwłasnowolniona całkowicie może składać zlecenia jedynie przez przedstawiciela ustawowego, zaś osoba małoletnia, która ukończyła 13 lat, lub osoba ubezwłasnowolniona częściowo może składać zlecenia za zgodą przedstawiciela ustawowego. Fundusz przyjmuje, że przedstawiciel ustawowy działa w granicach swoich uprawnień, może jednak w szczególnych okolicznościach zażądać od niego przedstawienia stosownego zezwolenia sądu na dokonanie określonej czynności.

6.2. Odkupywania Jednostek uczestnictwa

6.2.1. Zasady ogólne

Fundusz odkupuje Jednostki Uczestnictwa w każdym Dniu Wyceny, z tym że w sytuacjach określonych w Prospekcie, Statucie lub Ustawie, Fundusz może zawiesić odkupywanie Jednostek Uczestnictwa.

Odkupienie Jednostek Uczestnictwa nabytych w ramach IKE lub IKZE podlega szczególnym warunkom określonym w Ustawie o IKE/IKZE oraz odpowiedniej umowie.

6.2.2. Zlecenie odkupienia

Odkupienie Jednostek Uczestnictwa następuje na podstawie złożonego przez Uczestnika zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa. Zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa może być złożone wobec upoważnionego pracownika Towarzystwa, za pośrednictwem Dystrybutora lub przekazane w inny udostępniony przez Fundusz sposób.

Zlecenie odkupienia może zawierać dyspozycję odkupienia wszystkich albo określonej liczby Jednostek Uczestnictwa zapisanych w Subrejestrze albo odkupienia takiej liczby Jednostek Uczestnictwa zapisanych w Subrejestrze, w wyniku odkupienia której wypłacona zostanie określona kwota środków pieniężnych brutto (przed pobraniem podatku, o ile przepisy prawa będą nakładały na Fundusz obowiązek pobrania takiego podatku).

Zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa powinno obejmować taką liczbę Jednostek Uczestnictwa zapisanych na danym Subrejestrze, w wyniku odkupienia której wypłacona zostanie kwota środków pieniężnych brutto nie niższa niż 100 złotych, za wyjątkiem przypadków, gdy zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa obejmuje wszystkie Jednostki Uczestnictwa zapisane na danym Subrejestrze. W przypadku, gdy zlecenie odkupienia obejmuje liczbę Jednostek Uczestnictwa zapisaną na danym Subrejestrze, w wyniku odkupienia której wypłacona zostałaby kwota środków pieniężnych brutto niższa niż 100 złotych, odkupieniu podlega taka liczba Jednostek Uczestnictwa zapisanych na danym Subrejestrze, w wyniku odkupienia której wypłacona zostanie kwota środków pieniężnych brutto równa 100 złotych.

Jeżeli zlecenie odkupienia opiewa na liczbę Jednostek Uczestnictwa większą niż liczba Jednostek Uczestnictwa zapisanych w Subrejestrze Uczestnika w Subfunduszu lub na kwotę brutto wyższą niż wartość Jednostek Uczestnictwa znajdujących się

w Subrejestrze Uczestnika w Subfunduszu lub gdy w wyniku realizacji zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu ich wartość w Subrejestrze spadłaby poniżej 100 złotych, odkupieniu podlegają wszystkie Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu w danym Subrejestrze.

Zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa powinno zawierać następujące informacje: nazwę Subfunduszu, numer Subrejestru Uczestnika, oznaczenie typu produktu Subrejestru: zwykły lub nazwę IKE/IKZE, numer rachunku bankowego i dane właściciela rachunku.

W przypadku składania zlecenia za pośrednictwem wybranych Dystrybutorów może być wymagane podawanie innych danych, niż wskazane powyżej.

W przypadku zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa, w którym nie wskazano numeru Subrejestru Uczestnika, a Uczestnik posiada więcej niż jeden otwarty Subrejestr w danym Subfunduszu, Jednostki Uczestnictwa zostaną odkupione z najwcześniejszego otwartego Subrejestru Uczestnika w danym Subfunduszu prowadzonego dla danej kategorii Jednostek Uczestnictwa w danym IKE/IKZE (a jeżeli zlecenie nie dotyczy Jednostek Uczestnictwa w IKE/IKZE – z Subrejestru zwykłego).

Dokument zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa wypełniony w sposób nieprawidłowy lub nieczytelny, albo w inny sposób wywołujący wątpliwości co do treści lub autentyczności, może nie być uznany za ważne zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa. W przypadku drobnych nieprawidłowości w wypełnieniu dokumentu, jeżeli możliwe będzie ustalenie Uczestnika, Subrejestru, kategorii oraz liczby Jednostek Uczestnictwa, których dotyczy zlecenie, Fundusz doloży należytej staranności w celu realizacji takiego zlecenia zgodnie z zamiarem Uczestnika.

Do zleceń i dyspozycji składanych w Funduszu, jak również do Uczestników oraz osób występujących na ich rzecz i w ich imieniu mają zastosowanie przepisy Ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy.

6.2.3. Opłaty manipulacyjne

Przy odkupywaniu Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz Towarzystwo może pobierać opłatę manipulacyjną za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa.

6.2.4. Odkupienie jednostek uczestnictwa przez Fundusz

Odkupienie Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz następuje w każdym Dniu Wyceny. Cena odkupienia jest równa Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa, ustalonej w Dniu Wyceny, w którym następuje odkupienie Jednostek Uczestnictwa.

Odkupienie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu następuje w momencie wpisu do Rejestru przez Agenta Transferowego liczby odkupionych Jednostek Uczestnictwa i kwoty należnej Uczestnikowi z tytułu odkupienia tych Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu pomniejszonej o ewentualny podatek. Z chwilą odkupienia Jednostki Uczestnictwa są umarzane z mocy prawa. Fundusz odkupuje Jednostek Uczestnictwa w najbliższym Dniu Wyceny następującym po dniu, w którym:

- a) Agent Transferowy otrzyma prawidłowo wypełnione zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu;
- b) nastąpiło wyjaśnienie nieprawidłowości w wypełnieniu zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa.

Na podstawie złożonego zlecenia odkupienia, Fundusz odkupuje w pierwszej kolejności Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zapisane na danym Subrejestrze Uczestnika nabyte przez Uczestnika po najwyższej cenie (metoda FIFO). Uczestnik nie ma możliwości wskazania kolejności odkupywania Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

Kwotę do wypłaty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa ustala się jako iloczyn ceny odkupienia Jednostki Uczestnictwa i liczby odkupowanych Jednostek Uczestnictwa pomniejszony o ewentualny podatek, jeżeli przepisy prawa będą nakładały na Fundusz obowiązek pobrania podatku.

6.2.5. Zamknięcie Subrejestru i Rejestru

Subrejestr będzie zamykany po 90 dniach od dnia realizacji zlecenia odkupienia, lub zamiany wszystkich zapisanych na nim Jednostek Uczestnictwa, bądź na żądanie Uczestnika. Rejestr będzie zamykany wraz z zamknięciem ostatniego Subrejestru, bądź na żądanie Uczestnika. Żądanie zamknięcia Rejestru równoznaczne jest z żądaniem zamknięcia wszystkich Subrejestrów dla danego Uczestnika.

6.2.6. Małoletni

Osoba małoletnia, która nie ukończyła 13 lat, lub osoba ubezwłasnowolniona całkowicie, może składać zlecenia jedynie przez przedstawiciela ustawowego, zaś osoba małoletnia, która ukończyła 13 lat, lub osoba ubezwłasnowolniona częściowo może składać zlecenia za zgodą przedstawiciela ustawowego. Fundusz przyjmuje, że przedstawiciel ustawowy działa w granicach swoich uprawnień, może jednak w szczególnych okolicznościach zażądać od niego przedstawienia stosownego zezwolenia sądu na dokonanie określonej czynności.

6.3. Konwersji Jednostek Uczestnictwa na jednostki uczestnictwa innego funduszu oraz wysokość opłat z tym związanych

Fundusz nie przewiduje możliwości dokonywania konwersji Jednostek Uczestnictwa na jednostki uczestnictwa innych, zarządzanych przez Towarzystwo funduszy inwestycyjnych.

6.4. Wypłat kwot z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa lub wypłat dochodów Subfunduszu

6.4.1. Wypłata kwot z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa:

Wypłata środków pieniężnych z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa pomniejszonych o podatek z tytułu udziału w funduszach kapitałowych, następuje niezwłocznie po odkupieniu Jednostek Uczestnictwa w formie przelewu na rachunek

bankowy Uczestnika, albo jego przedstawiciela ustawowego, w przypadku Uczestników nieposiadających pełnej zdolności do czynności prawnych, albo osoby trzeciej, uprawnionej do otrzymania tych środków od Uczestnika w ramach zaspokojenia wymagalnej wierzytelności pieniężnej, dokonywanego w trybie i na warunkach określonych w obowiązujących przepisach prawa. Wypłata może być dokonana na rachunek pieniężny Uczestnika prowadzony przez dom maklerski.

Fundusz dokonuje wypłaty niezwłocznie po odkupieniu Jednostek Uczestnictwa, z tym że okres pomiędzy dniem odkupienia a dniem złożenia przez Fundusz dyspozycji przelewu środków pieniężnych przeznaczonych na wypłatę będzie nie dłuższy niż 7 dni, chyba że opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności. Moment wypłynięcia środków wypłacanych przez Fundusz na rachunek bankowy Uczestnika zależy od procedur banku prowadzącego rachunek Uczestnika.

6.4.2. Wypłata dochodów Funduszu:

Fundusz nie przewiduje wypłat dochodów bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

6.5. Zamiany Jednostek Uczestnictwa związanych z jednym Subfunduszem na Jednostki Uczestnictwa związane z innym Subfunduszem oraz wysokość opłat z tym związanych

Uczestnik ma prawo, na podstawie jednego zlecenia, do dokonania zamiany Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu na Jednostki Uczestnictwa innego Subfunduszu tej samej kategorii. Fundusz dokonuje zamiany Jednostek Uczestnictwa w każdym Dniu Wyceny.

Zamiana Jednostek Uczestnictwa polega na jednoczesnym odkupieniu Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu („Subfundusz źródłowy”) oraz zbyciu w jednym Dniu Wyceny, za kwotę uzyskaną z odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu Źródłowego pomniejszoną o opłatę za Zamianę, Jednostek Uczestnictwa innego Subfunduszu („Subfundusz docelowy”). Nabycie jednostek uczestnictwa w Subfunduszu docelowym, w ramach Zamiany, nastąpić może dopiero po uznaniu rachunku bankowego Subfunduszu docelowego środkami pieniężnymi pochodzącymi z odkupienia Jednostek Uczestnictwa z Subfunduszu źródłowego w ramach tej Zamiany.

Zamiana może być dokonana wyłącznie w ramach jednej kategorii Jednostek Uczestnictwa. Umowa o prowadzenie IKE/IKZE może określać szczególne warunki zamiany Jednostek Uczestnictwa w ramach IKE/IKZE, w tym zawierać dodatkowe uprawnienia lub obowiązki Funduszu i Uczestnika.

Zlecenie zamiany Jednostek Uczestnictwa powinno zawierać następujące informacje: nazwę Subfunduszu źródłowego i numer Subrejestr Subfunduszu źródłowego, oznaczenie typu produktu Subrejestr Subfunduszu źródłowego: zwykły lub nazwa IKE/IKZE, nazwę Subfunduszu docelowego, numer Subrejestr Subfunduszu docelowego, oznaczenie typu produktu Subrejestr docelowego: zwykły lub nazwę IKE/IKZE.

W przypadku składania zlecenia za pośrednictwem wybranych Dystrybutorów może być wymagane podawanie innych danych, niż wskazane powyżej.

W przypadku gdy Agent Transferowy otrzyma zlecenia zamiany dotyczące tego samego Subrejestr w czasie skutkującym ich realizacją w tym samym Dniu Wyceny, będą one realizowane w kolejności losowej.

Przy zamianie Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz Towarzystwo może pobierać Opłatę Wyrównawczą oraz opłatę za Zamianę.

Zamiana Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu następuje w momencie wpisu do Rejestru przez Agenta Transferowego liczby zamienionych Jednostek Uczestnictwa.

Fundusz zamienia Jednostki Uczestnictwa w drugim kolejnym Dniu Wyceny następującym po dniu, w którym:

- a) Agent Transferowy otrzyma prawidłowo wypełnione zlecenie zamiany Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu;
- b) nastąpiło wyjaśnienie nieprawidłowości w wypełnieniu zlecenia zamiany Jednostek Uczestnictwa.

Na podstawie złożonego zlecenia zamiany, Fundusz zamienia w pierwszej kolejności Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zapisane na danym Subrejestrze Uczestnika nabyte przez Uczestnika po najwyższej cenie (metoda FIFO). Uczestnik nie ma możliwości wskazania kolejności zamiany Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

W zakresie nieopisanym w niniejszym punkcie do zamiany stosuje się odpowiednio zasady dotyczące zbywania i odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

Osoba małoletnia, która nie ukończyła 13 lat, lub osoba ubezwłasnowolniona całkowicie, może składać zlecenia jedynie przez przedstawiciela ustawowego, zaś osoba małoletnia, która ukończyła 13 lat, lub osoba ubezwłasnowolniona częściowo może składać zlecenia za zgodą przedstawiciela ustawowego. Fundusz przyjmuje, że przedstawiciel ustawowy działa w granicach swoich uprawnień, może jednak w szczególnych okolicznościach zażądać od niego przedstawienia stosownego zezwolenia sądu na dokonanie określonej czynności.

6.6. Spełniania świadczeń należnych z tytułu nieterminowych realizacji zleceń oraz błędnej wyceny

6.6.1. Świadczenie z tytułu nieterminowej realizacji zleceń

W przypadku realizacji zlecenia w terminie późniejszym niż wskazany w Statucie Funduszu albo niezrealizowania zlecenia Uczestnik, który poniósł szkodę w związku z opóźnioną realizacją lub niezrealizowaniem zlecenia może żądać od Towarzystwa świadczenia:

- w przypadku zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa - będącego iloczynem różnicy ilości nabytych Jednostek Uczestnictwa według Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa z dnia realizacji i ilości Jednostek Uczestnictwa, jaka zostałaby nabyta za dokonaną wpłatę, gdyby zlecenie zostało zrealizowane w ostatnim możliwym terminie wskazanym w Prospekcie i Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadającej na Jednostkę Uczestnictwa w tym dniu, o ile iloczyn ten jest liczbą dodatnią.

- w przypadku zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa – będącego iloczynem różnicy Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa z ostatniego dnia, w którym zgodnie ze Statutem zlecenie winno zostać zrealizowane i Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa z tego dnia i liczby odkupionych Jednostek Uczestnictwa, o ile iloczyn ten jest liczbą dodatnią.

Warunkiem spełnienia świadczenia jest brak winy Uczestnika w opóźnieniu realizacji jednego ze zleceń, o których mowa powyżej, niedochowanie należytej staranności przez Towarzystwo lub podmiot, za który Towarzystwo ponosi odpowiedzialność oraz wniosek Uczestnika oraz przekazanie przez Uczestnika Towarzystwu danych niezbędnych do realizacji przez Towarzystwo obowiązków wynikających z prawa podatkowego.

6.6.2. Świadczenie z tytułu błędnej wyceny

W przypadku, gdy w danym Dniu Wyceny prawidłowo obliczona Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa była wyższa, niż Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa wyliczona błędnie:

- Uczestnicy, którzy tego Dnia Wyceny nabyli Jednostki Uczestnictwa w wyniku błędnej wyceny otrzymali większą liczbę Jednostek Uczestnictwa. Uczestnicy ci nie będą zobowiązani do zwrotu nadwyżki, a Towarzystwo, w celu wyrównania strat pozostałym Uczestnikom, wpłaci do danego Subfunduszu brakującą kwotę.
- Uczestnicy, których Jednostki Uczestnictwa tego Dnia Wyceny zostały odkupione, w wyniku błędnej wyceny otrzymali mniejszą kwotę wypłaty. Uczestnicy ci otrzymają od Towarzystwa brakującą kwotę poprzez przelew na rachunek bankowy wskazany w zleceniu.

W przypadku, gdy w danym Dniu Wyceny prawidłowo obliczona Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa była niższa, niż Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa wyliczona błędnie:

- Uczestnicy, którzy tego Dnia Wyceny nabyli Jednostki Uczestnictwa w wyniku błędnej wyceny otrzymali mniejszą liczbę Jednostek Uczestnictwa. Towarzystwo nabędzie na rzecz tych Uczestników brakującą ilość Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu.
- Uczestnicy, których Jednostki Uczestnictwa tego Dnia Wyceny zostały odkupione, w wyniku błędnej wyceny otrzymali większą kwotę wypłaty. Uczestnicy ci nie będą zobowiązani do zwrotu nadwyżki, a Towarzystwo, w celu wyrównania strat pozostałym Uczestnikom, wpłaci do danego Subfunduszu brakującą kwotę.

Zlecenie zamiany traktowane jest jak odkupienie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu źródłowym (funduszu źródłowym) i jednoczesne nabycie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu docelowym (funduszu docelowym). Zlecenia wskazujące określoną kwotę nabycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa będą traktowane na potrzeby powyższych zapisów jak zlecenia nabycia lub odkupienia odpowiedniej ilości Jednostek Uczestnictwa przeliczonych według Wartości Aktywów Netto Funduszu wyliczonej błędnie.

7. Wskazanie okoliczności, w których Fundusz może zawiesić zbywanie lub odkupywanie Jednostek Uczestnictwa

Fundusz może zawiesić odkupywanie Jednostek Uczestnictwa na dwa tygodnie, jeżeli:

- w okresie ostatnich dwóch tygodni suma wartości odkupionych przez Fundusz Jednostek Uczestnictwa oraz Jednostek Uczestnictwa, których odkupienia zażądano, stanowi kwotę przekraczającą 10% wartości Aktywów Funduszu, lub
- nie można dokonać wiarygodnej wyceny istotnej części Aktywów Funduszu z przyczyn niezależnych od Funduszu.

W przypadku, o którym mowa powyżej, za zgodą i na warunkach określonych przez Komisję Nadzoru Finansowego:

- odkupywanie Jednostek Uczestnictwa może zostać zawieszona na okres nieprzekraczający dwóch miesięcy,
- Fundusz może odkupywać Jednostki Uczestnictwa w ratach w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy, przy zastosowaniu proporcjonalnej redukcji lub przy dokonywaniu wypłat z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa.

Powyższe ma zastosowanie oddzielnie do każdego Subfunduszu.

Fundusz może zawiesić zbywanie Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu, jeżeli:

- Wartość Aktywów Netto tego Subfunduszu przekroczy 500.000.000 (pięćset milionów) złotych,
- nie można dokonać wiarygodnej wyceny istotnej części aktywów Subfunduszu z przyczyn niezależnych od Funduszu/Subfunduszu. Zawieszenie może nastąpić na okres 2 tygodni. Za zgodą i na warunkach określonych przez Komisję zbywanie jednostek uczestnictwa może zostać zawieszona na okres dłuższy niż 2 tygodnie, nieprzekraczający jednak 2 miesięcy.

8. Wskazanie rynków, na których są zbywanie i odkupywanie Jednostki Uczestnictwa

Jednostki uczestnictwa są zbywane na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

9. Informacje na temat obowiązków podatkowych Funduszu i Uczestników Funduszu, ze wskazaniem obowiązujących przepisów

9.1. Zwięźle informacje na temat obowiązków podatkowych Funduszu

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 10 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych Fundusz jest zwolniony z podatku dochodowego od osób prawnych.

9.2. Szczegółowe informacje na temat obowiązków podatkowych Uczestników Funduszu :

9.2.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Zgodnie z art. 30a ust. 1 pkt 5 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, dochody osób fizycznych z tytułu udziału w funduszach inwestycyjnych działających na podstawie Ustawy są opodatkowane zryczałtowanym podatkiem dochodowym wynoszącym na dzień sporządzenia Prospektu 19% wypłacanej kwoty dochodu.

Na podstawie art. 52a ust. 1 pkt 3 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych dochody z tytułu udziału w funduszach inwestycyjnych, o których mowa w art. 30a ust. 1 pkt 5 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych są zwolnione od podatku dochodowego, jeżeli dochody te są wypłacane podatnikowi na podstawie umów zawartych lub zapisów dokonanych przez podatnika przed dniem 1 grudnia 2001 r.; zwolnienie nie dotyczy dochodów uzyskanych w związku z przystąpieniem podatnika do programu oszczędzania z funduszem kapitałowym, bez względu na formę tego programu - w zakresie dochodów z tytułu wpłat (wkładów) do funduszu dokonanych począwszy od dnia 1 grudnia 2001 r., z zastrzeżeniem art. 21 ust. 1 pkt 58 i 59 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Uczestnicy Funduszu będący spadkobiercami uiszczają podatek zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (tj. Dz.U. z 2018 r., poz. 644 ze zm.).

Przedmiotem opodatkowania jest dochód, a więc przychód pomniejszony o koszty jego uzyskania. Przychodem jest różnica pomiędzy wpłacaną kwotą na nabycie Jednostek Uczestnictwa, a wypłacaną kwotą. Zgodnie z art. 30a ust. 5 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych dochodu z tytułu udziału w funduszach inwestycyjnych nie pomniejsza się o straty z tytułu udziału w funduszach kapitałowych oraz inne straty z kapitałów pieniężnych i praw majątkowych, poniesione w roku podatkowym oraz w latach poprzednich.

Zgodnie z art. 41 ust. 4 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych Fundusz jest zobowiązany pobierać zryczałtowany podatek dochodowy od dokonywanych wypłat (świadczeń) lub stawianych do dyspozycji podatnika pieniędzy lub wartości pieniężnych z tytułu dochodów z tytułu udziału w funduszach inwestycyjnych (Fundusz jest płatnikiem tego podatku).

Zgodnie z art. 17 ust. 1c Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych nie ustala się przychodu z tytułu umorzenia jednostek uczestnictwa subfunduszu funduszu inwestycyjnego z wydzielonymi subfunduszami, w przypadku zamiany jednostek uczestnictwa subfunduszu na jednostki uczestnictwa innego subfunduszu tego samego funduszu inwestycyjnego, dokonanej na podstawie Ustawy.

Na podstawie art. 30a ust. 1 pkt 10 i 11 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych zryczałtowany podatek dochodowy jest pobierany od:

- dochodu oszczędzającego na indywidualnym koncie emerytalnym z tytułu zwrotu albo częściowego zwrotu, w rozumieniu przepisów o ustawie o IKE, środków zgromadzonych na tym koncie,
- dochodu Uczestnika PPE z tytułu zwrotu środków zgromadzonych w ramach programu, w rozumieniu przepisów o pracowniczych programach emerytalnych.

Powyższe przepisy dotyczą osób oszczędzających na IKE prowadzonym przez Fundusz oraz

osób, którzy gromadzący środki w ramach Pracowniczego Programu Emerytalnego prowadzonego w formie umowy z Funduszem.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 58 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, wolne od podatku dochodowego od osób fizycznych są wypłaty:

- transferowe środków zgromadzonych w ramach Pracowniczego Programu Emerytalnego do innego Pracowniczego Programu Emerytalnego lub na IKE w rozumieniu przepisów o indywidualnych kontach emerytalnych,
- środków zgromadzonych w Pracowniczym Programie Emerytalnym dokonane na rzecz Uczestnika lub osób uprawnionych do tych środków po śmierci Uczestnika,

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 58a Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, wolne od podatku dochodowego od osób fizycznych są dochody z tytułu oszczędzania na indywidualnym koncie emerytalnym, w rozumieniu przepisów o indywidualnych kontach emerytalnych, uzyskane w związku z:

- a) gromadzeniem i wypłatą środków przez oszczędzającego,
- b) wypłatą środków dokonaną na rzecz osób uprawnionych do tych środków po śmierci oszczędzającego,
- c) wypłatę transferową,

- z tym że zwolnienie nie ma zastosowania w przypadku, gdy oszczędzający gromadził oszczędności na więcej niż jednym IKE, chyba że przepisy te przewidują taką możliwość. Jedną z możliwości jest oszczędzanie na więcej niż na jednym indywidualnym koncie emerytalnym, jeżeli wszystkie konta są prowadzone przez fundusze inwestycyjne zarządzane przez Towarzystwo.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wpłaty na IKZE w rozumieniu przepisów ustawy o IKE/IKZE, dokonane przez podatnika w roku podatkowym, do wysokości określonej w przepisach o indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego podlegają odliczeniu od dochodu stanowiącego podstawę obliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych, jeżeli na podstawie umowy o prowadzenie IKZE podatnik gromadzi oszczędności tylko na jednym IKZE (art. 4 ust. 2 Ustawy o IKE/IKZE).

Zgodnie z art. 26 ust. 6g oraz art. 30c ust. 3b Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych odliczenia wpłat na IKZE podatnik dokonuje w zeznaniu podatkowym. Stosownie do postanowień art. 20 ust. 1 ww. Ustawy, kwoty uzyskane z tytułu

zwrotu z IKZE oraz wypłaty z IKZE, w tym także dokonane na rzecz osoby uprawnionej na wypadek śmierci Uczestnika oszczędzającego na IKZE, uznaje się za przychody z innych źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9 ww. Ustawy.

Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 14 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych od kwoty wypłat z indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego, w tym wypłat na rzecz osoby uprawnionej na wypadek śmierci oszczędzającego dokonanych na podstawie art. 34a ust. 1 pkt 2 Ustawy o IKE/IKZE pobiera się zryczałtowany podatek dochodowy w wysokości 10% przychodu. Zryczałtowany podatek, o którym mowa powyżej Fundusz pobiera bez pomniejszania przychodu o koszty uzyskania przychodu. Zryczałtowany podatek dochodowy jest pobierany i rozliczany przez płatnika, czyli Fundusz jako podmiot dokonujący wypłaty na rzecz podatnika. W przypadku dokonywanego zwrotu Fundusz ma obowiązek w terminie do końca lutego roku następującego po roku podatkowym przekazać podatnikowi i urzędowi skarbowemu, którym kieruje naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania podatnika, a w przypadku podatnika, nie mającego w Polsce miejsca zamieszkania, urzędowi skarbowemu, którym kieruje naczelnik urzędu skarbowego właściwy w sprawach opodatkowania osób zagranicznych – imienne informacje sporządzone według ustalonego wzoru. Wypłaty transferowe środków zgromadzonych przez Uczestnika na IKZE pomiędzy instytucjami finansowymi prowadzącymi IKZE, na IKZE osoby uprawnionej po śmierci Uczestnika oraz w postępowaniu likwidacyjnym lub upadłościowym na IKZE Uczestnika, są, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 58b Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, wolne od podatku dochodowego.

Nabycie, w drodze spadku, środków zgromadzonych na IKE oraz IKZE zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn nie podlega opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn. Środki wypłacane z IKZE, nabyte na skutek dziedziczenia podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym na zasadach ogólnych.

Należy zwrócić uwagę, iż szczególne zasady opodatkowania osób fizycznych, nie mających miejsca zamieszkania lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej regulują stosowne umowy międzynarodowe.

Podkreślenia wymaga, iż ze względu na fakt, że obowiązki podatkowe zależą od indywidualnej sytuacji Uczestnika Funduszu i miejsca dokonywania inwestycji, w celu ustalenia obowiązków podatkowych wskazane jest zasięgnięcie porady doradcy podatkowego lub porady prawnej.

9.2.2. Podatek dochodowy od osób prawnych

Zgodnie z art. 18 w związku z art. 19 ust. 1 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych Uczestnicy Funduszu będący osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi niemającymi osobowości prawnej, z wyjątkiem spółek: cywilnych, jawnych, partnerskich komandytowych i komandytowo-akcyjnych, podlegają obowiązkowi podatkowemu na zasadach ogólnych w przypadku uzyskania dochodu z tytułu odkupienia jednostek uczestnictwa. Na dzień sporządzenia Prospektu stawka podatku wynosi 19% podstawy opodatkowania.

Należy zwrócić uwagę, iż szczególne zasady opodatkowania osób prawnych, które nie posiadają siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej regulują stosowne umowy międzynarodowe.

Podkreślenia wymaga, iż ze względu na fakt, że obowiązki podatkowe zależą od indywidualnej sytuacji Uczestnika Funduszu i miejsca dokonywania inwestycji, w celu ustalenia obowiązków podatkowych wskazane jest zasięgnięcie porady doradcy podatkowego lub porady prawnej.

10. Wskazanie dnia, godziny w tym dniu i miejsca, w którym najpóźniej jest publikowana Wartość Aktywów Netto poszczególnych Subfunduszy na Jednostkę Uczestnictwa danej kategorii, ustalona w tym Dniu Wyceny, a także miejsca publikowania ceny zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa

Wartość Aktywów Netto poszczególnych Subfunduszy na Jednostkę Uczestnictwa ustalona w danym Dniu Wyceny jest publikowana na stronie internetowej www.ipopema.pl nie później niż o godzinie 23:59 następnego dnia roboczego po Dniu Wyceny, chyba że z przyczyn niezależnych od Towarzystwa nie jest to możliwe.

Cena zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa poszczególnych Subfunduszy jest publikowana na stronie internetowej www.ipopema.pl.

11. Metody i zasady dokonywania wyceny aktywów Funduszu i Subfunduszy oraz oświadczenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych o zgodności metod i zasad wyceny aktywów funduszu opisanych w prospekcie informacyjnym z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy inwestycyjnych, a także o zgodności i kompletności tych zasad z przyjętą przez fundusz polityką inwestycyjną

11.1. Wartość Aktywów Netto Funduszu oraz Subfunduszy

11.1.1. Aktywa Funduszu oraz Subfunduszy wycenia się w Dniu Wyceny oraz na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, z zachowaniem zasad określonych w postanowieniach poniższych.

11.1.2. Fundusz dokonuje wyceny Aktywów Funduszu oraz Subfunduszy oraz ustala Wartość Aktywów Netto Funduszu, a także każdego Subfunduszu oraz Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa w Dniach Wyceny.

11.1.3. Ostatnie dostępne kursy lokat Funduszu na aktywnym rynku w Dniu Wyceny Fundusz określa o godzinie 23:00. Wybór godziny 23:00 uzasadniony jest następującymi okolicznościami:

- 11.1.3.1. o godzinie 23:00 w przypadku Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie dostępne są kursy zamknięcia,
- 11.1.3.2. o godzinie 23:00 w przypadku giełdowych rynków europejskich, północnoamerykańskich, południowoamerykańskich i azjatyckich dostępne są kursy zamknięcia.
- 11.1.4. Wartość Aktywów Netto Funduszu jest równa wartości Aktywów Funduszu w Dniu Wyceny pomniejszonej o zobowiązania Funduszu.
- 11.1.5. Zobowiązania, które dotyczą całego Funduszu, obciążają poszczególne Subfundusze proporcjonalnie do udziału Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w Wartości Aktywów Netto Funduszu.
- 11.1.6. Częstotliwość i zasady dokonywania wyceny Aktywów Funduszu są wspólne dla wszystkich Subfunduszy.

11.2. Lokaty notowane na aktywnym rynku

- 11.2.1. Składniki lokat notowanych na aktywnym rynku wyceniane są w sposób następujący:
  - 11.2.1.1. Wartość godziwą składników lokat Funduszu notowanych na aktywnym rynku wyznacza się w oparciu o ostatni dostępny w momencie dokonywania wyceny kurs danego składnika lokat z aktywnego rynku.
  - 11.2.1.2. Jeżeli w momencie dokonywania wyceny aktywny rynek, na postawie którego wyceniany jest dany składnik lokat, nie prowadzi obrotu, wówczas wyceny danego składnika lokat dokonuje się w oparciu o ostatni kurs zamknięcia ustalony na tym aktywnym rynku, a w przypadku braku kursu zamknięcia – innej, ustalonej przez aktywny rynek wartości stanowiącej jego odpowiednik, z uwzględnieniem korekt wartości godziwej określonych w ppkt 11.6.
  - 11.2.1.3. Jeżeli ostatni dostępny kurs został wyznaczony w oparciu o znacząco niski wolumen obrotów na danym składniku aktywów lub kurs ten pochodzi z dnia wcześniejszego niż ostatni dzień obrotu danym składnikiem na danym aktywnym rynku, wówczas kurs ten koryguje się zgodnie z ppkt 11.6.
- 11.2.2. W przypadku, gdy składnik lokat Funduszu jest przedmiotem obrotu na więcej niż jednym aktywnym rynku, wartością godziwą jest kurs ustalony na rynku głównym.
- 11.2.3. Podstawowym kryterium wyboru rynku głównego, o którym mowa w ppkt 11.2.2. jest wolumen obrotu na danym składniku lokat. W przypadku braku możliwości obiektywnego, wiarygodnego ustalenia wielkości wolumenu obrotu, Fundusz stosuje kolejne, możliwe do zastosowania kryterium:
  - 11.2.3.1. liczba zawartych transakcji na danym składniku lokat, lub
  - 11.2.3.2. ilość danego składnika lokat wprowadzonego do obrotu na danym rynku, lub
  - 11.2.3.3. kolejność wprowadzenia do obrotu, lub
  - 11.2.3.4. możliwość dokonania przez Fundusz transakcji na danym rynku.
- 11.2.4. Wyboru rynku głównego, o którym mowa w ppkt 11.2.2., dokonuje się na koniec każdego kolejnego miesiąca kalendarzowego.
- 11.2.5. Ostatnie dostępne kursy, o których mowa w ppkt 11.2.1., w dniu dokonywania wyceny Fundusz określa o godzinie 23:00. Wybór godziny 23:00 uzasadniony jest następującymi okolicznościami:
  - 11.2.5.1. o godzinie 23:00 w przypadku Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie dostępne są kursy zamknięcia,
  - 11.2.5.2. o godzinie 23:00 w przypadku giełdowych rynków europejskich, północnoamerykańskich, południowoamerykańskich i azjatyckich dostępne są kursy zamknięcia.
- 11.2.6. Zgodnie z postanowieniami ustępów powyższych będą wyceniane następujące lokaty Funduszu notowane na aktywnym rynku:
  - 11.2.6.1. akcje,
  - 11.2.6.2. warranty subskrypcyjne,
  - 11.2.6.3. prawa do akcji,
  - 11.2.6.4. prawa poboru,
  - 11.2.6.5. kwity depozytowe,
  - 11.2.6.6. listy zastawne,
  - 11.2.6.7. dłużne papiery wartościowe,
  - 11.2.6.8. instrumenty pochodne,
  - 11.2.6.9. certyfikaty inwestycyjne,
  - 11.2.6.10. tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą.

11.3. Lokaty nienotowane na aktywnym rynku

- 11.3.1. Wartość składników lokat Funduszu nienotowanych na aktywnym rynku wyznacza się, z zastrzeżeniem ppkt 11.4., w następujący sposób:
  - 11.3.1.1. obligacji, bonów skarbowych, bonów pieniężnych, kwitów depozytowych, listów zastawnych, weksli, – w skorygowanej cenie nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej; dodatkowo, efektywna stopa procentowa będzie skorygowana o marżę wynikającą z ryzyka kredytowego ustaloną przy uwzględnieniu terminu zapadalności wycenianego składnika lokat
  - 11.3.1.2. dłużnych papierów wartościowych zawierających wbudowane instrumenty pochodne:
    - w przypadku gdy wbudowane instrumenty pochodne są ściśle powiązane z wycenianym papierem dłużnym wartość tego papieru dłużnego będzie wyznaczana przy zastosowaniu odpowiedniego dla danego papieru dłużnego modelu wyceny; zastosowany model wyceny w zależności od charakterystyki wbudowanego Instrumentu Pochodnego lub charakterystyki sposobu naliczania oprocentowania będzie uwzględniać w swojej konstrukcji modele wyceny poszczególnych wbudowanych Instrumentów Pochodnych, zgodnie z ppkt 11.3.1.5; dodatkowo, dane wejściowe odpowiednie dla danego modelu i uwzględniające jego charakterystykę będą pochodzić z aktywnego rynku;

- w przypadku gdy wbudowane instrumenty pochodne nie są ściśle powiązane z wycenianym papierem dłużnym wówczas wartość wycenianego papieru dłużnego będzie stanowił sumę wartości dłużnego papieru wartościowego (bez wbudowanych instrumentów pochodnych) wyznaczonej przy uwzględnieniu efektywnej stopy procentowej oraz wartości wbudowanych instrumentów pochodnych wyznaczonych w oparciu o modele właściwe dla poszczególnych instrumentów pochodnych zgodnie z ppkt 11.3.1.5.

11.3.1.3. akcji:

- w przypadku akcji emitowanych przez podmioty, dla których można wskazać emitentów o podobnym profilu i zakresie działania, których akcje są notowane na aktywnym rynku – przy wykorzystaniu modeli wskaźnikowych odnoszących cenę akcji do poszczególnych, wybranych parametrów finansowych działalności emitenta (cena/zysk, cena/wartość księgową, itp.) na podstawie ceny ogłaszanej na aktywnym rynku dla akcji emitentów notowanych na aktywnym rynku;
- w przypadku akcji emitowanych przez podmioty, dla których nie można wskazać emitentów o podobnym profilu i zakresie działania, których akcje są notowane na aktywnym rynku - przy wykorzystaniu modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych (discounted cash flows; DCF) zastosowanego do prognozowanych wolnych przepływów pieniężnych (free cash flows; FCF) oszacowanych na podstawie sporządzonej analizy finansowej, przy uwzględnieniu stopy dyskontowej uwzględniającej stopę wolną od ryzyka oraz premię za ryzyko związane z działalnością danego emitenta; analiza finansowa sporządzana będzie z częstotliwością nie mniejszą niż raz na rok, na podstawie rocznych sprawozdań finansowych, a jeśli jednostka sporządza sprawozdania częściej - na podstawie tych sprawozdań. Wartość godziwa wynikająca z analizy finansowej będzie podlegała na bieżąco korekcie w każdym przypadku, w którym Fundusz otrzyma informację dotyczącą istotnych zdarzeń mogących mieć wpływ na wartość godziwą wycenianych akcji;

11.3.1.4. warrantów subskrypcyjnych, praw do akcji i praw poboru – w oparciu o modele wyceny tych lokat przy zastosowaniu parametrów pobranych z aktywnego rynku, przy czym w przypadku gdy akcje emitenta nie są notowane na aktywnym rynku, cena akcji zastosowana do modelu zostanie wyznaczona zgodnie z postanowieniem ppkt 11.3.1.3. powyżej;

11.3.1.5. Instrumentów Pochodnych – w oparciu o modele wyceny powszechnie stosowane dla danego typu lokaty, przy czym parametry wejściowe będą pobierane z aktywnego rynku; przy czym będą to modele:

- w przypadku kontraktów terminowych: model zdyskontowanych przepływów pieniężnych;
- w przypadku opcji: model Blacka-Scholesa oraz inne powszechnie stosowane modele wyceny opcji;
- w przypadku transakcji wymiany walut, stóp procentowych: model zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

11.3.1.6. jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych i tytułów uczestnictwa emitowanych przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą – w oparciu o ostatnio ogłoszoną wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa, certyfikat inwestycyjny lub tytuł uczestnictwa, z uwzględnieniem zdarzeń mających wpływ na wartość godziwą, jakie miały miejsce po dniu ogłoszenia wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa, certyfikat inwestycyjny lub tytuł uczestnictwa;

11.3.1.7. depozytów – w wysokości wynikającej z sumy wartości nominalnej oraz naliczonych odsetek, przy czym kwotę naliczonych odsetek ustala się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

11.3.1.8. wierzytelności pieniężnych – według wiarygodnie określonej wartości godziwej.

11.3.2. W przypadku przeszacowania składnika lokat Funduszu dotychczas wycenianego w wartości godziwej, do wysokości skorygowanej ceny nabycia – wartość godziwa wynikająca z ksiąg rachunkowych Funduszu stanowi, na dzień przeszacowania, nowo ustaloną skorygowaną cenę nabycia.

11.3.3. Modele wyceny, o których mowa w ppkt 11.3.1., będą stosowane w sposób ciągły. Każda zmiana modelu wyceny będzie publikowana w sprawozdaniu finansowym Funduszu przez dwa kolejne lata.

11.3.4. Modele i metody wyceny składników lokat Funduszu, o których mowa w ppkt 11.3.1.1., podlegają uzgodnieniu z Depozytariuszem.

11.4. Papiery wartościowe nabyte (zbyte) z przyrzeczeniem odkupu

11.4.1. Papiery wartościowe nabyte przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu wycenia się, począwszy od dnia zawarcia umowy kupna, metodą skorygowanej ceny nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

11.4.2. Zobowiązania z tytułu zbycia papierów wartościowych, przy zobowiązaniu się Funduszu do odkupu, wycenia się, począwszy od dnia zawarcia umowy sprzedaży, metodą korekty różnicy pomiędzy ceną odkupu a ceną sprzedaży przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

11.5. Aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych

11.5.1. Aktywa oraz zobowiązania Funduszu denominowane w walutach obcych wycenia się lub ustala w walucie, w której są notowane na aktywnym rynku, a w przypadku gdy nie są notowane na aktywnym rynku – w walucie, w której są denominowane.

11.5.2. Aktywa oraz zobowiązania Funduszu, o których mowa w ppkt 11.5.1., wykazuje się w PLN, po przeliczeniu według ostatniego dostępnego średniego kursu wyliczonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

11.5.3. Wartość Aktywów Funduszu notowanych lub denominowanych w walutach, dla których Narodowy Bank Polski nie wylicza kursu, określa się w relacji do waluty USD, a jeżeli nie jest to możliwe – do waluty EUR.

11.6. Wiarygodnie oszacowana wartość godziwa w przypadkach, o których mowa w ppkt 11.2.1.2. i 11.2.1.3.

W przypadkach, o których mowa w ppkt 11.2.1.2. i 11.2.1.3., za wiarygodnie oszacowaną wartość godziwą danego składnika aktywów notowanego na aktywnym rynku uznaje się wartość wyznaczoną zgodnie z postanowieniami ppkt 11.3. dotyczącymi danego składnika aktywów.

11.7. Oświadczenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

tel.: +48 22 543 16 00
fax: +48 22 543 16 01
e-mail: office@bdo.pl
www.bdo.pl

BDO spółka z ograniczoną
odpowiedzialnością sp.k.
ul. Postępu 12
02-676 Warszawa
Polska

Oświadczenie niezależnego biegłego rewidenta wydane w imieniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych o zgodności metod i zasad wyceny aktywów Subfunduszy opisanych w prospekcie informacyjnym z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy inwestycyjnych, a także o zgodności i kompletności tych zasad z przyjętą przez Fundusz polityką inwestycyjną

Adresaci

Dla Zarządu IPOPEMA Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A., z siedzibą w Warszawie, ul. Próżna 9.

Opis zagadnienia i stosowane kryteria

Na zlecenie Zarządu IPOPEMA Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A. (dalej „TFI”) wykonaliśmy usługę atestacyjną w celu potwierdzenia zgodności metod i zasad wyceny aktywów subfunduszy:

- Subfundusz Konserwatywny (poprzednia nazwa Subfundusz Oszczędnościowy, Gotówkowy)
- Subfundusz Dłużny (poprzednia nazwa Subfundusz Obligacji),
- Subfundusz Stabilny (poprzednia nazwa Subfundusz Ostrożny),
- Subfundusz Obligacji (poprzednia nazwa Subfundusz Zrównoważony),
- Subfundusz Dynamiczny.

(dalej „Subfundusze”), wydzielonych w ramach Poczty Specjalistycznego Funduszu Inwestycyjnego Otwartego (dalej „Fundusz”) z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy inwestycyjnych, a także zgodności i kompletności tych metod i zasad z polityką inwestycyjną Subfunduszy.

Do oceny zgodności metod i zasad z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy inwestycyjnych, a także zgodności i kompletności tych metod i zasad z polityką inwestycyjną Funduszu postużono się kryteriami zgodności z wymogami:

- ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.) (dalej „ustawa o rachunkowości”),
- ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1355 z późniejszymi zmianami) (dalej „ustawa o funduszach inwestycyjnych”),
- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (Dz. U. z 2007 nr 249, poz. 1859) (dalej „rozporządzenie”).

Metody i zasady wyceny aktywów przyjęte przez Subfundusze zostały opisane w Rozdziale III, Art. 11 Prospektu Informacyjnego Funduszu.

BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy, KRS: 0000729684, REGON: 141222257, NIP: 108-000-42-12. Biura BDO w Polsce: Katowice 40-007, ul. Uniwersytecka 13, tel.: +48 32 661 06 00, katowice@bdo.pl; Kraków 31-548, al. Pokoju 1, tel.: +48 12 378 69 00, krakow@bdo.pl; Poznań 60-650, ul. Piątkowska 165, tel.: +48 61 622 57 00, poznan@bdo.pl; Wrocław 53-332, ul. Powstańców Śląskich 7a, tel.: +48 71 734 28 00, wroclaw@bdo.pl

BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. jest członkiem BDO International Limited, brytyjskiej spółki i częścią międzynarodowej sieci BDO, złożonej z niezależnych spółek członkowskich

Polityka inwestycyjna Subfunduszy jest zamieszczona w części II Statutu Funduszu oraz odpowiednio:

- w Rozdziale XIII, Art. 43 - 46 Statutu Funduszu dla Subfunduszu Konserwatywny,
- w Rozdziale XIV, Art. 52 - 55 Statutu Funduszu dla Subfunduszu Dłużny,
- w Rozdziale XV, Art. 61 - 64 Statutu Funduszu dla Subfunduszu Stabilny,
- w Rozdziale XVI, Art. 70 - 73 Statutu Funduszu dla Subfunduszu Obligacji,
- w Rozdziale XVII, Art. 79 - 82 Statutu Funduszu dla Subfunduszu Dynamiczny,

Strony odpowiedzialne i obowiązki stron

Zarząd TFI jest odpowiedzialny za wybór i przyjęcie odpowiednich metod i zasad wyceny aktywów Subfunduszy, ich zgodność z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy inwestycyjnych oraz zgodność i kompletność zasad i metod wyceny aktywów z polityką inwestycyjną Subfunduszy.

Naszym zadaniem było przeprowadzenie prac atestacyjnych i wydanie niniejszego oświadczenia.

Zgodność wykonania usługi ze standardami

Nasze prace wykonaliśmy stosownie do Krajowego standardu rewizji finansowej nr 3 „Ogólne zasady przeprowadzania przeglądu sprawozdań finansowych/skróconych sprawozdań finansowych” oraz wykonywania innych usług poświadczających oraz Międzynarodowego Standardu Usług Atestacyjnych 3000 „Usługi atestacyjne inne niż badania lub przeglądy historycznych informacji finansowych” wydanego przez Radę Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych (IAASB) IFAC w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność pozwalającą na sformułowanie oświadczenia.

Podsumowanie wykonanych prac

Nasza praca polegała na przeanalizowaniu opisanych w Prospekcie metod i zasad wyceny aktywów Subfunduszy i porównaniu ich z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy inwestycyjnych, w szczególności wymogami ustawy o rachunkowości, ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz wymogami rozporządzenia, a także na zapoznaniu się z polityką inwestycyjną przyjętą przez Subfundusze i weryfikacji, czy metody i zasady wyceny aktywów są zgodne z tą polityką oraz uwzględniają wszystkie inwestycje przewidziane w statucie Funduszu. Uważamy, że przeprowadzone prace dostarczyły wystarczającej podstawy do sporządzenia niniejszego oświadczenia. Nasze zadanie nie obejmowało weryfikacji, czy opisane metody i zasady były stosowane do wyceny aktywów Subfunduszy ani też, czy polityka inwestycyjna była przestrzegana przez Subfundusze.

Wniosek niezależnego biegłego rewidenta

Naszym zdaniem opisane w prospekcie metody i zasady wyceny aktywów Subfunduszy są, we wszystkich istotnych aspektach, zgodne z przepisami ustawy o rachunkowości, ustawy o funduszach inwestycyjnych i rozporządzenia oraz zgodne i kompletne z polityką inwestycyjną przyjętą przez Subfundusze.

Ograniczenia wykorzystania

Niniejsze oświadczenie zostało sporządzone dla Zarządu TFI wyłącznie w celu dołączenia do Prospektu informacyjnego Funduszu oraz dla użytkowników prospektu.

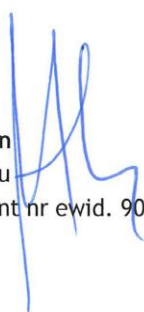
BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z siedzibą w Warszawie

wpisana na listę firm audytorskich pod numerem 3355

w imieniu której działa kluczowy biegły rewident

Michał Tomczyk
Biegły Rewident
nr ewid. 13503

dr André Helin
Prezes Zarządu
Biegły Rewident nr ewid. 90004

Warszawa, dnia 29 sierpnia 2019 roku

12. Informacja o utworzeniu rady inwestorów w Funduszu

Fundusz nie przewiduje utworzenia rady inwestorów.

13. Informacja o zasadach i trybie działania zgromadzenia uczestników

- 13.1. Zwoływanie Zgromadzenia Uczestników**
- 13.1.1. W przypadkach przewidzianych w Ustawie w Funduszu może zostać zwołane Zgromadzenie Uczestników.
  - 13.1.2. O zwołaniu Zgromadzenia Uczestników Towarzystwo ogłosi w sposób wskazany w art. 35 ust. 1 statutu, a następnie zawiadomi o tym każdego Uczestnika indywidualnie przesyłką poleconą lub na trwałym nośniku informacji co najmniej na 21 dni przed planowanym terminem Zgromadzenia Uczestników.
  - 13.1.3. Zgromadzenie Uczestników odbywa się w siedzibie Towarzystwa lub w innym miejscu w Warszawie, wskazanym w ogłoszeniu oraz zawiadomieniu, o których mowa w pkt. 14.1.2.
- 13.2. Uprawnieni do udziału w Zgromadzeniu Uczestników**
- 13.2.1. Uprawnieni do udziału w Zgromadzeniu Uczestników są Uczestnicy wpisani do Rejestru Uczestników Funduszu według stanu na koniec drugiego dnia roboczego poprzedzającego dzień Zgromadzenia Uczestników.
  - 13.2.2. Uczestnik może wziąć udział w Zgromadzeniu Uczestników osobiście lub przez pełnomocnika.
  - 13.2.3. Pracownicy oraz członkowie organów Towarzystwa mogą być obecni podczas obrad Zgromadzenia Uczestników.
  - 13.2.4. Za zgodą Zarządu Towarzystwa podczas Zgromadzenia Uczestników mogą być także obecne inne osoby.
- 13.3. Tryb działania oraz podejmowania uchwał Zgromadzenia Uczestników**
- 13.3.1. Zgromadzenie Uczestników odbywa się w siedzibie Towarzystwa lub w innym miejscu w Warszawie, wskazanym w ogłoszeniu oraz zawiadomieniu, o których mowa w pkt. 14.1.2.
  - 13.3.2. Zgromadzenie Uczestników podejmuje uchwały na posiedzeniach, a z ich przebiegu sporządza się protokół.
  - 13.3.3. Każda cała Jednostka Uczestnictwa upoważnia Uczestnika do oddania jednego głosu.
  - 13.3.4. Zgromadzenie Uczestników otwiera oraz prowadzi osoba wyznaczona na przewodniczącego przez Zarząd Towarzystwa. Osoba ta w szczególności:
    - 13.3.4.1. zapewnia prawidłowy przebieg Zgromadzenia Uczestników,
    - 13.3.4.2. udziela głosu,
    - 13.3.4.3. wydaje zarządzenia porządkowe,
    - 13.3.4.4. zarządza głosowania, czuwa nad ich prawidłowym przebiegiem oraz ogłasza ich wyniki,
    - 13.3.4.5. rozstrzyga wątpliwości proceduralne.
  - 13.3.5. Przewodniczący może odebrać głos osobie niestosującej się do uwag przewodniczącego lub w inny sposób zakłócającej przebieg posiedzenia. W wyjątkowych okolicznościach przewodniczący może nakazać takiej osobie opuszczenie sali obrad.
  - 13.3.6. Po rozpoczęciu obrad sprawdzana jest tożsamość zebranych osób, liczba przysługujących im głosów oraz czy uczestniczą w nim Uczestnicy posiadający co najmniej 50% Jednostek Uczestnictwa według stanu na dwa dni robocze przed dniem Zgromadzenia Uczestników.
  - 13.3.7. Zgromadzenie Uczestników może przyjąć swój regulamin.
  - 13.3.8. Przed podjęciem uchwały Zarząd Towarzystwa lub osoba przez niego upoważniona przedstawia Uczestnikom swoją rekomendację oraz udziela wyjaśnień dotyczących zagadnienia związanego z koniecznością zwołania Zgromadzenia Uczestników.
  - 13.3.9. Przed podjęciem uchwały każdy Uczestnik może wnioskować o przeprowadzenie dyskusji w przedmiocie zasadności wyrażenia przez Zgromadzenie Uczestników zgody.
  - 13.3.10. Głosowanie nad uchwałą jest jawne.
  - 13.3.11. Uchwały Zgromadzenia Uczestników są protokołowane przez notariusza.
- 13.4. Powiadomianie Uczestników oraz zaskarżanie uchwał Zgromadzenia Uczestników**
- 13.4.1. Uchwały podjęte przez Zgromadzenie Uczestników będą publikowane przez Towarzystwo w sposób wskazany w art. 35 ust. 1 statutu najpóźniej w terminie 7 dni od dnia ich podjęcia.
  - 13.4.2. Uchwała Zgromadzenia Uczestników sprzeczna z Ustawą może być zaskarżona na zasadach określonych w Ustawie.
  - 13.4.3. W przypadku wniesienia oczywiście bezzasadnego powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały Zgromadzenia Uczestników sąd, na wniosek Towarzystwa, może zasądzić od Uczestnika kwotę do dziesięciokrotnej wysokości kosztów sądowych oraz wynagrodzenia jednego adwokata lub radcy prawnego. Nie wyłącza to możliwości dochodzenia przez Towarzystwo lub Fundusz odszkodowania na zasadach ogólnych.

1.

1.1. Opis polityki inwestycyjnej Subfunduszu

1.1.1. Wskazanie głównych kategorii lokat Subfunduszu i ich dywersyfikacji charakteryzujących specyfikę Subfunduszu oraz, jeżeli Fundusz lokuje Aktywa Subfunduszu głównie w lokaty inne niż papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego – wyraźne wskazanie tej cechy

Głównym składnikiem lokat Subfunduszu będą Instrumenty dłużne, głównie emitowane, gwarantowane lub poręczane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz Instrumenty Rynku Pieniężnego. Instrumenty dłużne emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz Instrumenty Rynku Pieniężnego, będą stanowiły nie mniej niż 60% wartości Aktywów Subfunduszu. Instrumenty dłużne inne niż wskazane w zdaniu poprzednim - będą stanowić nie więcej niż 40% wartości Aktywów Subfunduszu, z zastrzeżeniem, że Instrumenty dłużne emitowane przez przedsiębiorstwa – będą stanowić nie więcej niż 20% wartości Aktywów Subfunduszu. Fundusz może również lokować aktywa Subfunduszu w depozyty nie więcej niż 40% wartości Aktywów Subfunduszu oraz w jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują swoje aktywa w depozyty bankowe i Instrumenty dłużne – do 40% wartości aktywów Subfunduszu, z zastrzeżeniem ustawowym limitów inwestycyjnych. Do 45% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne i aktywa denominowane w walutach. Fundusz nie może dokonywać lokat Subfunduszu w instrumenty udziałowe z wyjątkiem sytuacji, gdy takie nabycie jest wynikiem konwersji długu. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy, mające za przedmiot Instrumenty Pochodne tylko w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego.

Subfundusz nie stanowi „funduszu rynku pieniężnego” w rozumieniu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1131 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie funduszy rynku pieniężnego.

1.1.2. Zwięzły opis kryteriów doboru lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu

Głównymi kryteriami doboru lokat są:

- 1) w przypadku Instrumentów dłużnych (w szczególności emitowanych, gwarantowanych lub poręczanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, Instrumentów Rynku Pieniężnego, listów zastawnych i obligacji, w tym obligacji zamiennych na akcje):
  - a) prognozowane zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych,
  - b) prognozowane zmiany kształtu krzywej dochodowości,
  - c) stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym Instrumentem dłużnym lub Instrumentem Rynku Pieniężnego,
  - d) wysokość premii za ryzyko inwestycyjne w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku,
  - e) wpływ na średni okres do wykupu całego portfela inwestycyjnego,
  - f) dodatkowo, w przypadku Instrumentów dłużnych, innych niż emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski – poza kryteriami określonymi w lit. a) do e) – także wiarygodność kredytowa emitenta,
  - g) dodatkowo, w przypadku obligacji zamiennych na akcje – poza kryteriami określonymi w lit. a) do e) – także warunki zamiany obligacji na akcje;
- 2) w przypadku jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych i tytułów uczestnictwa funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania:
  - a) możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszu,
  - b) możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszu,
  - c) adekwatność polityki inwestycyjnej funduszu inwestycyjnego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania do polityki inwestycyjnej Subfunduszu,
  - d) polityka inwestycyjna danego funduszu inwestycyjnego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania;
- 3) w przypadku depozytów:
  - a) poziom oprocentowania depozytów, również w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku,
  - b) wiarygodność banku;
- 4) w przypadku pozostałych instrumentów finansowych, niewymienionych w pkt. 1) – 3) powyżej:
  - a) możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszu,
  - b) możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszu,
  - c) stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym instrumentem finansowym.

Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa powyżej, Fundusz na rachunek Subfunduszu podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności:

- 1) wskazaniami wynikającymi z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej,
- 2) wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka stopy procentowej,
- 3) wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka kredytowego emitentów,

- 4) kryterium płynności.

Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. Subfundusz będzie dokonywał lokat przede wszystkim w:

- 1) Instrumenty dłużne emitowane, gwarantowane lub poręczane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski,
- 2) Instrumenty Rynku Pieniężnego posiadające krótkoterminowy rating co najmniej na poziomie:
  - a) A3 – wydanym przez agencję ratingową Standard&Poor's,
  - b) P3 – wydanym przez agencję ratingową Moody's,
  - c) F3 – wydanym przez agencję ratingową Fitch,
- 3) Instrumenty Rynku Pieniężnego emitowane, gwarantowane lub poręczane przez podmioty posiadające krótkoterminowy rating co najmniej na poziomie określonym w pkt 2 lit. a)-c).
- 4) depozyty wyłącznie w banku krajowym lub instytucji kredytowej, które posiadają fundusze własne w wysokości nie mniejszej niż równowartość w złotych kwoty 10.000.000 euro, ustalonej przy zastosowaniu średniego kursu wyliczonego przez Narodowy Bank Polski na dzień podpisania umowy depozytu oraz rating odpowiednio na poziomie określonym w pkt 2) lit. a) - c).

Fundusz dokonując lokowania aktywów Subfunduszu w jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują swoje aktywa w depozyty bankowe i Instrumenty dłużne, uwzględnienia warunki ekonomiczne i prognozowaną sytuację na globalnych rynkach Instrumentów dłużnych, cel inwestycyjny, zasady dywersyfikacji tych lokat oraz bierze pod uwagę::

- 1) wskazania wynikające z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej,
- 2) wskazania wynikające z analizy ryzyka stopy procentowej,
- 3) wskazania wynikające z analizy ryzyka kredytowego emitentów,
- 4) kryterium płynności.

1.1.3. Jeżeli Subfundusz odzwierciedla skład uznanego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych – wskazanie tego indeksu, rynku, którego indeks dotyczy, oraz stopnia odzwierciedlenia indeksu przez Subfundusz

Nie dotyczy. Subfundusz nie odzwierciedla składu uznanego indeksu.

1.1.4. Jeżeli Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może się charakteryzować dużą zmiennością wynikającą ze składu portfela lub z przyjętej techniki zarządzania portfelem – wyraźne wskazanie tej cechy

Z uwagi na skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu, wynikający ze specyfiki Subfunduszu, w szczególności z uwagi na brak zaangażowania w Instrumenty udziałowe, Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu powinna charakteryzować się niską zmiennością. Podkreślenia jednak wymaga, iż z uwagi na okoliczności niezależne od Towarzystwa lub Funduszu w określonych sytuacjach rynkowych zmienność ta może być wyższa.

1.1.5. Jeżeli Fundusz może zawierać na rzecz Subfunduszu umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne – wskazanie tej informacji wraz z określeniem wpływu zawarcia takich umów, w tym umów, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, na ryzyko związane z przyjętą polityką inwestycyjną

Fundusz na rzecz Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne oraz Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne jedynie w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego.

1.1.6. Jeżeli udzielono gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu – wskazanie gwaranta oraz warunków gwarancji

Nie dotyczy.

1.2. Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, w tym ryzyka związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

1.2.1. Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu, z uwzględnieniem strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych stosowanych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat, albo w celu odzwierciedlenia indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych

1.2.1.1. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w wyniku niekorzystnych zmian cen instrumentów finansowych na rynkach finansowych. W przypadku inwestycji w jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania na ceny tych instrumentów finansowych mają wpływ wartości instrumentów finansowych, w które te podmioty lokują swoje aktywa. Na ryzyko rynkowe składają się w szczególności ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej ma szczególne znaczenie w przypadku instrumentów dłużnych o oprocentowaniu stałym. Zależność cen tych instrumentów od stopy procentowej jest odwrotna. Wzrost stopy procentowej powoduje spadek cen Instrumentów dłużnych, a spadek stopy procentowej powoduje wzrost ceny instrumentów dłużnych. Ryzyko stopy procentowej zależy od długości czasu do wykupu danego instrumentu, stopy odsetkowej i stopy dochodowości. Im dłuższy czas do wykupu instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Im niższa stopa odsetkowa i stopa dochodowości instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Na ryzyko stopy procentowej mają wpływ m.in. wzrost stopy inflacji (bieżącej lub oczekiwanej), wysokość realnej stopy procentowej, polityka pieniężna banku centralnego, tempo rozwoju gospodarczego, poziom oszczędności w gospodarce, ocena sytuacji fiskalnej państwa przez inwestorów oraz poziom stóp procentowych w innych krajach. Ekspansywna polityka fiskalna i monetarna państwa, nadmierny wzrost deficytu finansów publicznych i wzrost relacji długu publicznego do PKB, może prowadzić do presji na wzrost rynkowych stóp procentowych.

1.2.1.2. Ryzyko kredytowe

Głównymi czynnikami ryzyka kredytowego są:

- ryzyko niedotrzymania warunków,
- ryzyko obniżenia oceny kredytowej,
- ryzyko rozpiętości kredytowej.

Ryzyko niedotrzymania warunków, nazywane również ryzykiem niewypłacalności, to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane niedotrzymaniem warunków kontraktów finansowych przez emitentów instrumentów dłużnych. Polega ono na niespłaceniu przez emitenta w terminie należnej kwoty z tytułu wyemitowanych instrumentów dłużnych (zarówno odsetek jak i kwoty pożyczonego kapitału).

Ryzyko obniżenia oceny kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane obniżeniem ocen kredytowych (ratingów) emitentów lub emisji. Obniżenie oceny kredytowej dla danego emitenta skutkuje wzrostem ryzyka danej inwestycji, co powoduje, że inwestorzy oczekują wyższej stopy zwrotu z tej inwestycji. Wzrost oczekiwanej stopy zwrotu powoduje spadek wartości instrumentów dłużnych.

Ryzyko rozpiętości kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami rozpiętości kredytowej dla emisji. Rozpiętość kredytowa to różnica z oczekiwanej przez inwestorów stopy zwrotu z instrumentów obarczonych ryzykiem a instrumentów, które postrzega się jako wolne od ryzyka (instrumenty dłużne emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa). Inwestycje w Instrumenty dłużne innych emitentów niż Skarb Państwa, czyli np. papiery komercyjne lub obligacje komunalne i korporacyjne wiążą się z wyższym poziomem ryzyka kredytowego, uzależnionym od wiarygodności kredytowej emitenta. Pogorszenie ratingu kredytowego wpływa na wzrost ryzyka danego emitenta i wzrost rozpiętości kredytowej, a tym samym powoduje spadek ceny danego instrumentu dłużnego. Inwestycje w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy obciążone są ryzykiem pochodzącym od ryzyka lokat takiego funduszu. Inwestycje w lokaty bankowe związane są z ryzykiem kredytowym banku.

1.2.1.3. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest związane z brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia transakcji na danym instrumencie finansowym, bez istotnego wpływu na cenę realizacji, ze względu na wielkość tej transakcji. Innymi słowy jest to możliwość okresowego ograniczenia dostępności rynku danych instrumentów. Ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, która to ilość jest relatywnie duża w stosunku do normalnej wielkości transakcji przeprowadzanych danym instrumentem finansowym. Powoduje to naruszenie aktualnej struktury popytu i podaży, co prowadzi do zmiany ceny rynkowej. Ryzyko płynności ma szczególnie duże znaczenie w przypadku rynku akcji. W odniesieniu do poszczególnych emitentów zależy ono głównie od takich czynników jak: wielkość (kapitalizacja rynkowa) spółki oraz poziom średnich dziennych obrotów rynkowych akcjami danego emitenta. W przypadku innych instrumentów finansowych na poziom płynności mają wpływ takie czynniki, jak wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie, średni dzienny obrót rynkowy na danym instrumencie finansowym czy różnica pomiędzy ceną kupna i sprzedaży. Ograniczenie płynności może zwiększać zmienność cen instrumentów finansowych. Może ono wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego. W przypadku inwestycji w tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne lub instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne innych funduszy inwestycyjnych, istnieje ryzyko czasowego zawieszania odkupywania tytułów uczestnictwa, jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych przez tę instytucję wspólnego inwestowania lub fundusz inwestycyjny.

1.2.1.4. Ryzyko związane z lokowaniem w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych otwartych, specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych lub w tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne

Z uwagi na możliwość zaangażowania ww. klas aktywów w aktywach Subfunduszu Subfundusz narażony jest na ryzyko związane z możliwością braku wyceny jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa tych funduszy, a także w przypadku zawieszania odkupywania tych jednostek lub tytułów uczestnictwa – ryzyko płynności w odniesieniu do możliwości realizowania zleceń odkupienia składanych przez swoich uczestników (czyli w tym przypadku przez Fundusz działający w imieniu Subfunduszu).

1.2.1.5. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe (ryzyko kursu walutowego) to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami kursu waluty polskiej w stosunku do walut obcych. Na ryzyko to wpływa szereg czynników o charakterze makroekonomicznym (między innymi poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, wysokość nominalnych i realnych stóp procentowych, charakter polityki pieniężnej i fiskalnej, tempo wzrostu gospodarczego oraz poziom stóp procentowych w innych krajach) i rynkowym (między innymi: sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych oraz tzw. sentyment zagranicznych inwestorów odnośnie inwestycji w instrumenty denominowane w walucie danego kraju). Poziom kursu walutowego może cechować się bardzo dużą zmiennością o nieprzewidywalnym charakterze.

1.2.1.6. Ryzyko związane z przechowywaniem Aktywów

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 1 i 2 Ustawy oraz w art. 88 ust. 1 i ust. 3 Rozporządzenia 231/2013 (dalej: „Aktywa Utrzymywane”), przechowywane są na rachunkach prowadzonych przez Depozytariusza lub podmioty trzecie, którym Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu. Depozytariusz odpowiada wobec Funduszu za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu, w tym za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu przez podmiot, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych aktywów. Przez utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu rozumie się przypadki, o których mowa w art. 100 ust. 1 Rozporządzenia 231/2013. W przypadku utraty Aktywa Subfunduszu, Depozytariusz niezwłocznie zwraca Subfunduszowi taki sam instrument finansowy lub takie samo aktywo albo kwotę odpowiadającą wartości utraconego instrumentu finansowego lub aktywa. W przypadku utraty przez Depozytariusza przechowywanych przez niego Aktywów Subfunduszu, Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, z uwzględnieniem art. 101 Rozporządzenia 231/2013, że utrata instrumentu finansowego stanowiącego Aktywa Subfunduszu nastąpiła z przyczyn od niego niezależnych.

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 3 Ustawy oraz art. 88 ust. 2 Rozporządzenia 231/2013 („Aktywa Rejestrowane”) przechowywane lub rejestrowane są na rachunkach prowadzonych przez podmioty trzecie na podstawie odrębnych umów. Odpowiedzialność za Aktywa Rejestrowane Subfunduszu przez podmioty trzecie regulują postanowienia ww. umów.

Aktywa Subfunduszu są zapisywane na rachunkach i rejestrach odrębnie od aktywów pozostałych Subfunduszu, odrębnie od aktywów Depozytariusza oraz odrębnie od aktywów innych podmiotów trzecich.

1.2.1.7. Ryzyko związane z koncentracją Aktywów lub rynków

W przypadku gdy znaczna część Aktywów Subfunduszu zostanie ulokowana w dany instrument finansowy lub na danym rynku, w razie wystąpienia znacznej zmiany ceny tego instrumentu finansowego lub zmiany koniunktury na danym rynku może to istotnie wpłynąć na wartość i płynność aktywów Subfunduszu. Wahania wyceny rynkowej poszczególnych instrumentów finansowych mogą powodować znaczące wahania Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

1.2.1.8. Ryzyko rozliczenia

Ryzyko rozliczenia związane jest z potencjalnie negatywnymi dla Wartości Aktywów Netto Subfunduszu skutkami opóźnienia rozliczenia zawartych transakcji. Opóźnienia te mogą uniemożliwiać lub utrudniać przeprowadzanie dalszych transakcji. Źródłem ryzyka rozliczenia mogą być między innymi ryzyka operacyjne występujące po stronie m.in. operatorów rynków giełdowych, izb rozliczeniowych i pośredników (domów maklerskich, banków). Oprócz zdarzeń zewnętrznych, ryzyko rozliczenia może być efektem błędnych procedur wewnętrznych, niestosowania się do procedur, działania systemów oraz pracowników.

1.2.1.9. Ryzyko nietrafnych decyzji inwestycyjnych

Istnieje możliwość, że podjęte w najlepszej wierze i zgodnie z najlepszą wiedzą decyzje inwestycyjne nie przyniosą oczekiwanych rezultatów i wartość posiadanych instrumentów finansowych, a tym samym Wartość Aktywów Netto Subfunduszu ulegnie zmniejszeniu.

1.2.1.10. Ryzyko wynikające ze strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych

Wyżej wymienione czynniki ryzyka inwestycyjnego, związane z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu, należy rozpatrywać w powiązaniu z realizowaną strategią zarządzania Subfunduszem, w tym ze szczególnymi strategiami inwestycyjnymi. Realizowana przez Zarządzającego strategia zarządzania Subfunduszem może wpływać na wielkość poszczególnych ryzyk. W szczególności dotyczy to takich aspektów strategii inwestycyjnej jak: stosowane specyficzne kryteria doboru poszczególnych składników lokat, stopień dywersyfikacji portfela lokat, stopień koncentracji portfela na poszczególnych składnikach lokat, stopień koncentracji lokat na poszczególnych sektorach geograficznych lub branżowych, czy poziom podejmowanej ekspozycji na poszczególne czynniki ryzyka inwestycyjnego. Powyższe czynniki mogą w ramach realizowanej strategii zarządzania podlegać modyfikacji w reakcji na zachodzące zmiany uwarunkowań rynkowych. Szczególne znaczenie dla ryzyka związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu ma ryzyko trafności decyzji inwestycyjnych dotyczących doboru poszczególnych składników lokat. Subfundusz będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym.

1.2.2. Opis ryzyka związanego z uczestnictwem w Subfunduszu

1.2.2.1. Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa, z uwzględnieniem czynników mających wpływ na poziom ryzyka związanego z inwestycją

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa wynika z braku możliwości przewidzenia przyszłych zmian cen instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela Subfunduszu, a tym samym niemożności przewidzenia zmian Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na Jednostkę Uczestnictwa. Stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa jest zależna zarówno od ceny Jednostki Uczestnictwa w dniu nabycia Jednostek Uczestnictwa, a także od ceny Jednostki Uczestnictwa z dnia jej odkupienia. Inwestycje na rynku kapitałowym obciążone są ryzykiem, które może powodować znaczne wahania wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, a tym samym obniżenie zainwestowanego kapitału. Osiągnięta stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zależy również od opłat związanych z zakupem lub sprzedażą Jednostek Uczestnictwa oraz od ewentualnych podatków, w przypadku osiągnięcia zysków z inwestycji.

Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia jego celu inwestycyjnego, a także określonej stopy zwrotu z dokonanej przez Uczestnika Subfunduszu inwestycji w Jednostki Uczestnictwa. Jednocześnie dochodowość Subfunduszu jest związana także z właściwym zarządzaniem i podejmowanymi przez towarzystwo decyzjami inwestycyjnymi. Uczestnicy Funduszu powinni wziąć pod uwagę bezpośredni wpływ decyzji inwestycyjnych na rentowność ich inwestycji.

1.2.2.1.1. Ryzyko związane z zawarciem określonych umów

Uczestnik powinien brać pod uwagę możliwość wpływu na wartość Jednostki Uczestnictwa umów związanych z zabezpieczeniem inwestycji Subfunduszu, w szczególności umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne lub umów dotyczących Aktywów Subfunduszu. Instrumenty pochodne charakteryzują się bardzo wysoką zmiennością cen. Pośrednio zmienność cen instrumentów pochodnych zależy od zmienności cen instrumentów bazowych. Ta z kolei zależy od wielu czynników związanych z danym instrumentem bazowym, takim jak np. niepokój na rynkach, nagłe zmiany stóp procentowych czy znaczne przepływy kapitału zagranicznego.

Dodatkowo zmienność ta jest zwiększana przez mechanizm dźwigni finansowej, który polega na tym, że do inwestycji w dany instrument pochodny wymagane jest utrzymywanie zabezpieczenia, które stanowi niewielki procent wartości całej inwestycji. Ryzyko dźwigni finansowej oznacza, że zmiana wartości instrumentu pochodnego jest znacznie większa niż zmiana wartości instrumentu bazowego. To powoduje, że niewielkie wahania cen instrumentów pochodnych mogą mieć wysoki wpływ na stopę zwrotu z zainwestowanych środków. Dla przykładu: jeżeli depozyt zabezpieczający wynosi 5%, to stopień dźwigni finansowej wynosi 1:20 i oznacza to, że 1% zmiany ceny instrumentu pochodnego powoduje zmianę w wysokości około 20% zainwestowanych środków. Mechanizm dźwigni finansowej stwarza możliwość znacznego wzrostu zainwestowanych środków, może jednak wiązać się także z ich utratą.

W wyniku transakcji na instrumentach pochodnych istnieje możliwość zaciągnięcia przez klienta zobowiązania finansowego związanego z rozliczeniem kontraktu, a także możliwość zaciągnięcia zobowiązania do faktycznej dostawy lub odbioru określonych instrumentów finansowych. Dlatego w przypadkach niekorzystnych i gwałtownych zmian cen instrumentów pochodnych może pojawić się również konieczność dopłaty dodatkowej kwoty w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego celem wypełnienia powstałego zobowiązania. Zobowiązania, o których mowa w niniejszym akapicie są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego.

Z zawieraniem umów dotyczących instrumentów pochodnych wiążą się w szczególności następujące specyficzne ryzyka:

- ryzyko związane z wyborem przez zarządzającego niewłaściwego zabezpieczenia aktywów portfela, polegające na niewłaściwym doborze bazy kontraktu, terminu, waluty lub braku dokładnego dopasowania wartości płatności, co może spowodować stratę na zabezpieczonej transakcji;
- ryzyko związane ze stosowaniem instrumentów pochodnych opartych na papierach wartościowych i indeksach giełdowych, co może powodować znaczne odchylenie stóp zwrotu Subfunduszu w porównaniu ze stopą zwrotu stopy odniesienia;
- w przypadku instrumentów pochodnych, w których instrumentem bazowym jest waluta (np. opcje walutowe, transakcje futures) – ryzyko zmian kursów walut.

Poza umowami mającymi za przedmiot instrumenty pochodne, Fundusz może zawierać także szereg innych umów z podmiotami go obsługującymi. Umowy te wiążą się z ryzykiem ewentualnego niewywiązywania się lub nienależytego wykonania przez drugą stronę warunków tych umów, a także możliwością ich rozwiązania lub wypowiedzenia przed terminem, na jaki zostały zawarte. Może to powodować konieczność znalezienia innego kontrahenta, oferującego mniej korzystne warunki zawarcia takich umów, lub przejściowe trudności ze znalezieniem podmiotu mogącego świadczyć dane usługi.

1.2.2.1.2. Ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez Fundusz transakcji

Nie dotyczy. Fundusz nie zawiera transakcji na warunkach szczególnych powodujących wzrost ryzyka dla Uczestnika.

1.2.2.1.3. Ryzyko związane z udzielonymi gwarancjami

Nie dotyczy. Fundusz nie udziela gwarancji innym podmiotom.

1.2.2.2. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikające z błędnych procedur wewnętrznych, ich niestosowania lub nieprawidłowego stosowania. Ryzyko operacyjne wynika również z błędnego działania systemów, błędów popełnianych przez pracowników lub wynikających ze zdarzeń zewnętrznych. Cztery podstawowe źródła ryzyka operacyjnego to: ludzie, systemy, zdarzenia zewnętrzne oraz procesy.

1.2.2.3. Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na wystąpienie których Uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ

1.2.2.3.1. Otwarcie likwidacji Funduszu i Subfunduszu

W przypadkach określonych w Ustawie oraz Statucie Subfundusz oraz Fundusz mogą zostać zlikwidowane po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego. W wyniku przeprowadzenia likwidacji Uczestnicy mogą otrzymać mniejszą ilość środków niż w przypadku, gdyby likwidacja nie została przeprowadzona. Dodatkowo z dniem rozpoczęcia likwidacji Fundusz nie zbywa ani nie odkupuje Jednostek Uczestnictwa.

1.2.2.3.2. Przejęcie zarządzania Funduszem przez inne towarzystwo

Inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem może przejąć zarządzanie Funduszem, w tym także Subfunduszem. Przejęcie zarządzania Funduszem wymaga spełnienia warunków określonych w art. 238a ust. 1 Ustawy, w tym zmiany Statutu Funduszu w części wskazującej firmę, siedzibę i adres towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego Funduszem i Subfunduszami. Towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i obowiązki Towarzystwa z chwilą wejścia zmian Statutu w życie, to jest w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia o zmianach Statutu Funduszu w tym zakresie.

1.2.2.3.3. Przejęcie zarządzania Funduszem przez spółkę zarządzającą albo zarządzającego z UE

Fundusz działa w formie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, w związku z czym zgodnie z art. 4 ust. 1a Ustawy, nie jest możliwe przekazanie zarządzania Funduszem spółce zarządzającej. Zgodnie z art. 4 ust. 1b Ustawy, Towarzystwo może przekazać zarządzanie Funduszem i prowadzenie jego spraw zarządzającemu z UE prowadzącemu działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

1.2.2.3.4. Zmiana depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz

Towarzystwo w każdym czasie może podjąć decyzję o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz. Zmiana taka wymaga wypowiedzenia dotychczasowej umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w przypadku depozytariusza lub umowy o świadczenie usług na rzecz Funduszu i Subfunduszu w przypadku podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz.

Zmiana depozytariusza wymaga zezwolenia Komisji, przy czym winna być dokonana w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków depozytariusza.

Uczestnik jest pozbawiony wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz. Towarzystwo doloży najwyższej staranności przy wyborze swoich kontrahentów, nie może jednakże wykluczyć, iż jakość usług lub stopień przygotowania pracowników nowego depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz będzie niższy od dotychczasowego.

1.2.2.3.5. Połączenie Funduszu z innym funduszem

Zgodnie z Ustawą fundusze z wydzielonymi subfunduszami nie mogą być łączone z innym funduszem. Połączone mogą zostać Subfundusze lub Subfundusz może zostać połączony z innym specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym lub subfunduszem wydzielonym w ramach innego specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego z wydzielonymi subfunduszami. Połączenie następuje przez przeniesienie majątku subfunduszu lub funduszu przejmowanego do subfunduszu lub funduszu przejmującego oraz przydzielenie Uczestnikom subfunduszu lub funduszu przejmowanego Jednostek Uczestnictwa subfunduszu lub funduszu przejmującego w zamian za Jednostki Uczestnictwa subfunduszu lub funduszu przejmowanego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o połączeniu Subfunduszu z innym Subfunduszem lub z innym specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym lub subfunduszem wydzielonym w ramach innego specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego z wydzielonymi subfunduszami, zostanie jednak odpowiednio wcześniej o tym poinformowany. Do połączenia Subfunduszu wymagana jest zgoda Komisji.

1.2.2.3.6. Przekształcenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w fundusz inwestycyjny otwarty

Towarzystwo może podjąć decyzję o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty. Przekształcenie wymaga zmiany statutu Funduszu, co następuje bez zgody Uczestników Funduszu.

1.2.2.3.7. Zmiana polityki inwestycyjnej

Ramy polityki inwestycyjnej Subfunduszu określa Ustawa oraz Statut Funduszu. Ustawa może podlegać zmianom. Towarzystwo może w każdym czasie dokonać zmiany Statutu Funduszu w części dotyczącej polityki inwestycyjnej prowadzonej przez Subfundusz. Zmiana Statutu wymaga ogłoszenia o dokonanych zmianach oraz co do zasady wpływu terminu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Może także wiązać się z koniecznością uzyskania zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie polityki inwestycyjnej Funduszu.

1.2.2.4. Ryzyko niewypłacalności gwaranta

Nie ma zastosowania. Żaden podmiot nie gwarantuje wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

1.2.2.5. Ryzyko inflacji

Realna stopa zwrotu z inwestycji zależy od wysokości stopy inflacji, która pomniejsza siłę nabywczą nominalnej stopy zwrotu zainwestowanego kapitału. Wzrost inflacji może więc spowodować spadek realnej stopy zwrotu z poszczególnych składników lokat posiadanych w portfelu Subfunduszu. Ryzyko to może się również bezpośrednio przyczynić do spadku wartości posiadanych instrumentów dłużnych, w tym w szczególności instrumentów o oprocentowaniu stałym.

Wysokość inflacji ma również bezpośredni wpływ na wartość realnej stopy zwrotu zrealizowanej przez Uczestnika na inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu. Ryzyko zmian stopy inflacji powoduje, że zrealizowana realna stopa zwrotu z inwestycji może być inna od zakładanej w momencie dokonywania inwestycji.

1.2.2.6. Ryzyko związane z regulacjami prawnymi dotyczącymi Subfunduszu, w szczególności w zakresie prawa podatkowego

Na dzień sporządzenia Prospektu, zgodnie z art 6 ust. 1 pkt 10 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, Fundusz, w tym Subfundusz, jest podmiotowo zwolniony od podatku dochodowego od osób prawnych. Nie można wykluczyć jednak opodatkowania dochodów Funduszu w przyszłości. Ewentualne wprowadzenie opodatkowania dochodów Funduszu może spowodować obniżenie osiąganych przez Uczestników Subfunduszu stóp zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa.

1.3. Określenie profilu inwestora, z uwzględnieniem zakresu czasowego inwestycji oraz poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

Subfundusz przeznaczony jest dla klientów indywidualnych, którzy poszukują ochrony i pomnażania kapitału przy zachowaniu wysokiej płynności oraz firm i instytucji, dla których Subfundusz jest dobrym sposobem na inwestowanie nadwyżek finansowych ze względu na wysoką płynność i atrakcyjną stopę zwrotu.

Rekomendowany okres inwestycji to co najmniej 6 miesięcy.

1.4. Informacje o wysokości opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w Subfunduszu, sposobie ich naliczania i pobierania oraz kosztów obciążających Subfundusz

1.4.1. Wskazanie przepisów Statutu określających rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów

Rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów, określone zostały w art. 50 i 51 Statutu Funduszu.

1.4.2. Wskazanie wartości Współczynnika Kosztów Całkowitych (WKC) wraz z informacją, że odzwierciedla on udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Funduszu na rzecz Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za dany rok, a także wskazanie kategorii kosztów Subfunduszu nie włączonych do wskaźnika WKC, w tym opłat transakcyjnych

Współczynnik Kosztów Całkowitych (wskaźnik WKC) za rok 2018 dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A wynosi 1,39%.

Opis różnic w opłatach i kosztach związanych z poszczególnymi kategoriami Jednostek Uczestnictwa:

Kryterium różnicowania kategorii Jednostek Uczestnictwa stanowi wysokość pobieranych opłat manipulacyjnych oraz zasady pobierania i wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Funduszem.

Wskaźnik WKC oblicza się według wzoru:

$$WKC = K/WANt \times 100 \%$$

gdzie:

K - oznacza koszty Funduszu, o których mowa w przepisach o szczególnych zasadach rachunkowości funduszy inwestycyjnych, z wyłączeniem kosztów wskazanych poniżej,

t - oznacza okres, za który przedstawiane są dane,

WAN - oznacza średnią wartość aktywów netto Funduszu, obliczoną w oparciu o wartość aktywów netto na każdy dzień kalendarzowy w okresie t

Wskaźnik WKC odzwierciedla udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną w średniej wartości aktywów netto za dany rok. Do kosztów całkowitych zalicza się w szczególności, o ile występuje, ujemne saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych.

Koszty nie włączone do Współczynnika Kosztów Całkowitych, to:

1. koszty transakcyjne, w tym prowizje i opłaty maklerskie, podatki związane z nabyciem lub zbyciem składników portfela, prowizje za rozliczenie transakcji w izbach rozliczeniowych i przez Depozytariusza,
2. odsetki z tytułu zaciągniętych pożyczek lub kredytów,
3. świadczenia wynikające z realizacji umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne,
4. opłaty związane z nabyciem lub odkupieniem Jednostek Uczestnictwa lub inne opłaty ponoszone bezpośrednio przez Uczestnika,
5. wartość usług dodatkowych.

1.4.3. Wskazanie opłat manipulacyjnych z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa oraz innych opłat uiszczanych bezpośrednio przez uczestnika

- 1.4.3.1. Zgodnie z art. 48 ust. 1 Statutu maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii A wynosi 1,1% wpłacanej kwoty, natomiast w odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii S, E i P wynosi 1% wpłacanej kwoty.
- 1.4.3.2. Opłata manipulacyjna za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii A, S oraz E nie jest pobierana, natomiast opłata manipulacyjna za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii P, jest pobierana w wysokości maksymalnie 1%.
- 1.4.3.3. Zgodnie z art. 30 ust. 6 Statutu maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za Zamianę stanowi różnicę między pobraną od Uczestnika opłatą manipulacyjną za nabycie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu docelowym, a stawką opłaty manipulacyjnej za nabycie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu źródłowym w danej kategorii Jednostek Uczestnictwa. W przypadku gdy wartość ta jest ujemna, opłaty nie pobiera się. Wysokość Opłaty za Zamianę nie może przekroczyć 1% środków podlegających zamianie.
- 1.4.3.4. Aktualne stawki opłat manipulacyjnych ustalane są w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowane w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa oraz u Dystrybutorów.

1.4.4. Wskazanie opłaty zmiennej, będącej częścią wynagrodzenia za zarządzanie, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, prezentowanej w ujęciu procentowym w stosunku do średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

Wynagrodzenie zmienne nie będzie pobierane.

1.4.5. Maksymalna wysokość wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem

- 1.4.5.1. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem jest jednakowe dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, P oraz S i nie może być wyższe niż 1,1% w skali roku, a dla jednostek uczestnictwa kategorii E nie wyższe niż 1% w skali roku, liczonego jako 365 dni lub 366 dni, a w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie. Okresem rozliczeniowym jest miesiąc kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.
- 1.4.5.2. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.
- 1.4.5.3. Subfundusz nie lokuje powyżej 50% Aktywów w jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy lub instytucji zbiorowego inwestowania zarządzanych przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa.

1.4.6. Wskazanie istniejących umów lub porozumień, na podstawie których koszty działalności Subfunduszu bezpośrednio lub pośrednio są rozdzielane między Subfundusz a Towarzystwo lub inny podmiot, w tym wskazanie usług dodatkowych oraz wskazanie wpływu tych usług na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

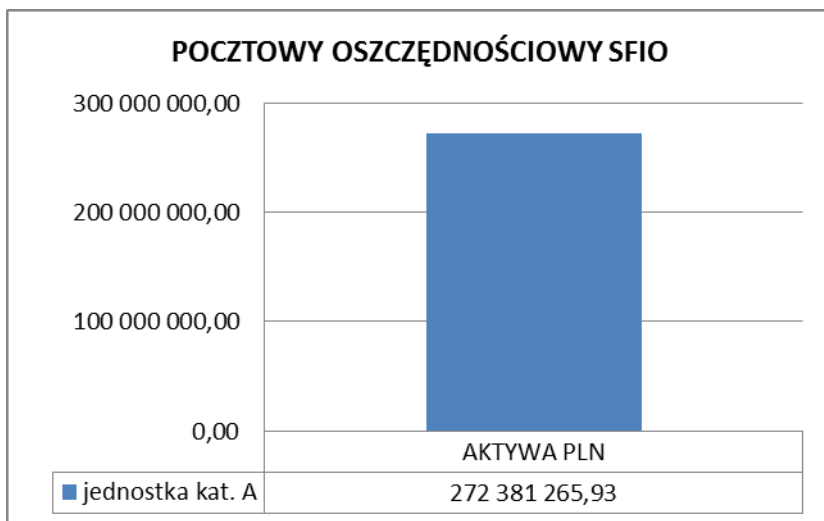
Koszty działalności Subfunduszu rozdzielane są pomiędzy Subfundusz a Towarzystwo na podstawie postanowień Statutu. Podmioty prowadzące działalność maklerską lub świadczące inne usługi na rzecz Subfunduszu, mogą sporządzać dla Subfunduszu analizy i rekomendacje, będące świadczeniami dodatkowymi, co nie ma wpływu na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem.

1.5. Podstawowe dane finansowe Subfunduszu w ujęciu historycznym

1.5.1. Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec ostatniego roku obrotowego.

Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec 2018 r., zgodnie z zatwierdzonym sprawozdaniem finansowym Funduszu, wyniosła 272 381 265,93 zł.

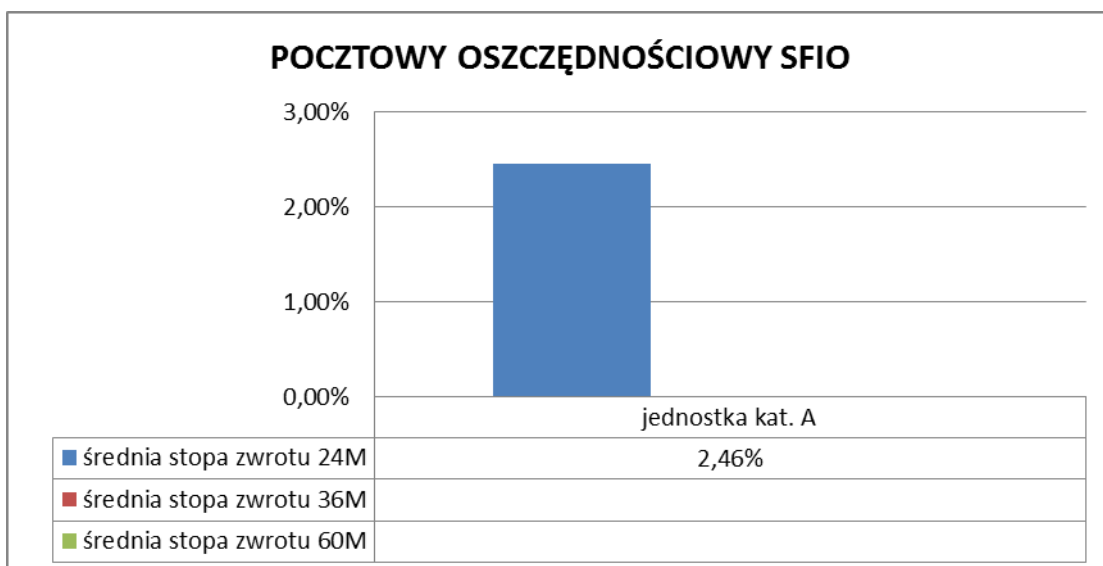

1.5.2. Wielkość średniej stopy zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2 lat a;

Średnią stopę zwrotu dla danego okresu oblicza się, dzieląc stopę obliczoną na podstawie Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na jednostkę uczestnictwa na koniec ostatniego roku obrotowego i na koniec roku obrotowego poprzedzającego okres, dla którego jest dokonywane obliczenie, przez 2

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2 lata wynosiła 2,46% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A.

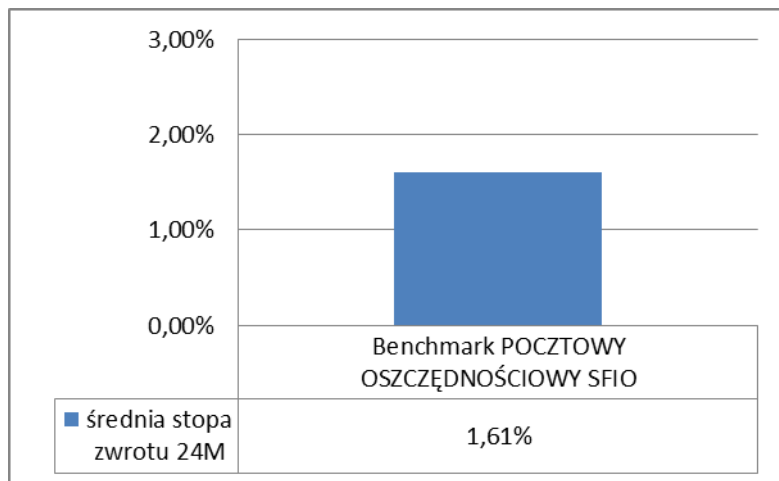

1.5.3. Wskazanie wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającego zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu, a także informacja o dokonanych zmianach wzorca, jeżeli miały miejsce

Benchmarkiem Subfunduszu jest indeks WBID 6M, Subfundusz dopuszcza jednak w dużym stopniu możliwość uznaniowego wyboru zarządzającego w odniesieniu do dokonywania poszczególnych inwestycji, w związku z czym możliwa jest rozbieżność między wynikami Subfunduszu, a poziomem wskaźnika referencyjnego.

1.5.4. Informacja o średnich stopach zwrotu oraz rocznych stopach zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata

Średnia stopa zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata wyniosła 1,61%.

1.5.5. Zastrzeżenie, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz na rzecz Subfunduszu oraz wysokości pobranych Oplat manipulacyjnych oraz że wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości

Indywidualna stopa zwrotu uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia oraz wysokości pobranych Oplat manipulacyjnych. Wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości.

Rozdział III.2 Subfundusz Dłużny

2.

2.1. Opis polityki inwestycyjnej Subfunduszu

2.1.1. Wskazanie głównych kategorii lokat Subfunduszu i ich dywersyfikacji charakteryzujących specyfikę Subfunduszu oraz, jeżeli Fundusz lokuje Aktywa Subfunduszu głównie w lokaty inne niż papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego – wyraźne wskazanie tej cechy

Głównym składnikiem lokat Subfunduszu będą Instrumenty dłużne, głównie obligacje. Fundusz lokuje nie mniej niż 50% wartości Aktywów Subfunduszu w Obligacje. Dodatkowo do 25% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić Instrumenty dłużne emitowane przez przedsiębiorstwa. Fundusz może również lokować aktywa Subfunduszu w jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują swoje aktywa w depozyty bankowe i Instrumenty dłużne – do 50% wartości Aktywów Subfunduszu, z zastrzeżeniem ustawowym limitów inwestycyjnych.

Fundusz nie może dokonywać lokat Subfunduszu w instrumenty udziałowe z wyjątkiem sytuacji, gdy takie nabycie jest wynikiem konwersji długu. Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne i aktywa denominowane w walutach obcych.

2.1.2. Zwięzły opis kryteriów doboru lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu

Głównymi kryteriami doboru lokat są:

- 1) w przypadku Instrumentów dłużnych (w szczególności emitowanych, gwarantowanych lub poręczanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, Instrumentów Rynku Pieniężnego, listów zastawnych i obligacji, w tym obligacji zamiennych na akcje):
  - a) prognozowane zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych,
  - b) prognozowane zmiany kształtu krzywej dochodowości,
  - c) stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym Instrumentem dłużnym lub Instrumentem Rynku Pieniężnego,
  - d) wysokość premii za ryzyko inwestycyjne w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku,
  - e) wpływ na średni okres do wykupu całego portfela inwestycyjnego,
  - f) dodatkowo, w przypadku Instrumentów dłużnych, innych niż emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski – poza kryteriami określonymi w lit. a) do e) – także wiarygodność kredytowa emitenta,
  - g) dodatkowo, w przypadku obligacji zamiennych na akcje – poza kryteriami określonymi w lit. a) do e) – także warunki zamiany obligacji na akcje;
- 2) w przypadku jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych i tytułów uczestnictwa funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania:
  - a) możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszu,
  - b) możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszu,
  - c) adekwatność polityki inwestycyjnej funduszu inwestycyjnego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania do polityki inwestycyjnej Subfunduszu,
  - d) polityka inwestycyjna danego funduszu inwestycyjnego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania;
- 3) w przypadku depozytów:
  - a) poziom oprocentowania depozytów, również w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku,
  - b) wiarygodność banku;
- 4) w przypadku pozostałych instrumentów finansowych, niewymienionych w pkt 1) – 3) powyżej:
  - a) możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszu,
  - b) możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszu,
  - c) stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym instrumentem finansowym.

Ponadto, Fundusz na rachunek Subfunduszu podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się:

- 1) oceną dochodowości Instrumentów dłużnych, Instrumentów Rynku Pieniężnego oraz depozytów przy uwzględnieniu ryzyka emitenta (lub, odpowiednio, banku przyjmującego depozyt), struktury stóp procentowych i ryzyka płynności,
- 2) bieżącą oraz prognozowaną sytuacją finansową przedsiębiorstw emitujących Instrumenty dłużne,
- 3) ryzykiem walutowym,
- 4) zmianą wartości jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych oraz tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania,
- 5) oceną wyników inwestycyjnych, dokonywaną w oparciu o wskaźniki służące do analizy funduszy inwestycyjnych, tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania,
- 6) poziomem opłat i prowizji obowiązujących w funduszach inwestycyjnych, tytułach uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania,

- 7) częstotliwością i dostępnością wyceny funduszy inwestycyjnych, tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania

Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa w art. 6 i ust. 1 i 2, Fundusz na rachunek Subfunduszu podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności:

- 1) wskazaniami wynikającymi z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej kraju, w walucie, którego emitowane są Instrumenty dłużne
- 2) wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka stopy procentowej,
- 3) wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka kredytowego emitentów,
- 4) kryterium płynności.

Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym.

Fundusz dokonując lokowania aktywów Subfunduszu w jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują swoje aktywa w depozyty bankowe i Instrumenty dłużne, uwzględnienia warunki ekonomiczne i prognozowaną sytuację na globalnych rynkach Instrumentów dłużnych, cel inwestycyjny oraz zasady dywersyfikacji tych lokat oraz bierze pod uwagę:

- 1) wskazania wynikające z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej,
- 2) wskazania wynikające z analizy ryzyka stopy procentowej,
- 3) wskazania wynikające z analizy ryzyka kredytowego emitentów,
- 4) kryterium płynności.

2.1.3. Jeżeli Subfundusz odzwierciedla skład uznanego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych – wskazanie tego indeksu, rynku, którego indeks dotyczy, oraz stopnia odzwierciedlenia indeksu przez Subfundusz

Nie dotyczy. Subfundusz nie odzwierciedla składu uznanego indeksu.

2.1.4. Jeżeli Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może się charakteryzować dużą zmiennością wynikającą ze składu portfela lub z przyjętej techniki zarządzania portfelem – wyraźne wskazanie tej cechy

Z uwagi na skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu, wynikający ze specyfiki Subfunduszu, Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może charakteryzować się niską zmiennością.

2.1.5. Jeżeli Fundusz może zawierać na rzecz Subfunduszu umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne – wskazanie tej informacji wraz z określeniem wpływu zawarcia takich umów, w tym umów, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, na ryzyko związane z przyjętą polityką inwestycyjną

Fundusz na rzecz Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne oraz Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne wyłącznie w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu lub dla ograniczenia ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu. Zawarcie takich umów może wpływać zarówno na zwiększenie jak i na zmniejszenie ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu.

2.1.6. Jeżeli udzielono gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu – wskazanie gwaranta oraz warunków gwarancji

Nie dotyczy.

2.2. Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, w tym ryzyka związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

2.2.1. Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu, z uwzględnieniem strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych stosowanych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat, albo w celu odzwierciedlenia indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych

2.2.1.1. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w wyniku niekorzystnych zmian cen instrumentów finansowych na rynkach finansowych. W przypadku inwestycji w jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania na ceny tych instrumentów finansowych mają wpływ wartości instrumentów finansowych, w które te podmioty lokują swoje aktywa. Na ryzyko rynkowe składają się w szczególności ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej ma szczególne znaczenie w przypadku instrumentów dłużnych o oprocentowaniu

stałym. Zależność cen tych instrumentów od stopy procentowej jest odwrotna. Wzrost stopy procentowej powoduje spadek cen Instrumentów dłużnych, a spadek stopy procentowej powoduje wzrost ceny instrumentów dłużnych. Ryzyko stopy procentowej zależy od długości czasu do wykupu danego instrumentu, stopy odsetkowej i stopy dochodowości. Im dłuższy czas do wykupu instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Im niższa stopa odsetkowa i stopa dochodowości instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Na ryzyko stopy procentowej mają wpływ m.in. wzrost stopy inflacji (bieżącej lub oczekiwanej), wysokość realnej stopy procentowej, polityka pieniężna banku centralnego, tempo rozwoju gospodarczego, poziom oszczędności w gospodarce, ocena sytuacji fiskalnej państwa przez inwestorów oraz poziom stóp procentowych w innych krajach. Ekspansywna polityka fiskalna i monetarna państwa, nadmierny wzrost deficytu finansów publicznych i wzrost relacji długu publicznego do PKB, może prowadzić do presji na wzrost rynkowych stóp procentowych.

2.2.1.2. Ryzyko kredytowe

Głównymi czynnikami ryzyka kredytowego są:

- ryzyko niedotrzymania warunków,
- ryzyko obniżenia oceny kredytowej,
- ryzyko rozpiętości kredytowej.

Ryzyko niedotrzymania warunków, nazywane również ryzykiem niewypłacalności, to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane niedotrzymaniem warunków kontraktów finansowych przez emitentów instrumentów dłużnych. Polega ono na niespłaceniu przez emitenta w terminie należnej kwoty z tytułu wyemitowanych instrumentów dłużnych (zarówno odsetek jak i kwoty pożyczonego kapitału).

Ryzyko obniżenia oceny kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane obniżeniem ocen kredytowych (ratingów) emitentów lub emisji. Obniżenie oceny kredytowej dla danego emitenta skutkuje wzrostem ryzyka danej inwestycji, co powoduje, że inwestorzy oczekują wyższej stopy zwrotu z tej inwestycji. Wzrost oczekiwanej stopy zwrotu powoduje spadek wartości instrumentów dłużnych.

Ryzyko rozpiętości kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami rozpiętości kredytowej dla emisji. Rozpiętość kredytowa to różnica z oczekiwanej przez inwestorów stopy zwrotu z instrumentów obarczonych ryzykiem a instrumentów, które postrzega się jako wolne od ryzyka (instrumenty dłużne emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa). Inwestycje w Instrumenty dłużne innych emitentów niż Skarb Państwa, czyli np. papiery komercyjne lub obligacje komunalne i korporacyjne wiążą się z wyższym poziomem ryzyka kredytowego, uzależnionym od wiarygodności kredytowej emitenta. Pogorszenie ratingu kredytowego wpływa na wzrost ryzyka danego emitenta i wzrost rozpiętości kredytowej, a tym samym powoduje spadek ceny danego instrumentu dłużnego. Inwestycje w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy obciążone są ryzykiem pochodzącym od ryzyka lokat takiego funduszu. Inwestycje w lokaty bankowe związane są z ryzykiem kredytowym banku.

2.2.1.3. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest związane z brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia transakcji na danym instrumencie finansowym, bez istotnego wpływu na cenę realizacji, ze względu na wielkość tej transakcji. Innymi słowy jest to możliwość okresowego ograniczenia dostępności rynku danych instrumentów. Ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, która to ilość jest relatywnie duża w stosunku do normalnej wielkości transakcji przeprowadzanych danym instrumentem finansowym. Powoduje to naruszenie aktualnej struktury popytu i podaży, co prowadzi do zmiany ceny rynkowej. Ryzyko płynności ma szczególnie duże znaczenie w przypadku rynku akcji. W odniesieniu do poszczególnych emitentów zależy ono głównie od takich czynników jak: wielkość (kapitalizacja rynkowa) spółki oraz poziom średnich dziennych obrotów rynkowych akcjami danego emitenta. W przypadku innych instrumentów finansowych na poziom płynności mają wpływ takie czynniki, jak wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie, średni dzienny obrót rynkowy na danym instrumencie finansowym czy różnica pomiędzy ceną kupna i sprzedaży. Ograniczenie płynności może zwiększać zmienność cen instrumentów finansowych. Może ono wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego. W przypadku inwestycji w tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne lub instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne innych funduszy inwestycyjnych, istnieje ryzyko czasowego zawieszania odkupywania tytułów uczestnictwa, jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych przez tę instytucję wspólnego inwestowania lub fundusz inwestycyjny.

2.2.1.4. Ryzyko związane z lokowaniem w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych otwartych, specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych lub w tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne

Z uwagi na możliwość zaangażowania ww. klas aktywów w aktywach Subfunduszu Subfundusz narażony jest na ryzyko związane z możliwością braku wyceny jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa tych funduszy, a także w przypadku zawieszania odkupywania tych jednostek lub tytułów uczestnictwa – ryzyko płynności w odniesieniu do możliwości realizowania zleceń odkupienia składanych przez swoich uczestników (czyli w tym przypadku przez Fundusz działający w imieniu Subfunduszu).

2.2.1.5. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe (ryzyko kursu walutowego) to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami kursu waluty polskiej w stosunku do walut obcych. Na ryzyko to wpływa szereg czynników o charakterze makroekonomicznym (między innymi poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, wysokość nominalnych i realnych stóp procentowych, charakter polityki pieniężnej i fiskalnej, tempo wzrostu gospodarczego oraz poziom stóp procentowych w innych krajach) i rynkowym (między innymi: sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych oraz tzw. sentyment zagranicznych inwestorów odnośnie inwestycji w instrumenty denominowane w walucie danego kraju). Poziom kursu walutowego może cechować się bardzo dużą zmiennością o nieprzewidywalnym charakterze.

2.2.1.6. Ryzyko związane z przechowywaniem Aktywów

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 1 i 2 Ustawy oraz w art. 88 ust. 1 i ust. 3 Rozporządzenia 231/2013 (dalej: „Aktywa Utrzymywane”), przechowywane są na rachunkach prowadzonych przez Depozytariusza lub podmioty trzecie, którym Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu. Depozytariusz odpowiada wobec Funduszu za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu, w tym za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu przez podmiot, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych aktywów. Przez utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu rozumie się przypadki, o których mowa w art. 100 ust. 1 Rozporządzenia 231/2013. W przypadku utraty Aktywa Subfunduszu, Depozytariusz niezwłocznie zwraca Subfunduszowi taki sam instrument finansowy lub takie samo aktywo albo kwotę odpowiadającą wartości utraconego instrumentu finansowego lub aktywa. W przypadku utraty przez Depozytariusza przechowywanych przez niego Aktywów Subfunduszu, Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, z uwzględnieniem art. 101 Rozporządzenia 231/2013, że utrata instrumentu finansowego stanowiącego Aktywa Subfunduszu nastąpiła z przyczyn od niego niezależnych.

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 3 Ustawy oraz art. 88 ust. 2 Rozporządzenia 231/2013 („Aktywa Rejestrowane”) przechowywane lub rejestrowane są na rachunkach prowadzonych przez podmioty trzecie na podstawie odrębnych umów. Odpowiedzialność za Aktywa Rejestrowane Subfunduszu przez podmioty trzecie regulują postanowienia ww. umów.

Aktywa Subfunduszu są zapisywane na rachunkach i rejestrach odrębnie od aktywów pozostałych Subfunduszu, odrębnie od aktywów Depozytariusza oraz odrębnie od aktywów innych podmiotów trzecich.

2.2.1.7. Ryzyko związane z koncentracją Aktywów lub rynków

W przypadku gdy znaczna część Aktywów Subfunduszu zostanie ulokowana w dany instrument finansowy lub na danym rynku, w razie wystąpienia znacznej zmiany ceny tego instrumentu finansowego lub zmiany koniunktury na danym rynku może to istotnie wpłynąć na wartość i płynność aktywów Subfunduszu. Wahania wyceny rynkowej poszczególnych instrumentów finansowych mogą powodować znaczące wahania Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

2.2.1.8. Ryzyko rozliczenia

Ryzyko rozliczenia związane jest z potencjalnie negatywnymi dla Wartości Aktywów Netto Subfunduszu skutkami opóźnienia rozliczenia zawartych transakcji. Opóźnienia te mogą uniemożliwiać lub utrudniać przeprowadzanie dalszych transakcji. Źródłem ryzyka rozliczenia mogą być między innymi ryzyka operacyjne występujące po stronie m.in. operatorów rynków giełdowych, izb rozliczeniowych i pośredników (domów maklerskich, banków). Oprócz zdarzeń zewnętrznych, ryzyko rozliczenia może być efektem błędnych procedur wewnętrznych, niestosowania się do procedur, działania systemów oraz pracowników.

2.2.1.9. Ryzyko nietrafnych decyzji inwestycyjnych

Istnieje możliwość, że podjęte w najlepszej wierze i zgodnie z najlepszą wiedzą decyzje inwestycyjne nie przyniosą oczekiwanych rezultatów i wartość posiadanych instrumentów finansowych, a tym samym Wartość Aktywów Netto Subfunduszu ulegnie zmniejszeniu.

2.2.1.10. Ryzyko wynikające ze strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych

Wyżej wymienione czynniki ryzyka inwestycyjnego, związane z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu, należy rozpatrywać w powiązaniu z realizowaną strategią zarządzania Subfunduszem, w tym ze szczególnymi strategiami inwestycyjnymi. Realizowana przez Zarządzającego strategia zarządzania Subfunduszem może wpływać na wielkość poszczególnych ryzyk. W szczególności dotyczy to takich aspektów strategii inwestycyjnej jak: stosowane specyficzne kryteria doboru poszczególnych składników lokat, stopień dywersyfikacji portfela lokat, stopień koncentracji portfela na poszczególnych składnikach lokat, stopień koncentracji lokat na poszczególnych sektorach geograficznych lub branżowych, czy poziom podejmowanej ekspozycji na poszczególne czynniki ryzyka inwestycyjnego. Powyższe czynniki mogą w ramach realizowanej strategii zarządzania podlegać modyfikacji w reakcji na zachodzące zmiany uwarunkowań rynkowych. Szczególne znaczenie dla ryzyka związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu ma ryzyko trafności decyzji inwestycyjnych dotyczących doboru poszczególnych składników lokat. Subfundusz będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym.

2.2.2. Opis ryzyka związanego z uczestnictwem w Subfunduszu

2.2.2.1. Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa, z uwzględnieniem czynników mających wpływ na poziom ryzyka związanego z inwestycją

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa wynika z braku możliwości przewidzenia przyszłych zmian cen instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela Subfunduszu, a tym samym niemożności

przewidzenia zmian Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na Jednostkę Uczestnictwa. Stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa jest zależna zarówno od ceny Jednostki Uczestnictwa w dniu nabycia Jednostek Uczestnictwa, a także od ceny Jednostki Uczestnictwa z dnia jej odkupienia. Inwestycje na rynku kapitałowym obciążone są ryzykiem, które może powodować znaczne wahania wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, a tym samym obniżenie zainwestowanego kapitału. Osiągnięta stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zależy również od opłat związanych z zakupem lub sprzedażą Jednostek Uczestnictwa oraz od ewentualnych podatków, w przypadku osiągnięcia zysków z inwestycji.

Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia jego celu inwestycyjnego, a także określonej stopy zwrotu z dokonanej przez Uczestnika Subfunduszu inwestycji w Jednostki Uczestnictwa. Jednocześnie dochodowość Subfunduszu jest związana także z właściwym zarządzaniem i podejmowanymi przez towarzystwo decyzjami inwestycyjnymi. Uczestnicy Funduszu powinni wziąć pod uwagę bezpośredni wpływ decyzji inwestycyjnych na rentowność ich inwestycji.

2.2.2.1.1. Ryzyko związane z zawarciem określonych umów

Uczestnik powinien brać pod uwagę możliwość wpływu na wartość Jednostki Uczestnictwa umów związanych z zabezpieczeniem inwestycji Subfunduszu, w szczególności umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne lub umów dotyczących Aktywów Subfunduszu. Instrumenty pochodne charakteryzują się bardzo wysoką zmiennością cen. Pośrednio zmienność cen instrumentów pochodnych zależy od zmienności cen instrumentów bazowych. Ta z kolei zależy od wielu czynników związanych z danym instrumentem bazowym, takim jak np. niepokój na rynkach, nagle zmiany stóp procentowych czy znaczne przepływy kapitału zagranicznego.

Dodatkowo zmienność ta jest zwiększana przez mechanizm dźwigni finansowej, który polega na tym, że do inwestycji w dany instrument pochodny wymagane jest utrzymywanie zabezpieczenia, które stanowi niewielki procent wartości całej inwestycji. Ryzyko dźwigni finansowej oznacza, że zmiana wartości instrumentu pochodnego jest znacznie większa niż zmiana wartości instrumentu bazowego. To powoduje, że niewielkie wahania cen instrumentów pochodnych mogą mieć wysoki wpływ na stopę zwrotu z zainwestowanych środków. Dla przykładu: jeżeli depozyt zabezpieczający wynosi 5%, to stopień dźwigni finansowej wynosi 1:20 i oznacza to, że 1% zmiany ceny instrumentu pochodnego powoduje zmianę w wysokości około 20% zainwestowanych środków. Mechanizm dźwigni finansowej stwarza możliwość znacznego wzrostu zainwestowanych środków, może jednak wiązać się także z ich utratą.

W wyniku transakcji na instrumentach pochodnych istnieje możliwość zaciągnięcia przez klienta zobowiązania finansowego związanego z rozliczeniem kontraktu, a także możliwość zaciągnięcia zobowiązania do faktycznej dostawy lub odbioru określonych instrumentów finansowych. Dlatego w przypadkach niekorzystnych i gwałtownych zmian cen instrumentów pochodnych może pojawić się również konieczność dopłaty dodatkowej kwoty w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego celem wypełnienia powstałego zobowiązania. Zobowiązania, o których mowa w niniejszym akapicie są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego.

Z zawieraniem umów dotyczących instrumentów pochodnych wiążą się w szczególności następujące specyficzne ryzyka:

- ryzyko związane z wyborem przez zarządzającego niewłaściwego zabezpieczenia aktywów portfela, polegające na niewłaściwym doborze bazy kontraktu, terminu, waluty lub braku dokładnego dopasowania wartości płatności, co może spowodować stratę na zabezpieczonej transakcji;
- ryzyko związane ze stosowaniem instrumentów pochodnych opartych na papierach wartościowych i indeksach giełdowych, co może powodować znaczne odchylenie stóp zwrotu Subfunduszu w porównaniu ze stopą zwrotu stopy odniesienia;
- w przypadku instrumentów pochodnych, w których instrumentem bazowym jest waluta (np. opcje walutowe, transakcje futures) – ryzyko zmian kursów walut.

Poza umowami mającymi za przedmiot instrumenty pochodne, Fundusz może zawierać także szereg innych umów z podmiotami go obsługującymi. Umowy te wiążą się z ryzykiem ewentualnego niewywiązywania się lub nienależytego wykonania przez drugą stronę warunków tych umów, a także możliwością ich rozwiązania lub wypowiedzenia przed terminem, na jaki zostały zawarte. Może to powodować konieczność znalezienia innego kontrahenta, oferującego mniej korzystne warunki zawarcia takich umów, lub przejściowe trudności ze znalezieniem podmiotu mogącego świadczyć dane usługi.

2.2.2.1.2. Ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez Fundusz transakcji

Nie dotyczy. Fundusz nie zawiera transakcji na warunkach szczególnych powodujących wzrost ryzyka dla Uczestnika.

2.2.2.1.3. Ryzyko związane z udzielonymi gwarancjami

Nie dotyczy. Fundusz nie udziela gwarancji innym podmiotom.

2.2.2.2. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikające z błędnych procedur wewnętrznych, ich niestosowania lub nieprawidłowego stosowania. Ryzyko operacyjne wynika również z błędnego działania systemów, błędów popełnianych przez pracowników lub wynikających ze zdarzeń zewnętrznych. Cztery podstawowe źródła ryzyka operacyjnego to: ludzie, systemy, zdarzenia zewnętrzne oraz procesy.

2.2.2.3. Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na wystąpienie których Uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ

2.2.2.3.1. Otwarcie likwidacji Funduszu i Subfunduszu

W przypadkach określonych w Ustawie oraz Statucie Subfundusz oraz Fundusz mogą zostać zlikwidowane po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego. W wyniku przeprowadzenia likwidacji Uczestnicy mogą otrzymać mniejszą ilość środków niż w przypadku, gdyby likwidacja nie została przeprowadzona. Dodatkowo z dniem rozpoczęcia likwidacji Fundusz nie zbywa ani nie odkupuje Jednostek Uczestnictwa.

2.2.2.3.2. Przejęcie zarządzania Funduszem przez inne towarzystwo

Inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem może przejąć zarządzanie Funduszem, w tym także Subfunduszem. Przejęcie zarządzania Funduszem wymaga spełnienia warunków określonych w art. 238a ust. 1 Ustawy, w tym zmiany Statutu Funduszu w części wskazującej firmę, siedzibę i adres towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego Funduszem i Subfunduszami. Towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i obowiązki Towarzystwa z chwilą wejścia zmian Statutu w życie, to jest w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia o zmianach Statutu Funduszu w tym zakresie.

2.2.2.3.3. Przejęcie zarządzania Funduszem przez spółkę zarządzającą albo zarządzającego z UE

Fundusz działa w formie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, w związku z czym zgodnie z art. 4 ust. 1a Ustawy nie jest możliwe przekazanie zarządzania Funduszem spółce zarządzającej. Zgodnie z art. 4 ust. 1b Ustawy, Towarzystwo może przekazać zarządzanie Funduszem i prowadzenie jego spraw zarządzającemu z UE prowadzącemu działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2.2.2.3.4. Zmiana depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz

Towarzystwo w każdym czasie może podjąć decyzję o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz. Zmiana taka wymaga wypowiedzenia dotychczasowej umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w przypadku depozytariusza lub umowy o świadczenie usług na rzecz Funduszu i Subfunduszu w przypadku podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz.

Zmiana depozytariusza wymaga zezwolenia Komisji, przy czym winna być dokonana w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków depozytariusza.

Uczestnik jest pozbawiony wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz. Towarzystwo doloży najwyższej staranności przy wyborze swoich kontrahentów, nie może jednakże wykluczyć, iż jakość usług lub stopień przygotowania pracowników nowego depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz będzie niższy od dotychczasowego.

2.2.2.3.5. Połączenie Funduszu z innym funduszem

Zgodnie z Ustawą fundusze z wydzielonymi subfunduszami nie mogą być łączone z innym funduszem. Połączone mogą zostać Subfundusze lub Subfundusz może zostać połączony z innym specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym lub subfunduszem wydzielonym w ramach innego specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego z wydzielonymi subfunduszami. Połączenie następuje przez przeniesienie majątku subfunduszu lub funduszu przejmowanego do subfunduszu lub funduszu przejmującego oraz przydzielenie Uczestnikom subfunduszu lub funduszu przejmowanego Jednostek Uczestnictwa subfunduszu lub funduszu przejmującego w zamian za Jednostki Uczestnictwa subfunduszu lub funduszu przejmowanego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o połączeniu Subfunduszu z innym Subfunduszem lub z innym specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym lub subfunduszem wydzielonym w ramach innego specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego z wydzielonymi subfunduszami, zostanie jednak odpowiednio wcześniej o tym poinformowany. Do połączenia Subfunduszu wymagana jest zgoda Komisji.

2.2.2.3.6. Przekształcenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w fundusz inwestycyjny otwarty

Towarzystwo może podjąć decyzję o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty. Przekształcenie wymaga zmiany statutu Funduszu, co następuje bez zgody Uczestników Funduszu.

2.2.2.3.7. Zmiana polityki inwestycyjnej

Ramy polityki inwestycyjnej Subfunduszu określa Ustawa oraz Statut Funduszu. Ustawa może podlegać zmianom. Towarzystwo może w każdym czasie dokonać zmiany Statutu Funduszu w części dotyczącej polityki inwestycyjnej prowadzonej przez Subfundusz. Zmiana Statutu wymaga ogłoszenia o dokonanych zmianach oraz co do zasady upływu terminu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Może także wiązać się z koniecznością uzyskania zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie polityki inwestycyjnej Funduszu.

2.2.2.4. Ryzyko niewypłacalności gwaranta

Nie ma zastosowania. Żaden podmiot nie gwarantuje wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

2.2.2.5. Ryzyko inflacji

Realna stopa zwrotu z inwestycji zależy od wysokości stopy inflacji, która pomniejsza siłę nabywczą nominalnej stopy zwrotu zainwestowanego kapitału. Wzrost inflacji może więc spowodować spadek realnej stopy zwrotu z poszczególnych składników lokat posiadanych w portfelu Subfunduszu. Ryzyko to może się również bezpośrednio przyczynić do spadku wartości posiadanych instrumentów dłużnych, w tym w szczególności instrumentów o oprocentowaniu stałym.

Wysokość inflacji ma również bezpośredni wpływ na wartość realnej stopy zwrotu zrealizowanej przez Uczestnika na inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu. Ryzyko zmian stopy inflacji powoduje, że zrealizowana realna stopa zwrotu z inwestycji może być inna od zakładanej w momencie dokonywania inwestycji.

2.2.2.6. Ryzyko związane z regulacjami prawnymi dotyczącymi Subfunduszu, w szczególności w zakresie prawa podatkowego

Na dzień sporządzenia Prospektu, zgodnie z art 6 ust. 1 pkt 10 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, Fundusz, w tym Subfundusz, jest podmiotowo zwolniony od podatku dochodowego od osób prawnych. Nie można wykluczyć jednak opodatkowania dochodów Funduszu w przyszłości. Ewentualne wprowadzenie opodatkowania dochodów Funduszu może spowodować obniżenie osiąganych przez Uczestników Subfunduszu stóp zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa.

2.3. Określenie profilu inwestora, z uwzględnieniem zakresu czasowego inwestycji oraz poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

Oferta dla inwestorów, szukających umiarkowanych zysków w średnim okresie inwestycyjnym, akceptujących umiarkowane ryzyko inwestycji oraz wahania cen.

W przypadku wzrostu rynkowych stóp procentowych, istnieje ryzyko pogorszenia wyników Subfunduszu. W szczególności, w okresie wzrostu stóp procentowych Subfundusz może przynosić gorsze stopy zwrotu niż lokata bankowa.

Rekomendowany czas inwestycji to 2 lata.

2.4. Informacje o wysokości opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w Subfunduszu, sposobie ich naliczania i pobierania oraz kosztów obciążających Subfundusz

2.4.1. Wskazanie przepisów Statutu określających rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów

Rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów, określone zostały w art. 59 i 60 Statutu Funduszu.

2.4.2. Wskazanie wartości Współczynnika Kosztów Całkowitych (WKC) wraz z informacją, że odzwierciedla on udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Funduszu na rzecz Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za dany rok, a także wskazanie kategorii kosztów Subfunduszu nie włączonych do wskaźnika WKC, w tym opłat transakcyjnych

Nie ma zastosowania. Współczynnik Kosztów Całkowitych oraz pozostałe informacje z nim związane zostaną zamieszczone po zakończeniu przez Subfundusz pełnego roku obrotowego.

2.4.3. Wskazanie opłat manipulacyjnych z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa oraz innych opłat uiszczanych bezpośrednio przez uczestnika

2.4.3.1. Zgodnie z art 57 ust. 1 Statutu maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii A wynosi 5,1% wpłacanej kwoty, natomiast w odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa kategorii S, E i P wynosi 5% wpłacanej kwoty.

2.4.3.2. Towarzystwo nie pobiera opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa kategorii A, S oraz E, natomiast, zgodnie z art 57 ust. 2 za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa kategorii P pobierana jest opłata manipulacyjna za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa w maksymalnej wysokości 1%.

2.4.3.3. Zgodnie z art 57 ust. 3 Statutu maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za Zamianę stanowi różnicę między pobraną od Uczestnika opłatą manipulacyjną za nabycie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu docelowym, a stawką opłaty manipulacyjnej za nabycie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu źródłowym. W przypadku gdy wartość ta jest ujemna, opłaty nie pobiera się. Wysokość Opłaty za Zamianę, dla wszystkich kategorii Jednostek Uczestnictwa nie może przekroczyć 1% środków podlegających zamianie.

2.4.3.4. Aktualne stawki opłat manipulacyjnych ustalane są w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowane w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa oraz u Dystrybutorów.

2.4.4. Wskazanie opłaty zmiennej, będącej częścią wynagrodzenia za zarządzanie, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, prezentowanej w ujęciu procentowym w stosunku do średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

2.4.4.1. Statut przewiduje możliwość pobierania wynagrodzenia zmiennego. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:

$$RWZ_t = \max\{0; S * [SWANJU_t - WANJU_0 * (1 + Bench)] * LJU_t - 1\}$$

gdzie:

RWZ_t – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;

max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;

S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 10% w ujęciu rocznym. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie;
SWANJU_t – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
WANJU₀ – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu WANJU₀ przyjmuje wartość 100 zł;
Bench – oznacza wyrażoną procentowo stopę zwrotu z kapitału ulokowanego w bieżącym okresie rozliczeniowym po stawce o składzie: 85% Bloomberg Poland Local Sovereign Index 1 to 7 Year + 15% WBID 6M, przy czym procentowa zmiana wartości portfela wzorcowego jest ustalana w każdym Dniu Wyceny bieżącego okresu rozliczeniowego i według wskazanych stawek procentowych;
LJU_{t-1} – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t

Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.

- 2.4.4.2. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału. Okresem rozliczeniowym jest kwartał kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny.
- 2.4.4.3. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 10% w ujęciu rocznym. W pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu, stawka S przyjmuje wartość 10% w ujęciu rocznym.
- 2.4.4.4. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

2.4.5. Maksymalna wysokość wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem

- 2.4.5.1. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem jest jednakowe dla kategorii Jednostek Uczestnictwa A, P oraz S, które nie może być wyższe niż 1,8% w skali roku, a dla jednostek uczestnictwa kategorii E nie wyższe niż 1,5 % w skali roku liczonego jako 365 dni lub 366 dni, a w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie. Okresem rozliczeniowym jest miesiąc kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.
- 2.4.5.2. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.
- 2.4.5.3. Subfundusz nie lokuje powyżej 50% Aktywów w jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy lub instytucji zbiorowego inwestowania zarządzanych przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa.

2.4.6. Wskazanie istniejących umów lub porozumień, na podstawie których koszty działalności Subfunduszu bezpośrednio lub pośrednio są rozdzielane między Subfundusz a Towarzystwo lub inny podmiot, w tym wskazanie usług dodatkowych oraz wskazanie wpływu tych usług na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

Koszty działalności Subfunduszu rozdzielane są pomiędzy Subfundusz a Towarzystwo na podstawie postanowień Statutu. Podmioty prowadzące działalność maklerską lub świadczące inne usługi na rzecz Subfunduszu, mogą sporządzać dla Subfunduszu analizy i rekomendacje, będące świadczeniami dodatkowymi, co nie ma wpływu na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem.

2.5. Podstawowe dane finansowe Subfunduszu w ujęciu historycznym

2.5.1. Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec ostatniego roku obrotowego.

Nie dotyczy.

2.5.2. Wielkość średniej stopy zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2 lata

2.5.3. Wskazanie wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającego zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu, a także informacja o dokonanych zmianach wzorca, jeżeli miały miejsce

Benchmarkiem Subfunduszu jest 85% Bloomberg Poland Local Sovereign Index 1 to 7 Year + 15% WIBID 6M, Subfundusz dopuszcza jednak w dużym stopniu możliwość uznaniowego wyboru zarządzającego w odniesieniu do dokonywania poszczególnych inwestycji, w związku z czym możliwa jest rozbieżność między wynikami Subfunduszu, a poziomem wskaźnika referencyjnego.

2.5.4. Informacja o średnich stopach zwrotu oraz rocznych stopach zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata

Nie dotyczy.

2.5.5. Zastrzeżenie, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz na rzecz Subfunduszu oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych oraz że wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości

Indywidualna stopa zwrotu uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych. Wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości.

Rozdział III.3 Subfundusz Stabilny

3.

3.1. Opis polityki inwestycyjnej Subfunduszu

3.1.1. Wskazanie głównych kategorii lokat Subfunduszu i ich dywersyfikacji charakteryzujących specyfikę Subfunduszu oraz, jeżeli Fundusz lokuje Aktywa Subfunduszu głównie w lokaty inne niż papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego – wyraźne wskazanie tej cechy

Fundusz może lokować od 0% do 100% wartości Aktywów Subfunduszu w Instrumenty dłużne oraz od 0% do 40% wartości Aktywów Subfunduszu w Instrumenty udziałowe.

Ponadto, Fundusz może dokonywać lokat aktywów Subfunduszu w jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują swoje aktywa w depozyty bankowe i Instrumenty dłużne – do 50% wartości Aktywów Subfunduszu, oraz w jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują swoje aktywa w Instrumenty udziałowe – do 20% wartości aktywów Subfunduszu z zastrzeżeniem ustawowym limitów inwestycyjnych. Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne oraz aktywa denominowane w walutach obcych.

3.1.2. Zwięzły opis kryteriów doboru lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu

Głównymi kryteriami doboru lokat są:

- 1) w przypadku Instrumentów udziałowych (akcje, prawa do akcji, prawa poboru, kwity depozytowe i warranty subskrypcyjne):
  - a) ryzyko działalności emitenta, zarówno na poziomie makroekonomicznym, jak i specyficznym dla danego emitenta,
  - b) prognozowane perspektywy wzrostu wyników finansowych emitenta,
  - c) prognozowany wzrost wyceny rynkowej Instrumentów udziałowych w ujęciu nominalnym,
  - d) prognozowana stopa zwrotu z Instrumentów udziałowych w ujęciu relatywnym, tj. w porównaniu z innymi podobnymi instrumentami lub w porównaniu do stopy zwrotu z indeksu giełdowego stanowiącego punkt odniesienia (benchmark) danego Subfunduszu;
  - e) dodatkowo, w przypadku praw poboru – poza lit. a) do lit. d) – także relacja ceny prawa poboru do wartości teoretycznej prawa poboru wynikającej z aktualnej ceny akcji danej spółki;
- 2) w przypadku Instrumentów dłużnych (w szczególności emitowanych, gwarantowanych lub poręczanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, Instrumentów Rynku Pieniężnego, listów zastawnych i obligacji, w tym obligacji zamiennych na akcje):
  - a) prognozowane zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych,
  - b) prognozowane zmiany kształtu krzywej dochodowości,
  - c) stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym lub Instrumentem Rynku Pieniężnego,
  - d) wysokość premii za ryzyko inwestycyjne w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku,
  - e) wpływ na średni okres do wykupu całego portfela inwestycyjnego,
  - f) dodatkowo, w przypadku Instrumentów dłużnych, innych niż emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski – poza kryteriami określonymi w lit. a) do e) – także wiarygodność kredytowa emitenta,
  - g) dodatkowo, w przypadku obligacji zamiennych na akcje – poza kryteriami określonymi w lit. a) do e) – także warunki zamiany obligacji na akcje;
- 3) w przypadku jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych i tytułów uczestnictwa funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania:
  - a) możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszu,
  - b) możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszu,
  - c) adekwatność polityki inwestycyjnej funduszu inwestycyjnego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania do polityki inwestycyjnej Subfunduszu,
  - d) polityka inwestycyjna danego funduszu inwestycyjnego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania;
- 4) w przypadku depozytów:
  - a) poziom oprocentowania depozytów, również w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku,
  - b) wiarygodność banku;
- 5) w przypadku pozostałych instrumentów finansowych, niewymienionych w pkt 1) – 4) powyżej:
  - a) możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszu,
  - b) możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszu,
  - c) stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym instrumentem finansowym.

Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. W tym celu Fundusz na rachunek Subfunduszu będzie dokonywał inwestycji przede wszystkim, zgodnie z ustalonymi limitami, w:

- 1) akcje i inne Instrumenty udziałowe, oraz jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują swoje aktywa w Instrumenty udziałowe:
  - a) których wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę sytuację makroekonomiczną w kraju i na świecie,
  - b) których wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej,
  - c) które wykazują dobrą relację wyceny na danym rynku w stosunku do wartości fundamentalnej spółki,
  - d) biorąc pod uwagę perspektywę rozwoju branży, w której prowadzą działalność,
  - e) biorąc pod uwagę przewidywaną stopę zwrotu z danej lokaty oraz poziom ryzyka inwestycyjnego związany z tą lokatą.
- 2) Instrumenty dłużne oraz jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują swoje aktywa w depozyty i inne Instrumenty dłużne, biorąc pod uwagę:
  - a) ocenę dochodowości Instrumentów dłużnych, w tym Instrumentów Rynku Pieniężnego oraz depozytów przy uwzględnieniu ryzyka emitenta (lub, odpowiednio, banku przyjmującego depozyt), struktury stóp procentowych i ryzyka płynności,
  - b) bieżącą oraz prognozowaną sytuacją finansową przedsiębiorstw emitujących Instrumenty dłużne,
  - c) ryzyko walutowe,
  - d) zmiany wartości jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych oraz tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania,
  - e) ocenę wyników inwestycyjnych, dokonywaną w oparciu o wskaźniki służące do analizy funduszy inwestycyjnych, funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania
  - f) poziom opłat i prowizji obowiązujących w funduszach inwestycyjnych, funduszach zagranicznych lub instytucjach wspólnego inwestowania
  - g) częstotliwość i dostępność wyceny funduszy inwestycyjnych, funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania.

Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa powyżej, Fundusz na rachunek Subfunduszu podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności:

- 1) wskazaniem wynikającymi z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej kraju, w walucie, którego emitowane są Instrumenty dłużne,
- 2) wskazaniem wynikającymi z analizy ryzyka stopy procentowej,
- 3) wskazaniem wynikającymi z analizy ryzyka kredytowego emitentów,
- 4) kryterium płynności.

Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym.

3.1.3. Jeżeli Subfundusz odzwierciedla skład uznanego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych – wskazanie tego indeksu, rynku, którego indeks dotyczy, oraz stopnia odzwierciedlenia indeksu przez Subfundusz

Nie dotyczy. Subfundusz nie odzwierciedla składu uznanego indeksu.

3.1.4. Jeżeli Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może się charakteryzować dużą zmiennością wynikającą ze składu portfela lub z przyjętej techniki zarządzania portfelem – wyraźne wskazanie tej cechy

Z uwagi na skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu, wynikający ze specyfiki Subfunduszu, Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może charakteryzować się podwyższoną zmiennością.

3.1.5. Jeżeli Fundusz może zawierać na rzecz Subfunduszu umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne – wskazanie tej informacji wraz z określeniem wpływu zawarcia takich umów, w tym umów, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, na ryzyko związane z przyjętą polityką inwestycyjną

Fundusz na rzecz Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne oraz Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne wyłącznie w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu lub dla ograniczenia ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu. Zawarcie takich umów może wpływać zarówno na zwiększenie jak i na zmniejszenie ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu.

3.1.6. Jeżeli udzielono gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu – wskazanie gwaranta oraz warunków gwarancji

Nie dotyczy.

3.2. Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, w tym ryzyka związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

3.2.1. Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu, z uwzględnieniem strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych stosowanych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat, albo w celu odzwierciedlenia indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych

3.2.1.1. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w wyniku niekorzystnych zmian cen instrumentów finansowych na rynkach finansowych. W przypadku inwestycji w jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania na ceny tych instrumentów finansowych mają wpływ wartości instrumentów finansowych, w które te podmioty lokują swoje aktywa. Na ryzyko rynkowe składają się w szczególności:

- ryzyko cen akcji,
- ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko cen akcji polega na spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na skutek niekorzystnych zmian cen akcji lub innych instrumentów udziałowych. Na ryzyko cen akcji składają się ryzyko systematyczne oraz ryzyko specyficzne danego emitenta.

Ryzyko systematyczne związane jest z sytuacją makroekonomiczną, czyli między innymi takimi czynnikami jak: stopa wzrostu gospodarczego, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, stopa bezrobocia, wielkość popytu konsumpcyjnego i inwestycyjnego, wysokość stóp procentowych i kursów walutowych, poziom inflacji, ceny surowców i zmiany cen akcji na rynkach zagranicznych. Negatywne tendencje w sytuacji makroekonomicznej mogą przekładać się na spadki cen na rynkach akcji lub innych instrumentów finansowych. Negatywne tendencje na zagranicznych rynkach akcji mogą przekładać się na spadki cen akcji i innych instrumentów finansowych na rynku krajowym. Ryzyko systematyczne nie może zostać ograniczone poprzez dywersyfikację portfela udziałowych papierów wartościowych.

Ryzyko specyficzne to ryzyko inwestowania w akcje lub inne instrumenty finansowe określonego emitenta. Na ryzyko to wpływają między innymi: wyniki finansowe emitenta i prognozy przyszłych wyników, pozycja rynkowa spółki, poziom zadłużenia, ład korporacyjny, jakość pracy zarządu, konflikty w akcjonariacie i inne. Ryzyko specyficzne może zostać ograniczone poprzez dywersyfikację portfela udziałowych papierów wartościowych.

Ryzyko cen akcji oraz jego ryzyka składowe mogą być zwiększane lub zmniejszane przez charakterystyczne cechy segmentów rynku akcji, na których dokonywane są inwestycje, co może skutkować zwiększoną zmiennością cen tych instrumentów. W szczególności, charakterystycznymi cechami niektórych segmentów rynku akcji, mogącymi powodować zmianę ekspozycji inwestora na ryzyko cen akcji są m.in.:

W segmencie akcji o wysokiej płynności (tzw. *blue chips*) - wrażliwość na kierunek przepływów środków pieniężnych o znacznej wartości, związanych z dokonywaniem inwestycji przez dużych inwestorów instytucjonalnych, w tym przepływów kapitału zagranicznego. Może ona powodować w niektórych okresach zwiększoną zmienność cen akcji z tego segmentu, zarówno bezwzględnie, jak i w stosunku do pozostałych segmentów rynku akcji.

W segmencie akcji małych i średnich spółek - wrażliwość na informacje dotyczące emitenta (dotyczy w największym zakresie akcji notowanych w alternatywnym systemie obrotu NewConnect). Może ona powodować zwiększoną zmienność oraz odchylenia ceny rynkowej instrumentów finansowych od ich wartości fundamentalnej w segmentach rynku o średniej i niskiej płynności, wynikające m.in. z braku lub ze zmniejszonego zaangażowania inwestorów instytucjonalnych.

W przypadku akcji notowanych na rynkach zagranicznych – wrażliwość na zmiany kursów walutowych i sytuacji makroekonomicznej krajów, z których spółki są przedmiotem inwestycji. Niezależnie od ryzyka walutowego, kursy akcji spółek zagranicznych mogą charakteryzować się w niektórych okresach zwiększoną zmiennością kursów wyrażonych w walucie lokalnej na skutek ograniczania strat przez inwestorów zagranicznych, wynikających z niekorzystnych zmian kursów walutowych. Inwestycje w akcje spółek zagranicznych wiążą się również z ekspozycją inwestora na ryzyko systematyczne tych krajów (tzw. ryzyko kraju).

W przypadku akcji spółek z krajów rozwijających się (tzw. *emerging markets*) - wrażliwość na wzrost globalnej awersji do ryzyka. Kursy cen akcji spółek z krajów rozwijających się mogą być dodatkowo narażone na okresowe wzrosty zmienności notowań wynikające ze wzrostu globalnej awersji do ryzyka oraz krótkoterminowe spadki kursów, wynikające z masowego wycofywania środków finansowych przez inwestorów z tego segmentu, zwłaszcza w okresie dekonunktury. Może tym zjawiskom towarzyszyć także wzrost korelacji zarówno pomiędzy kursami akcji emitentów z tego samego kraju,

jak również pomiędzy indeksami giełdowymi z różnych krajów rozwijających się, co może zniwelować korzyści wynikające dywersyfikacji ryzyka specyficznego emitenta i ryzyka kraju.

W segmencie spółek niepublicznych - nieobserwowalność kursu rynkowego oraz brak obowiązków informacyjnych po stronie emitentów. W związku z tym, że akcje spółek niepublicznych nie są przedmiotem transakcji w publicznym obrocie, ich wartość godziwa nie może zostać dokładnie ustalona poprzez odniesienie do kursu takich akcji, lecz musi być ustalona za pomocą metod i modeli wyceny akcji. Z natury rzeczy, tak ustalona wartość jest oszacowaniem i nawet przy zachowaniu najwyższej staranności jest obarczona możliwością błędu (tzw. ryzyko modelu), w związku z czym cena nabycia i zbycia takich instrumentów może być różna od ich wartości fundamentalnej. Wartość uzyskana w drodze wyceny jest wrażliwa na zmianę założeń odnośnie prognozowanych wyników finansowych, danych makroekonomicznych, stóp procentowych i innych danych wykorzystywanych w modelu. Co więcej, spółki niepubliczne nie podlegają rygorystycznym obowiązkom informacyjnym, jakim podlegają spółki publiczne, co może również wpływać na efektywność wyceny akcji będących przedmiotem transakcji w tym segmencie rynku kapitałowego.

W segmencie akcji spółek będących przedmiotem pierwszych ofert publicznych (tzw. IPO) - nieobserwowalność wcześniejszych kursów akcji i krótsza historia dostępnych danych finansowych. Podobnie jak w przypadku spółek niepublicznych, wcześniejszy kurs akcji spółek będących przedmiotem pierwszych ofert publicznych jest niezny i w związku z tym ustalenie wartości akcji wymaga przeprowadzenia oszacowania przy użyciu metod i modeli wyceny akcji. Takie oszacowanie może być obciążone możliwością błędu (tzw. ryzyko modelu), w związku z czym cena nabycia takich instrumentów może być różna od ich wartości fundamentalnej. Wartość uzyskana w drodze wyceny jest wrażliwa na zmianę założeń odnośnie prognozowanych wyników finansowych, danych makroekonomicznych, stóp procentowych i innych danych wykorzystywanych w modelu. Co więcej, spółki będące przedmiotem pierwszej oferty publicznej nie mają tak długiej historii danych finansowych jak podlegające rygorystycznym obowiązkom informacyjnym spółki publiczne, co może wpływać na poprawność prognoz finansowych, a tym samym na efektywność wyceny akcji będących przedmiotem transakcji w tym segmencie rynku kapitałowego.

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej ma szczególne znaczenie w przypadku instrumentów dłużnych o oprocentowaniu stałym. Zależność cen tych instrumentów od stopy procentowej jest odwrotna. Wzrost stopy procentowej powoduje spadek cen Instrumentów dłużnych, a spadek stopy procentowej powoduje wzrost ceny instrumentów dłużnych. Ryzyko stopy procentowej zależy od długości czasu do wykupu danego instrumentu, stopy odsetkowej i stopy dochodowości. Im dłuższy czas do wykupu instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Im niższa stopa odsetkowa i stopa dochodowości instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Na ryzyko stopy procentowej mają wpływ m.in. wzrost stopy inflacji (bieżącej lub oczekiwanej), wysokość realnej stopy procentowej, polityka pieniężna banku centralnego, tempo rozwoju gospodarczego, poziom oszczędności w gospodarce, ocena sytuacji fiskalnej państwa przez inwestorów oraz poziom stóp procentowych w innych krajach. Ekspansywna polityka fiskalna i monetarna państwa, nadmierny wzrost deficytu finansów publicznych i wzrost relacji długu publicznego do PKB, może prowadzić do presji na wzrost rynkowych stóp procentowych.

3.2.1.2. Ryzyko kredytowe

Głównymi czynnikami ryzyka kredytowego są:

- ryzyko niedotrzymania warunków,
- ryzyko obniżenia oceny kredytowej,
- ryzyko rozpiętości kredytowej.

Ryzyko niedotrzymania warunków, nazywane również ryzykiem niewypłacalności, to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane niedotrzymaniem warunków kontraktów finansowych przez emitentów instrumentów dłużnych. Polega ono na niespłaceniu przez emitenta w terminie należnej kwoty z tytułu wyemitowanych instrumentów dłużnych (zarówno odsetek jak i kwoty pożyczonego kapitału).

Ryzyko obniżenia oceny kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane obniżeniem ocen kredytowych (ratingów) emitentów lub emisji. Obniżenie oceny kredytowej dla danego emitenta skutkuje wzrostem ryzyka danej inwestycji, co powoduje, że inwestorzy oczekują wyższej stopy zwrotu z tej inwestycji. Wzrost oczekiwanej stopy zwrotu powoduje spadek wartości instrumentów dłużnych.

Ryzyko rozpiętości kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami rozpiętości kredytowej dla emisji. Rozpiętość kredytowa to różnica z oczekiwanej przez inwestorów stopy zwrotu z instrumentów obciążonych ryzykiem a instrumentów, które postrzega się jako wolne od ryzyka (instrumenty dłużne emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa). Inwestycje w Instrumenty dłużne innych emitentów niż Skarb Państwa, czyli np. papiery komercyjne lub obligacje komunalne i korporacyjne wiążą się z wyższym poziomem ryzyka kredytowego, uzależnionym od wiarygodności kredytowej emitenta. Pogorszenie ratingu kredytowego wpływa na wzrost ryzyka danego emitenta i wzrost rozpiętości kredytowej, a tym samym powoduje spadek ceny danego instrumentu dłużnego. Inwestycje w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy obciążone są ryzykiem pochodzącym od ryzyka lokat takiego funduszu. Inwestycje w lokaty bankowe związane są z ryzykiem kredytowym banku.

3.2.1.3. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest związane z brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia transakcji na danym instrumencie finansowym, bez istotnego wpływu na cenę realizacji, ze względu na wielkość tej transakcji. Innymi słowy jest to możliwość okresowego ograniczenia dostępności rynku danych instrumentów. Ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, która to ilość jest relatywnie duża w stosunku do normalnej wielkości transakcji przeprowadzanych danym instrumentem finansowym. Powoduje to naruszenie aktualnej struktury popytu i podaży, co prowadzi do zmiany ceny rynkowej. Ryzyko płynności ma szczególnie duże znaczenie w przypadku rynku akcji. W odniesieniu do poszczególnych emitentów zależy ono głównie od takich czynników jak: wielkość (kapitalizacja rynkowa) spółki oraz poziom średnich dziennych obrotów rynkowych akcjami danego emitenta. W przypadku innych instrumentów finansowych na poziom płynności mają wpływ takie czynniki, jak wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie, średni dzienny obrót rynkowy na danym instrumencie finansowym czy różnica pomiędzy ceną kupna i sprzedaży. Ograniczenie płynności może zwiększać zmienność cen instrumentów finansowych. Może ono wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego. W przypadku inwestycji w tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne lub instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne innych funduszy inwestycyjnych, istnieje ryzyko czasowego zawieszania odkupywania tytułów uczestnictwa, jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych przez tę instytucję wspólnego inwestowania lub fundusz inwestycyjny.

3.2.1.4. Ryzyko związane z lokowaniem w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych otwartych, specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych lub w tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne

Z uwagi na możliwość zaangażowania ww. klas aktywów w aktywach Subfunduszu, Subfundusz narażony jest na ryzyko związane z możliwością braku wyceny jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa tych funduszy, a także w przypadku zawieszania odkupywania tych jednostek lub tytułów uczestnictwa – ryzyko płynności w odniesieniu do możliwości realizowania zleceń odkupienia składanych przez swoich uczestników (czyli w tym przypadku przez Fundusz działający w imieniu Subfunduszu).

3.2.1.5. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe (ryzyko kursu walutowego) to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami kursu waluty polskiej w stosunku do walut obcych. Na ryzyko to wpływa szereg czynników o charakterze makroekonomicznym (między innymi poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, wysokość nominalnych i realnych stóp procentowych, charakter polityki pieniężnej i fiskalnej, tempo wzrostu gospodarczego oraz poziom stóp procentowych w innych krajach) i rynkowym (między innymi: sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych oraz tzw. sentyment zagranicznych inwestorów odnośnie inwestycji w instrumenty denominowane w walucie danego kraju). Poziom kursu walutowego może cechować się bardzo dużą zmiennością o nieprzewidywalnym charakterze.

3.2.1.6. Ryzyko związane z przechowywaniem Aktywów

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 1 i 2 Ustawy oraz w art. 88 ust.1 i ust. 3 Rozporządzenia 231/2013 (dalej: „Aktywa Utrzymywane”), przechowywane są na rachunkach prowadzonych przez Depozytariusza lub podmioty trzecie, którym Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu. Depozytariusz odpowiada wobec Funduszu za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu, w tym za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu przez podmiot, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych aktywów. Przez utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu rozumie się przypadki, o których mowa w art. 100 ust. 1 Rozporządzenia 231/2013. W przypadku utraty Aktywa Subfunduszu, Depozytariusz niezwłocznie zwraca Subfunduszowi taki sam instrument finansowy lub takie samo aktywo albo kwotę odpowiadającą wartości utraconego instrumentu finansowego lub aktywa. W przypadku utraty przez Depozytariusza przechowywanych przez niego Aktywów Subfunduszu, Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, z uwzględnieniem art. 101 Rozporządzenia 231/2013, że utrata instrumentu finansowego stanowiącego Aktywa Subfunduszu nastąpiła z przyczyn od niego niezależnych.

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 3 Ustawy oraz art. 88 ust. 2 Rozporządzenia 231/2013 („Aktywa Rejestrowane”) przechowywane lub rejestrowane są na rachunkach prowadzonych przez podmioty trzecie na podstawie odrębnych umów. Odpowiedzialność za Aktywa Rejestrowane Subfunduszu przez podmioty trzecie regulują postanowienia ww. umów.

Aktywa Subfunduszu są zapisywane na rachunkach i rejestrach odrębnie od aktywów pozostałych Subfunduszy, odrębnie od aktywów Depozytariusza oraz odrębnie od aktywów innych podmiotów trzecich.

3.2.1.7. Ryzyko związane z koncentracją Aktywów lub rynków

W przypadku gdy znaczna część Aktywów Subfunduszu zostanie ulokowana w dany instrument finansowy lub na danym rynku, w razie wystąpienia znacznej zmiany ceny tego instrumentu finansowego lub zmiany koniunktury na danym rynku może to istotnie wpłynąć na wartość i płynność aktywów Subfunduszu. Wahania wyceny rynkowej poszczególnych instrumentów finansowych mogą powodować znaczące wahania Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

3.2.1.8. Ryzyko rozliczenia

Ryzyko rozliczenia związane jest z potencjalnie negatywnymi dla Wartości Aktywów Netto Subfunduszu skutkami opóźnienia rozliczenia zawartych transakcji. Opóźnienia te mogą uniemożliwiać lub utrudniać przeprowadzanie dalszych transakcji. Źródłem ryzyka rozliczenia mogą być między innymi ryzyka operacyjne występujące po stronie m.in. operatorów rynków giełdowych, izb rozliczeniowych i pośredników (domów maklerskich, banków). Oprócz zdarzeń zewnętrznych, ryzyko

rozliczenia może być efektem błędnych procedur wewnętrznych, niestosowania się do procedur, działania systemów oraz pracowników.

3.2.1.9. Ryzyko nietrafnych decyzji inwestycyjnych

Istnieje możliwość, że podjęte w najlepszej wierze i zgodnie z najlepszą wiedzą decyzje inwestycyjne nie przyniosą oczekiwanych rezultatów i wartość posiadanych instrumentów finansowych, a tym samym Wartość Aktywów Netto Subfunduszu ulegnie zmniejszeniu.

3.2.1.10. Ryzyko wynikające ze strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych

Wyżej wymienione czynniki ryzyka inwestycyjnego, związane z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu, należy rozpatrywać w powiązaniu z realizowaną strategią zarządzania Subfunduszem, w tym ze szczególnymi strategiami inwestycyjnymi. Realizowana przez Zarządzającego strategia zarządzania Subfunduszem może wpływać na wielkość poszczególnych ryzyk. W szczególności dotyczy to takich aspektów strategii inwestycyjnej jak: stosowane specyficzne kryteria doboru poszczególnych składników lokat, stopień dywersyfikacji portfela lokat, stopień koncentracji portfela na poszczególnych składnikach lokat, stopień koncentracji lokat na poszczególnych sektorach geograficznych lub branżowych, czy poziom podejmowanej ekspozycji na poszczególne czynniki ryzyka inwestycyjnego. Powyższe czynniki mogą w ramach realizowanej strategii zarządzania podlegać modyfikacji w reakcji na zachodzące zmiany uwarunkowań rynkowych. Szczególne znaczenie dla ryzyka związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu ma ryzyko trafności decyzji inwestycyjnych dotyczących doboru poszczególnych składników lokat. Subfundusz będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym.

3.2.2. Opis ryzyka związanego z uczestnictwem w Subfunduszu

3.2.2.1. Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa, z uwzględnieniem czynników mających wpływ na poziom ryzyka związanego z inwestycją

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa wynika z braku możliwości przewidzenia przyszłych zmian cen instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela Subfunduszu, a tym samym niemożności przewidzenia zmian Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na Jednostkę Uczestnictwa. Stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa jest zależna zarówno od ceny Jednostki Uczestnictwa w dniu nabycia Jednostek Uczestnictwa, a także od ceny Jednostki Uczestnictwa z dnia jej odkupienia. Inwestycje na rynku kapitałowym obciążone są ryzykiem, które może powodować znaczne wahania wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, a tym samym obniżenie zainwestowanego kapitału. Osiągnięta stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zależy również od opłat związanych z zakupem lub sprzedażą Jednostek Uczestnictwa oraz od ewentualnych podatków, w przypadku osiągnięcia zysków z inwestycji.

Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia jego celu inwestycyjnego, a także określonej stopy zwrotu z dokonanej przez Uczestnika Subfunduszu inwestycji w Jednostki Uczestnictwa. Jednocześnie dochodowość Subfunduszu jest związana także z właściwym zarządzaniem i podejmowanymi przez towarzystwo decyzjami inwestycyjnymi. Uczestnicy Funduszu powinni wziąć pod uwagę bezpośredni wpływ decyzji inwestycyjnych na rentowność ich inwestycji.

3.2.2.1.1. Ryzyko związane z zawarciem określonych umów

Uczestnik powinien brać pod uwagę możliwość wpływu na wartość Jednostki Uczestnictwa umów związanych z zabezpieczeniem inwestycji Subfunduszu, w szczególności umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne lub umów dotyczących Aktywów Subfunduszu. Instrumenty pochodne charakteryzują się bardzo wysoką zmiennością cen. Pośrednio zmienność cen instrumentów pochodnych zależy od zmienności cen instrumentów bazowych. Ta z kolei zależy od wielu czynników związanych z danym instrumentem bazowym, takim jak np. niepokój na rynkach, nagłe zmiany stóp procentowych czy znaczne przepływy kapitału zagranicznego.

Dodatkowo zmienność ta jest zwiększana przez mechanizm dźwigni finansowej, który polega na tym, że do inwestycji w dany instrument pochodny wymagane jest utrzymywanie zabezpieczenia, które stanowi niewielki procent wartości całej inwestycji. Ryzyko dźwigni finansowej oznacza, że zmiana wartości instrumentu pochodnego jest znacznie większa niż zmiana wartości instrumentu bazowego. To powoduje, że niewielkie wahania cen instrumentów pochodnych mogą mieć wysoki wpływ na stopę zwrotu z zainwestowanych środków. Dla przykładu: jeżeli depozyt zabezpieczający wynosi 5%, to stopień dźwigni finansowej wynosi 1:20 i oznacza to, że 1% zmiany ceny instrumentu pochodnego powoduje zmianę w wysokości około 20% zainwestowanych środków. Mechanizm dźwigni finansowej stwarza możliwość znacznego wzrostu zainwestowanych środków, może jednak wiązać się także z ich utratą.

W wyniku transakcji na instrumentach pochodnych istnieje możliwość zaciągnięcia przez klienta zobowiązań finansowego związanego z rozliczeniem kontraktu, a także możliwość zaciągnięcia zobowiązania do faktycznej dostawy lub odbioru określonych instrumentów finansowych. Dlatego w przypadkach niekorzystnych i gwałtownych zmian cen instrumentów pochodnych może pojawić się również konieczność dopłaty dodatkowej kwoty w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego celem wypełnienia powstałego zobowiązania. Zobowiązania, o których mowa w niniejszym akapicie są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego.

Z zawieraniem umów dotyczących instrumentów pochodnych wiążą się w szczególności następujące specyficzne ryzyka:

- ryzyko związane z wyborem przez zarządzającego niewłaściwego zabezpieczenia aktywów portfela, polegające na niewłaściwym doborze bazy kontraktu, terminu, waluty lub braku dokładnego dopasowania wartości płatności, co może spowodować stratę na zabezpieczonej transakcji;

- ryzyko związane ze stosowaniem instrumentów pochodnych opartych na papierach wartościowych i indeksach giełdowych, co może powodować znaczne odchylenie stóp zwrotu Subfunduszu w porównaniu ze stopą zwrotu stopy odniesienia;
- w przypadku instrumentów pochodnych, w których instrumentem bazowym jest waluta (np. opcje walutowe, transakcje futures) – ryzyko zmian kursów walut.

Poza umowami mającymi za przedmiot instrumenty pochodne, Fundusz może zawierać także szereg innych umów z podmiotami go obsługującymi. Umowy te wiążą się z ryzykiem ewentualnego niewywiązywania się lub nienależytego wykonania przez drugą stronę warunków tych umów, a także możliwością ich rozwiązania lub wypowiedzenia przed terminem, na jaki zostały zawarte. Może to powodować konieczność znalezienia innego kontrahenta, oferującego mniej korzystne warunki zawarcia takich umów, lub przejściowe trudności ze znalezieniem podmiotu mogącego świadczyć dane usługi.

3.2.2.1.2. Ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez Fundusz transakcji

Nie dotyczy. Fundusz nie zawiera transakcji na warunkach szczególnych powodujących wzrost ryzyka dla Uczestnika.

3.2.2.1.3. Ryzyko związane z udzielonymi gwarancjami

Nie dotyczy. Fundusz nie udziela gwarancji innym podmiotom.

3.2.2.2. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikające z błędnych procedur wewnętrznych, ich niestosowania lub nieprawidłowego stosowania. Ryzyko operacyjne wynika również z błędnego działania systemów, błędów popełnianych przez pracowników lub wynikających ze zdarzeń zewnętrznych. Cztery podstawowe źródła ryzyka operacyjnego to: ludzie, systemy, zdarzenia zewnętrzne oraz procesy.

3.2.2.3. Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na wystąpienie których Uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ

3.2.2.3.1. Otwarcie likwidacji Funduszu i Subfunduszu

W przypadkach określonych w Ustawie oraz Statucie Subfunduszu oraz Funduszu mogą zostać zlikwidowane po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego. W wyniku przeprowadzenia likwidacji Uczestnicy mogą otrzymać mniejszą ilość środków niż w przypadku, gdyby likwidacja nie została przeprowadzona. Dodatkowo z dniem rozpoczęcia likwidacji Fundusz nie zbywa ani nie odkupuje Jednostek Uczestnictwa.

3.2.2.3.2. Przejęcie zarządzania Funduszem przez inne towarzystwo

Inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem może przejąć zarządzanie Funduszem, w tym także Subfunduszem. Przejęcie zarządzania Funduszem wymaga spełnienia warunków określonych w art. 238a ust. 1 Ustawy, w tym zmiany Statutu Funduszu w części wskazującej firmę, siedzibę i adres towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego Funduszem i Subfunduszami. Towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i obowiązki Towarzystwa z chwilą wejścia zmian Statutu w życie, to jest w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia o zmianach Statutu Funduszu w tym zakresie.

3.2.2.3.3. Przejęcie zarządzania Funduszem przez spółkę zarządzającą albo zarządzającego z UE

Fundusz działa w formie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, w związku z czym zgodnie z art. 4 ust. 1a Ustawy nie jest możliwe przekazanie zarządzania Funduszem spółce zarządzającej. Zgodnie z art. 4 ust. 1b Ustawy, Towarzystwo może przekazać zarządzanie Funduszem i prowadzenie jego spraw zarządzającemu z UE prowadzącemu działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3.2.2.3.4. Zmiana depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz

Towarzystwo w każdym czasie może podjąć decyzję o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz. Zmiana taka wymaga wypowiedzenia dotychczasowej umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w przypadku depozytariusza lub umowy o świadczenie usług na rzecz Funduszu i Subfunduszu w przypadku podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz.

Zmiana depozytariusza wymaga zezwolenia Komisji, przy czym winna być dokonana w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków depozytariusza.

Uczestnik jest pozbawiony wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz. Towarzystwo doloży najwyższej staranności przy wyborze swoich kontrahentów, nie może jednakże wykluczyć, iż jakość usług lub stopień przygotowania pracowników nowego depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz będzie niższy od dotychczasowego.

3.2.2.3.5. Połączenie Funduszu z innym funduszem

Zgodnie z Ustawą fundusze z wydzielonymi subfunduszami nie mogą być łączone z innym funduszem. Połączone mogą zostać Subfundusze lub Subfundusz może zostać połączony z innym specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym lub subfunduszem wydzielonym w ramach innego specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego z wydzielonymi subfunduszami. Połączenie następuje przez przeniesienie majątku subfunduszu lub funduszu przejmowanego do subfunduszu lub funduszu przejmującego oraz przydzielenie Uczestnikom subfunduszu lub funduszu przejmowanego Jednostek Uczestnictwa subfunduszu lub funduszu przejmującego w zamian za Jednostki Uczestnictwa subfunduszu lub

funduszu przejmowanego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o połączeniu Subfunduszu z innym Subfunduszem lub z innym specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym lub subfunduszem wydzielonym w ramach innego specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego z wydzielonymi subfunduszami, zostanie jednak odpowiednio wcześniej o tym poinformowany. Do połączenia Subfunduszu wymagana jest zgoda Komisji.

3.2.2.3.6. Przekształcenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w fundusz inwestycyjny otwarty

Towarzystwo może podjąć decyzję o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty. Przekształcenie wymaga zmiany statutu Funduszu, co następuje bez zgody Uczestników Funduszu.

3.2.2.3.7. Zmiana polityki inwestycyjnej

Ramy polityki inwestycyjnej Subfunduszu określa Ustawa oraz Statut Funduszu. Ustawa może podlegać zmianom. Towarzystwo może w każdym czasie dokonać zmiany Statutu Funduszu w części dotyczącej polityki inwestycyjnej prowadzonej przez Subfundusz. Zmiana Statutu wymaga ogłoszenia o dokonanych zmianach oraz co do zasady wpływu terminu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Może także wiązać się z koniecznością uzyskania zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie polityki inwestycyjnej Funduszu.

3.2.2.4. Ryzyko niewypłacalności gwaranta

Nie ma zastosowania. Żaden podmiot nie gwarantuje wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

3.2.2.5. Ryzyko inflacji

Realna stopa zwrotu z inwestycji zależy od wysokości stopy inflacji, która pomniejsza siłę nabywczą nominalnej stopy zwrotu zainwestowanego kapitału. Wzrost inflacji może więc spowodować spadek realnej stopy zwrotu z poszczególnych składników lokat posiadanych w portfelu Subfunduszu. Ryzyko to może się również bezpośrednio przyczynić do spadku wartości posiadanych instrumentów dłużnych, w tym w szczególności instrumentów o oprocentowaniu stałym. Wysokość inflacji ma również bezpośredni wpływ na wartość realnej stopy zwrotu zrealizowanej przez Uczestnika na inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu. Ryzyko zmian stopy inflacji powoduje, że zrealizowana realna stopa zwrotu z inwestycji może być inna od zakładanej w momencie dokonywania inwestycji.

3.2.2.6. Ryzyko związane z regulacjami prawnymi dotyczącymi Subfunduszu, w szczególności w zakresie prawa podatkowego

Na dzień sporządzenia Prospektu, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 10 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, Fundusz, w tym Subfundusz, jest podmiotowo zwolniony od podatku dochodowego od osób prawnych. Nie można wykluczyć jednak opodatkowania dochodów Funduszu w przyszłości. Ewentualne wprowadzenie opodatkowania dochodów Funduszu może spowodować obniżenie osiąganych przez Uczestników Subfunduszu stóp zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa.

3.3. Określenie profilu inwestora, z uwzględnieniem zakresu czasowego inwestycji oraz poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

Subfundusz przeznaczony jest dla inwestorów, którzy planują inwestowanie przez okres 4 lat, akceptując podwyższone ryzyko inwestycyjne, które potencjalnie może prowadzić także do wyższych zysków.

3.4. Informacje o wysokości opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w Subfunduszu, sposobie ich naliczania i pobierania oraz kosztów obciążających Subfundusz

3.4.1. Wskazanie przepisów Statutu określających rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów

Rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów, określone zostały w art. 68 i 69 Statutu Funduszu.

3.4.2. Wskazanie wartości Współczynnika Kosztów Całkowitych (WKC) wraz z informacją, że odzwierciedla on udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Funduszu na rzecz Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za dany rok, a także wskazanie kategorii kosztów Subfunduszu nie włączonych do wskaźnika WKC, w tym opłat transakcyjnych

Współczynnik Kosztów Całkowitych (wskaźnik WKC) za rok 2018 dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A wynosi 3,04%.

Opis różnic w opłatach i kosztach związanych z poszczególnymi kategoriami Jednostek Uczestnictwa:

Kryterium różnicowania kategorii Jednostek Uczestnictwa stanowi wysokość pobieranych opłat manipulacyjnych oraz zasady pobierania i wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Funduszem.

Wskaźnik WKC oblicza się według wzoru:

$WKC = Kt/WANt \times 100 \%$

gdzie:

K - oznacza koszty Funduszu, o których mowa w przepisach o szczególnych zasadach rachunkowości funduszy inwestycyjnych, z wyłączeniem kosztów wskazanych poniżej,

t - oznacza okres, za który przedstawiane są dane,

WAN - oznacza średnią wartość aktywów netto Funduszu, obliczoną w oparciu o wartość aktywów netto na każdy dzień kalendarzowy w okresie t

Wskaźnik WKC odzwierciedla udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną w średniej wartości aktywów netto za dany rok. Do kosztów całkowitych zalicza się w szczególności, o ile występuje, ujemne saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych.

Koszty nie włączone do Współczynnika Kosztów Całkowitych, to:

1. koszty transakcyjne, w tym prowizje i opłaty maklerskie, podatki związane z nabyciem lub zbyciem składników portfela, prowizje za rozliczenie transakcji w izbach rozliczeniowych i przez Depozytariusza,
2. odsetki z tytułu zaciągniętych pożyczek lub kredytów,
3. świadczenia wynikające z realizacji umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne,
4. opłaty związane z nabyciem lub odkupieniem Jednostek Uczestnictwa lub inne opłaty ponoszone bezpośrednio przez Uczestnika,
5. wartość usług dodatkowych.

3.4.3. Wskazanie opłat manipulacyjnych z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa oraz innych opłat uiszczanych bezpośrednio przez uczestnika

- 3.4.3.1. Zgodnie z art 66 ust 1 Statutu maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii A wynosi 5,1% wpłacanej kwoty, natomiast w odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa kategorii S, E i P wynosi 5% wpłacanej kwoty.
- 3.4.3.2. Zgodnie z art 66 ust 2 Statutu, maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii A, S oraz E nie jest pobierana, w odniesieniu natomiast do Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii P, opłata manipulacyjna za odkupywanie jest pobierana w maksymalnej wysokości 1%.
- 3.4.3.3. Zgodnie z art 66 ust 3 maksymalna stawka opłaty za Zamianę, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1%. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1%.
- 3.4.3.4. Aktualne stawki opłat manipulacyjnych ustalone są w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowane w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa oraz u Dystrybutorów.

3.4.4. Wskazanie opłaty zmiennej, będącej częścią wynagrodzenia za zarządzanie, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, prezentowanej w ujęciu procentowym w stosunku do średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

- 3.4.4.1. Statut przewiduje możliwość pobierania wynagrodzenia zmiennego.
Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzone jest zgodnie z poniższą formułą:

$$RWZt = \max\{0; S * [SWANJU_t - WANJU_0 * (1 + Bench)] * LJU_t - 1\}$$

gdzie:

RWZt – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;

max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;

S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 20% w ujęciu rocznym. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie;

SWANJU_t – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;

WANJU₀ – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu WANJU₀ przyjmuje wartość 100 zł;

Bench – oznacza wyrażoną procentowo stopę zwrotu z kapitału ulokowanego w bieżącym okresie rozliczeniowym po stawce o składzie: WBID 3M + 1%, przy czym procentowa zmiana wartości portfela wzorcowego jest ustalana w każdym Dniu Wyceny bieżącego okresu rozliczeniowego i według wskazanych stawek procentowych;

LJU_{t-1} – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t

Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.

- 3.4.4.2. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału. Okresem rozliczeniowym jest kwartał kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny.
- 3.4.4.3. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 20% w ujęciu rocznym. W pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu, stawka S przyjmuje wartość 20% w ujęciu rocznym.
- 3.4.4.4. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

3.4.5. Maksymalna wysokość wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem

- 3.4.5.1. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem jest jednakowe dla kategorii Jednostek Uczestnictwa A, P oraz S, które nie może być wyższe niż 2,9% w skali roku, a dla jednostek uczestnictwa kategorii E nie wyższe niż 2,5 % w skali roku liczonego jako 365 dni lub 366 dni, a w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie. Okresem rozliczeniowym jest miesiąc kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.
- 3.4.5.2. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.
- 3.4.5.3. Subfundusz nie lokuje powyżej 50% Aktywów w jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy lub instytucji zbiorowego inwestowania zarządzanych przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa.

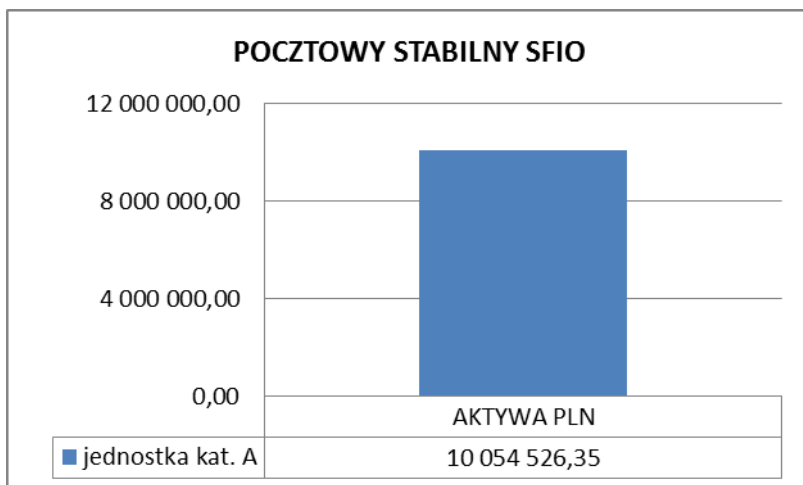
3.4.6. Wskazanie istniejących umów lub porozumień, na podstawie których koszty działalności Subfunduszu bezpośrednio lub pośrednio są rozdzielane między Subfundusz a Towarzystwo lub inny podmiot, w tym wskazanie usług dodatkowych oraz wskazanie wpływu tych usług na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

Koszty działalności Subfunduszu rozdzielane są pomiędzy Subfundusz a Towarzystwo na podstawie postanowień Statutu. Podmioty prowadzące działalność maklerską lub świadczące inne usługi na rzecz Subfunduszu, mogą sporządzać dla Subfunduszu analizy i rekomendacje, będące świadczeniami dodatkowymi, co nie ma wpływu na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem.

3.5. Podstawowe dane finansowe Subfunduszu w ujęciu historycznym

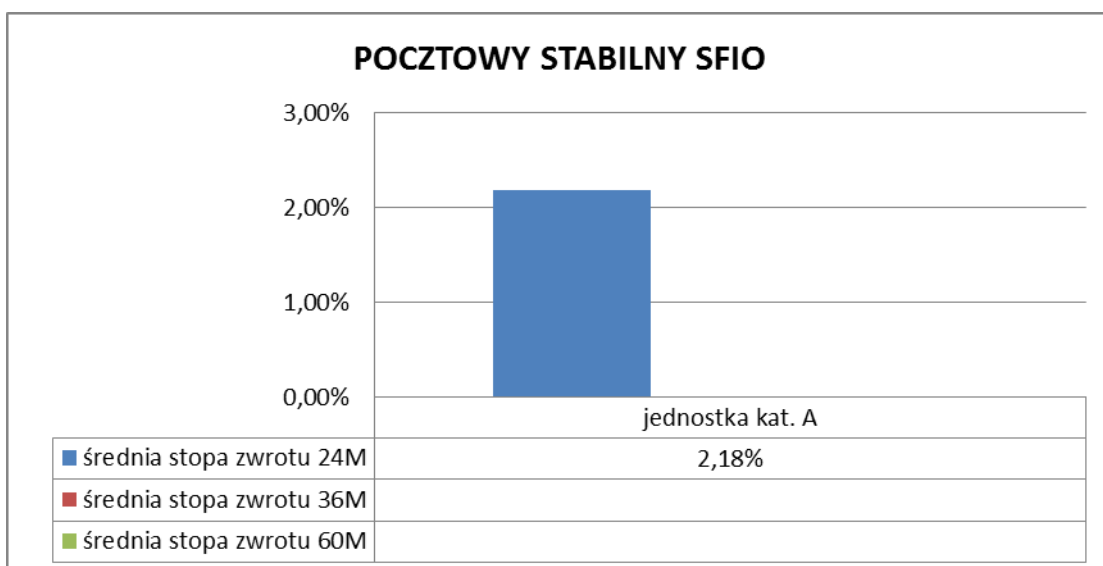
3.5.1. Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec ostatniego roku obrotowego.

Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec 2018 r., zgodnie z zatwierdzonym sprawozdaniem finansowym Funduszu, wyniosła 10 054 526,35 zł.

3.5.2. Wielkość średniej stopy zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2 lata

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2 lata wynosiła 2,18% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A,

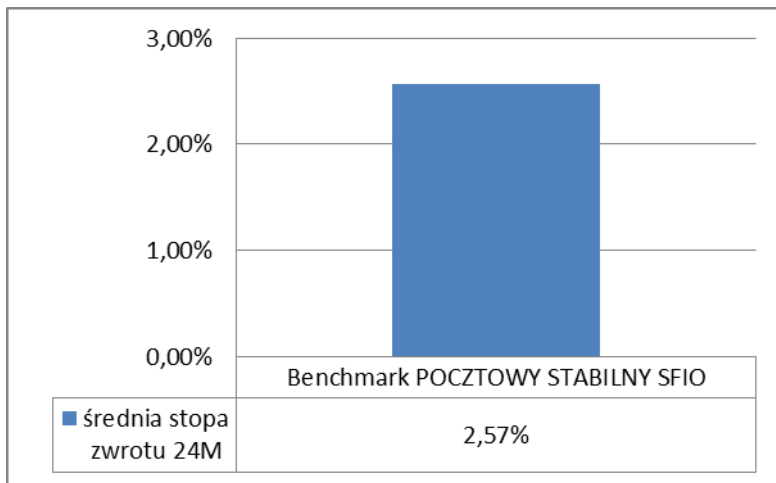

3.5.3. Wskazanie wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającego zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu, a także informacja o dokonanych zmianach wzorca, jeżeli miały miejsce

Benchmarkiem Subfunduszu jest WBID 3M + 1%, Subfundusz dopuszcza jednak w dużym stopniu możliwość uznaniowego wyboru zarządzającego w odniesieniu do dokonywania poszczególnych inwestycji, w związku z czym możliwa jest rozbieżność między wynikami Subfunduszu, a poziomem wskaźnika referencyjnego.

3.5.4. Informacja o średnich stopach zwrotu oraz rocznych stopach zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata

Średnia stopa zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata wyniosła 2,57%

3.5.5. Zastrzeżenie, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz na rzecz Subfunduszu oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych oraz że wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości

Indywidualna stopa zwrotu uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych. Wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości.

Rozdział III.4 Subfundusz Obligacji

4.

4.1. Opis polityki inwestycyjnej Subfunduszu

4.1.1. Wskazanie głównych kategorii lokat Subfunduszu i ich dywersyfikacji charakteryzujących specyfikę Subfunduszu oraz, jeżeli Fundusz lokuje Aktywa Subfunduszu głównie w lokaty inne niż papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego – wyraźne wskazanie tej cechy

Głównym składnikiem lokat Subfunduszu będą dłużne papiery wartościowe.

Subfundusz lokuje od 50% do 100% Aktywów Subfunduszu w dłużne papiery wartościowe, w tym do 25% w dłużne papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego emitowane przez przedsiębiorstwa. Dodatkowo od 0% do 100% Aktywów Subfunduszu mogą stanowić Instrumenty Rynku Pieniężnego. Pozostałe instrumenty finansowe wskazane w statucie Funduszu w części dotyczącej tego Subfunduszu będą stanowić od 0% do 10% Aktywów Subfunduszu. Subfundusz może także nabywać jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych otwartych, tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne lub tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą spełniające wymogi określone w Ustawie oraz zawierając umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne.

4.1.2. Zwięzły opis kryteriów doboru lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu

Podstawowym kryterium doboru lokat Subfunduszu jest ocena dochodowości dłużnych papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego lub depozytów przy uwzględnieniu ryzyka emitenta (lub, odpowiednio, banku przyjmującego depozyt), struktury stóp procentowych i ryzyka płynności.

Subfundusz nie może dokonywać lokat w instrumenty udziałowe z wyjątkiem sytuacji, gdy takie nabycie jest wynikiem konwersji długu.

Głównymi kryteriami doboru lokat są:

- 1) w przypadku Instrumentów dłużnych (w szczególności emitowanych, gwarantowanych lub poręczanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, Instrumentów Rynku Pieniężnego, listów zastawnych i obligacji, w tym obligacji zamiennych na akcje):
  - a) prognozowane zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych,
  - b) prognozowane zmiany kształtu krzywej dochodowości,
  - c) stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym Instrumentem dłużnym lub Instrumentem Rynku Pieniężnego,
  - d) wysokość premii za ryzyko inwestycyjne w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku,
  - e) wpływ na średni okres do wykupu całego portfela inwestycyjnego,
  - f) dodatkowo, w przypadku Instrumentów dłużnych, innych niż emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski – poza kryteriami określonymi w lit. a) do e) – także wiarygodność kredytowa emitenta,
  - g) dodatkowo, w przypadku obligacji zamiennych na akcje – poza kryteriami określonymi w lit. a) do e) – także warunki zamiany obligacji na akcje;
- 2) w przypadku jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych i tytułów uczestnictwa funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania:
  - a) możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszu,
  - b) możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszu,
  - c) adekwatność polityki inwestycyjnej funduszu inwestycyjnego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania do polityki inwestycyjnej Subfunduszu,
  - d) polityka inwestycyjna danego funduszu inwestycyjnego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania;
- 3) w przypadku depozytów:
  - a) poziom oprocentowania depozytów, również w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku,
  - b) wiarygodność banku;
- 4) w przypadku pozostałych instrumentów finansowych, niewymienionych w pkt. 1) – 3) powyżej:
  - a) możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszu,
  - b) możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszu,
  - c) stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym instrumentem finansowym.

Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. W tym celu Fundusz na rachunek Subfunduszu będzie dokonywał inwestycji przede wszystkim, zgodnie z ustalonymi limitami, w Instrumenty dłużne, w tym emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa i jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, których polityka inwestycyjna zakłada lokowanie aktywów w depozyty i inne instrumenty dłużne:

- a) ocena dochodowości Instrumentów dłużnych w tym Instrumentów Rynku Pieniężnego oraz depozytów przy uwzględnieniu ryzyka emitenta (lub, odpowiednio, banku przyjmującego depozyt), struktury stóp procentowych i ryzyka płynności,
- b) bieżąca oraz prognozowana sytuacja finansowa przedsiębiorstw emitujących Instrumenty dłużne,
- c) ryzyko walutowe,
- d) zmiany wartości jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych oraz tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania,
- e) ocena wyników inwestycyjnych, dokonywana w oparciu o wskaźniki służące do analizy funduszy inwestycyjnych, funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania,
- f) poziom opłat i prowizji obowiązujących w funduszach inwestycyjnych, funduszach zagranicznych lub instytucjach wspólnego inwestowania,
- g) częstotliwość i dostępność wyceny funduszy inwestycyjnych, funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania.

Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa powyżej, Fundusz na rachunek Subfunduszu podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności:

- 1) wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka stopy procentowej,
- 2) wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka kredytowego emitentów,
- 3) oceną bieżącej i przyszłej sytuacji makroekonomicznej w kraju i na świecie,
- 4) kryterium płynności.

4.1.3. Jeżeli Subfundusz odzwierciedla skład uznanego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych – wskazanie tego indeksu, rynku, którego indeks dotyczy, oraz stopnia odzwierciedlenia indeksu przez Subfundusz

Nie dotyczy. Subfundusz nie odzwierciedla składu uznanego indeksu.

4.1.4. Jeżeli Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może się charakteryzować dużą zmiennością wynikającą ze składu portfela lub z przyjętej techniki zarządzania portfelem – wyraźne wskazanie tej cechy

Z uwagi na skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu, wynikający ze specyfiki Subfunduszu, Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może charakteryzować się podwyższoną zmiennością.

4.1.5. Jeżeli Fundusz może zawierać na rzecz Subfunduszu umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne – wskazanie tej informacji wraz z określeniem wpływu zawarcia takich umów, w tym umów, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, na ryzyko związane z przyjętą polityką inwestycyjną

Fundusz na rzecz Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne oraz Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne wyłącznie w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu lub dla ograniczenia ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu. Zawarcie takich umów może wpływać zarówno na zwiększenie jak i na zmniejszenie ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu.

4.1.6. Jeżeli udzielono gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu – wskazanie gwaranta oraz warunków gwarancji

Nie dotyczy.

4.2. Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, w tym ryzyka związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

4.2.1. Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu, z uwzględnieniem strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych stosowanych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat, albo w celu odzwierciedlenia indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych

4.2.1.1. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w wyniku niekorzystnych zmian cen instrumentów finansowych na rynkach finansowych. W przypadku inwestycji w jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania na ceny tych instrumentów finansowych mają wpływ wartości instrumentów finansowych, w które te podmioty lokują swoje aktywa. Na ryzyko rynkowe składają się w szczególności ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej ma szczególne znaczenie w przypadku instrumentów dłużnych o oprocentowaniu stałym. Zależność cen tych instrumentów od stopy procentowej jest odwrotna. Wzrost stopy procentowej powoduje spadek cen Instrumentów dłużnych, a spadek stopy procentowej powoduje wzrost ceny instrumentów dłużnych. Ryzyko stopy procentowej zależy od długości czasu do wykupu danego instrumentu, stopy odsetkowej i stopy dochodowości. Im dłuższy

czas do wykupu instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Im niższa stopa odsetkowa i stopa dochodowości instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Na ryzyko stopy procentowej mają wpływ m.in. wzrost stopy inflacji (bieżącej lub oczekiwanej), wysokość realnej stopy procentowej, polityka pieniężna banku centralnego, tempo rozwoju gospodarczego, poziom oszczędności w gospodarce, ocena sytuacji fiskalnej państwa przez inwestorów oraz poziom stóp procentowych w innych krajach. Ekspansywna polityka fiskalna i monetarna państwa, nadmierny wzrost deficytu finansów publicznych i wzrost relacji długu publicznego do PKB, może prowadzić do presji na wzrost rynkowych stóp procentowych.

4.2.1.2. Ryzyko kredytowe

Głównymi czynnikami ryzyka kredytowego są:

- ryzyko niedotrzymania warunków,
- ryzyko obniżenia oceny kredytowej,
- ryzyko rozpiętości kredytowej.

Ryzyko niedotrzymania warunków, nazywane również ryzykiem niewypłacalności, to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane niedotrzymaniem warunków kontraktów finansowych przez emitentów instrumentów dłużnych. Polega ono na niespłaceniu przez emitenta w terminie należnej kwoty z tytułu wyemitowanych instrumentów dłużnych (zarówno odsetek jak i kwoty pożyczonego kapitału).

Ryzyko obniżenia oceny kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane obniżeniem ocen kredytowych (ratingów) emitentów lub emisji. Obniżenie oceny kredytowej dla danego emitenta skutkuje wzrostem ryzyka danej inwestycji, co powoduje, że inwestorzy oczekują wyższej stopy zwrotu z tej inwestycji. Wzrost oczekiwanej stopy zwrotu powoduje spadek wartości instrumentów dłużnych.

Ryzyko rozpiętości kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami rozpiętości kredytowej dla emisji. Rozpiętość kredytowa to różnica z oczekiwanej przez inwestorów stopy zwrotu z instrumentów obciążonych ryzykiem a instrumentów, które postrzega się jako wolne od ryzyka (instrumenty dłużne emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa). Inwestycje w Instrumenty dłużne innych emitentów niż Skarb Państwa, czyli np. papiery komercyjne lub obligacje komunalne i korporacyjne wiążą się z wyższym poziomem ryzyka kredytowego, uzależnionym od wiarygodności kredytowej emitenta. Pogorszenie ratingu kredytowego wpływa na wzrost ryzyka danego emitenta i wzrost rozpiętości kredytowej, a tym samym powoduje spadek ceny danego instrumentu dłużnego. Inwestycje w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy obciążone są ryzykiem pochodzącym od ryzyka lokat takiego funduszu. Inwestycje w lokaty bankowe związane są z ryzykiem kredytowym banku.

4.2.1.3. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest związane z brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia transakcji na danym instrumencie finansowym, bez istotnego wpływu na cenę realizacji, ze względu na wielkość tej transakcji. Innymi słowy jest to możliwość okresowego ograniczenia dostępności rynku danych instrumentów. Ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, która to ilość jest relatywnie duża w stosunku do normalnej wielkości transakcji przeprowadzanych danym instrumentem finansowym. Powoduje to naruszenie aktualnej struktury popytu i podaży, co prowadzi do zmiany ceny rynkowej. Ryzyko płynności ma szczególnie duże znaczenie w przypadku rynku akcji. W odniesieniu do poszczególnych emitentów zależy ono głównie od takich czynników jak: wielkość (kapitalizacja rynkowa) spółki oraz poziom średnich dziennych obrotów rynkowych akcjami danego emitenta. W przypadku innych instrumentów finansowych na poziom płynności mają wpływ takie czynniki, jak wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie, średni dzienny obrót rynkowy na danym instrumencie finansowym czy różnica pomiędzy ceną kupna i sprzedaży. Ograniczenie płynności może zwiększać zmienność cen instrumentów finansowych. Może ono wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego. W przypadku inwestycji w tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne lub instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne innych funduszy inwestycyjnych, istnieje ryzyko czasowego zawieszania odkupywania tytułów uczestnictwa, jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych przez tę instytucję wspólnego inwestowania lub fundusz inwestycyjny.

4.2.1.4. Ryzyko związane z lokowaniem w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych otwartych, specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych lub w tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne

Z uwagi na możliwość zaangażowania ww. klas aktywów w aktywach Subfunduszu, Subfundusz narażony jest na ryzyko związane z możliwością braku wyceny jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa tych funduszy, a także w przypadku zawieszania odkupywania tych jednostek lub tytułów uczestnictwa – ryzyko płynności w odniesieniu do możliwości realizowania zleceń odkupienia składanych przez swoich uczestników (czyli w tym przypadku przez Fundusz działający w imieniu Subfunduszu).

4.2.1.5. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe (ryzyko kursu walutowego) to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami kursu waluty polskiej w stosunku do walut obcych. Na ryzyko to wpływa szereg czynników o charakterze makroekonomicznym (między innymi poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, wysokość nominalnych i realnych stóp procentowych, charakter polityki pieniężnej i fiskalnej, tempo wzrostu gospodarczego

oraz poziom stóp procentowych w innych krajach) i rynkowym (między innymi: sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych oraz tzw. sentyment zagranicznych inwestorów odnośnie inwestycji w instrumenty denominowane w walucie danego kraju). Poziom kursu walutowego może cechować się bardzo dużą zmiennością o nieprzewidywalnym charakterze.

4.2.1.6. Ryzyko związane z przechowywaniem Aktywów

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 1 i 2 Ustawy oraz w art. 88 ust. 1 i ust. 3 Rozporządzenia 231/2013 (dalej: „Aktywa Utrzymywane”), przechowywane są na rachunkach prowadzonych przez Depozytariusza lub podmioty trzecie, którym Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu. Depozytariusz odpowiada wobec Funduszu za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu, w tym za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu przez podmiot, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych aktywów. Przez utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu rozumie się przypadki, o których mowa w art. 100 ust. 1 Rozporządzenia 231/2013. W przypadku utraty Aktywa Subfunduszu, Depozytariusz niezwłocznie zwraca Subfunduszowi taki sam instrument finansowy lub takie samo aktywo albo kwotę odpowiadającą wartości utraconego instrumentu finansowego lub aktywa. W przypadku utraty przez Depozytariusza przechowywanych przez niego Aktywów Subfunduszu, Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, z uwzględnieniem art. 101 Rozporządzenia 231/2013, że utrata instrumentu finansowego stanowiącego Aktywa Subfunduszu nastąpiła z przyczyn od niego niezależnych.

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 3 Ustawy oraz art. 88 ust. 2 Rozporządzenia 231/2013 („Aktywa Rejestrowane”) przechowywane lub rejestrowane są na rachunkach prowadzonych przez podmioty trzecie na podstawie odrębnych umów. Odpowiedzialność za Aktywa Rejestrowane Subfunduszu przez podmioty trzecie regulują postanowienia ww. umów.

Aktywa Subfunduszu są zapisywane na rachunkach i rejestrach odrębnie od aktywów pozostałych Subfunduszy, odrębnie od aktywów Depozytariusza oraz odrębnie od aktywów innych podmiotów trzecich.

4.2.1.7. Ryzyko związane z koncentracją Aktywów lub rynków

W przypadku gdy znaczna część Aktywów Subfunduszu zostanie ulokowana w dany instrument finansowy lub na danym rynku, w razie wystąpienia znacznej zmiany ceny tego instrumentu finansowego lub zmiany koniunktury na danym rynku może to istotnie wpłynąć na wartość i płynność aktywów Subfunduszu. Wahania wyceny rynkowej poszczególnych instrumentów finansowych mogą powodować znaczące wahania Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

4.2.1.8. Ryzyko rozliczenia

Ryzyko rozliczenia związane jest z potencjalnie negatywnymi dla Wartości Aktywów Netto Subfunduszu skutkami opóźnienia rozliczenia zawartych transakcji. Opóźnienia te mogą uniemożliwiać lub utrudniać przeprowadzanie dalszych transakcji. Źródłem ryzyka rozliczenia mogą być między innymi ryzyka operacyjne występujące po stronie m.in. operatorów rynków giełdowych, izb rozliczeniowych i pośredników (domów maklerskich, banków). Oprócz zdarzeń zewnętrznych, ryzyko rozliczenia może być efektem błędnych procedur wewnętrznych, niestosowania się do procedur, działania systemów oraz pracowników.

4.2.1.9. Ryzyko nietrafnych decyzji inwestycyjnych

Istnieje możliwość, że podjęte w najlepszej wierze i zgodnie z najlepszą wiedzą decyzje inwestycyjne nie przyniosą oczekiwanych rezultatów i wartość posiadanych instrumentów finansowych, a tym samym Wartość Aktywów Netto Subfunduszu ulegnie zmniejszeniu.

4.2.1.10. Ryzyko wynikające ze strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych

Wyżej wymienione czynniki ryzyka inwestycyjnego, związane z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu, należy rozpatrywać w powiązaniu z realizowaną strategią zarządzania Subfunduszem, w tym ze szczególnymi strategiami inwestycyjnymi. Realizowana przez Zarządzającego strategia zarządzania Subfunduszem może wpływać na wielkość poszczególnych ryzyk. W szczególności dotyczy to takich aspektów strategii inwestycyjnej jak: stosowane specyficzne kryteria doboru poszczególnych składników lokat, stopień dywersyfikacji portfela lokat, stopień koncentracji portfela na poszczególnych składnikach lokat, stopień koncentracji lokat na poszczególnych sektorach geograficznych lub branżowych, czy poziom podejmowanej ekspozycji na poszczególne czynniki ryzyka inwestycyjnego. Powyższe czynniki mogą w ramach realizowanej strategii zarządzania podlegać modyfikacji w reakcji na zachodzące zmiany uwarunkowań rynkowych.

Szczególne znaczenie dla ryzyka związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu ma ryzyko trafności decyzji inwestycyjnych dotyczących doboru poszczególnych składników lokat. Subfundusz będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym.

4.2.2. Opis ryzyka związanego z uczestnictwem w Subfunduszu

4.2.2.1. Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa, z uwzględnieniem czynników mających wpływ na poziom ryzyka związanego z inwestycją

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa wynika z braku możliwości przewidzenia przyszłych zmian cen instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela Subfunduszu, a tym samym niemożności przewidzenia zmian Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na Jednostkę Uczestnictwa. Stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa jest zależna zarówno od ceny Jednostki Uczestnictwa w dniu nabycia Jednostek Uczestnictwa, a także od ceny Jednostki Uczestnictwa z dnia jej odkupienia. Inwestycje na rynku kapitałowym obciążone są ryzykiem, które może powodować znaczne wahania wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, a tym samym obniżenie

zainwestowanego kapitału. Osiągnięta stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zależy również od opłat związanych z zakupem lub sprzedażą Jednostek Uczestnictwa oraz od ewentualnych podatków, w przypadku osiągnięcia zysków z inwestycji.

Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia jego celu inwestycyjnego, a także określonej stopy zwrotu z dokonanej przez Uczestnika Subfunduszu inwestycji w Jednostki Uczestnictwa. Jednocześnie dochodowość Subfunduszu jest związana także z właściwym zarządzaniem i podejmowanymi przez towarzystwo decyzjami inwestycyjnymi. Uczestnicy Funduszu powinni wziąć pod uwagę bezpośredni wpływ decyzji inwestycyjnych na rentowność ich inwestycji.

4.2.2.1.1. Ryzyko związane z zawarciem określonych umów

Uczestnik powinien brać pod uwagę możliwość wpływu na wartość Jednostki Uczestnictwa umów związanych z zabezpieczeniem inwestycji Subfunduszu, w szczególności umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne lub umów dotyczących Aktywów Subfunduszu. Instrumenty pochodne charakteryzują się bardzo wysoką zmiennością cen. Pośrednio zmienność cen instrumentów pochodnych zależy od zmienności cen instrumentów bazowych. Ta z kolei zależy od wielu czynników związanych z danym instrumentem bazowym, takim jak np. niepokój na rynkach, nagłe zmiany stóp procentowych czy znaczne przepływy kapitału zagranicznego.

Dodatkowo zmienność ta jest zwiększana przez mechanizm dźwigni finansowej, który polega na tym, że do inwestycji w dany instrument pochodny wymagane jest utrzymywanie zabezpieczenia, które stanowi niewielki procent wartości całej inwestycji. Ryzyko dźwigni finansowej oznacza, że zmiana wartości instrumentu pochodnego jest znacznie większa niż zmiana wartości instrumentu bazowego. To powoduje, że niewielkie wahania cen instrumentów pochodnych mogą mieć wysoki wpływ na stopę zwrotu z zainwestowanych środków. Dla przykładu: jeżeli depozyt zabezpieczający wynosi 5%, to stopień dźwigni finansowej wynosi 1:20 i oznacza to, że 1% zmiany ceny instrumentu pochodnego powoduje zmianę w wysokości około 20% zainwestowanych środków. Mechanizm dźwigni finansowej stwarza możliwość znacznego wzrostu zainwestowanych środków, może jednak wiązać się także z ich utratą.

W wyniku transakcji na instrumentach pochodnych istnieje możliwość zaciągnięcia przez klienta zobowiązania finansowego związanego z rozliczeniem kontraktu, a także możliwość zaciągnięcia zobowiązania do faktycznej dostawy lub odbioru określonych instrumentów finansowych. Dlatego w przypadkach niekorzystnych i gwałtownych zmian cen instrumentów pochodnych może pojawić się również konieczność dopłaty dodatkowej kwoty w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego celem wypełnienia powstałego zobowiązania. Zobowiązania, o których mowa w niniejszym akapicie są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego.

Z zawieraniem umów dotyczących instrumentów pochodnych wiążą się w szczególności następujące specyficzne ryzyka:

- ryzyko związane z wyborem przez zarządzającego niewłaściwego zabezpieczenia aktywów portfela, polegające na niewłaściwym doborze bazy kontraktu, terminu, waluty lub braku dokładnego dopasowania wartości płatności, co może spowodować stratę na zabezpieczonej transakcji;
- ryzyko związane ze stosowaniem instrumentów pochodnych opartych na papierach wartościowych i indeksach giełdowych, co może powodować znaczne odchylenie stóp zwrotu Subfunduszu w porównaniu ze stopą zwrotu stopy odniesienia;
- w przypadku instrumentów pochodnych, w których instrumentem bazowym jest waluta (np. opcje walutowe, transakcje futures) – ryzyko zmian kursów walut

Poza umowami mającymi za przedmiot instrumenty pochodne, Fundusz może zawierać także szereg innych umów z podmiotami go obsługującymi. Umowy te wiążą się z ryzykiem ewentualnego niewywiązywania się lub nienależytego wykonania przez drugą stronę warunków tych umów, a także możliwością ich rozwiązania lub wypowiedzenia przed terminem, na jaki zostały zawarte. Może to powodować konieczność znalezienia innego kontrahenta, oferującego mniej korzystne warunki zawarcia takich umów, lub przejściowe trudności ze znalezieniem podmiotu mogącego świadczyć dane usługi.

4.2.2.1.2. Ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez Fundusz transakcji

Nie dotyczy. Fundusz nie zawiera transakcji na warunkach szczególnych powodujących wzrost ryzyka dla Uczestnika.

4.2.2.1.3. Ryzyko związane z udzielonymi gwarancjami

Nie dotyczy. Fundusz nie udziela gwarancji innym podmiotom.

4.2.2.2. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikające z błędnych procedur wewnętrznych, ich niestosowania lub nieprawidłowego stosowania. Ryzyko operacyjne wynika również z błędnego działania systemów, błędów popełnianych przez pracowników lub wynikających ze zdarzeń zewnętrznych. Cztery podstawowe źródła ryzyka operacyjnego to: ludzie, systemy, zdarzenia zewnętrzne oraz procesy.

4.2.2.3. Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na wystąpienie których Uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ

4.2.2.3.1. Otwarcie likwidacji Funduszu i Subfunduszu

W przypadkach określonych w Ustawie oraz Statucie Subfunduszu oraz Funduszu mogą zostać zlikwidowane po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego. W wyniku przeprowadzenia likwidacji Uczestnicy mogą otrzymać mniejszą ilość środków niż w przypadku, gdyby likwidacja nie została przeprowadzona. Dodatkowo z dniem rozpoczęcia likwidacji Fundusz nie zbywa ani nie odkupuje Jednostek Uczestnictwa.

4.2.2.3.2. Przejęcie zarządzania Funduszem przez inne towarzystwo

Inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem może przejąć zarządzanie Funduszem, w tym także Subfunduszem. Przejęcie zarządzania Funduszem wymaga spełnienia warunków określonych w art. 238a ust. 1 Ustawy, w tym zmiany Statutu Funduszu w części wskazującej firmę, siedzibę i adres towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego Funduszem i Subfunduszami. Towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i obowiązki Towarzystwa z chwilą wejścia zmian Statutu w życie, to jest w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia o zmianach Statutu Funduszu w tym zakresie.

4.2.2.3.3. Przejęcie zarządzania Funduszem przez spółkę zarządzającą albo zarządzającego z UE

Fundusz działa w formie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, w związku z czym zgodnie z art. 4 ust. 1a Ustawy nie jest możliwe przekazanie zarządzania Funduszem spółce zarządzającej. Zgodnie z art. 4 ust. 1b Ustawy, Towarzystwo może przekazać zarządzanie Funduszem i prowadzenie jego spraw zarządzającemu z UE prowadzącemu działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4.2.2.3.4. Zmiana depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz

Towarzystwo w każdym czasie może podjąć decyzję o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz. Zmiana taka wymaga wypowiedzenia dotychczasowej umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w przypadku depozytariusza lub umowy o świadczenie usług na rzecz Funduszu i Subfunduszu w przypadku podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz.

Zmiana depozytariusza wymaga zezwolenia Komisji, przy czym winna być dokonana w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków depozytariusza.

Uczestnik jest pozbawiony wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz. Towarzystwo doloży najwyższej staranności przy wyborze swoich kontrahentów, nie może jednakże wykluczyć, iż jakość usług lub stopień przygotowania pracowników nowego depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz będzie niższy od dotychczasowego.

4.2.2.3.5. Połączenie Funduszu z innym funduszem

Zgodnie z Ustawą fundusze z wydzielonymi subfunduszami nie mogą być łączone z innym funduszem. Połączone mogą zostać Subfundusze lub Subfundusz może zostać połączony z innym specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym lub subfunduszem wydzielonym w ramach innego specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego z wydzielonymi subfunduszami. Połączenie następuje przez przeniesienie majątku subfunduszu lub funduszu przejmowanego do subfunduszu lub funduszu przejmującego oraz przydzielenie Uczestnikom subfunduszu lub funduszu przejmowanego Jednostek Uczestnictwa subfunduszu lub funduszu przejmującego w zamian za Jednostki Uczestnictwa subfunduszu lub funduszu przejmowanego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o połączeniu Subfunduszu z innym Subfunduszem lub z innym specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym lub subfunduszem wydzielonym w ramach innego specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego z wydzielonymi subfunduszami, zostanie jednak odpowiednio wcześniej o tym poinformowany. Do połączenia Subfunduszu wymagana jest zgoda Komisji.

4.2.2.3.6. Przekształcenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w fundusz inwestycyjny otwarty

Towarzystwo może podjąć decyzję o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty. Przekształcenie wymaga zmiany statutu Funduszu, co następuje bez zgody Uczestników Funduszu.

4.2.2.3.7. Zmiana polityki inwestycyjnej

Ramy polityki inwestycyjnej Subfunduszu określa Ustawa oraz Statut Funduszu. Ustawa może podlegać zmianom. Towarzystwo może w każdym czasie dokonać zmiany Statutu Funduszu w części dotyczącej polityki inwestycyjnej prowadzonej przez Subfundusz. Zmiana Statutu wymaga ogłoszenia o dokonanych zmianach oraz co do zasady upływu terminu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Może także wiązać się z koniecznością uzyskania zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie polityki inwestycyjnej Funduszu.

4.2.2.4. Ryzyko niewypłacalności gwaranta

Nie ma zastosowania. Żaden podmiot nie gwarantuje wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

4.2.2.5. Ryzyko inflacji

Realna stopa zwrotu z inwestycji zależy od wysokości stopy inflacji, która pomniejsza siłę nabywczą nominalnej stopy zwrotu zainwestowanego kapitału. Wzrost inflacji może więc spowodować spadek realnej stopy zwrotu z poszczególnych składników lokat posiadanych w portfelu Subfunduszu. Ryzyko to może się również bezpośrednio przyczynić do spadku wartości posiadanych instrumentów dłużnych, w tym w szczególności instrumentów o oprocentowaniu stałym.

Wysokość inflacji ma również bezpośredni wpływ na wartość realnej stopy zwrotu zrealizowanej przez Uczestnika na inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu. Ryzyko zmian stopy inflacji powoduje, że zrealizowana realna stopa zwrotu z inwestycji może być inna od zakładanej w momencie dokonywania inwestycji.

4.2.2.6. Ryzyko związane z regulacjami prawnymi dotyczącymi Subfunduszu, w szczególności w zakresie prawa podatkowego

Na dzień sporządzenia Prospektu, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 10 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, Fundusz, w tym Subfundusz, jest podmiotowo zwolniony od podatku dochodowego od osób prawnych. Nie można wykluczyć jednak opodatkowania dochodów Funduszu w przyszłości. Ewentualne wprowadzenie opodatkowania dochodów Funduszu może spowodować obniżenie osiąganych przez Uczestników Subfunduszu stóp zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa.

4.3. Określenie profilu inwestora, z uwzględnieniem zakresu czasowego inwestycji oraz poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

Oferta dla dynamicznych inwestorów, szukających wysokich zysków w długim horyzoncie inwestycyjnym, akceptujących umiarkowane ryzyko inwestycji oraz wahania cen.

W przypadku wzrostu rynkowych stóp procentowych, istnieje ryzyko pogorszenia wyników Subfunduszu. W szczególności, w okresie wzrostu stóp procentowych Subfundusz może przynosić gorsze stopy zwrotu niż lokata bankowa.

Ze względu na przyjętą politykę inwestycyjną Subfunduszu, stopy zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu mogą cechować się większą zmiennością niż w przypadku klasycznych funduszy papierów dłużnych.

Rekomendowany czas inwestycji to co najmniej 2 lata.

4.4. Informacje o wysokości opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w Subfunduszu, sposobie ich naliczania i pobierania oraz kosztów obciążających Subfundusz

4.4.1. Wskazanie przepisów Statutu określających rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów

Rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów, określone zostały w art. 77 i 78 Statutu Funduszu.

4.4.2. Wskazanie wartości Współczynnika Kosztów Całkowitych (WKC) wraz z informacją, że odzwierciedla on udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Funduszu na rzecz Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za dany rok, a także wskazanie kategorii kosztów Subfunduszu nie włączonych do wskaźnika WKC, w tym opłat transakcyjnych

Współczynnik Kosztów Całkowitych (wskaźnik WKC) za rok 2018 dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A wynosi 2,69%.

Opis różnic w opłatach i kosztach związanych z poszczególnymi kategoriami Jednostek Uczestnictwa:

Kryterium różnicowania kategorii Jednostek Uczestnictwa stanowi wysokość pobieranych opłat manipulacyjnych oraz zasady pobierania i wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Funduszem.

Wskaźnik WKC oblicza się według wzoru:

$$\text{WKC} = Kt/WANt \times 100 \%$$

gdzie:

K - oznacza koszty Funduszu, o których mowa w przepisach o szczególnych zasadach rachunkowości funduszy inwestycyjnych, z wyłączeniem kosztów wskazanych poniżej,

t - oznacza okres, za który przedstawiane są dane,

WAN - oznacza średnią wartość aktywów netto Funduszu, obliczoną w oparciu o wartość aktywów netto na każdy dzień kalendarzowy w okresie t.

Wskaźnik WKC odzwierciedla udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną w średniej wartości aktywów netto za dany rok. Do kosztów całkowitych zalicza się w szczególności, o ile występuje, ujemne saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych.

Koszty nie włączone do Współczynnika Kosztów Całkowitych, to:

1. koszty transakcyjne, w tym prowizje i opłaty maklerskie, podatki związane z nabyciem lub zbyciem składników portfela, prowizje za rozliczenie transakcji w izbach rozliczeniowych i przez Depozytariusza,
2. odsetki z tytułu zaciągniętych pożyczek lub kredytów,
3. świadczenia wynikające z realizacji umów, których przedmiotem są instrumenty pochodne,
4. opłaty związane z nabyciem lub odkupieniem Jednostek Uczestnictwa lub inne opłaty ponoszone bezpośrednio przez Uczestnika,
5. wartość usług dodatkowych.

4.4.3. Wskazanie opłat manipulacyjnych z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa oraz innych opłat uiszczanych bezpośrednio przez uczestnika

- 4.4.3.1. Zgodnie z art. 75 ust. 1 Statutu maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii A wynosi 5,1% wpłacanej kwoty, natomiast w odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii S, E i P wynosi 5% wpłacanej kwoty.
- 4.4.3.2. Zgodnie z art. 75 ust. 2 Statutu maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii A, S oraz E nie jest pobierana, z zastrzeżeniem, iż w odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii P, maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie jest pobierana w wysokości 1%.
- 4.4.3.3. Zgodnie z art. 75 ust. 3 Statutu maksymalna stawka opłaty za Zamianę, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1%. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1%.
- 4.4.3.4. Aktualne stawki opłat manipulacyjnych ustalane są w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowane w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa oraz u Dystrybutorów.

4.4.4. Wskazanie opłaty zmiennej, będącej częścią wynagrodzenia za zarządzanie, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, prezentowanej w ujęciu procentowym w stosunku do średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

- 4.4.4.1. Statut przewiduje możliwość pobierania wynagrodzenia zmiennego.
Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:

$$RWZ_t = \max\{0; S * [SWANJU_t - WANJU_0 * (1 + Bench)] * LJU_t - 1\}$$
 gdzie:
 RWZ_t – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
 max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;
 S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 20 % w ujęciu rocznym. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie;
 SWANJU_t – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
 WANJU₀ – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu WANJU₀ przyjmuje wartość 100 zł;
 Bench – oznacza stopę zwrotu z kapitału ulokowanego w bieżącym okresie rozliczeniowym po stawce o składzie: 1,5*MBID 6M, przy czym procentowa zmiana wartości portfela wzorcowego jest ustalana w każdym Dniu Wyceny bieżącego okresu rozliczeniowego i według wskazanych stawek procentowych.
 LJU_t-1 – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t.

Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.

- 4.4.4.2. Ustalane w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału. Okresem rozliczeniowym jest kwartał kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny.
- 4.4.4.3. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 20% w ujęciu rocznym. W pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu, stawka S przyjmuje wartość 20% w ujęciu rocznym.
- 4.4.4.4. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

4.4.5. Maksymalna wysokość wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem

- 4.4.5.1. Towarzystwo za zarządzanie Subfunduszem pobiera wynagrodzenie stałe jednakowe dla kategorii Jednostek Uczestnictwa A, P oraz S, które nie może być wyższe niż 3% w skali roku, a dla jednostek uczestnictwa kategorii E nie wyższe niż 2,5% w skali roku liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie. Okresem rozliczeniowym jest miesiąc kalendarzowy, przy czym w

pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.

- 4.4.5.2. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.
- 4.4.5.3. Subfundusz nie lokuje powyżej 50% Aktywów w jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy lub instytucji zbiorowego inwestowania zarządzanych przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa.

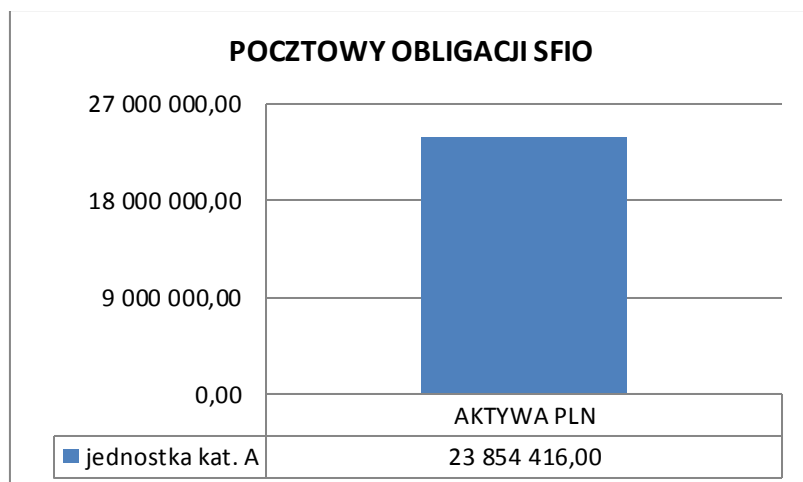
4.4.6. Wskazanie istniejących umów lub porozumień, na podstawie których koszty działalności Subfunduszu bezpośrednio lub pośrednio są rozdzielane między Subfundusz a Towarzystwo lub inny podmiot, w tym wskazanie usług dodatkowych oraz wskazanie wpływu tych usług na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

Koszty działalności Subfunduszu rozdzielane są pomiędzy Subfundusz a Towarzystwo na podstawie postanowień Statutu. Podmioty prowadzące działalność maklerską lub świadczące inne usługi na rzecz Subfunduszu, mogą sporządzać dla Subfunduszu analizy i rekomendacje, będące świadczeniami dodatkowymi, co nie ma wpływu na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem.

4.5. Podstawowe dane finansowe Subfunduszu w ujęciu historycznym

4.5.1. Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec ostatniego roku obrotowego.

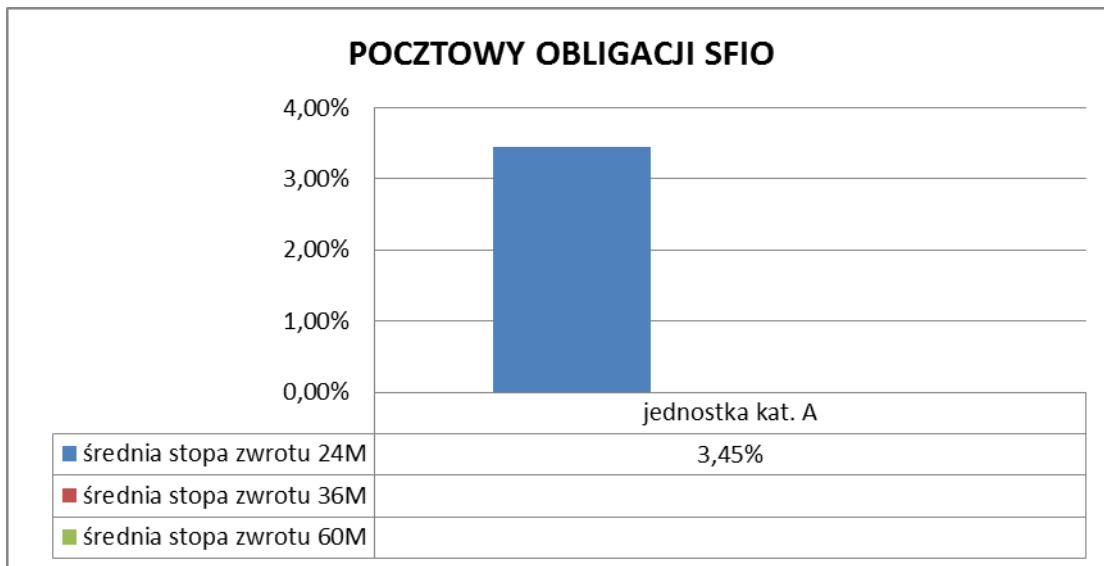
Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec 2018 r., zgodnie z zatwierdzonym sprawozdaniem finansowym Funduszu, wyniosła 23 854 416,00 zł.

4.5.2. Wielkość średniej stopy zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2 lata; średnią stopę zwrotu dla danego okresu oblicza się, dzieląc stopę obliczoną na podstawie Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na jednostkę uczestnictwa na koniec ostatniego roku obrotowego i na koniec roku obrotowego poprzedzającego okres, dla którego jest dokonywane obliczenie, przez 2

Średnia stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2 lata wyniosła 3,45% dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A.

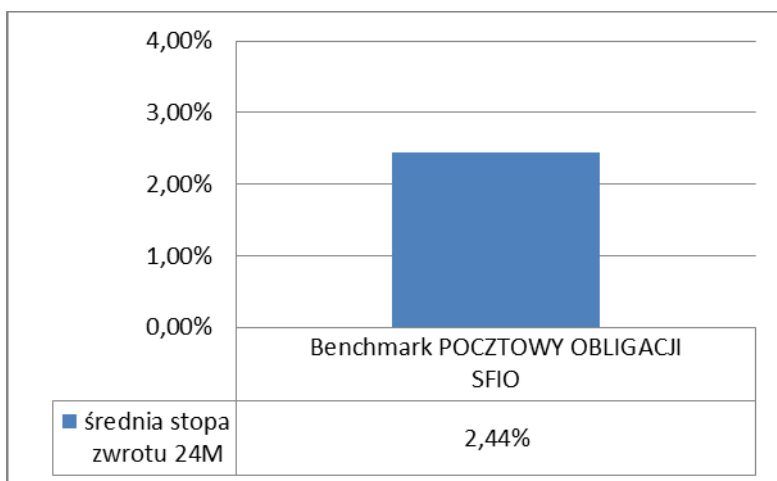

4.5.3. Wskazanie wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającego zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu, a także informacja o dokonanych zmianach wzorca, jeżeli miały miejsce.

Benchmarkiem Subfunduszu jest 1,5*WIBID 6M, Subfundusz dopuszcza jednak w dużym stopniu możliwość uznaniowego wyboru zarządzającego w odniesieniu do dokonywania poszczególnych inwestycji, w związku z czym możliwa jest rozbieżność między wynikami Subfunduszu, a poziomem wskaźnika referencyjnego. W związku ze zmianą polityki inwestycyjnej Subfunduszu oraz zmianą jego nazwy, w dniu 9 grudnia 2016 r. dokonano zmiany wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu z wzorca 50% WIG + 45% Bloomberg Poland Local Sovereign Index + 5% WIBID 6M na wzorec obecnie stosowany.

4.5.4. Informacja o średnich stopach zwrotu oraz rocznych stopach zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata.

Średnia stopa zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata wyniosła 2,44%

4.5.5. Zastrzeżenie, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz na rzecz Subfunduszu oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych oraz że wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości

Indywidualna stopa zwrotu uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych. Wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości.

Rozdział III.5 Subfundusz Dynamiczny

5.

5.1. Opis polityki inwestycyjnej Subfunduszu

5.1.1. Wskazanie głównych kategorii lokat Subfunduszu i ich dywersyfikacji charakteryzujących specyfikę Subfunduszu oraz, jeżeli Fundusz lokuje Aktywa Subfunduszu głównie w lokaty inne niż papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego – wyraźne wskazanie tej cechy

Fundusz będzie lokował aktywa Subfunduszu przede wszystkim w Instrumenty udziałowe. Fundusz będzie dokonywał lokat subfunduszu w Instrumenty udziałowe, w tym w szczególności akcje i kwity depozytowe – od 70% do 100% wartości Aktywów Subfunduszu. Fundusz będzie również lokował aktywa Subfunduszu w Instrumenty dłużne, w tym Instrumenty Rynku Pieniężnego oraz krótkoterminowe Instrumenty dłużne tj. takie, których okres pozostający do wykupu jest krótszy niż rok - od 0 do 30% wartości Aktywów Subfunduszu. Fundusz może także dokonywać lokat aktywów Subfunduszu w jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują swoje aktywa w Instrumenty udziałowe – do 30% wartości aktywów Subfunduszu, z zastrzeżeniem ustawowych limitów inwestycyjnych. Do 45% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne oraz aktywa denominowane w walutach obcych.

5.1.2. Zwięzły opis kryteriów doboru lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu

Głównymi kryteriami doboru lokat są:

- 1) w przypadku Instrumentów udziałowych (akcje, prawa do akcji, prawa poboru, kwity depozytowe i warranty subskrypcyjne):
  - a) ryzyko działalności emitenta, zarówno na poziomie makroekonomicznym, jak i specyficznym dla danego emitenta,
  - b) prognozowane perspektywy wzrostu wyników finansowych emitenta,
  - c) prognozowany wzrost wyceny rynkowej Instrumentów udziałowych w ujęciu nominalnym,
  - d) prognozowana stopa zwrotu z Instrumentów udziałowych w ujęciu relatywnym, tj. w porównaniu z innymi podobnymi Instrumentami lub w porównaniu do stopy zwrotu z indeksu giełdowego stanowiącego punkt odniesienia (benchmark) danego Subfunduszu;
  - e) w przypadku praw poboru – poza lit. a) do lit. d) – także relacja ceny prawa poboru do wartości teoretycznej prawa poboru wynikającej z aktualnej ceny akcji danej spółki;
- 2) w przypadku Instrumentów dłużnych (w szczególności emitowanych, gwarantowanych lub poręczanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, Instrumentów Rynku Pieniężnego, listów zastawnych i obligacji, w tym obligacji zamiennych na akcje):
  - a) prognozowane zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych,
  - b) prognozowane zmiany kształtu krzywej dochodowości,
  - c) stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym Instrumentem dłużnym, w tym Instrumentem Rynku Pieniężnego,
  - d) wysokość premii za ryzyko inwestycyjne w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku,
  - e) wpływ na średni okres do wykupu całego portfela inwestycyjnego,
  - f) dodatkowo, w przypadku Instrumentów dłużnych, innych niż emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski – poza kryteriami określonymi w lit. a) do e) – także wiarygodność kredytowa emitenta,
  - g) dodatkowo, w przypadku obligacji zamiennych na akcje – poza kryteriami określonymi w lit. a) do e) – także warunki zamiany obligacji na akcje;
- 3) w przypadku jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych i tytułów uczestnictwa funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania:
  - a) możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszu,
  - b) możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszu,
  - c) adekwatność polityki inwestycyjnej funduszu inwestycyjnego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania do polityki inwestycyjnej Subfunduszu,
  - d) polityka inwestycyjna danego funduszu inwestycyjnego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania;
- 4) w przypadku depozytów:
  - a) poziom oprocentowania depozytów, również w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku,
  - b) wiarygodność banku;
- 5) w przypadku pozostałych instrumentów finansowych, niewymienionych w pkt 1) – 4) powyżej:
  - a) możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszu,
  - b) możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszu,
  - c) stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym instrumentem finansowym.

Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. W tym celu Fundusz na rachunek Subfunduszu będzie dokonywał inwestycji przede wszystkim, zgodnie z ustalonymi limitami w:

- 1) akcje i inne Instrumenty udziałowe oraz jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, których polityka inwestycyjna zakłada lokowanie aktywów w akcje i inne Instrumenty udziałowe:
  - a) których wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę sytuację makroekonomiczną w kraju i na świecie,
  - b) których wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej,
  - c) które wykazują dobrą relację wyceny na danym rynku w stosunku do wartości fundamentalnej spółki,
  - d) biorąc pod uwagę perspektywę rozwoju branży, w której prowadzą działalność,
  - e) biorąc pod uwagę przewidywaną stopę zwrotu z danej lokaty oraz poziom ryzyka inwestycyjnego związany z tą lokatą,
- 2) Instrumenty dłużne, biorąc pod uwagę:
  - a) ocenę dochodowości tych Instrumentów, w tym Instrumentów Rynku Pieniężnego oraz depozytów przy uwzględnieniu ryzyka emitenta (lub, odpowiednio, banku przyjmującego depozyt), struktury stóp procentowych i ryzyka płynności,
  - b) bieżącą oraz prognozowaną sytuację finansową przedsiębiorstw emitujących Instrumenty dłużne,
  - c) ryzyko walutowe.

Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa powyżej Fundusz na rachunek Subfunduszu podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności: wskazaniami wynikającymi z analizy fundamentalnej - na poziomie emitenta i rynku, wskazaniami opartymi na analizie technicznej – na poziomie emitenta i rynku oraz oceną bieżącej i przyszłej sytuacji makroekonomicznej w kraju i na świecie, Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. Subfundusz będzie inwestował przede wszystkim w akcje spółek, których wzrost wartości jest w ocenie zarządzającego Subfunduszem najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej.

5.1.3. Jeżeli Subfundusz odzwierciedla skład uznanego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych – wskazanie tego indeksu, rynku, którego indeks dotyczy, oraz stopnia odzwierciedlenia indeksu przez Subfundusz

Nie dotyczy. Subfundusz nie odzwierciedla składu uznanego indeksu.

5.1.4. Jeżeli Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może się charakteryzować dużą zmiennością wynikającą ze składu portfela lub z przyjętej techniki zarządzania portfelem – wyraźne wskazanie tej cechy

Z uwagi na skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu, wynikający ze specyfiki Subfunduszu, Wartość Aktywów Netto portfela inwestycyjnego Subfunduszu może charakteryzować się wysoką zmiennością.

5.1.5. Jeżeli Fundusz może zawierać na rzecz Subfunduszu umowy, których przedmiotem są instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne – wskazanie tej informacji wraz z określeniem wpływu zawarcia takich umów, w tym umów, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, na ryzyko związane z przyjętą polityką inwestycyjną

Fundusz na rzecz Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne oraz Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne wyłącznie w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu lub dla ograniczenia ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu. Zawarcie takich umów może wpływać zarówno na zwiększenie jak i na zmniejszenie ryzyka inwestycyjnego Subfunduszu.

5.1.6. Jeżeli udzielono gwarancji wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu – wskazanie gwaranta oraz warunków gwarancji

Nie dotyczy.

5.2. Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu, w tym ryzyka związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

5.2.1. Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu, z uwzględnieniem strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych stosowanych w odniesieniu do inwestycji na określonym obszarze geograficznym, w określonej branży lub sektorze gospodarczym albo w odniesieniu do określonej kategorii lokat, albo w celu odzwierciedlenia indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych

5.2.1.1. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w wyniku niekorzystnych zmian cen instrumentów finansowych na rynkach finansowych. W przypadku inwestycji w jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania na ceny tych instrumentów finansowych mają wpływ wartości instrumentów finansowych, w które te podmioty lokują swoje aktywa. Na ryzyko rynkowe składają się w szczególności:

- ryzyko cen akcji,

- ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko cen akcji polega na spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na skutek niekorzystnych zmian cen akcji lub innych instrumentów udziałowych. Na ryzyko cen akcji składają się ryzyko systematyczne oraz ryzyko specyficzne danego emitenta.

Ryzyko systematyczne związane jest z sytuacją makroekonomiczną, czyli między innymi takimi czynnikami jak: stopa wzrostu gospodarczego, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, stopa bezrobocia, wielkość popytu konsumpcyjnego i inwestycyjnego, wysokość stóp procentowych i kursów walutowych, poziom inflacji, ceny surowców i zmiany cen akcji na rynkach zagranicznych. Negatywne tendencje w sytuacji makroekonomicznej mogą przekładać się na spadki cen na rynkach akcji lub innych instrumentów finansowych. Negatywne tendencje na zagranicznych rynkach akcji mogą przekładać się na spadki cen akcji i innych instrumentów finansowych na rynku krajowym. Ryzyko systematyczne nie może zostać ograniczone poprzez dywersyfikację portfela udziałowych papierów wartościowych.

Ryzyko specyficzne to ryzyko inwestowania w akcje lub inne instrumenty finansowe określonego emitenta. Na ryzyko to wpływają między innymi: wyniki finansowe emitenta i prognozy przyszłych wyników, pozycja rynkowa spółki, poziom zadłużenia, ład korporacyjny, jakość pracy zarządu, konflikty w akcjonariacie i inne. Ryzyko specyficzne może zostać ograniczone poprzez dywersyfikację portfela udziałowych papierów wartościowych.

Ryzyko cen akcji oraz jego ryzyka składowe mogą być zwiększane lub zmniejszane przez charakterystyczne cechy segmentów rynku akcji, na których dokonywane są inwestycje, co może skutkować zwiększoną zmiennością cen tych instrumentów. W szczególności, charakterystycznymi cechami niektórych segmentów rynku akcji, mogącymi powodować zmianę ekspozycji inwestora na ryzyko cen akcji są m.in.:

W segmencie akcji o wysokiej płynności (tzw. *blue chips*) - wrażliwość na kierunek przepływów środków pieniężnych o znacznej wartości, związanych z dokonywaniem inwestycji przez dużych inwestorów instytucjonalnych, w tym przepływów kapitału zagranicznego. Może ona powodować w niektórych okresach zwiększoną zmienność cen akcji z tego segmentu, zarówno bezwzględnie, jak i w stosunku do pozostałych segmentów rynku akcji.

W segmencie akcji małych i średnich spółek - wrażliwość na informacje dotyczące emitenta (dotyczy w największym zakresie akcji notowanych w alternatywnym systemie obrotu NewConnect). Może ona powodować zwiększoną zmienność oraz odchylenia ceny rynkowej instrumentów finansowych od ich wartości fundamentalnej w segmentach rynku o średniej i niskiej płynności, wynikające m.in. z braku lub ze zmniejszonego zaangażowania inwestorów instytucjonalnych.

W przypadku akcji notowanych na rynkach zagranicznych – wrażliwość na zmiany kursów walutowych i sytuacji makroekonomicznej krajów, z których spółki są przedmiotem inwestycji. Niezależnie od ryzyka walutowego, kursy akcji spółek zagranicznych mogą charakteryzować się w niektórych okresach zwiększoną zmiennością kursów wyrażonych w walucie lokalnej na skutek ograniczania strat przez inwestorów zagranicznych, wynikających z niekorzystnych zmian kursów walutowych. Inwestycje w akcje spółek zagranicznych wiążą się również z ekspozycją inwestora na ryzyko systematyczne tych krajów (tzw. ryzyko kraju).

W przypadku akcji spółek z krajów rozwijających się (tzw. *emerging markets*) - wrażliwość na wzrost globalnej awersji do ryzyka. Kursy cen akcji spółek z krajów rozwijających się mogą być dodatkowo narażone na okresowe wzrosty zmienności notowań wynikające ze wzrostu globalnej awersji do ryzyka oraz krótkoterminowe spadki kursów, wynikające z masowego wycofywania środków finansowych przez inwestorów z tego segmentu, zwłaszcza w okresie dekonunktury. Może tym zjawiskom towarzyszyć także wzrost korelacji zarówno pomiędzy kursami akcji emitentów z tego samego kraju, jak również pomiędzy indeksami giełdowymi z różnych krajów rozwijających się, co może zniwelować korzyści wynikające dywersyfikacji ryzyka specyficznego emitenta i ryzyka kraju.

W segmencie spółek niepublicznych - nieobserwowalność kursu rynkowego oraz brak obowiązków informacyjnych po stronie emitentów. W związku z tym, że akcje spółek niepublicznych nie są przedmiotem transakcji w publicznym obrocie, ich wartość godziwa nie może zostać dokładnie ustalona poprzez odniesienie do kursu takich akcji, lecz musi być ustalona za pomocą metod i modeli wyceny akcji. Z natury rzeczy, tak ustalona wartość jest oszacowaniem i nawet przy zachowaniu najwyższej staranności jest obarczona możliwością błędu (tzw. ryzyko modelu), w związku z czym cena nabycia i zbycia takich instrumentów może być różna od ich wartości fundamentalnej. Wartość uzyskana w drodze wyceny jest wrażliwa na zmianę założeń odnośnie prognozowanych wyników finansowych, danych makroekonomicznych, stóp procentowych i innych danych wykorzystywanych w modelu. Co więcej, spółki niepubliczne nie podlegają rygorystycznym obowiązkom informacyjnym, jakim podlegają spółki publiczne, co może również wpływać na efektywność wyceny akcji będących przedmiotem transakcji w tym segmencie rynku kapitałowego.

W segmencie akcji spółek będących przedmiotem pierwszych ofert publicznych (tzw. *IPO*) - nieobserwowalność wcześniejszych kursów akcji i krótsza historia dostępnych danych finansowych. Podobnie jak w przypadku spółek niepublicznych, wcześniejszy kurs akcji spółek będących przedmiotem pierwszych ofert publicznych jest niezny i w związku z tym ustalenie wartości akcji wymaga przeprowadzenia oszacowania przy użyciu metod i modeli wyceny akcji. Takie oszacowanie może być obarczone możliwością błędu (tzw. ryzyko modelu), w związku z czym cena nabycia takich instrumentów może być różna od ich wartości fundamentalnej. Wartość uzyskana w drodze wyceny jest wrażliwa na zmianę

założeń odnośnie prognozowanych wyników finansowych, danych makroekonomicznych, stóp procentowych i innych danych wykorzystywanych w modelu. Co więcej, spółki będące przedmiotem pierwszej oferty publicznej nie mają tak długiej historii danych finansowych jak podlegające rygorystycznym obowiązkom informacyjnym spółki publiczne, co może wpływać na poprawność prognoz finansowych, a tym samym na efektywność wyceny akcji będących przedmiotem transakcji w tym segmencie rynku kapitałowego.

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej ma szczególne znaczenie w przypadku instrumentów dłużnych o oprocentowaniu stałym. Zależność cen tych instrumentów od stopy procentowej jest odwrotna. Wzrost stopy procentowej powoduje spadek cen Instrumentów dłużnych, a spadek stopy procentowej powoduje wzrost ceny instrumentów dłużnych. Ryzyko stopy procentowej zależy od długości czasu do wykupu danego instrumentu, stopy odsetkowej i stopy dochodowości. Im dłuższy czas do wykupu instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Im niższa stopa odsetkowa i stopa dochodowości instrumentu, tym wyższe jest ryzyko stopy procentowej. Na ryzyko stopy procentowej mają wpływ m.in. wzrost stopy inflacji (bieżącej lub oczekiwanej), wysokość realnej stopy procentowej, polityka pieniężna banku centralnego, tempo rozwoju gospodarstwa, poziom oszczędności w gospodarce, ocena sytuacji fiskalnej państwa przez inwestorów oraz poziom stóp procentowych w innych krajach. Ekspansywna polityka fiskalna i monetarna państwa, nadmierny wzrost deficytu finansów publicznych i wzrost relacji długu publicznego do PKB, może prowadzić do presji na wzrost rynkowych stóp procentowych.

5.2.1.2. Ryzyko kredytowe

Głównymi czynnikami ryzyka kredytowego są:

- ryzyko niedotrzymania warunków,
- ryzyko obniżenia oceny kredytowej,
- ryzyko rozpiętości kredytowej.

Ryzyko niedotrzymania warunków, nazywane również ryzykiem niewypłacalności, to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane niedotrzymaniem warunków kontraktów finansowych przez emitentów instrumentów dłużnych. Polega ono na niespłaceniu przez emitenta w terminie należnej kwoty z tytułu wyemitowanych instrumentów dłużnych (zarówno odsetek jak i kwoty pożyczonego kapitału).

Ryzyko obniżenia oceny kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane obniżeniem ocen kredytowych (ratingów) emitentów lub emisji. Obniżenie oceny kredytowej dla danego emitenta skutkuje wzrostem ryzyka danej inwestycji, co powoduje, że inwestorzy oczekują wyższej stopy zwrotu z tej inwestycji. Wzrost oczekiwanej stopy zwrotu powoduje spadek wartości instrumentów dłużnych.

Ryzyko rozpiętości kredytowej to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami rozpiętości kredytowej dla emisji. Rozpiętość kredytowa to różnica z oczekiwanej przez inwestorów stopy zwrotu z instrumentów obciążonych ryzykiem a instrumentów, które postrzega się jako wolne od ryzyka (instrumenty dłużne emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa). Inwestycje w Instrumenty dłużne innych emitentów niż Skarb Państwa, czyli np. papiery komercyjne lub obligacje komunalne i korporacyjne wiążą się z wyższym poziomem ryzyka kredytowego, uzależnionym od wiarygodności kredytowej emitenta. Pogorszenie ratingu kredytowego wpływa na wzrost ryzyka danego emitenta i wzrost rozpiętości kredytowej, a tym samym powoduje spadek ceny danego instrumentu dłużnego. Inwestycje w tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa innych funduszy obciążone są ryzykiem pochodzącym od ryzyka lokat takiego funduszu. Inwestycje w lokaty bankowe związane są z ryzykiem kredytowym banku.

5.2.1.3. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest związane z brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia transakcji na danym instrumencie finansowym, bez istotnego wpływu na cenę realizacji, ze względu na wielkość tej transakcji. Innymi słowy jest to możliwość okresowego ograniczenia dostępności rynku danych instrumentów. Ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, która to ilość jest relatywnie duża w stosunku do normalnej wielkości transakcji przeprowadzanych danym instrumentem finansowym. Powoduje to naruszenie aktualnej struktury popytu i podaży, co prowadzi do zmiany ceny rynkowej. Ryzyko płynności ma szczególnie duże znaczenie w przypadku rynku akcji. W odniesieniu do poszczególnych emitentów zależy ono głównie od takich czynników jak: wielkość (kapitalizacja rynkowa) spółki oraz poziom średnich dziennych obrotów rynkowych akcjami danego emitenta. W przypadku innych instrumentów finansowych na poziom płynności mają wpływ takie czynniki, jak wartość instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie, średni dzienny obrót rynkowy na danym instrumencie finansowym czy różnica pomiędzy ceną kupna i sprzedaży. Ograniczenie płynności może zwiększać zmienność cen instrumentów finansowych. Może ono wzrastać dodatkowo w sytuacji niepokoju na rynkach, nagłych zmian stóp procentowych oraz nagłych przepływów kapitału zagranicznego. W przypadku inwestycji w tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne lub instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą lub w jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne innych funduszy inwestycyjnych, istnieje ryzyko czasowego zawieszania odkupywania tytułów uczestnictwa, jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych przez tę instytucję wspólnego inwestowania lub fundusz inwestycyjny.

5.2.1.4. Ryzyko związane z lokowaniem w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych otwartych, specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych lub w tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne

Z uwagi na potencjalnie duże zaangażowanie ww. klas aktywów w aktywach Subfunduszu (mogące zgodnie z polityką inwestycyjną stanowić do 100% aktywów Subfunduszu), Subfundusz narażony jest na ryzyko związane z możliwością braku wyceny jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa tych funduszy, a także w przypadku zawieszenia odkupywania tych jednostek lub tytułów uczestnictwa – ryzyko płynności w odniesieniu do możliwości realizowania zleceń odkupienia składanych przez swoich uczestników (czyli w tym przypadku przez Fundusz działający w imieniu Subfunduszu).

5.2.1.5. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe (ryzyko kursu walutowego) to ryzyko spadku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu spowodowane zmianami kursu waluty polskiej w stosunku do walut obcych. Na ryzyko to wpływa szereg czynników o charakterze makroekonomicznym (między innymi poziom inflacji, poziom deficytu budżetowego i deficytu w handlu zagranicznym, wysokość nominalnych i realnych stóp procentowych, charakter polityki pieniężnej i fiskalnej, tempo wzrostu gospodarczego oraz poziom stóp procentowych w innych krajach) i rynkowym (między innymi: sytuacja na międzynarodowych rynkach finansowych oraz tzw. sentyment zagranicznych inwestorów odnośnie inwestycji w instrumenty denominowane w walucie danego kraju). Poziom kursu walutowego może cechować się bardzo dużą zmiennością o nieprzewidywalnym charakterze.

5.2.1.6. Ryzyko związane z przechowywaniem Aktywów

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 1 i 2 Ustawy oraz w art. 88 ust.1 i ust. 3 Rozporządzenia 231/2013 (dalej: „Aktywa Utrzymywane”), przechowywane są na rachunkach prowadzonych przez Depozytariusza lub podmioty trzecie, którym Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu. Depozytariusz odpowiada wobec Funduszu za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu, w tym za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu przez podmiot, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych aktywów. Przez utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu rozumie się przypadki, o których mowa w art. 100 ust. 1 Rozporządzenia 231/2013. W przypadku utraty Aktywa Subfunduszu, Depozytariusz niezwłocznie zwraca Subfunduszowi taki sam instrument finansowy lub takie samo aktywo albo kwotę odpowiadającą wartości utraconego instrumentu finansowego lub aktywa. W przypadku utraty przez Depozytariusza przechowywanych przez niego Aktywów Subfunduszu, Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, z uwzględnieniem art. 101 Rozporządzenia 231/2013, że utrata instrumentu finansowego stanowiącego Aktywa Subfunduszu nastąpiła z przyczyn od niego niezależnych.

Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 3 Ustawy oraz art. 88 ust. 2 Rozporządzenia 231/2013 („Aktywa Rejestrowane”) przechowywane lub rejestrowane są na rachunkach prowadzonych przez podmioty trzecie na podstawie odrębnych umów. Odpowiedzialność za Aktywa Rejestrowane Subfunduszu przez podmioty trzecie regulują postanowienia ww. umów.

Aktywa Subfunduszu są zapisywane na rachunkach i rejestrach odrębnie od aktywów pozostałych Subfunduszy, odrębnie od aktywów Depozytariusza oraz odrębnie od aktywów innych podmiotów trzecich.

5.2.1.7. Ryzyko związane z koncentracją Aktywów lub rynków

W przypadku gdy znaczna część Aktywów Subfunduszu zostanie ulokowana w dany instrument finansowy lub na danym rynku, w razie wystąpienia znacznej zmiany ceny tego instrumentu finansowego lub zmiany koniunktury na danym rynku może to istotnie wpłynąć na wartość i płynność aktywów Subfunduszu. Wahania wyceny rynkowej poszczególnych instrumentów finansowych mogą powodować znaczące wahania Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

5.2.1.8. Ryzyko rozliczenia

Ryzyko rozliczenia związane jest z potencjalnie negatywnymi dla Wartości Aktywów Netto Subfunduszu skutkami opóźnienia rozliczenia zawartych transakcji. Opóźnienia te mogą uniemożliwiać lub utrudniać przeprowadzanie dalszych transakcji. Źródłem ryzyka rozliczenia mogą być między innymi ryzyka operacyjne występujące po stronie m.in. operatorów rynków giełdowych, izb rozliczeniowych i pośredników (domów maklerskich, banków). Oprócz zdarzeń zewnętrznych, ryzyko rozliczenia może być efektem błędnych procedur wewnętrznych, niestosowania się do procedur, działania systemów oraz pracowników.

5.2.1.9. Ryzyko nietrafnych decyzji inwestycyjnych

Istnieje możliwość, że podjęte w najlepszej wierze i zgodnie z najlepszą wiedzą decyzje inwestycyjne nie przyniosą oczekiwanych rezultatów i wartość posiadanych instrumentów finansowych, a tym samym Wartość Aktywów Netto Subfunduszu ulegnie zmniejszeniu.

5.2.1.10. Ryzyko wynikające ze strategii zarządzania i szczególnych strategii inwestycyjnych

Wyżej wymienione czynniki ryzyka inwestycyjnego, związane z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu, należy rozpatrywać w powiązaniu z realizowaną strategią zarządzania Subfunduszem, w tym ze szczególnymi strategiami inwestycyjnymi. Realizowana przez Zarządzającego strategia zarządzania Subfunduszem może wpływać na wielkość poszczególnych ryzyk. W szczególności dotyczy to takich aspektów strategii inwestycyjnej jak: stosowane specyficzne kryteria doboru poszczególnych składników lokat, stopień dywersyfikacji portfela lokat, stopień koncentracji portfela na poszczególnych składnikach lokat, stopień koncentracji lokat na poszczególnych sektorach geograficznych lub branżowych, czy poziom podejmowanej ekspozycji na poszczególne czynniki ryzyka inwestycyjnego. Powyższe czynniki mogą w ramach realizowanej strategii zarządzania podlegać modyfikacji w reakcji na zachodzące zmiany uwarunkowań rynkowych. Szczególne znaczenie dla ryzyka związanego z polityką inwestycyjną Subfunduszu ma ryzyko trafności decyzji inwestycyjnych dotyczących doboru poszczególnych składników lokat. Subfundusz będzie dokonywał doboru lokat kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym.

5.2.2. Opis ryzyka związanego z uczestnictwem w Subfunduszu

5.2.2.1. Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa, z uwzględnieniem czynników mających wpływ na poziom ryzyka związanego z inwestycją

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa wynika z braku możliwości przewidzenia przyszłych zmian cen instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela Subfunduszu, a tym samym niemożności przewidzenia zmian Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na Jednostkę Uczestnictwa. Stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa jest zależna zarówno od ceny Jednostki Uczestnictwa w dniu nabycia Jednostek Uczestnictwa, a także od ceny Jednostki Uczestnictwa z dnia jej odkupienia. Inwestycje na rynku kapitałowym obciążone są ryzykiem, które może powodować znaczne wahania wartości Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, a tym samym obniżenie zainwestowanego kapitału. Osiągnięta stopa zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu zależy również od opłat związanych z zakupem lub sprzedażą Jednostek Uczestnictwa oraz od ewentualnych podatków, w przypadku osiągnięcia zysków z inwestycji.

Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia jego celu inwestycyjnego, a także określonej stopy zwrotu z dokonanej przez Uczestnika Subfunduszu inwestycji w Jednostki Uczestnictwa. Jednocześnie dochodowość Subfunduszu jest związana także z właściwym zarządzaniem i podejmowanymi przez towarzystwo decyzjami inwestycyjnymi. Uczestnicy Funduszu powinni wziąć pod uwagę bezpośredni wpływ decyzji inwestycyjnych na rentowność ich inwestycji.

5.2.2.1.1. Ryzyko związane z zawarciem określonych umów

Uczestnik powinien brać pod uwagę możliwość wpływu na wartość Jednostki Uczestnictwa umów związanych z zabezpieczeniem inwestycji Subfunduszu, w szczególności umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne lub umów dotyczących Aktywów Subfunduszu. Instrumenty pochodne charakteryzują się bardzo wysoką zmiennością cen. Pośrednio zmienność cen instrumentów pochodnych zależy od zmienności cen instrumentów bazowych. Ta z kolei zależy od wielu czynników związanych z danym instrumentem bazowym, takim jak np. niepokój na rynkach, nagłe zmiany stóp procentowych czy znaczne przepływy kapitału zagranicznego.

Dodatkowo zmienność ta jest zwiększana przez mechanizm dźwigni finansowej, który polega na tym, że do inwestycji w dany instrument pochodny wymagane jest utrzymywanie zabezpieczenia, które stanowi niewielki procent wartości całej inwestycji. Ryzyko dźwigni finansowej oznacza, że zmiana wartości instrumentu pochodnego jest znacznie większa niż zmiana wartości instrumentu bazowego. To powoduje, że niewielkie wahania cen instrumentów pochodnych mogą mieć wysoki wpływ na stopę zwrotu z zainwestowanych środków. Dla przykładu: jeżeli depozyt zabezpieczający wynosi 5%, to stopień dźwigni finansowej wynosi 1:20 i oznacza to, że 1% zmiany ceny instrumentu pochodnego powoduje zmianę w wysokości około 20% zainwestowanych środków. Mechanizm dźwigni finansowej stwarza możliwość znacznego wzrostu zainwestowanych środków, może jednak wiązać się także z ich utratą.

W wyniku transakcji na instrumentach pochodnych istnieje możliwość zaciągnięcia przez klienta zobowiązań finansowego związanego z rozliczeniem kontraktu, a także możliwość zaciągnięcia zobowiązania do faktycznej dostawy lub odbioru określonych instrumentów finansowych. Dlatego w przypadkach niekorzystnych i gwałtownych zmian cen instrumentów pochodnych może pojawić się również konieczność dopłaty dodatkowej kwoty w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego celem wypełnienia powstałego zobowiązania. Zobowiązania, o których mowa w niniejszym akapicie są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego.

Z zawieraniem umów dotyczących instrumentów pochodnych wiążą się w szczególności następujące specyficzne ryzyka:

- ryzyko związane z wyborem przez zarządzającego niewłaściwego zabezpieczenia aktywów portfela, polegające na niewłaściwym doborze bazy kontraktu, terminu, waluty lub braku dokładnego dopasowania wartości płatności, co może spowodować stratę na zabezpieczonej transakcji;
- ryzyko związane ze stosowaniem instrumentów pochodnych opartych na papierach wartościowych i indeksach giełdowych, co może powodować znaczne odchylenie stóp zwrotu Subfunduszu w porównaniu ze stopą zwrotu stopy odniesienia;
- w przypadku instrumentów pochodnych, w których instrumentem bazowym jest waluta (np. opcje walutowe, transakcje futures) – ryzyko zmian kursów walut.

Poza umowami mającymi za przedmiot instrumenty pochodne, Fundusz może zawierać także szereg innych umów z podmiotami go obsługującymi. Umowy te wiążą się z ryzykiem ewentualnego niewywiązywania się lub nienależytego wykonania przez drugą stronę warunków tych umów, a także możliwością ich rozwiązania lub wypowiedzenia przed terminem, na jaki zostały zawarte. Może to powodować konieczność znalezienia innego kontrahenta, oferującego mniej korzystne warunki zawarcia takich umów, lub przejściowe trudności ze znalezieniem podmiotu mogącego świadczyć dane usługi.

5.2.2.1.2. Ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez Fundusz transakcji

Nie dotyczy. Fundusz nie zawiera transakcji na warunkach szczególnych powodujących wzrost ryzyka dla Uczestnika.

5.2.2.1.3. Ryzyko związane z udzielonymi gwarancjami

Nie dotyczy. Fundusz nie udziela gwarancji innym podmiotom.

5.2.2.2. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikające z błędnych procedur wewnętrznych, ich niestosowania lub nieprawidłowego stosowania. Ryzyko operacyjne wynika również z błędnego działania systemów, błędów popełnianych przez pracowników

lub wynikających ze zdarzeń zewnętrznych. Cztery podstawowe źródła ryzyka operacyjnego to: ludzie, systemy, zdarzenia zewnętrzne oraz procesy.

5.2.2.3. Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na wystąpienie których Uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ

5.2.2.3.1. Otwarcie likwidacji Funduszu i Subfunduszu

W przypadkach określonych w Ustawie oraz Statucie Subfunduszu oraz Funduszu mogą zostać zlikwidowane po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego. W wyniku przeprowadzenia likwidacji Uczestnicy mogą otrzymać mniejszą ilość środków niż w przypadku, gdyby likwidacja nie została przeprowadzona. Dodatkowo z dniem rozpoczęcia likwidacji Funduszu nie zbywa ani nie odkupuje Jednostek Uczestnictwa.

5.2.2.3.2. Przejęcie zarządzania Funduszem przez inne towarzystwo

Inne towarzystwo funduszy inwestycyjnych na podstawie umowy zawartej z Towarzystwem może przejąć zarządzanie Funduszem, w tym także Subfunduszem. Przejęcie zarządzania Funduszem wymaga spełnienia warunków określonych w art. 238a ust. 1 Ustawy, w tym zmiany Statutu Funduszu w części wskazującej firmę, siedzibę i adres towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego Funduszem i Subfunduszami. Towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i obowiązki Towarzystwa z chwilą wejścia zmian Statutu w życie, to jest w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia o zmianach Statutu Funduszu w tym zakresie.

5.2.2.3.3. Przejęcie zarządzania Funduszem przez spółkę zarządzającą albo zarządzającego z UE

Fundusz działa w formie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, w związku z czym zgodnie z art. 4 ust. 1a Ustawy nie jest możliwe przekazanie zarządzania Funduszem spółce zarządzającej. Zgodnie z art. 4 ust. 1b Ustawy, Towarzystwo może przekazać zarządzanie Funduszem i prowadzenie jego spraw zarządzającemu z UE prowadzącemu działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

5.2.2.3.4. Zmiana depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz

Towarzystwo w każdym czasie może podjąć decyzję o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz. Zmiana taka wymaga wypowiedzenia dotychczasowej umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w przypadku depozytariusza lub umowy o świadczenie usług na rzecz Funduszu i Subfunduszu w przypadku podmiotu obsługującego Fundusz i Subfundusz.

Zmiana depozytariusza wymaga zezwolenia Komisji, przy czym winna być dokonana w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków depozytariusza.

Uczestnik jest pozbawiony wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz. Towarzystwo doloży najwyższej staranności przy wyborze swoich kontrahentów, nie może jednakże wykluczyć, iż jakość usług lub stopień przygotowania pracowników nowego depozytariusza lub podmiotu obsługującego Fundusz będzie niższy od dotychczasowego.

5.2.2.3.5. Połączenie Funduszu z innym funduszem

Zgodnie z Ustawą fundusze z wydzielonymi subfunduszami nie mogą być łączone z innym funduszem. Połączone mogą zostać Subfundusze lub Subfundusz może zostać połączony z innym specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym lub subfunduszem wydzielonym w ramach innego specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego z wydzielonymi subfunduszami. Połączenie następuje przez przeniesienie majątku subfunduszu lub funduszu przejmowanego do subfunduszu lub funduszu przejmującego oraz przydzielenie Uczestnikom subfunduszu lub funduszu przejmowanego Jednostek Uczestnictwa subfunduszu lub funduszu przejmującego w zamian za Jednostki Uczestnictwa subfunduszu lub funduszu przejmowanego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o połączeniu Subfunduszu z innym Subfunduszem lub z innym specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym lub subfunduszem wydzielonym w ramach innego specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego z wydzielonymi subfunduszami, zostanie jednak odpowiednio wcześniej o tym poinformowany. Do połączenia Subfunduszu wymagana jest zgoda Komisji.

5.2.2.3.6. Przekształcenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w fundusz inwestycyjny otwarty

Towarzystwo może podjąć decyzję o przekształceniu Funduszu w fundusz inwestycyjny otwarty. Przekształcenie wymaga zmiany statutu Funduszu, co następuje bez zgody Uczestników Funduszu.

5.2.2.3.7. Zmiana polityki inwestycyjnej

Ramy polityki inwestycyjnej Subfunduszu określa Ustawa oraz Statut Funduszu. Ustawa może podlegać zmianom. Towarzystwo może w każdym czasie dokonać zmiany Statutu Funduszu w części dotyczącej polityki inwestycyjnej prowadzonej przez Subfundusz. Zmiana Statutu wymaga ogłoszenia o dokonanych zmianach oraz co do zasady wpływu terminu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia. Może także wiązać się z koniecznością uzyskania zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego. Uczestnik nie ma wpływu na decyzję Towarzystwa o zmianie polityki inwestycyjnej Funduszu.

5.2.2.4. Ryzyko niewypłacalności gwaranta

Nie ma zastosowania. Żaden podmiot nie gwarantuje wypłaty określonej kwoty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz.

5.2.2.5. Ryzyko inflacji

Realna stopa zwrotu z inwestycji zależy od wysokości stopy inflacji, która pomniejsza siłę nabywczą nominalnej stopy zwrotu zainwestowanego kapitału. Wzrost inflacji może więc spowodować spadek realnej stopy zwrotu z poszczególnych składników lokat posiadanych w portfelu Subfunduszu. Ryzyko to może się również bezpośrednio przyczynić do spadku wartości posiadanych instrumentów dłużnych, w tym w szczególności instrumentów o oprocentowaniu stałym.

Wysokość inflacji ma również bezpośredni wpływ na wartość realnej stopy zwrotu zrealizowanej przez Uczestnika na inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu. Ryzyko zmian stopy inflacji powoduje, że zrealizowana realna stopa zwrotu z inwestycji może być inna od zakładanej w momencie dokonywania inwestycji.

5.2.2.6. Ryzyko związane z regulacjami prawnymi dotyczącymi Subfunduszu, w szczególności w zakresie prawa podatkowego

Na dzień sporządzenia Prospektu, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 10 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, Fundusz, w tym Subfundusz, jest podmiotowo zwolniony od podatku dochodowego od osób prawnych. Nie można wykluczyć jednak opodatkowania dochodów Funduszu w przyszłości. Ewentualne wprowadzenie opodatkowania dochodów Funduszu może spowodować obniżenie osiąganych przez Uczestników Subfunduszu stóp zwrotu z inwestycji w Jednostki Uczestnictwa.

5.3. Określenie profilu inwestora, z uwzględnieniem zakresu czasowego inwestycji oraz poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Subfunduszu

Subfundusz przeznaczony jest dla inwestorów, którzy planują inwestowanie przez okres co najmniej 5 lat, akceptując wysokie ryzyko inwestycyjne, które potencjalnie może prowadzić do wyższych zysków.

5.4. Informacje o wysokości opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w Subfunduszu, sposobie ich naliczania i pobierania oraz kosztów obciążających Subfundusz

5.4.1. Wskazanie przepisów Statutu określających rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów

Rodzaje, maksymalną wysokość, sposób kalkulacji i naliczania kosztów obciążających Subfundusz, w tym w szczególności wynagrodzenie Towarzystwa oraz terminy, w których najwcześniej może nastąpić pokrycie poszczególnych rodzajów kosztów, określone zostały w art. 86 i 87 Statutu Funduszu.

5.4.2. Wskazanie wartości Współczynnika Kosztów Całkowitych (WKC) wraz z informacją, że odzwierciedla on udział kosztów niezwiązanych bezpośrednio z działalnością inwestycyjną Funduszu na rzecz Subfunduszu w średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu za dany rok, a także wskazanie kategorii kosztów Subfunduszu nie włączonych do wskaźnika WKC, w tym opłat transakcyjnych

Nie ma zastosowania. Współczynnik Kosztów Całkowitych oraz pozostałe informacje z nim związane zostaną zamieszczone po zakończeniu przez Subfundusz pełnego roku obrotowego.

5.4.3. Wskazanie opłat manipulacyjnych z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa oraz innych opłat uiszczanych bezpośrednio przez uczestnika

5.4.3.1. Zgodnie z art. 84 ust. 1 Statutu maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii A wynosi 5,1% wpłacanej kwoty, natomiast w odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii S, E i P wynosi 5 % wpłacanej kwoty.

5.4.3.2. Zgodnie z art. 84 ust. 2 Statutu maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii A, S oraz E nie jest pobierana, z zastrzeżeniem, iż w odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii P, maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie jest pobierana w wysokości 1%.

5.4.3.3. Zgodnie z art. 84 ust. 3 Statutu maksymalna stawka opłaty za Zamianę, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1%. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 30 ust. 6, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1%.

5.4.3.4. Aktualne stawki opłat manipulacyjnych ustalane są w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowane w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa oraz u Dystrybutorów.

5.4.4. Wskazanie opłaty zmiennej, będącej częścią wynagrodzenia za zarządzanie, której wysokość jest uzależniona od wyników Subfunduszu, prezentowanej w ujęciu procentowym w stosunku do średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu.

5.4.4.1. Statut przewiduje możliwość pobierania wynagrodzenia zmiennego.

Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:

$$RWZt = \max\{0; S * [SWANJU_t - WANJU_0 * (1 + Bench)] * LJU_{t-1}\}$$

gdzie:

RWZt – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;

max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;

S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 20% w ujęciu rocznym. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie;

SWANJU_t – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;

WANJU₀ – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu WANJU₀ przyjmuje wartość 100 zł;

Bench – oznacza wyrażoną procentowo stopę zwrotu z kapitału ulokowanego w bieżącym okresie rozliczeniowym po stawce o składzie: 90% WIG + 10% WIBID 6M, przy czym procentowa zmiana wartości portfela wzorcowego jest ustalana w każdym Dniu Wyceny bieżącego okresu rozliczeniowego i według wskazanych stawek procentowych.

LJU_{t-1} – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t

Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.

5.4.4.2. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału. Okresem rozliczeniowym jest kwartał kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny.

5.4.4.3. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 20% w ujęciu rocznym. W pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu, stawka S przyjmuje wartość 20% w ujęciu rocznym.

5.4.4.4. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

5.4.5. Maksymalna wysokość wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem

5.4.5.1. Towarzystwo za zarządzanie Subfunduszem pobiera wynagrodzenie stałe jednakowe dla kategorii Jednostek Uczestnictwa A, P oraz S, które nie może być wyższe niż 43 w skali roku, a dla jednostek uczestnictwa kategorii E nie wyższe niż 3% w skali roku liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie. Okresem rozliczeniowym jest miesiąc kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.

5.4.5.2. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

5.4.5.3. Subfundusz nie lokuje powyżej 50% Aktywów w jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy lub instytucji zbiorowego inwestowania zarządzanych przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa.

5.4.6. Wskazanie istniejących umów lub porozumień, na podstawie których koszty działalności Subfunduszu bezpośrednio lub pośrednio są rozdzielane między Subfundusz a Towarzystwo lub inny podmiot, w tym wskazanie usług dodatkowych oraz wskazanie wpływu tych usług na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

Koszty działalności Subfunduszu rozdzielane są pomiędzy Subfundusz a Towarzystwo na podstawie postanowień Statutu. Podmioty prowadzące działalność maklerską lub świadczące inne usługi na rzecz Subfunduszu, mogą sporządzać dla Subfunduszu analizy i rekomendacje, będące świadczeniami dodatkowymi, co nie ma wpływu na wysokość prowizji pobieranych przez podmiot prowadzący działalność maklerską oraz na wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem.

5.5. Podstawowe dane finansowe Subfunduszu w ujęciu historycznym

5.5.1. Wartość aktywów netto Subfunduszu na koniec ostatniego roku obrotowego.

Nie dotyczy.

5.5.2. Wielkość średniej stopy zwrotu z inwestycji w jednostki uczestnictwa Subfunduszu za ostatnie 2 lata
Nie dotyczy.

5.5.3. Wskazanie wzorca służącego do oceny efektywności inwestycji w Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu odzwierciedlającego zachowanie się zmiennych rynkowych najlepiej oddających cel i politykę inwestycyjną Subfunduszu, a także informacja o dokonanych zmianach wzorca, jeżeli miały miejsce
Benchmarkiem Subfunduszu jest 90% WIG + 10% WBID 6M, Subfundusz dopuszcza jednak w dużym stopniu możliwość uznaniowego wyboru zarządzającego w odniesieniu do dokonywania poszczególnych inwestycji, w związku z czym możliwa jest rozbieżność między wynikami Subfunduszu, a poziomem wskaźnika referencyjnego.

5.5.4. Informacja o średnich stopach zwrotu oraz rocznych stopach zwrotu z przyjętego przez Subfundusz wzorca za ostatnie 2 lata
Nie dotyczy.

5.5.5. Zastrzeżenie, że indywidualna stopa zwrotu Uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia przez Fundusz na rzecz Subfunduszu oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych oraz że wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości
Indywidualna stopa zwrotu uczestnika z inwestycji jest uzależniona od wartości Jednostki Uczestnictwa w momencie jej zbycia i odkupienia oraz wysokości pobranych Opłat manipulacyjnych. Wyniki osiągnięte przez Subfundusz w przeszłości nie gwarantują uzyskania podobnych w przyszłości.

Rozdział IV. Dane o Depozytariuszu

1. Firma, siedziba i adres Depozytariusza wraz z numerami telekomunikacyjnymi

Firma: Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa
Telefon: (+48 22) 563 18 99

2. Zakres obowiązków Depozytariusza:

2.1. wobec Funduszu i Subfunduszy

Obowiązki Depozytariusza zostały określone w Ustawie oraz w umowie o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu.

Do obowiązków Depozytariusza wobec Funduszu należy w szczególności:

- 2.1.1. przechowywanie Aktywów Funduszu;
- 2.1.2. prowadzenie rejestru wszystkich Aktywów Funduszu i Aktywów Subfunduszy;
- 2.1.3. zapewnienie monitorowania przepływu środków pieniężnych Funduszu;
- 2.1.4. zapewnienie, aby środki pieniężne Funduszu były przechowywane na rachunkach pieniężnych i rachunkach bankowych prowadzonych przez podmioty uprawnione do prowadzenia takich rachunków zgodnie z przepisami prawa polskiego lub spełniające w tym zakresie wymagania określone w prawie wspólnotowym lub równoważne tym wymaganiom;
- 2.1.5. zapewnienie, aby zbywanie i odkupywanie Jednostek Uczestnictwa odbywało się zgodnie z przepisami prawa i Statutem Funduszu;
- 2.1.6. zapewnienie, aby rozliczanie umów dotyczących Aktywów Funduszu i Aktywów Subfunduszy następowało bez nieuzasadnionego opóźnienia, oraz kontrolowanie terminowości rozliczania umów z Uczestnikami Funduszu;
- 2.1.7. zapewnienie, aby wartość Aktywów Netto Funduszu, Wartość Aktywów Netto poszczególnych Subfunduszy i Wartość Aktywów Netto przypadających na Jednostkę Uczestnictwa danego Subfunduszu była obliczana zgodnie z przepisami prawa i Statutem Funduszu;
- 2.1.8. zapewnienie, aby dochody Funduszu i Subfunduszy były wykorzystywane zgodnie z przepisami prawa i Statutem Funduszu;
- 2.1.9. wykonywanie poleceń Funduszu, chyba że są one sprzeczne z prawem lub Statutem Funduszu;
- 2.1.10. weryfikowanie zgodności działania Funduszu z przepisami prawa regulującymi działalność funduszy inwestycyjnych lub ze statutem w zakresie innym niż wynikający z pkt 2.1.1.–2.1.5. oraz z uwzględnieniem interesu uczestników.

Depozytariusz zapewnia zgodne z prawem i Statutem Funduszu wykonywanie obowiązków Funduszu, o których mowa w pkt 2.1.3. – 2.1.8., co najmniej poprzez stałą kontrolę czynności faktycznych i prawnych dokonywanych przez Fundusz oraz nadzorowanie doprowadzenia do zgodności tych czynności z prawem i Statutem Funduszu.

2.2. wobec Uczestników Funduszu w zakresie reprezentowania ich interesów wobec Towarzystwa, w tym zasady wytaczania przez depozytariusza na rzecz uczestników funduszu powództwa, o którym mowa w art. 72a Ustawy

Depozytariusz jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić Komisję Nadzoru Finansowego, że Fundusz działa z naruszeniem prawa lub nienależycie uwzględnia interes Uczestników Funduszu. Depozytariusz jest zobowiązany do występowania w imieniu Uczestników Funduszu z powództwem przeciwko Towarzystwu z tytułu szkody spowodowanej niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązków w zakresie zarządzania Funduszem i jego reprezentacji. Depozytariusz wytacza powództwo na wniosek Uczestnika Funduszu. Depozytariusz może udzielić pełnomocnictwa procesowego adwokatowi lub radcy prawnemu. Z uwzględnieniem art 98 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 155, z późn. zm.), koszty procesu ponosi Uczestnik Funduszu, z wyjątkiem kosztów zastępstwa procesowego Uczestnika, które w przypadku przegrania procesu ponosi Depozytariusz. W przypadku gdy Depozytariusz stwierdzi brak podstaw do wytoczenia powództwa, jest obowiązany zawiadomić o tym uczestnika, nie później niż w terminie trzech tygodni od dnia złożenia wniosku przez Uczestnika. Jeżeli z wnioskiem, o którym mowa powyżej, wystąpiło kilku Uczestników Funduszu, a szkoda każdego z uczestników spowodowana jest niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem tych samych obowiązków towarzystwa i w ocenie Depozytariusza zasadne jest wytoczenie powództwa także w imieniu innych Uczestników Funduszu, Depozytariusz ogłasza zgodnie z określonym w Statucie Funduszu sposobem podawania informacji do publicznej wiadomości oraz na swojej stronie internetowej o zamiarze wytoczenia powództwa oraz o możliwości zgłaszania przez Uczestników Depozytariuszowi wniosków o wytoczenie takiego powództwa w terminie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia. Zgodnie z art 72a ust 7 Ustawy, depozytariusz może żądać od towarzystwa, a w przypadku gdy na podstawie umowy, o której mowa w art 4 ust. 1a albo 1b Ustawy, funduszem inwestycyjnym zarządza i prowadzi jego sprawy spółka zarządzająca albo zarządzający z UE - od spółki zarządzającej albo zarządzającego z UE, podmiotów, o których mowa w art 45a lub art 46 Ustawy, podmiotu, któremu zlecono prowadzenie ksiąg rachunkowych funduszu lub dokonywanie wyceny aktywów funduszu, biegłego rewidenta funduszu oraz podmiotu prowadzącego rejestr uczestników, ewidencję uczestników albo rachunki papierów wartościowych albo rachunki zbiorcze, na których zapisywane są certyfikaty inwestycyjne, informacji niezbędnych do wytoczenia powództwa.

Depozytariusz jest likwidatorem Funduszu, chyba że Komisja Nadzoru Finansowego wyznaczy innego likwidatora.

3. Zasady i zakres zawierania z depozytariuszem umów, których przedmiotem są lokaty, o których mowa w art. 107 ust. 2 pkt 1 Ustawy, oraz umów, o których mowa w art. 107 ust. 2 pkt 3 Ustawy

- 3.1.** Fundusz na rzecz Subfunduszy jest uprawniony do zawierania z Depozytariuszem wyłącznie następujących umów:
- 3.1.1.** otwierania i prowadzenia rachunków:
- 3.1.1.1.** rozliczeniowych, zarówno bieżących jak i pomocniczych;
  - 3.1.1.2.** lokat terminowych o terminie zapadalności nie dłuższym niż 7 dni;
    - zawieranych wyłącznie w celu zarządzania bieżącą płynnością oraz zaspokojenia bieżących zobowiązań Funduszu, o ile są zawierane na warunkach konkurencyjnych, co oznacza warunki nie gorsze niż oferowane przez Depozytariusza innym klientom instytucjonalnym.
- 3.1.2.** których przedmiotem są papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, o ile będą zawierane na warunkach rynkowych.
- 3.1.3.** których przedmiotem są papiery wartościowe i prawa majątkowe, w które Fundusz może lokować, zgodnie z przyjętą polityką inwestycyjną i interesem Uczestników, o ile są zawierane na warunkach rynkowych.
- 3.1.4.** kupna i sprzedaży walut obcych – o ile umowy te będą zawierane w zgodzie z przyjętą polityką inwestycyjną i interesem Uczestników oraz na warunkach rynkowych.
- 3.1.5.** o limit kredytowy w rachunku bankowym na następujących warunkach: dopuszczalny okres utrzymywania salda debetowego rachunku nie powinien przekraczać 1 roku, wysokość odsetek zostanie określona na warunkach rynkowych przy uwzględnieniu interesu Uczestników oraz nie będzie przekraczać odsetek ustawowych na dzień powstania salda debetowego.
- 3.2.** Przy ocenie konkurencyjności warunków umów, o których mowa w pkt 3.1. będą brane pod uwagę następujące kryteria oceny: cena i koszty wynikające z umowy, termin rozliczenia transakcji, ograniczenia w wolumenie transakcji, wiarygodność partnera transakcji. Jeżeli jednakże zawarcie umów wskazanych w pkt 3.1.2. – 3.1.4., z innym niż Depozytariusz podmiotem, mimo korzystniejszych cen, wiązałoby się z gorszymi warunkami związanymi z dopasowaniem transakcji w szczególności w zakresie terminu i wielkości transakcji lub innymi utrudnieniami, które ograniczałyby możliwość utrzymania korzystniejszej ceny, transakcja może zostać zawarta z Depozytariuszem.
- 3.3.** Fundusz może dokonywać lokat i dokonywać transakcji, o których mowa w pkt 3.1.1. – 3.1.5. powyżej, jeżeli zawarcie umowy jest interesem uczestników Funduszu, a zawarcie umowy nie spowoduje wystąpienia konfliktu interesów.
- 3.4.** Fundusz będzie przechowywać dokumenty pozwalające na stwierdzenie spełnienia warunków, o których mowa w pkt 3.3., w szczególności dotyczące zasad ustalenia ceny i innych istotnych warunków transakcji.

4. Opis konfliktów interesów, które mogą powstać w związku z wykonywaniem funkcji Depozytariusza Funduszu oraz inną działalnością Depozytariusza

Do obszaru, w którym identyfikowano możliwość powstania konfliktu interesów należy: świadczenie lub oferowanie przez Depozytariusza oraz podmioty zależne usług lub produktów, świadczonych na rzecz Funduszu, Towarzystwa lub uczestników Funduszu, innych niż usługa Depozytariusza. Depozytariusz minimalizuje ryzyko powstania takiego konfliktu poprzez oddzielenie pod względem organizacyjnym i technicznym sprawowanej funkcji Depozytariusza Funduszu od wykonywania innych czynności, których wykonywanie może powodować powstanie konfliktu interesów.

5. Informacje o podmiocie, o którym mowa w art. 81i Ustawy, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania aktywów Funduszu:

PKO Bank Polski S.A. jako depozytariusz funduszu Pocztowy SFIO powierzył czynności w zakresie przechowywania aktywów zagranicznych podmiotowi State Street Bank International GmbH.

State Street Bank International GmbH przechowuje papiery notowane:

- na rynku amerykańskim w DEPOSITORY TRUST AND CLEARING CORPORATION,
- na rynku niemieckim w CLEARSTREAM BANKING AG,
- na rynku brytyjskim w STATE STREET BK LONDON – CREST,
- na rynku austriackim w CREDIT SUISSE AG,
- na eurorynku – izbie rozliczeniowej EUROCLEAR.

Nie zidentyfikowano konfliktów interesów w przedmiotowym zakresie.

Adres:

State Street Bank International GmbH
Brienner Straße 59
80333 Munich
Germany

Zakres usług:

- przechowywanie papierów wartościowych na rynkach zagranicznych
- dokonywanie rozliczeń transakcji i operacji na rynkach zagranicznych

- obsługa zdarzeń korporacyjnych związanych z powyższymi papierami (między innymi: wypłata odsetek, dywidend, wykupów, splitów, asymilacji)

6. Informacje o podmiocie, o którym mowa w art. 81j Ustawy, któremu przekazano wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania aktywów Funduszu:

Dotychczas nie doszło do przekazania przez Depozytariusza innym podmiotom wykonywania czynności w zakresie przechowywania Aktywów.

7. Opis konfliktów interesów, które mogą powstać w wyniku powierzenia lub przekazania czynności Depozytariusza podmiotom, o których mowa w art. 81i oraz art. 81j Ustawy

Nie identyfikowano konfliktów interesów w przedmiotowym zakresie.

8. Informacja, że powierzenie lub przekazanie czynności jest wymagane z uwagi na wymogi określone w prawie państwa trzeciego, okoliczności uzasadniające powierzenie lub przekazanie czynności oraz opis ryzyk wiążących się z takim powierzeniem lub przekazaniem czynności - w przypadku, o którym mowa w art. 81i ust. 3 Ustawy

Powierzenie czynności jest wymagane z uwagi na wymogi określone w państwach trzecich, gdzie przechowywane są papiery wartościowe. Ponadto korzystanie z usług Street Banku pozwala Depozytariuszowi korzystać z usług rozliczania transakcji na rynkach lokalnych, gdzie Street Bank, a nie Depozytariusz jest pośrednikiem. Ryzyka, które można wskazać to ryzyko operacyjne (gdzie mogą zaistnieć problemy z infrastrukturą telekomunikacyjną, komunikacją) ryzyko prawne, ryzyko reputacyjne.

9. Zakres i zasady odpowiedzialności Depozytariusza oraz podmiotów, o których mowa w art. 81i oraz art. 81j Ustawy, za szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązków określonych w art. 72 ust. 1 i art. 72a Ustawy oraz w umowie o wykonywanie funkcji Depozytariusza Funduszu

- 9.1.1. Depozytariusz odpowiada za szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonywaniem obowiązków określonych w pkt 2.2.2. oraz w pkt 2.1.
- 9.1.2. Odpowiedzialność Depozytariusza, o której mowa powyżej, nie może być wyłączona albo ograniczona w umowie o wykonywanie funkcji Depozytariusza Funduszu.
- 9.1.3. Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 1 i 2 Ustawy o Funduszach oraz w art. 88 ust. 1 i ust. 3 Rozporządzenia 231/2013 (dalej: „Aktywa Utrzymywane”), przechowywane są na rachunkach prowadzonych przez Depozytariusza lub podmioty trzecie, którym Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności związanych z realizacją funkcji przechowywania Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu. Depozytariusz odpowiada wobec Funduszu za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu, w tym za utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu przez podmiot, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych aktywów. Przez utratę Aktywów Utrzymywanych Subfunduszu rozumie się przypadki, o których mowa w art. 100 ust. 1 Rozporządzenia 231/2013. W przypadku utraty Aktywa Subfunduszu, Depozytariusz niezwłocznie zwraca Subfunduszowi taki sam instrument finansowy lub takie samo aktywo albo kwotę odpowiadającą wartości utraconego instrumentu finansowego lub aktywa. W przypadku utraty przez Depozytariusza przechowywanych przez niego Aktywów Subfunduszu, Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, z uwzględnieniem art. 101 Rozporządzenia 231/2013, że utrata instrumentu finansowego stanowiącego Aktywa Subfunduszu nastąpiła z przyczyn od niego niezależnych.
- 9.1.4. Aktywa Subfunduszu, o których mowa w art. 72b ust. 3 Ustawy o Funduszach oraz art. 88 ust. 2 Rozporządzenia 231/2013 („Aktywa Rejestrowane”) przechowywane lub rejestrowane są na rachunkach prowadzonych przez podmioty trzecie na podstawie odrębnych umów. Odpowiedzialność za Aktywa Rejestrowane Subfunduszu przez podmioty trzecie regulują postanowienia ww. umów.
- 9.1.5. Aktywa Subfunduszu są zapisywane na rachunkach i rejestrach odrębnie od aktywów pozostałych Subfunduszy, odrębnie od aktywów Depozytariusza oraz odrębnie od aktywów innych podmiotów trzecich.

Rozdział V. Dane o podmiotach obsługujących Fundusz

1. Firma, siedziba, adres, numery telekomunikacyjne Agenta Transferowego

Firma: ProService Finteco Agent Transferowy Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Konstruktorska 12A, 02-673 Warszawa
Telefon: (+48 22) 58 81 900
Fax: (+48 22) 58 81 950

2. Dane o podmiotach, które pośredniczą w zbywaniu i odkupywaniu przez Fundusz jednostek uczestnictwa

2.1. IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna

2.1.1. Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Próźna 9, 00-107 Warszawa
Telefon: (+48 22) 236 93 00
Fax: (+48 22) 236 93 90

2.1.2. Zakres świadczonych usług

IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna świadczy usługi w zakresie:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia i zamiany Jednostek Uczestnictwa,
- przyjmowania od Uczestników innych oświadczeń woli związanych z uczestnictwem w Funduszu (w szczególności ustanowienie, odwołanie pełnomocnictwa, ustanowienie, odwołanie blokady, zmiana danych).

2.2. Bank Pocztowy Spółka Akcyjna

2.2.1. Firma (nazwa), siedziba, adres, numery telekomunikacyjne podmiotu

Firma: Bank Pocztowy Spółka Akcyjna
Siedziba: Bydgoszcz
Adres: ul. Jagiellońska 17, 85-959 Bydgoszcz
Telefon: (+48 52) 349 91 00
Fax: (+48 52) 327 04 07

2.2.2. Zakres świadczonych usług

Bank Pocztowy Spółka Akcyjna świadczy usługi w zakresie:

2.2.2.1. w wybranych placówkach:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia i zamiany Jednostek Uczestnictwa,
- przyjmowania od Uczestników innych oświadczeń woli związanych z uczestnictwem w Funduszu (w szczególności ustanowienie, odwołanie pełnomocnictwa, ustanowienie, odwołanie blokady, zmiana danych).

2.2.2.2. w ramach serwisu transakcyjnego:

- przyjmowania zleceń otwarcia rejestru,
- przyjmowania zleceń nabycia, odkupienia i zamiany Jednostek Uczestnictwa.

3. Wskazanie miejsca, gdzie można uzyskać informacje o punktach zbywających i odkupujących jednostki uczestnictwa

Informacje o punktach zbywających i odkupujących jednostki uczestnictwa można uzyskać w siedzibie Towarzystwa lub w Internecie na stronie www.ipopema.pl.

4. Dane o podmiocie, któremu Towarzystwo, spółka zarządzająca albo zarządzający z UE zleciło zarządzanie portfelami inwestycyjnymi Subfunduszy lub ich częścią

Nie dotyczy.

5. Dane o podmiocie, któremu przekazano wykonywanie czynności zarządzania portfelem inwestycyjnym specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego lub jego częścią zgodnie z art. 45a ust. 4b lub 4c oraz art. 46 ust. 10 Ustawy

Towarzystwo nie zleciło zarządzania portfelami inwestycyjnymi Subfunduszy innemu podmiotowi.

6. Dane o podmiocie, któremu Towarzystwo, spółka zarządzająca albo zarządzający z UE zlecieli zarządzanie ryzykiem Funduszu

Towarzystwo nie zleciło zarządzania ryzykiem Funduszu innemu podmiotowi.

7. Dane o podmiocie, któremu przekazano wykonywanie czynności zarządzania ryzykiem specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego zgodnie z art. 45a ust. 4b lub 4c oraz art. 46b ust. 3 Ustawy

Towarzystwo nie zleciło zarządzania ryzykiem Funduszu innemu podmiotowi.

8. Dane o podmiotach świadczących usługi polegające na doradztwie inwestycyjnym w zakresie instrumentów finansowych

Towarzystwo przy zarządzaniu portfelem Funduszu i wszystkich Subfunduszy nie korzysta z usług polegających na doradztwie inwestycyjnym w zakresie instrumentów finansowych.

9. Firma (nazwa), siedziba i adres podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Funduszu

Firma: BDO sp. z o.o.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Postępu 12, 02-676 Warszawa
Telefon: (+48 22) 543 16 00
Fax: (+48 22) 543 16 01

10. Firma (nazwa), siedziba i adres podmiotu, któremu Towarzystwo, spółka zarządzająca albo zarządzający z UE zleciło prowadzenie ksiąg rachunkowych Funduszu

Firma: ProService Finteco Sp. z o.o.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Konstruktorska 12 A, 02-673 Warszawa
Telefon: (+48 22) 58 81 900
Fax: (+48 22) 58 81 950

11. Dane o podmiotach innych niż zarządzające Funduszem Towarzystwo, spółka zarządzająca albo zarządzający z UE, którym powierzono czynności wyceny aktywów Funduszu

Nie powierzono, na podstawie art. 36a Ustawy, czynności wyceny aktywów Funduszu zewnętrznemu podmiotowi wyceniającemu.

Rozdział VI. Informacje dodatkowe

1. Inne informacje, których zamieszczenie, w ocenie Towarzystwa jest niezbędne inwestorom do właściwej oceny ryzyka inwestowania w Subfundusze Funduszu

1.1. Fundusz działa na podstawie prawa polskiego i nie przeszedł żadnej procedury rejestracji poza granicami Polski. Ustawodawstwo innych państw może przewidywać dla swoich obywateli lub innych podmiotów podlegających ich ustawodawstwu ograniczenie możliwości inwestowania w Fundusz. W szczególności, Jednostki Uczestnictwa Funduszu nie zostały i nie zostaną zarejestrowane zgodnie z US Securities Act 1933 lub jakimkolwiek przepisami stanowymi, a ponadto Jednostki Uczestnictwa Funduszu nie mogą być oferowane i sprzedawane bezpośrednio lub pośrednio w Stanach Zjednoczonych ani też oferowane i sprzedawane „osobom amerykańskim” (US Persons, zgodnie z definicją w prawie amerykańskim) lub na rachunek lub rzecz tych osób.

1.2. Ze względu na fakt, że Subfundusze mogą inwestować swoje Aktywa w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, które mogą posiadać dłuższy cykl rozliczeniowy, okres pomiędzy złożeniem przez Uczestnika zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa a Dniem Wyceny przyjętym za dzień rozliczenia zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa a dniem złożenia przez Fundusz dyspozycji przelewu środków pieniężnych przeznaczonych na wypłatę może być dłuższy niż w przypadku funduszy inwestycyjnych, które inwestują swoje aktywa tylko bezpośrednio w papiery wartościowe.

1.3. Towarzystwo, w odniesieniu do wszystkich Subfunduszy wydzielonych w Funduszu, oblicza ekspozycję Funduszu przy zastosowaniu metody brutto i metody zaangażowania zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 231/2013 z dnia 19 grudnia 2012 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE w odniesieniu do zwolnień, ogólnych warunków dotyczących prowadzenia działalności, depozytariuszy, dzwigni finansowej, przejrzystości i nadzoru (Dz.Urz. EU L 83 z 22.03.2013, str. 1).

1.4. Reklamacje zgłoszone przez Uczestników lub potencjalnych Uczestników dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo lub związane z uczestnictwem w Funduszu, mogą być zgłaszane przez Uczestnika, bądź osobę przez niego upoważnioną, na wskazane w Prospekcie dane teleadresowe: Towarzystwa, Dystrybutora lub Agenta Transferowego - w formie pisemnej lub ustnej.

Reklamacje powinny być zgłaszane niezwłocznie po uzyskaniu informacji o zaistnieniu okoliczności budzących zastrzeżenia, w celu umożliwienia rzetelnego rozpatrzenia reklamacji. Odpowiedzi na reklamacje udzielane są, zgodnie z „Regulaminem rozpatrywania Reklamacji oraz polityką informacyjną Towarzystwa”, udostępnionym na stronie internetowej Towarzystwa, w formie pisemnej bądź pocztą elektroniczną (jedynie na wniosek Uczestnika) bezzwłocznie, jednak nie później, niż w terminie 30 dni od otrzymania reklamacji. Termin, o którym mowa powyżej, może ulec przedłużeniu w sprawach szczególnie skomplikowanych, z zastrzeżeniem iż termin ten nie może przekroczyć 60 dni.

Ponadto, w przypadku nie uwzględnienia roszczeń Uczestnika lub potencjalnego Uczestnika wynikających ze złożonej Reklamacji, może on dodatkowo wystąpić:

- 1) z odwołaniem od stanowiska zawartego w odpowiedzi na Reklamację. Odwołanie polega na skierowaniu do Towarzystwa, w formie pisemnej, prośby o ponowne rozpatrzenie Reklamacji,
- 2) do instytucji mediacji albo sądu polubownego bądź skorzystać z innej formy pozasądowego rozwiązywania sporów, jeżeli w danym przypadku Towarzystwo wyraża zgodę na takie postępowanie;
- 3) z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego – od 1 stycznia 2016 r.,
- 4) z powództwem do sądu powszechnego ze wskazaniem sądu miejscowo właściwego do rozpoznania sprawy, wraz ze wskazaniem podmiotu, który powinien być pozwany,

2. Wskazanie miejsc, w których zostanie udostępniony Prospekt, roczne i półroczne sprawozdania finansowe Funduszu, w tym połączone sprawozdania Funduszu i Subfunduszy oraz sprawozdania jednostkowe Subfunduszy

Prospekt informacyjny, Kluczowe Informacje dla Inwestorów oraz roczne i półroczne sprawozdania finansowe Funduszu dostępne są w siedzibie Towarzystwa, ul. Prózna 9, Warszawa oraz na stronie internetowej www.ipopema.pl.

3. Wskazanie miejsc, w których można uzyskać dodatkowe informacje o Funduszu i Subfunduszach

Internet: www.ipopema.pl
e-mail: tf@ipopema.pl
siedziba Towarzystwa: ul. Prózna 9, 00-107 Warszawa
telefon: (+48 22) 236 93 00
fax: (+48 22) 236 93 90

Rozdział VII. Załączniki

1. Wykaz definicji pojęć i objaśnienia skrótów użytych w treści Prospektu

Agent Transferowy	ProService Finteco Agent Transferowy Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością prowadzący na podstawie umowy z Funduszem lub Towarzystwem Rejestr Uczestników Funduszu oraz Subrejstry oraz wykonujący inne czynności na rzecz Funduszu;
Aktywa Funduszu	Mienie Funduszu obejmujące środki pieniężne z tytułu wpłat Uczestników Funduszu, środki pieniężne, prawa nabyte przez Fundusz oraz pożytki z tych praw;
Aktywa Subfunduszu	Mienie każdego Subfunduszu obejmujące środki pieniężne z tytułu wpłat Uczestników Funduszu do danego Subfunduszu, środki pieniężne, prawa nabyte w ramach Subfunduszu oraz pożytki z tych praw; Aktywa wszystkich Subfunduszy stanowią Aktywa Funduszu;
Depozytariusz	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna wykonująca funkcję depozytariusza Funduszu;
Dystrybutor	Podmiot uprawniony do pośredniczenia w zbywaniu i odkupywaniu przez Fundusz Jednostek Uczestnictwa oraz odbierania od Inwestora lub Uczestnika innych oświadczeń związanych z uczestnictwem w Funduszu;
Dzień Wyceny	Dzień wyceny aktywów Funduszu, wyceny aktywów netto Funduszu, ustalenia Wartości Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa oraz wyceny aktywów każdego Subfunduszu, wyceny aktywów netto każdego Subfunduszu oraz ustalenia wartości aktywów netto każdego Subfunduszu przypadających na jednostkę uczestnictwa każdego Subfunduszu. Dniem tym jest dzień regularnej sesji na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.;
Fundusz	Pocztowy Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty;
IKE	Indywidualne Konto Emerytalne prowadzone na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego;
IKZE	Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego prowadzone na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego;
Instrumenty Dłużne	Instrumenty finansowe takie jak obligacje, bony skarbowe, papiery komercyjne, listy zastawne, certyfikaty depozytowe, Instrumenty Rynku Pieniężnego lub papiery wartościowe nabyte przez Fundusz, co do których istnieje zobowiązanie drugiej strony do ich odkupu;
Instrumenty Rynku Pieniężnego	Instrumenty rynku pieniężnego w rozumieniu Ustawy;
Instrumenty Udziałowe	instrumenty finansowe takie jak: akcje i obligacje zamienne na akcje, prawa do akcji, prawa poboru, kwity depozytowe i warranty subskrypcyjne;
Jednostka Uczestnictwa	Prawo Uczestnika Funduszu do udziału w aktywach netto Funduszu oraz w aktywach netto Subfunduszu;
Komisja	Komisja Nadzoru Finansowego;
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju;
Pracownicze Programy Emerytalne, PPE	Programy działające na podstawie umowy zawartej przez pracodawcę z Funduszem w ramach pracowniczych programów emerytalnych;
Prospekt Informacyjny, Prospekt	Niniejszy dokument
Rejestr	Wyodrębniona w Rejestrze Uczestników ewidencja danych dotyczących danego Uczestnika Funduszu;
Rejestr Uczestników Funduszu	Elektroniczna ewidencja danych dotyczących wszystkich Uczestników Funduszu oraz zbytych i odkupionych przez Fundusz Jednostkach Uczestnictwa wszystkich Subfunduszy;
Rozporządzenie	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie prospektu informacyjnego funduszu inwestycyjnego otwartego i specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego oraz wyliczania wskaźnika zysku do ryzyka tych funduszy (Dz.U. z 2013 r. poz. 673);

Rozporządzenie 231/2013	Rozporządzenie delegowane Komisji Europejskiej nr 231/2013 z dnia 19 grudnia 2012 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zwolnień, ogólnych warunków dotyczących prowadzenia działalności, depozytariuszy dźwigni finansowej przejrzystości i nadzoru (Dz.Urz. UE L 115 z 25.04.2013);
Statut	Statut Pocztowy Specjalistycznego Funduszu Inwestycyjnego Otwartego;
Subfundusz	Nieposiadająca osobowości prawnej, wydzielona organizacyjnie część Funduszu, charakteryzująca się w szczególności odmienną polityką inwestycyjną;
Subrejestr	Wydzielona w ramach Rejestru elektroniczna ewidencja danych dotycząca jednego Uczestnika w danym Subfunduszu;
Towarzystwo, Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych	IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie;
Uczestnik, Uczestnik Funduszu	Osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, na rzecz której w Rejestrze Uczestników Funduszu zapisane są Jednostki Uczestnictwa lub ich ułamkowe części;
Ustawa	Ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (tj. Dz. U. z 2018, poz. 56 ze zm.);
Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych	Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 200, ze zm.);
Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych	Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tj. Dz. U. z 2017 r., nr 2343, ze zm.);
Ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy	Ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 723 ze zm.).
Ustawa o IKE/IKZE	Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 1776 ze zm.).

2. Statut Funduszu

Statut

Pocztowy Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty

CZĘŚĆ I. FUNDUSZ

ROZDZIAŁ I. Postanowienia ogólne

art. 1. Fundusz

1. Fundusz ma osobowość prawną i działa pod nazwą Pocztowy Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty. Fundusz może używać skróconej nazwy Pocztowy SFIO.
2. Fundusz jest specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym z wydzielonymi subfunduszami.
3. Fundusz jest zorganizowany i działa na zasadach określonych w przepisach Ustawy oraz w niniejszym Statucie, nadanym przez Towarzystwo.
4. Siedzibą i adresem Funduszu jest siedziba i adres Towarzystwa.
5. Czas trwania Funduszu jest nieograniczony.
6. Wyłącznym przedmiotem działalności Funduszu jest lokowanie środków pieniężnych zebranych w drodze publicznego proponowania nabycia Jednostek Uczestnictwa, w określone w Ustawie i Statucie papiery wartościowe, Instrumenty Rynku Pieniężnego i inne prawa majątkowe.
7. Fundusz działa w imieniu własnym i na własną rzecz, ze szczególnym uwzględnieniem interesu Uczestników, przestrzegając zasad ograniczania ryzyka inwestycyjnego określonych w Ustawie.

art. 2. Towarzystwo

1. Organem Funduszu jest IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, pod adresem Próżna 9, 00-107 Warszawa.
2. Towarzystwo jest organem Funduszu i zarządza nim oraz reprezentuje go w stosunkach z osobami trzecimi.
3. Do składania oświadczeń woli w imieniu Funduszu wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu Towarzystwa albo jednego członka zarządu Towarzystwa łącznie z jednym z prokurentów łącznych. Towarzystwo jest uprawnione do ustanowienia pełnomocników, którzy będą umocowani do reprezentowania Funduszu.
4. Wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, który będzie badać sprawozdania finansowe Funduszu, dokonuje rada nadzorcza Towarzystwa.
5. Towarzystwo działa w interesie wszystkich Uczestników Funduszu, zgodnie z postanowieniami Statutu oraz Ustawy. Towarzystwo odpowiada wobec Uczestników za wszelkie szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem swoich obowiązków w zakresie zarządzania Funduszem i jego reprezentacji, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków w zakresie zarządzania Funduszem i jego reprezentacji spowodowane są okolicznościami, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności.

art. 3. Depozytariusz

1. Depozytariuszem Funduszu, na podstawie umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu, jest Bank Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie, ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa.
2. Obowiązki Depozytariusza zostały określone w Ustawie oraz w umowie o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu.
3. Depozytariusz i Towarzystwo działają niezależnie i w interesie Uczestników Funduszu.
4. Depozytariusz może zawierać umowy dotyczące powierzenia przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznemu wykonywania czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji Depozytariusza dotyczących przechowywania Aktywów Funduszu na zasadach określonych w Ustawie oraz umowie o wykonywanie funkcji depozytariusza.
5. Fundusz może zawierać umowy z Depozytariuszem.
6. Depozytariusz może zwolnić się od odpowiedzialności za utratę instrumentów finansowych, będących papierami wartościowymi stanowiącymi Aktywa Funduszu, o których mowa w art. 5 i art. 5a Ustawy o obrocie, przez przedsiębiorcę zagranicznego, któremu Depozytariusz powierzył wykonywanie czynności w zakresie związanym z realizacją funkcji przechowywania tych Aktywów, który nie posiada zezwolenia właściwego organu nadzoru na wykonywanie przedmiotu objętego zakresem takiego powierzenia i nie podlega w tym zakresie nadzorowi tego organu ani nie spełnia równoważnych wymogów określonych w prawie Unii Europejskiej, jeżeli wykaże, że zostały spełnione warunki, o których mowa w art. 81l ust. 2 pkt. 2) – 5) Ustawy.

art. 4. Definicje i skróty

W Statucie użyto następujących definicji i skrótów:

- 1) **Agent Transferowy** – ProService Agent Transferowy Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością prowadzący na podstawie umowy z Funduszem lub Towarzystwem Rejestr Uczestników Funduszu oraz Subrejstry oraz wykonujący inne czynności na rzecz Funduszu,
- 2) **Aktywa Funduszu** – mienie Funduszu obejmujące środki pieniężne z tytułu wpłat Uczestników Funduszu, środki pieniężne, prawa nabyte przez Fundusz oraz pożytki z tych praw,
- 3) **Aktywa Subfunduszu** – mienie każdego Subfunduszu obejmujące środki pieniężne z tytułu wpłat Uczestników Funduszu do danego Subfunduszu, środki pieniężne, prawa nabyte w ramach Subfunduszu oraz pożytki z tych praw; Aktywa wszystkich Subfunduszy stanowią Aktywa Funduszu,
- 4) **Aktywny Rynek** – rynek spełniający łącznie następujące kryteria:
  - a) instrumenty będące przedmiotem obrotu na rynku są jednorodne,
  - b) zazwyczaj w każdym czasie występują zainteresowani nabywcy i sprzedawcy,
  - c) ceny są podawane do publicznej wiadomości,

- 5) **Bloomberg Poland Local Sovereign Index** - lokalny wskaźnik rynku obligacji, zawierający obligacje stałokuponowe, wyemitowane przez Skarb Państwa. Obligacje w tym indeksie są wazone wielkością emisji, z pominięciem obligacji, których emisje są poniżej 2.000.000.000 zł.
- 6) **Bloomberg Poland Local Sovereign Index 1 to 7 year** - lokalny wskaźnik rynku obligacji, zawierający obligacje stałokuponowe o dacie wykupu od 1 do 7 lat, wyemitowane przez Skarb Państwa. Obligacje w tym indeksie są wazone wielkością emisji, z pominięciem obligacji, których emisje są poniżej 2.000.000.000 zł.
- 7) **Depozytariusz** – PKO Bank Polski Spółka Akcyjna wykonująca funkcję depozytariusza Funduszu,
- 8) **Dystrybutor** – podmiot uprawniony do pośredniczenia w zbywaniu i odkupywaniu przez Fundusz Jednostek Uczestnictwa oraz odbierania od Inwestora lub Uczestnika innych oświadczeń związanych z uczestnictwem w Funduszu,
- 9) **Dzień Wyceny** – dzień wyceny Aktywów Funduszu, wyceny Aktywów Netto Funduszu, ustalenia Wartości Aktywów Netto Funduszu na Jednostkę Uczestnictwa, wyceny Aktywów Subfunduszu, ustalenia Wartości Aktywów Netto Subfunduszu oraz ustalenia Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa. Dniem tym jest dzień regularnej sesji na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.,
- 10) **Efektywna stopa procentowa** – stopa, przy zastosowaniu której następuje zdyskontowanie do bieżącej wartości związanych ze składnikiem lokat lub zobowiązań Funduszu przyszłych przepływów pieniężnych oczekiwanych w okresie do terminu zapadalności lub wymagalności, a w przypadku składników o zmiennej stopie procentowej – do najbliższego terminu oszacowania przez rynek poziomu odniesienia, stanowiąca wewnętrzną stopę zwrotu składnika aktywów lub zobowiązania w danym okresie,
- 11) **Fundusz** – Poczty Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty,
- 12) **GPW** – Gielda Papierów Wartościowych w Warszawie Spółka Akcyjna,
- 13) **Indywidualne Konto Emerytalne lub IKE** – wyodrębniony zapis w Subrejestrze, prowadzony przez Fundusz dla Uczestnika IKE zgodnie z przepisami Ustawy o IKE/IKZE, Statutu i umowy o prowadzenie IKE, służący do ewidencjonowania jego danych w ramach prowadzenia Indywidualnego Konta Emerytalnego,
- 14) **Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego lub IKZE** - wyodrębniony zapis w Subrejestrze, prowadzony przez Fundusz dla Uczestnika IKZE zgodnie z przepisami Ustawy o IKE/IKZE, Statutu i umowy o prowadzenie IKZE, służący do ewidencjonowania jego danych w ramach prowadzenia IKZE,
- 15) **Instrumenty dłużne** – instrumenty finansowe takie jak obligacje, bony skarbowe, listy zastawne, certyfikaty depozytowe, Instrumenty Rynku Pieniężnego, lub papiery wartościowe nabyte przez Fundusz, co do których istnieje zobowiązanie drugiej strony do ich odkupu,
- 16) **Instrumenty Pochodne** – prawa majątkowe, których cena rynkowa zależy bezpośrednio lub pośrednio od ceny lub wartości papierów wartościowych, o których mowa w art. 3 pkt 1) lit. a) Ustawy o obrocie, oraz inne prawa majątkowe, których cena rynkowa bezpośrednio lub pośrednio zależy od kształtowania się ceny rynkowej walut obcych lub od zmiany wysokości stóp procentowych,
- 17) **Instrumenty Rynku Pieniężnego** – papiery wartościowe lub prawa majątkowe inkorporujące wyłącznie wierzytelności pieniężne:
  - a) o terminie realizacji praw nie dłuższym niż 397 dni liczonym od dnia ich wystawienia lub od dnia ich nabycia lub
  - b) które regularnie podlegają dostosowaniu do bieżących warunków panujących na rynku pieniężnym w okresach nie dłuższych niż 397 dni, lub
  - c) których ryzyko inwestycyjne, w tym ryzyko kredytowe i ryzyko stopy procentowej, odpowiada ryzyku instrumentów finansowych, o których mowa w lit. a) lub b),
- oraz co do których istnieje podaż i popyt umożliwiające ich nabywanie i zbywanie w sposób ciągły na warunkach rynkowych, przy czym przejściowa utrata płynności przez papier wartościowy lub prawo majątkowe nie powoduje utraty przez ten papier lub prawo statusu Instrumentu Rynku Pieniężnego,
- 18) **Instrumenty udziałowe** – instrumenty finansowe takie jak akcje, prawa do akcji, prawa poboru, warranty subskrypcyjne, kwity depozytowe,
- 19) **Jednostka Uczestnictwa** – prawo Uczestnika Funduszu do udziału w Aktywach Netto Funduszu oraz w aktywach netto Subfunduszu,
- 20) **Komisja** - Komisja Nadzoru Finansowego,
- 21) **Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne** – Instrumenty Pochodne, które są przedmiotem obrotu poza rynkiem zorganizowanym, a ich treść jest lub może być przedmiotem negocjacji między stronami,
- 22) **OECD** – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju,
- 23) **Oplata Wyrównawcza** – opłata manipulacyjna pobierana przez Towarzystwo przy zbywaniu Jednostek Uczestnictwa w ramach realizacji zlecenia Zamiany, na zasadach opisanych w art. 30,
- 24) **Państwo członkowskie** – państwo inne niż Rzeczpospolita Polska, które jest członkiem Unii Europejskiej,
- 25) **Produkt Specjalny** - produkt oferowany przez Fundusz w formie: celowych planów inwestycyjnych, pracowniczych programów emerytalnych lub grupowych planów oszczędnościowych, na zasadach określonych w Statucie i odpowiedniej umowie i regulaminie,
- 26) **Regulamin IKE** – Regulamin prowadzenia Indywidualnych Kont Emerytalnych, stanowiący integralną część Umowy o prowadzenie IKE,
- 27) **Regulamin IKZE** - Regulamin prowadzenia Indywidualnych Kont Zabezpieczenia Emerytalnego, stanowiący integralną część Umowy o prowadzenie IKZE,
- 28) **Rejestr** – wyodrębniona w Rejestrze Uczestników ewidencja danych dotyczących danego Uczestnika Funduszu,
- 29) **Rejestr Uczestników Funduszu** - elektroniczna ewidencja danych dotyczących wszystkich Uczestników Funduszu oraz zbytych i odkupionych przez Fundusz Jednostkach Uczestnictwa wszystkich Subfunduszy,
- 30) **Rynki Zorganizowane** – rynki zorganizowane w państwach należących do OECD innych niż Rzeczpospolita Polska i Państwo członkowskie: NYSE MKT LLC, NASDAQ (The NASDAQ Stock Market), NYSE (New York Stock Exchange), NYSE Liffe US, NYSE Arca, Chicago Mercantile Exchange, Chicago Board of Trade (CBOT), Chicago Board Options Exchange, New York Mercantile Exchange, Intercontinental Exchange, Australian Securities Exchange, Montreal Exchange, Toronto Stock Exchange, Canadian National Stock Exchange, Tokyo Stock Exchange, Tokyo Financial Exchange, Osaka Securities Exchange, Nagoya Stock Exchange,

- Korea Exchange, Mexican Stock Exchange, Mexican Derivatives Exchange, NZX Limited, Oslo Stock Exchange, Berne eXchange BX, SIX Swiss Exchange, Borsa Istanbul, Tel Aviv Stock Exchange, Santiago Stock Exchange,
- 31) **Statut** – statut Poczty Specjalistycznego Funduszu Inwestycyjnego Otwartego,
  - 32) **Subfundusz** – nieposiadająca osobowości prawnej, wydzielona prawnie część aktywów i zobowiązań Funduszu, charakteryzująca się w szczególności odmienną polityką inwestycyjną i mająca związane z nim Jednostki Uczestnictwa odrębne od Jednostek Uczestnictwa związanych z innymi Subfunduszami,
  - 33) **Subrejestr** – wydzielona w ramach Rejestru elektroniczna ewidencja danych dotyczących jednego Uczestnika w danym Subfunduszu,
  - 34) **Tabela Opłat** – zestawienie opłat udostępniane osobie przystępującej do Funduszu lub Subfunduszu przy zbywaniu przez Fundusz Jednostek Uczestnictwa. Tabela Opłat, udostępniana jest na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa,
  - 35) **Towarzystwo** – IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie,
  - 36) **Uczestnik Funduszu lub Uczestnik** – osoba, na rzecz której w Rejestrze Uczestników zapisane są Jednostki Uczestnictwa lub ich ułamkowe części,
  - 37) **Uczestnik IKE/IKZE lub Oszczędzający IKE/IKZE** – osoba fizyczna, która gromadzi środki na IKE/IKZE,
  - 38) **Umowa o prowadzenie IKE** – pisemna umowa zawarta między Funduszem a osobą uprawnioną do gromadzenia oszczędności w ramach IKE, regulująca uprawnienia i obowiązki Funduszu i Uczestnika w zakresie prowadzenia IKE,
  - 39) **Umowa o prowadzenie IKZE** - pisemna umowa zawarta między Funduszem a osobą uprawnioną do gromadzenia oszczędności w ramach IKZE, regulująca uprawnienia i obowiązki Funduszu i Uczestnika w zakresie prowadzenia IKZE,
  - 40) **Umowa o prowadzenie Produktu Specjalnego** - pisemna umowa zawarta między Funduszem a Uczestnikiem, regulująca uprawnienia i obowiązki Funduszu i Uczestnika w zakresie uczestnictwa w Produkcie Specjalnym,
  - 41) **Ustawa** – ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi,
  - 42) **Ustawa o IKE/IKZE** – ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontaktach emerytalnych oraz indywidualnych kontaktach zabezpieczenia emerytalnego,
  - 43) **Ustawa o obrocie** – ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi,
  - 44) **Ustawa o PPE** - ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych,
  - 45) **Ustawa o rachunkowości** - ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
  - 46) **Wartość Aktywów Netto Funduszu** – wartość Aktywów Funduszu pomniejszona o zobowiązania Funduszu,
  - 47) **Wartość Aktywów Netto Subfunduszu** – wartość Aktywów Subfunduszu pomniejszona o zobowiązania Subfunduszu oraz o zobowiązania Funduszu, obciążające dany Subfundusz,
  - 48) **Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa** – Wartość Aktywów Netto danego Subfunduszu w Dniu Wyceny podzielona przez liczbę wszystkich Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu, które w tym dniu zapisane są na Subrejestrach Uczestników tego Subfunduszu,
  - 49) **WIBID 6M** - stawka procentowa (Warsaw Interbank Bid Rate) jaką banki zapłacą za przyjęcie w depozyt środków w PLN na termin sześciomiesięczny (6M) od innych banków,
  - 50) **WIBID 3M** - stawka procentowa (Warsaw Interbank Bid Rate) jaką banki zapłacą za przyjęcie w depozyt środków w PLN na termin trzymiesięczny (3M) od innych banków,
  - 51) **Zamiana Jednostek Uczestnictwa/Zamiana** – operacja, polegająca na tym, że na podstawie jednego zlecenia, w jednym Dniu Wyceny, dokonuje się jednocześnie odkupienia Jednostek Uczestnictwa jednego Subfunduszu (Subfunduszu źródłowego) i za uzyskane w ten sposób środki nabywa Jednostki Uczestnictwa w innym Subfunduszu (Subfunduszu docelowym).

art. 5 Subfundusze

1. Fundusz składa się z następujących Subfunduszy:
  - 1) subfundusz Konserwatywny,
  - 2) subfundusz Dłużny,
  - 3) subfundusz Stabilny,
  - 4) subfundusz Obligacji,
  - 5) subfundusz Dynamiczny.
2. Subfundusze nie posiadają osobowości prawnej. Ilekroć w Statucie mowa jest o zawieraniu przez Subfundusze umów bądź nabywaniu przez Subfundusze praw i obowiązków, wszelkie tego rodzaju czynności podejmowane są przez Fundusz działający w imieniu i na rzecz Subfunduszy.
3. Subfundusze prowadzą różną politykę inwestycyjną, szczegółowo opisaną w Części II Statutu.

art. 6 Kryteria doboru lokat Subfunduszy

1. Subfundusze będą dokonywały lokat w oparciu o kryteria doboru lokat, o których mowa poniżej, w zakresie odpowiadającym prowadzonej polityce inwestycyjnej danego Subfunduszu. Stosowane przez dany Subfundusz kryteria doboru lokat, spośród głównych kryteriów doboru lokat określonych poniżej, określone są w Części II Statutu.
2. Zapisy niniejszego artykułu mają zastosowanie do każdego Subfunduszu, o ile zapisy Subfunduszu w Części II Statutu nie stanowią inaczej.
3. Głównymi kryteriami doboru lokat są:
  - 1) w przypadku Instrumentów udziałowych (akcje, prawa do akcji, prawa poboru, kwity depozytowe i warranty subskrypcyjne):
    - a) ryzyko działalności emitenta, zarówno na poziomie makroekonomicznym, jak i specyficznym dla danego emitenta,
    - b) prognozowane perspektywy wzrostu wyników finansowych emitenta,
    - c) prognozowany wzrost wyceny rynkowej Instrumentów udziałowych w ujęciu nominalnym,
    - d) prognozowana stopa zwrotu z Instrumentów udziałowych w ujęciu relatywnym, tj. w porównaniu z innymi podobnymi Instrumentami lub w porównaniu do stopy zwrotu z indeksu giełdowego stanowiącego punkt odniesienia (benchmark lub jego składnik) danego Subfunduszu;

- e) dodatkowo, w przypadku praw poboru – poza lit. a) do lit d) – także relacja ceny prawa poboru do wartości teoretycznej prawa poboru wynikającej z aktualnej ceny akcji danej spółki;
- 2) w przypadku Instrumentów dłużnych (w szczególności emitowanych, gwarantowanych lub poręczanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, Instrumentów Rynku Pieniężnego, listów zastawnych i obligacji, w tym obligacji zamiennych na akcje):
  - a) prognozowane zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych,
  - b) prognozowane zmiany kształtu krzywej dochodowości,
  - c) stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym Instrumentem dłużnym lub Instrumentem Rynku Pieniężnego,
  - d) wysokość premii za ryzyko inwestycyjne w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku,
  - e) wpływ na średni okres do wykupu całego portfela inwestycyjnego,
  - f) dodatkowo, w przypadku Instrumentów dłużnych, innych niż emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski – poza kryteriami określonymi w lit. a) do e) – także wiarygodność kredytowa emitenta,
  - g) dodatkowo, w przypadku obligacji zamiennych na akcje – poza kryteriami określonymi w lit. a) do e) – także warunki zamiany obligacji na akcje;
- 3) w przypadku jednostek uczestnictwa, certyfikatów inwestycyjnych i tytułów uczestnictwa funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania:
  - a) możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy,
  - b) możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy,
  - c) adekwatność polityki inwestycyjnej funduszu inwestycyjnego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania do polityki inwestycyjnej Subfunduszy,
  - d) polityka inwestycyjna danego funduszu inwestycyjnego, funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania;
- 4) w przypadku depozytów:
  - a) poziom oprocentowania depozytów, również w porównaniu do stawek kształtujących się na rynku,
  - b) wiarygodność banku;
- 5) w przypadku pozostałych instrumentów finansowych, niewymienionych w pkt. 1) – 4) powyżej:
  - a) możliwość efektywniejszej dywersyfikacji lokat Subfunduszy,
  - b) możliwość efektywniejszej realizacji celu inwestycyjnego Subfunduszy,
  - c) stosunek oczekiwanej stopy zwrotu do ryzyka inwestycyjnego związanego z danym instrumentem finansowym.

art. 7 Dopuszczalne kategorie lokat Subfunduszy

1. Zapisy niniejszego artykułu mają zastosowanie do każdego Subfunduszu, o ile zapisy Subfunduszu w Części II Statutu nie stanowią inaczej.
2. Fundusz może lokować aktywa Subfunduszy wyłącznie w:
  - 1) papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w Państwie członkowskim, a także na Rynkach Zorganizowanych,
  - 2) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego będące przedmiotem oferty publicznej, jeżeli warunki emisji lub pierwszej oferty publicznej zakładają złożenie wniosku o dopuszczenie do obrotu, o którym mowa w pkt 1) oraz gdy dopuszczenie do tego obrotu jest zapewnione w okresie nie dłuższym niż rok od dnia, w którym po raz pierwszy nastąpi zaoferowanie tych papierów lub instrumentów,
  - 3) depozyty w bankach krajowych lub instytucjach kredytowych, o terminie zapadalności nie dłuższym niż rok, płatne na żądanie lub które można wycofać przed terminem zapadalności oraz za zgodą Komisji depozyty w bankach zagranicznych pod warunkiem, że bank ten podlega nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym w zakresie co najmniej takim, jak określony w prawie wspólnotowym
  - 4) Instrumenty Rynku Pieniężnego inne niż określone w pkt 1 i 2, jeżeli instrumenty te lub ich emitent podlegają regulacjom mającym na celu ochronę inwestorów i oszczędności oraz są:
    - a) emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, jednostkę samorządu terytorialnego, właściwe centralne, regionalne lub lokalne władze publiczne Państwa członkowskiego, albo przez bank centralny Państwa członkowskiego, Europejski Bank Centralny, Unię Europejską lub Europejski Bank Inwestycyjny, państwo inne niż Państwo członkowskie, albo, w przypadku państwa federalnego, przez jednego z członków federacji, albo przez organizację międzynarodową, do której należy co najmniej jedno Państwo członkowskie, lub
    - b) emitowane, poręczone lub gwarantowane przez podmiot podlegający nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym, zgodnie z kryteriami określonymi prawem wspólnotowym, albo przez podmiot podlegający i stosujący się do zasad, które są co najmniej tak rygorystyczne, jak określone prawem wspólnotowym, lub
    - c) emitowane przez podmiot, którego papiery wartościowe są w obrocie na rynku regulowanym, o którym mowa w pkt 1.
  - 5) papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego inne niż określone w pkt 1, 2 i 4, z tym, że łączna wartość tych lokat nie może przewyższać 10% wartości aktywów Subfunduszu.
3. Fundusz może lokować aktywa Subfunduszy w jednostki uczestnictwa innych funduszy inwestycyjnych otwartych, tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne lub tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą spełniające wymogi określone w Ustawie.
4. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać transakcje typu „repo”, „reverse repo”, „buy sell back” i „sell buy back”, które wynikają z umów, na mocy których następuje przeniesienie własności papierów przez zbywającego na nabywcę. Przedmiotem takich transakcji mogą być papiery wartościowe oraz Instrumenty Rynku Pieniężnego, o których mowa w ust. 2 pkt 1) - 2).
5. Fundusz na rachunek Subfunduszu może udzielać innym podmiotom pożyczek, których przedmiotem są zdematerializowane papiery wartościowe na zasadach określonych w Ustawie.

6. Fundusz utrzymuje, wyłącznie w zakresie niezbędnym do zaspokojenia bieżących zobowiązań Subfunduszu, część Aktywów Subfunduszu na rachunkach bankowych.
7. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zaciągać, wyłącznie w bankach krajowych lub instytucjach kredytowych, pożyczki i kredyty, o terminie spłaty do roku, w łącznej wysokości nie przekraczającej 10% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w chwili zawarcia umowy pożyczki lub kredytu.

art. 8 Warunki zawierania umów, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne

1. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy mające za przedmiot Instrumenty Pochodne dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w Państwie członkowskim, a także na Rynkach Zorganizowanych oraz umowy mające za przedmiot Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu lub dla ograniczenia ryzyka inwestycyjnego związanego ze zmianą:
  - 1) kursów, cen lub wartości papierów wartościowych posiadanych przez Subfundusz, albo papierów wartościowych, które Subfundusz zamierza nabyć w przyszłości, w tym umowa pozwala na przeniesienie ryzyka kredytowego związanego z tymi instrumentami finansowymi;
  - 2) kursów walut w związku z lokatami Subfunduszu;
  - 3) wysokości stóp procentowych w związku z lokatami w depozyty, dłużne papiery wartościowe oraz aktywami utrzymywanymi na zaspokojenie bieżących zobowiązań Subfunduszu.
2. Z zastrzeżeniem ust. 5 oraz zgodnie z warunkami wskazanymi w art. 94 ust. 1a Ustawy, Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy mające za przedmiot następujące rodzaje Instrumentów Pochodnych, w tym Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych, zarówno w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego jak i w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym:
  - 1) kontrakty terminowe, których bazę stanowią indeksy giełdowe, papiery wartościowe, stopy procentowe, kursy walut,
  - 2) opcje, których bazę stanowią indeksy giełdowe, papiery wartościowe, stopy procentowe, kursy walut,
  - 3) transakcje dotyczące wymiany walut, papierów wartościowych, stóp procentowych, ryzyka kredytowego i indeksów giełdowych.
3. Fundusz przy zawieraniu umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne, na rachunek Subfunduszu, kieruje się następującymi kryteriami:
  - 1) płynności - rozumianej jako istnienie wolumenu obrotu danym instrumentem pochodnym znacznie przewyższającego wielkość transakcji,
  - 2) kosztów i ceny - rozumianych jako koszty ponoszone w celu nabycia instrumentu pochodnego, w relacji do kosztów ponoszonych w celu nabycia instrumentu bazowego,
  - 3) dostępności - rozumianej jako dostępność danego instrumentu pochodnego, który może być przedmiotem umowy.
  - 4) adekwatności - rozumianej jako zgodność instrumentów bazowych z polityką inwestycyjną obowiązującą dla danego Subfunduszu,
  - 5) efektywności - rozumianej jako zgodność zmiany wartości instrumentu pochodnego z oczekiwaną zmianą wartości instrumentu bazowego,
4. Instrumenty, o których mowa w ust. 2, mogą być wykorzystane z uwzględnieniem celu inwestycyjnego Subfunduszu w następujących sytuacjach i dla osiągnięcia poniższych celów:
  - 1) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko spadku wartości papierów wartościowych – w celu ograniczenia tego ryzyka;
  - 2) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko wzrostu wartości papierów wartościowych – w celu zabezpieczenia ceny nabycia papierów wartościowych;
  - 3) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko spadku wartości inwestycji w wyniku spadku kursu waluty, w której dokonywane są inwestycje - w celu ograniczenia tego ryzyka;
  - 4) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko wzrostu kursu waluty, w której dokonywane są inwestycje – w celu zabezpieczenia kursu nabycia tej waluty;
  - 5) jeśli koszt nabycia i utrzymywania Instrumentu Pochodnego jest niższy niż koszt nabycia i utrzymania instrumentu bazowego - w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu;
  - 6) w przypadku decyzji związanej ze zmianą alokacji w danym instrumencie bazowym, jeżeli z punktu widzenia wyceny Instrumentu Pochodnego lub kosztów transakcyjnych lub płynności zajęcie pozycji w Instrumencie Pochodnym jest efektywniejsze od zmiany alokacji w instrumencie bazowym – w celu zmiany alokacji w danym instrumencie bazowym;
  - 7) w przypadku znaczących nabyć lub znaczących umorzeń Jednostek Uczestnictwa – w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu.
5. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać transakcje, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, pod warunkiem że utrzymuje część Aktywów na poziomie zapewniającym realizację tych transakcji.
6. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, pod warunkiem, że:
  - 1) stroną transakcji jest podmiot z siedzibą w Rzeczypospolitej Polskiej, Państwie członkowskim lub państwie należącym do OECD innym niż Państwo członkowskie, podlegający nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym lub kapitałowym w tym państwie;
  - 2) instrumenty te podlegają w każdym dniu roboczym możliwej do zweryfikowania, rzetelnej wycenie według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej;

- 3) instrumenty te mogą zostać w dowolnym czasie przez Subfundusz sprzedane lub pozycja w nich zajęta może być w dowolnym czasie zlikwidowana lub zamknięta przez transakcję równoważącą;
- 4) bazę dla tych instrumentów, zgodnie z art. 94 ust. 1a pkt 3) Ustawy, stanowią:
  - a) indeksy giełdowe,
  - b) kursy walut - w związku z dokonywaniem lokat na zagranicznych rynkach regulowanych lub zorganizowanych,
  - c) stopy procentowe - w związku z dokonywaniem lokat w depozyty, dłużne papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i w związku z Aktywami utrzymywanymi na zaspokojenie bieżących zobowiązań Subfunduszu,
  - d) papiery wartościowe - w związku z dokonywaniem lokat w papiery wartościowe.

art. 9 Ograniczenia inwestycyjne Subfunduszy

1. Fundusz lokując środki Subfunduszu zobowiązany jest do przestrzegania następujących limitów:
  - 1) Fundusz na rachunek Subfunduszu może lokować do 5% wartości Aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot, z tym że łączna wartość lokat w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot, depozyty w tym podmiocie oraz wartość ryzyka kontrahenta, wynikająca z transakcji, których przedmiotem są Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, zawartych z tym podmiotem, nie może przekroczyć 20% wartości Aktywów Subfunduszu,
  - 2) limit 5%, o którym mowa w punkcie 1), może być zwiększony do 10%, jeżeli łączna wartość lokat w papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego podmiotów, w których Subfundusz ulokował ponad 5% wartości Aktywów, nie przekroczy 40% wartości Aktywów Subfunduszu,
  - 3) podmioty należące do grupy kapitałowej w rozumieniu Ustawy o rachunkowości, dla której jest sporządzane skonsolidowane sprawozdanie finansowe, traktuje się, do celu stosowania limitów inwestycyjnych, jako jeden podmiot,
  - 4) Fundusz, na rachunek Subfunduszu, może lokować do 20% wartości Aktywów Subfunduszu łącznie w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez podmioty należące do grupy kapitałowej, o której mowa w pkt 3). W przypadku, o którym mowa w zdaniu poprzednim, Fundusz, na rachunek Subfunduszu, nie może lokować więcej niż 10% wartości Aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot należący do grupy kapitałowej,
  - 5) Fundusz, na rachunek Subfunduszu, nie może lokować więcej niż do 25% wartości Aktywów Subfunduszu w:
    - a) listy zastawne wyemitowane przez jeden bank hipoteczny (w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych) lub
    - b) dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez jedną instytucję kredytową, która podlega szczególnemu nadzorowi publicznemu mającemu na celu ochronę posiadaczy tych papierów wartościowych, pod warunkiem, że kwoty uzyskane z emisji tych papierów wartościowych są inwestowane przez emitenta w aktywa, które w całym okresie do dnia wykupu zapewniają spełnienie wszystkich świadczeń pieniężnych wynikających z tych papierów wartościowych oraz w przypadku niewypłacalności emitenta zapewniają pierwszeństwo w odzyskaniu wszystkich świadczeń pieniężnych wynikających z tych papierów wartościowych.
  - 6) Suma lokat w papiery wartościowe, o których mowa w pkt 5) nie może przekraczać 80 % wartości Aktywów Subfunduszu.
  - 7) Łączna wartość lokat w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez ten sam bank hipoteczny, depozyty w tym podmiocie oraz wartość ryzyka kontrahenta wynikająca z transakcji, których przedmiotem są Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, zawartych z tym samym bankiem nie może przekroczyć 35% wartości Aktywów Subfunduszu.
2. Fundusz nie może lokować więcej niż 20% wartości Aktywów Subfunduszu w depozyty w tym samym banku krajowym lub tej samej instytucji kredytowej.
3. Suma lokat, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 5), nie może przekroczyć 10% wartości Aktywów Subfunduszu.
4. Fundusz może lokować do 35% wartości aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe emitowane przez:
  - 1) Skarb Państwa i Narodowy Bank Polski,
  - 2) jednostkę samorządu terytorialnego,
  - 3) Państwo członkowskie,
  - 4) jednostkę samorządu terytorialnego Państwa członkowskiego,
  - 5) państwo należące do OECD,
  - 6) międzynarodową instytucję finansową, której członkiem jest Rzeczpospolita Polska lub co najmniej jedno Państwo członkowskie.
5. Fundusz może lokować do 35% wartości Aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe poręczone lub gwarantowane przez podmioty wymienione w ust. 4, przy czym łączna wartość lokat w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez podmiot, którego papiery wartościowe są poręczone lub gwarantowane, depozytów w tym podmiocie, oraz wartość ryzyka kontrahenta wynikająca z transakcji, których przedmiotem są niewystandaryzowane instrumenty pochodne, zawartych z tym podmiotem, nie może przekroczyć 35% wartości Aktywów Subfunduszu, z zastrzeżeniem ust. 6.
6. Fundusz, może nie stosować ograniczeń Subfunduszu, o których mowa w ust. 4 i 5, z tym że obowiązany jest wtedy dokonywać lokat w papiery wartościowe, co najmniej sześciu różnych emisji. Wartość lokaty w papiery wartościowe żadnej z tych emisji nie może przekraczać 30% wartości Aktywów Subfunduszu.
7. Emitentem, gwarantem lub poręczycielem papierów, o których mowa w ust. 6 może być wyłącznie podmiot wskazany w części II Statutu odnoszącej się do danego Subfunduszu.
8. Fundusz nie może lokować więcej niż 20% wartości Aktywów Subfunduszu w jednostki uczestnictwa jednego funduszu inwestycyjnego otwartego lub tytułów uczestnictwa funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania, o której mowa w art. 101 ust. 1 Ustawy o Funduszach Inwestycyjnych.
9. Łączna wartość lokat w tytuły uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania innych niż jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych nie może przewyższać 30% wartości Aktywów Subfunduszu
10. Funduszu na rachunek Subfunduszu nie może nabywać:

- 1) papierów wartościowych dających więcej niż 10% ogólnej liczby głosów w którymkolwiek organie emitenta tych papierów,
  - 2) więcej niż 10% wyemitowanych przez jeden podmiot akcji, z którymi nie jest związane prawo głosu,
  - 3) więcej niż 25% ogólnej liczby jednostek uczestnictwa jednego funduszu inwestycyjnego otwartego, funduszu zagranicznego lub tytułów uczestnictwa jednej instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą oferującej publicznie tytuły uczestnictwa i umarzającej je na żądanie uczestnika,
  - 4) więcej niż 10% wartości nominalnej Instrumentów Rynku Pieniężnego wyemitowanych przez jeden podmiot,
  - 5) więcej niż 10% wartości nominalnej papierów dłużnych wyemitowanych przez jeden podmiot.
11. Limitów, o których mowa w ust. 10 pkt 3) – 5), Fundusz na rachunek Subfunduszu może nie stosować w chwili nabycia papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego lub tytułów uczestnictwa, jeżeli nie można ustalić wartości brutto papierów dłużnych lub Instrumentów Rynku Pieniężnego albo wartości netto papierów wartościowych w emisji.
  12. Łączna wartość pożyczonych papierów wartościowych, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 5), nie może przekroczyć 10% wartości aktywów Subfunduszu.
  13. Przy stosowaniu limitów inwestycyjnych, o których mowa w niniejszym artykule, Fundusz na rachunek Subfunduszu uwzględni wartość papierów wartościowych lub Instrumentów Rynku Pieniężnego stanowiących bazę instrumentów pochodnych, za wyjątkiem sytuacji kiedy instrumentem bazowym Instrumentu Pochodnego w tym Niewystandaryzowanego Instrumentu Pochodnego są uznane indeksy.
  14. W przypadku depozytów i transakcji, których przedmiotem są Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, zawieranych z podmiotami podlegającymi nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym, nie stosuje się ograniczeń o których mowa w ust. 1 pkt 1) i 2), z tym że łączna wartość lokat w papiery wartościowe lub Instrumenty Rynku Pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot, depozyty w tym podmiocie oraz wartość ryzyka kontrahenta wynikająca z transakcji, których przedmiotem są Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, zawartych z tym podmiotem nie może przekroczyć 20% wartości Aktywów Subfunduszu.

ROZDZIAŁ II. Termin i warunki dokonywania zapisów na Jednostki Uczestnictwa przed rejestracją Funduszu.

art. 10 Zapisy na Jednostki Uczestnictwa

1. Wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa są zbierane w drodze zapisów na Jednostki Uczestnictwa. Okres składania zapisów rozpoczyna się nie wcześniej niż w dniu następującym po dniu doręczenia zezwolenia na utworzenie Funduszu i trwa 2 miesiące. O rozpoczęciu i zakończeniu przyjmowania zapisów Towarzystwo powiadomi w drodze ogłoszenia na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl. Zapisy będą przeprowadzone za pośrednictwem Towarzystwa lub Banku Pocztowego S.A. z siedzibą w Bydgoszczy.
2. Do utworzenia Funduszu niezbędne jest zebranie wpłat do Subfunduszy, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 i 4 w łącznej wysokości nie niższej niż 4.000.000 złotych. Łączna wysokość wpłat do każdego z Subfunduszy nie będzie niższa niż 100.000 zł.
3. Jeżeli po upływie okresu przyjmowania zapisów na jednostki uczestnictwa danego Subfunduszu wysokość wpłat do Funduszu nie osiągnie kwoty, o której mowa w zdaniu poprzednim, Subfundusz ten nie zostaje utworzony a wpłaty dokonane do tego Subfunduszu zostaną przez Towarzystwo zwrócone w sposób określony w ust. 12.
4. Towarzystwo w ramach wpłat na utworzenie Funduszu, o którym mowa w ust. 2 powyżej, będzie przyjmowało wpłaty wyłącznie do Subfunduszy wskazanych w art. 5 ust. 1 pkt 3 i 4. Przyjmowanie wpłat na nabycie jednostek uczestnictwa Subfunduszy wskazanych w art. 5 ust. 1 pkt 1, 2 i 5, rozpocznie się nie wcześniej niż w terminie 2 miesięcy od utworzenia (rejestracji) Funduszu. O rozpoczęciu i zakończeniu przyjmowania zapisów na jednostki uczestnictwa subfunduszy wskazanych w art. 5 ust. 1 pkt 1, 2 i 5, które będą trwały 2 miesiące, Towarzystwo powiadomi w drodze ogłoszenia na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl. Zapisy będą przeprowadzone za pośrednictwem Towarzystwa lub Banku Pocztowego S.A. z siedzibą w Bydgoszczy.
5. Zapisy do Funduszu mogą być dokonane przez osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, zarówno rezydentów jak i nierezydentów w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe. Uczestnikami Funduszu nie mogą być fundusze inwestycyjne otwarte, fundusze zagraniczne lub instytucje wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą zarządzane przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa.
6. Wpłaty do Funduszu tytułem zapisu muszą zostać dokonane w środkach pieniężnych, w złotych, wyłącznie przelewem w okresie trwania zapisów, o którym mowa w ust. 1. Za dzień dokonania wpłaty uznaje się dzień, w którym Depozytariusz zaksięgował środki pochodzące z wpłaty na wydzielonym rachunku Towarzystwa, prowadzonym przez Depozytariusza.
7. Zapis do Funduszu winien wskazywać Subfundusz, którego Jednostki Uczestnictwa są przedmiotem zapisu. W ramach zapisów na Jednostki Uczestnictwa, cena Jednostki Uczestnictwa będzie ceną stałą, jednolitą dla wszystkich Jednostek Uczestnictwa objętych zapisami i będzie wynosić 100 złotych. Towarzystwo w ramach zapisów może pobierać opłaty manipulacyjne za zbywanie Jednostek Uczestnictwa wskazane w art. 28.
8. Zapis na Jednostki Uczestnictwa zostanie dokonany na formularzu, którego treść przygotowuje Towarzystwo. Wszelkie konsekwencje wynikające z niewłaściwego lub niepełnego wypełnienia formularza zapisu na Jednostki Uczestnictwa, ponosi osoba zapisująca się. Dla ważności zapisu na Jednostki Uczestnictwa wymagane jest złożenie w terminie przyjmowania zapisów właściwie i w pełni wypełnionego formularza zapisu, oraz dokonanie wpłaty.
9. Wpłaty do Funduszu są dokonywane na wydzielony rachunek Towarzystwa prowadzony przez Depozytariusza. Towarzystwo wskazuje dokonującemu zapisu numer rachunku, na który należy dokonać wpłat na Jednostki Uczestnictwa danego Subfunduszu.
10. Towarzystwo w terminie 7 dni od dnia zakończenia przyjmowania zapisów, przydziela Jednostki Uczestnictwa. Przydział Jednostek Uczestnictwa nastąpi w oparciu o ważnie złożone zapisy i następuje poprzez wpisanie do Subrejestru liczby Jednostek Uczestnictwa przypadających na dokonaną wpłatę, powiększoną o wartość otrzymanych pożytków i odsetki naliczone przez Depozytariusza za okres od dnia wpłaty na prowadzony przez niego rachunek do dnia przydziału Jednostek Uczestnictwa.
11. W przypadku, w którym przydział Jednostek Uczestnictwa nie będzie możliwy ze względu na nieważność zapisu na Jednostki Uczestnictwa, Towarzystwo zwraca wpłaty do Funduszu wraz z pobranymi opłatami manipulacyjnymi, wartością otrzymanych pożytków i odsetkami naliczonymi przez Depozytariusza za okres od dnia wpłaty na rachunek Towarzystwa prowadzony przez

Depozytariusza do dnia stwierdzenia nieważności zapisu. Zwrot wpłaty nastąpi w terminie 14 dni roboczych od dnia stwierdzenia nieważności zapisu.

12. Towarzystwo w terminie 14 dni od dnia:
  - 1) w którym postanowienie sądu rejestrowego o odmowie wpisu Funduszu do rejestru funduszy inwestycyjnych stało się prawomocne lub
  - 2) w którym decyzja Komisji o cofnięciu zezwolenia na utworzenie Funduszu stała się ostateczna, lub
  - 3) upływu terminu na dokonanie zapisów na Jednostki Uczestnictwa lub na złożenie wniosku o wpisanie Funduszu do rejestru funduszy inwestycyjnych,- zwraca wpłaty do Funduszu wraz z wartością otrzymanych pożytków i odsetkami naliczonymi przez Depozytariusza za okres od dnia wpłaty na rachunek, o którym mowa w ust. 9 do dnia wystąpienia jednej z przesłanek określonych w pkt 1 - 3 oraz pobrane opłaty manipulacyjne.
13. W przypadku, w którym nie dokonano wpłat do któregośkolwiek z Subfunduszy wskazanych w art. 5 ust. 1 pkt 3 i 4 w minimalnej wysokości określonej w ust. 2 lub suma wpłat do tych Subfunduszy jest niższa niż 4.000.000 złotych, Fundusz nie zostaje utworzony a wpłaty dokonane do tych Subfunduszy zostaną przez Towarzystwo zwrócone w sposób określony w ust. 12.
14. Towarzystwo może podjąć decyzję o wcześniejszym zakończeniu zapisów, jeśli zostaną dokonane wpłaty w wysokości wskazanej w ust. 2.

ROZDZIAŁ III. Uczestnicy Funduszu

art. 11. Uczestnicy

1. Uprawnionymi do nabywania i żądania odkupienia Jednostek Uczestnictwa są:
  - 1) osoby fizyczne,
  - 2) osoby prawne,
  - 3) jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej- zarówno rezydenci jak i nierezydenci w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe.
2. Uczestnikami nie mogą być fundusze inwestycyjne otwarte, fundusze zagraniczne lub instytucje wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, jeżeli te fundusze lub instytucje są zarządzane przez Towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej Towarzystwa.
3. Uczestnikami Funduszu są podmioty, o których mowa powyżej, na rzecz których w Rejestrze są zapisane Jednostki Uczestnictwa lub ich ułamkowe części.

art. 12. Osoby fizyczne

Czynności związane z nabywaniem i żądaniem odkupienia Jednostek Uczestnictwa mogą być wykonywane:

1. w przypadku osoby fizycznej mającej pełną zdolność do czynności prawnych – osobiście lub przez pełnomocnika,
2. w przypadku osoby fizycznej mającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych – wyłącznie za zgodą jej przedstawiciela ustawowego w zakresie czynności zwykłego zarządu, a w zakresie przekraczającym te czynności – na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu opiekuńczego,
3. w przypadku osoby fizycznej nie mającej zdolności do czynności prawnych – wyłącznie przez jej przedstawiciela ustawowego w zakresie czynności zwykłego zarządu, a w zakresie przekraczającym te czynności – na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu opiekuńczego.

art. 13. Osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej

1. Osoba działająca w imieniu osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej zobowiązana jest do przedstawienia w jednostce Dystrybutora dokumentów potwierdzających umocowanie.
2. Poświadczone przez Dystrybutora kopie dokumentów, o których mowa w ust. 1, przechowywane są przez Agenta Transferowego.

art. 14. Pełnomocnicy

1. Czynności związane z nabywaniem i żądaniem odkupienia Jednostek Uczestnictwa mogą być wykonywane osobiście przez Uczestnika Funduszu lub przez pełnomocników.
2. Uczestnik może wskazać dowolną liczbę pełnomocników.
3. Pełnomocnikiem może być osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych lub osoba prawna.

art. 15. Pełnomocnictwo

1. Pełnomocnictwo może być udzielane oraz odwołane w formie pisemnej w obecności pracownika Dystrybutora lub Towarzystwa lub w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym.
2. Udzielenie i odwołanie pełnomocnictwa jest skuteczne w stosunku do Funduszu z chwilą otrzymania przez Agenta Transferowego odpowiedniej dyspozycji, nie później jednak niż w terminie 5 dni roboczych od dnia złożenia dokumentu pełnomocnictwa u Dystrybutora, chyba że opóźnienie wynika z okoliczności, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności.
3. Pełnomocnictwo udzielane poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej winno być poświadczone przez polską placówkę dyplomatyczną lub podmiot umocowany do tego przez Fundusz.
4. Pełnomocnictwo w języku obcym winno być zaopatrzone w tłumaczenie dokonane przez tłumacza przysięgłego za wyjątkiem pełnomocnictw poświadczonych przez podmiot umocowany do tego przez Fundusz.
5. Pełnomocnik obowiązany jest do pozostawienia w jednostce Dystrybutora dokumentów pełnomocnictwa lub ich kopii.
6. Pełnomocnictwo musi zawierać następujące dane o osobie pełnomocnika:
  - 1) dla osób fizycznych: imię i nazwisko, adres i numer PESEL albo numer dowodu osobistego lub paszportu,
  - 2) dla osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej: nazwę, siedzibę, adres oraz REGON.

7. Pełnomocnikowi nie przysługuje prawo udzielania dalszych pełnomocnictw. Powyższe nie dotyczy pełnomocnictw udzielonych osobom prawnym, które mogą udzielać dalszych pełnomocnictw swoim pracownikom.

art. 16. Rodzaje pełnomocnictw

1. Pełnomocnictwo bez ograniczeń upoważnia do dokonywania wszelkich czynności w takim samym zakresie jak mocodawca, w odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa zapisanych na wszystkich Subrejestrach mocodawcy, w tym otwartych po udzieleniu pełnomocnictwa.
2. Pełnomocnictwo ograniczone upoważnia do czynności wskazanych w jego treści.

art. 17. Kolejność realizacji zleceń oraz zlecenia sprzeczne

1. Za zlecenia sprzeczne uważa się odmienne zlecenia dotyczące tego samego Subrejestru i tych samych Jednostek Uczestnictwa, których realizacja powinna się odbyć w tym samym Dniu Wyceny.
2. W przypadku otrzymania przez Agenta Transferowego sprzecznych zleceń, o których mowa wyżej, jako pierwsze wykonywane są zlecenia złożone przez Uczestnika, a następnie zlecenia złożone przez pełnomocnika.
3. Fundusz stosuje następującą kolejność realizacji zleceń i dyspozycji: zmiana danych osobowych, blokada związana z ustanowieniem zastawu, blokada, odwołanie pełnomocnictwa, odwołanie blokady związanej z zastawem, odwołanie blokady, udzielenie pełnomocnictwa, zlecenie nabycia, zlecenie zamiany, zlecenie odkupienia z tytułu kosztów pogrzebu, zlecenie transferu spadkowego (tj. transferu Jednostek Uczestnictwa następującego w przypadku ich dziedziczenia), zlecenie odkupienia spadkowego, zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa.
4. Fundusz nie ponosi odpowiedzialności za realizację zleceń zgodnie z dyspozycją przed otrzymaniem informacji, że Uczestnik zmarł lub ustąpił małżeńska wspólność majątkowa.
5. W przypadku gdy Agent Transferowy otrzyma zlecenia dotyczące tego samego Subrejestru w czasie skutkującym ich realizacją w tym samym Dniu Wyceny (niezależnie, czy złożone przez jedną czy więcej osób), będą one realizowane w kolejności losowej, z zastrzeżeniem, iż w uzasadnionych przypadkach i za zgodą Towarzystwa, w przypadku zleceń składanych przez Uczestnika, z którym Towarzystwo zawarło umowę o świadczenie dodatkowe z Uczestnikiem, o której mowa w art. 18, zlecenia te mogą zostać zrealizowane w kolejności ich złożenia.

art. 18. Świadczenia na rzecz Uczestnika Funduszu

1. Towarzystwo może zaferować Uczestnikom Funduszu zamierzającym w dłuższym okresie inwestować znaczne środki w Jednostki Uczestnictwa jednego Subfunduszu lub większej liczby Subfunduszy wydzielonych w Funduszu, zawarcie umowy, która będzie określała szczegółowe zasady i terminy realizacji na rzecz Uczestnika Funduszu tzw. dodatkowego świadczenia.
2. W przypadku zawarcia przez Towarzystwo z Uczestnikiem umowy, o której mowa w ust. 1, uprawnionym do otrzymania świadczenia będzie Uczestnik Funduszu, który w danym okresie rozliczeniowym wynoszącym, co najmniej miesiąc, posiadał taką liczbę Jednostek Uczestnictwa zapisanych na jego Subrejestrach w jednym Subfunduszu lub w większej liczbie Subfunduszy wydzielonych w Funduszu, że łączna średnia Wartość Aktywów Netto Subfunduszy przypadających na posiadane przez niego Jednostki Uczestnictwa w tych Subfunduszach w okresie rozliczeniowym była większa niż kwota 500.000 złotych.
3. W przypadku zawarcia umowy przez firmę inwestycyjną lub towarzystwo funduszy inwestycyjnych, prowadzące działalność w zakresie zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, działające jako pełnomocnik swoich klientów, Jednostki Uczestnictwa posiadane przez Uczestników będących klientami tej firmy inwestycyjnej lub towarzystwa funduszy inwestycyjnych traktuje się, do celu spełnienia warunku, o którym mowa w ust. 1, jako Jednostki Uczestnictwa posiadane przez tę firmę inwestycyjną lub towarzystwo funduszy inwestycyjnych.
4. Świadczenie, o którym mowa w niniejszym artykule, ustalone będzie w odniesieniu do każdego Subfunduszu, jako określona procentowo albo kwotowo, część wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie danym Subfunduszem pobrana od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na posiadane przez Uczestnika Funduszu Jednostki Uczestnictwa w tymże Subfunduszu i naliczane na takich samych zasadach jak wynagrodzenie Towarzystwa.
5. Wysokość świadczenia, o którym mowa w niniejszym artykule, w odniesieniu do każdego Subfunduszu zależeć będzie w szczególności od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu przypadających na posiadane przez danego Uczestnika Funduszu Jednostki Uczestnictwa w tymże Subfunduszu w okresie rozliczeniowym oraz długości okresu rozliczeniowego.
6. Okresem rozliczeniowym jest okres brany pod uwagę przy ustalaniu liczby Jednostek Uczestnictwa, których posiadanie uprawnia Uczestnika Funduszu do otrzymania świadczenia, o którym mowa w niniejszym artykule. Długość okresu rozliczeniowego ustalana jest w umowie, o której mowa w ust. 1 i 2.
7. Świadczenie, o którym mowa w niniejszym artykule, w odniesieniu do każdego Subfunduszu realizowane jest na rzecz Uczestnika Funduszu przez Towarzystwo, ze środków Towarzystwa.
8. Spełnienie świadczenia, o którym mowa w niniejszym artykule, w odniesieniu do każdego Subfunduszu dokonywane jest poprzez nabycie na rzecz uprawnionego Uczestnika Funduszu Jednostek Uczestnictwa w danym Subfunduszu za kwotę należnego mu świadczenia (z zastrzeżeniem obowiązujących przepisów prawa podatkowego), po cenie Jednostek Uczestnictwa obowiązującej w dniu realizacji świadczenia, chyba że Uczestnik Funduszu zadecyduje o spełnieniu świadczenia w formie przelania na jego rachunek pieniężny kwoty należnego mu świadczenia, a w umowie określonej w ust. 1 przewidziano taką formę spełnienia świadczenia.
9. Bez uszczerbku dla ust. 8, żądanie spełnienia świadczenia w formie przelania na rachunek pieniężny Uczestnika Funduszu kwoty należnego mu świadczenia, jest skuteczne pod warunkiem, że zostanie doręczone Towarzystwu na piśmie, najpóźniej na 7 dni roboczych przed datą wypłaty świadczenia, i będzie wskazywać rachunek pieniężny, na który ma zostać dokonana wypłata kwoty świadczenia (z zastrzeżeniem obowiązujących przepisów prawa podatkowego).

art. 18a. Reinwestycja

1. Uczestnik może nabyć Jednostki Uczestnictwa w ramach reinwestycji. Reinwestycja jest to ponowne nabycie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu, którego Jednostki zostały odkupione przez Fundusz, do wysokości kwoty danego zlecenia odkupienia w tym samym Subfunduszu dokonanych w ciągu 60 dni kalendarzowych poprzedzających dzień złożenia zlecenia nabycia w ramach reinwestycji.
2. Nabycie Jednostek Uczestnictwa w ramach reinwestycji nie jest obciążone opłatą manipulacyjną.
3. Uczestnik powinien wskazać na zleceniu reinwestycji Dzień Wyceny zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa, którego dotyczy reinwestycja. W przypadku nie wskazania Dnia Wyceny, o którym mowa w zdaniu poprzednim, przyjmuje się, że reinwestycja dotyczy Dnia Wyceny po którym zrealizowano ostatnie zlecenie odkupienia Jednostek posiadanych przez Uczestnika w danym Subfunduszu.
4. Jeżeli zlecenie nabycia w ramach reinwestycji opiewa na kwotę wyższą od kwoty, ustalonej zgodnie z zasadami określonymi powyżej, zlecenia odkupienia dokonanego w tym samym Subfunduszu w ciągu 60 dni kalendarzowych poprzedzających dzień złożenia zlecenia nabycia w ramach reinwestycji, zostanie pobrana opłata manipulacyjna od kwoty przewyższającej kwotę odkupienia.
5. Zwolnienie z opłaty manipulacyjnej przy nabywaniu Jednostek Uczestnictwa w ramach reinwestycji przysługuje jeden raz w roku kalendarzowym w każdym z Subfunduszy osobno, niezależnie od liczby Subrejestrów posiadanych przez Uczestnika.

ROZDZIAŁ IV. Jednostki Uczestnictwa

art. 19 Jednostki Uczestnictwa

1. Jednostka Uczestnictwa stanowi prawo majątkowe Uczestnika Funduszu określone w Statucie i Ustawie.
2. Fundusz może zbywać Jednostki Uczestnictwa różnych kategorii. Kategorie Jednostek Uczestnictwa zbywanych przez dany Subfundusz określone są w Części II Statutu w zakresie odnoszącym się do danego Subfunduszu.
3. Jednostki Uczestnictwa tej samej kategorii mogą być łączone lub dzielone.
4. Decyzję oraz zasady połączenia lub podziału Jednostek Uczestnictwa podejmuje Zarząd Towarzystwa i ogłasza to w sposób wskazany w art. 37. Połączenie Jednostek Uczestnictwa może nastąpić w przypadku znacznego spadku ich wartości.
5. Łączeniu będą podlegały Jednostki Uczestnictwa danego Subfunduszu w obrębie tych samych kategorii tak, aby całkowita wartość Jednostek Uczestnictwa tego Subfunduszu posiadanych w wyniku łączenia była równa całkowitej wartości Jednostek Uczestnictwa tego Subfunduszu przed łączeniem. Łączenie ze sobą Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu różnych kategorii nie jest dopuszczalne.
6. Podział jednostek uczestnictwa danego Subfunduszu dokonany zostanie poprzez podzielenie każdej Jednostki Uczestnictwa tego Subfunduszu przez określoną liczbę na równe części.
7. W wyniku połączenia lub podziału Uczestnik otrzyma taką ilość Jednostek Uczestnictwa, aby ich wartość odpowiadała wartości posiadanych przez niego Jednostek Uczestnictwa przed połączeniem lub podziałem.
8. Po połączeniu lub podziale Jednostek Uczestnictwa Fundusz informuje każdego Uczestnika o zmiennej liczbie posiadanych przez niego Jednostek Uczestnictwa w sposób właściwy dla potwierdzeń zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa.
9. W wyniku połączenia lub podziału Uczestnik otrzyma taką ilość Jednostek Uczestnictwa, aby ich wartość odpowiadała wartości posiadanych przez niego Jednostek Uczestnictwa przed połączeniem lub podziałem.
10. Jednostki Uczestnictwa poszczególnych kategorii mogą różnić się między sobą:
  - 1) zasadami zbywania,
  - 2) wysokością minimalnych wpłat,
  - 3) wysokością i sposobem pobierania opłat manipulacyjnych lub opłat za zarządzanie,
  - 4) dostępnością u danego Dystrybutora.
11. Charakterystyka Jednostek Uczestnictwa poszczególnych kategorii:
  - 1) Jednostki Uczestnictwa kategorii A są zbywane w ramach oferty podstawowej Funduszu, co oznacza, że mogą być nabywane bez konieczności zawarcia umowy Produktu Specjalnego lub umowy o prowadzenie IKE/IKZE,
  - 2) Jednostki Uczestnictwa kategorii E są zbywane w ramach pracowniczych programów emerytalnych (PPE). Dodatkowe warunki zbywania Jednostek Uczestnictwa kategorii E w ramach danego PPE określa umowa PPE.
  - 3) Jednostki Uczestnictwa kategorii P są zbywane w ramach Produktów Specjalnych innych niż Produkty, które przewidują zadeklarowanie przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego, oraz w ramach Indywidualnych Kont Emerytalnych i Indywidualnych Kont Zabezpieczenia Emerytalnego. Dodatkowe warunki zbywania Jednostek Uczestnictwa kategorii P w ramach danego Produktu Specjalnego określa umowa o prowadzenie tego Produktu Specjalnego oraz odpowiednio umowa o prowadzenie IKE/IKZE.
  - 4) Jednostki Uczestnictwa kategorii S są zbywane w ramach Produktów Specjalnych, które przewidują zadeklarowanie przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego. Dodatkowe warunki zbywania Jednostek Uczestnictwa kategorii S w ramach danego Produktu Specjalnego określa umowa o prowadzenie tego Produktu Specjalnego.
12. Uczestnik Funduszu nie może żądać odkupienia Jednostki Uczestnictwa przez inne podmioty niż Fundusz.
13. Jednostka Uczestnictwa:
  - 1) podlega dziedziczeniu, z zastrzeżeniem ust. 15 – 17,
  - 2) nie podlega oprocentowaniu,
  - 3) może być przedmiotem zastawu.
14. Zaspokojenie się zastawnika z Jednostki Uczestnictwa, może być dokonane wyłącznie w wyniku odkupienia Jednostki Uczestnictwa na żądanie zgłoszone w postępowaniu egzekucyjnym.
15. W razie śmierci Uczestnika Funduszu, Fundusz jest obowiązany na żądanie:
  - 1) osoby, która przedstawi rachunki stwierdzające wysokość poniesionych przez nią wydatków związanych z pogrzebem Uczestnika Funduszu – odkupić Jednostki Uczestnictwa zapisane w Subrejestrze, do wartości nieprzekraczającej kosztów urządzenia pogrzebu zgodnie ze zwyczajami przyjętymi w danym środowisku, oraz wypłacić tej osobie kwotę uzyskaną z tego odkupienia;
  - 2) osoby, którą Uczestnik Funduszu wskazał Funduszowi - odkupić Jednostki Uczestnictwa Uczestnika zapisane w Subrejestrze do wartości nie wyższej niż przypadające na ostatni miesiąc przed śmiercią Uczestnika Funduszu dwudziestokrotne przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu

Statystycznego, oraz nie przekraczającej łącznej wartości Jednostek Uczestnictwa zapisanych w Subrejestrze, oraz wypłacić tej osobie kwotę uzyskaną z tego odkupienia.

16. Ust. 15 nie dotyczy Jednostek Uczestnictwa zapisanych we wspólnym rejestrze Uczestnika i innej osoby.

17. Kwoty oraz Jednostki Uczestnictwa nie wykupione przez Fundusz, odpowiednio do wartości, o których mowa w ust. 15, nie wchodzi do spadku po Uczestniku Funduszu.

art. 20 Potwierdzenie zbycia lub odkupienia Jednostek Uczestnictwa

1. Fundusz niezwłocznie wydaje Uczestnikowi Funduszu pisemne potwierdzenie o zbyciu lub odkupieniu Jednostek Uczestnictwa, chyba że Uczestnik wyraził pisemną zgodę na doręczanie tych potwierdzeń w innych terminach lub na ich osobisty odbiór lub przekazywania tych potwierdzeń za pomocą poczty elektronicznej, jeśli Fundusz wprowadzi możliwość przekazywania potwierdzeń w taki sposób. Potwierdzenia mogą mieć formę wydruku komputerowego.
2. Po otrzymaniu potwierdzenia Uczestnik powinien sprawdzić jego prawidłowość oraz niezwłocznie poinformować Fundusz o wszelkich stwierdzonych nieprawidłowościach.

art. 21. Rejestr Uczestników Funduszu i Subrejestry

1. Agent Transferowy na zlecenie i w imieniu Funduszu prowadzi Rejestr Uczestników Funduszu, Rejestry oraz Subrejestry. W ramach Rejestru Uczestników Funduszu Fundusz wydziela Rejestry oraz Subrejestry dla każdego Uczestnika Funduszu w każdym Subfunduszu.
2. Fundusz realizując zlecenie otwarcia Subrejestru lub zbywając osobie wpłacającej środki do Subfunduszu po raz pierwszy przynajmniej część Jednostki Uczestnictwa nadaje jej numer identyfikacyjny (numer Subrejestru) w Rejestrze Uczestników Funduszu. Subrejestr zawiera dane dotyczące jednego Uczestnika Subfunduszu dokumentujące jego uczestnictwo w Subfunduszu wraz z otwarciem pierwszego Subrejestru otwierany jest Rejestr dla tego Uczestnika.
3. Uczestnik Funduszu może posiadać nieograniczoną liczbę Subrejestrów w każdym z Subfunduszy.
4. Uczestnik zobowiązany jest niezwłocznie informować Fundusz o zmianie danych identyfikujących Uczestnika (w tym o zmianie danych teleadresowych Uczestnika oraz rezydencji podatkowej i informacji o rzeczywistych beneficjentach) i o danych identyfikujących pełnomocnika Uczestnika (w tym o zmianie adresu Pełnomocnika), na formularzach udostępnianych przez Fundusz. Fundusz ani Towarzystwo nie ponoszą odpowiedzialności za skutki zaniechania wykonania obowiązku, o którym mowa w zdaniu poprzednim.
5. W danym Subrejestrze Uczestnika zapisywane są Jednostki Uczestnictwa jednej kategorii.
6. Dane dotyczące Uczestnika IKE/IKZE i środków gromadzonych przez niego na IKE/IKZE ewidencjonowane są na wyodrębnionym zapisie w ramach Subrejestru.

art. 22 Blokada Subrejestru

1. Fundusz może dokonać, na żądanie Uczestnika Funduszu, odwołalnej blokady Subrejestru, polegającej na uniemożliwieniu wykonywania zleceń odkupienia, zamiany z Subrejestru, dotyczących środków pozostających w Subrejestrze.
2. Blokada Subrejestru powstaje i ustaje z chwilą otrzymania przez Agenta Transferowego odpowiedniej dyspozycji lub z upływem terminu określonego przez Uczestnika Funduszu, nie wpływa jednak na wykonanie żądania odkupienia, zamiany Jednostek Uczestnictwa otrzymanych przed dniem otrzymania przez Agenta Transferowego oświadczenia o blokadzie Subrejestru.
3. Od dnia złożenia dyspozycji blokady Subrejestru lub zniesienia takiej blokady do dnia ustanowienia lub zniesienia blokady nie może upłynąć więcej niż 7 dni kalendarzowych, chyba że opóźnienie wynika z okoliczności, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności.
4. Blokada, o której mowa powyżej, może zostać ustanowiona na wskazaną liczbę Jednostek Uczestnictwa lub na saldo Jednostek Uczestnictwa na danym Subrejestrze.
5. W przypadku, gdy Uczestnik posiada więcej niż jeden Subrejestr w danym Subfunduszu, brak wskazania numeru Subrejestru na dyspozycji ustanowienia blokady powoduje blokadę Jednostek Uczestnictwa na otwartym Subrejestrze Uczestnika, który został założony jako pierwszy Subrejestr w danym Subfunduszu.

art. 23 Dziedziczenie Jednostek Uczestnictwa

1. Z chwilą otrzymania przez Agenta Transferowego informacji o śmierci Uczestnika Funduszu, nie mogą być wykonywane jakiegokolwiek dyspozycje dotyczące Jednostek Uczestnictwa przysługujących zmarłemu Uczestnikowi Funduszu.
2. Zmiany w Subrejestrze, polegające na zamknięciu Subrejestru zmarłego Uczestnika Funduszu i otwarciu Subrejestrów na rzecz jego spadkobierców, dokonywane są wyłącznie na podstawie zgodnego oświadczenia woli wszystkich spadkobierców przedstawiających prawomocne orzeczenie sądu lub notarialny akt poświadczenia dziedziczenia stwierdzające nabycie spadku przez osoby przedstawiające to orzeczenie lub na podstawie prawomocnego postanowienia sądu stwierdzającego dział spadku.

ROZDZIAŁ IVa. Zgromadzenie Uczestników

Art. 23a. Zwolywanie Zgromadzenia Uczestników

1. W przypadkach przewidzianych w Ustawie w Funduszu może zostać zwołane Zgromadzenie Uczestników.
2. O zwołaniu Zgromadzenia Uczestników Towarzystwo ogłosi w sposób wskazany w art. 37 ust. 1, a następnie zawiadomi o tym każdego Uczestnika indywidualnie przesyłką poleconą lub na trwałym nośniku informacji co najmniej na 21 dni przed planowanym terminem Zgromadzenia Uczestników.
3. Zgromadzenie Uczestników odbywa się w siedzibie Towarzystwa lub w innym miejscu w Warszawie, wskazanym w ogłoszeniu oraz zawiadomieniu, o których mowa w ust. 2.

Art. 23b. Uprawnieni do udziału w Zgromadzeniu Uczestników

1. Uprawnieni do udziału w Zgromadzeniu Uczestników są Uczestnicy wpisani do Rejestru Uczestników Funduszu według stanu na koniec drugiego dnia roboczego poprzedzającego dzień Zgromadzenia Uczestników.
2. Uczestnik może wziąć udział w Zgromadzeniu Uczestników osobiście lub przez pełnomocnika.
3. Pracownicy oraz członkowie organów Towarzystwa mogą być obecni podczas obrad Zgromadzenia Uczestników.
4. Za zgodą Zarządu Towarzystwa podczas Zgromadzenia Uczestników mogą być także obecne inne osoby.

Art. 23c. Tryb działania oraz podejmowania uchwał Zgromadzenia Uczestników

1. Zgromadzenie Uczestników odbywa się w siedzibie Towarzystwa lub w innym miejscu w Warszawie, wskazanym w ogłoszeniu oraz zawiadomieniu, o których mowa w art. 23a ust. 2.
2. Zgromadzenie Uczestników podejmuje uchwały na posiedzeniach, a z ich przebiegu sporządza się protokół.
3. Każda cała Jednostka Uczestnictwa upoważnia Uczestnika do oddania jednego głosu.
4. Zgromadzenie Uczestników otwiera oraz prowadzi osoba wyznaczona na przewodniczącego przez Zarząd Towarzystwa. Osoba ta w szczególności:
  - 1) zapewnia prawidłowy przebieg Zgromadzenia Uczestników,
  - 2) udziela głosu,
  - 3) wydaje zarządzenia porządkowe,
  - 4) zarządza głosowania, czuwa nad ich prawidłowym przebiegiem oraz ogłasza ich wyniki,
  - 5) rozstrzyga wątpliwości proceduralne.
5. Przewodniczący może odebrać głos osobie niestosującej się do uwag przewodniczącego lub w inny sposób zakłócającej przebieg posiedzenia. W wyjątkowych okolicznościach przewodniczący może nakazać takiej osobie opuszczenie sali obrad.
6. Po rozpoczęciu obrad sprawdzana jest tożsamość zebranych osób, liczba przysługujących im głosów oraz czy uczestniczą w nim Uczestnicy posiadający co najmniej 50 % Jednostek Uczestnictwa według stanu na dwa dni robocze przed dniem Zgromadzenia Uczestników.
7. Zgromadzenie Uczestników może przyjąć swój regulamin.
8. Przed podjęciem uchwały Zarząd Towarzystwa lub osoba przez niego upoważniona przedstawia Uczestnikom swoją rekomendację oraz udziela wyjaśnień dotyczących zagadnienia związanego z koniecznością zwołania Zgromadzenia Uczestników.
9. Przed podjęciem uchwały każdy Uczestnik może wnioskować o przeprowadzenie dyskusji w przedmiocie zasadności wyrażenia przez Zgromadzenie Uczestników zgody.
10. Głosowanie nad uchwałą jest jawne.
11. Uchwały Zgromadzenia Uczestników są protokolowane przez notariusza.

Art. 23d. Powiadomianie Uczestników oraz zaskarżanie uchwał Zgromadzenia Uczestników

1. Uchwały podjęte przez Zgromadzenie Uczestników będą publikowane przez Towarzystwo w sposób wskazany w art. 37 ust. 1 najpóźniej w terminie 7 dni od dnia ich podjęcia.
2. Uchwała Zgromadzenia Uczestników sprzeczna z Ustawą może być zaskarżona na zasadach określonych w Ustawie.
3. W przypadku wniesienia oczywiście bezzasadnego powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały Zgromadzenia Uczestników sąd, na wniosek Towarzystwa, może zasądzić od Uczestnika kwotę do dziesięciokrotnej wysokości kosztów sądowych oraz wynagrodzenia jednego adwokata lub radcy prawnego. Nie wyłącza to możliwości dochodzenia przez Towarzystwo lub Fundusz odszkodowania na zasadach ogólnych.

ROZDZIAŁ V. Nabywanie i żądanie odkupienia Jednostek Uczestnictwa

art. 24 Zbywanie, odkupywanie i zamiana Jednostek Uczestnictwa

1. Fundusz zbywa i odkupuje Jednostki Uczestnictwa w każdym Dniu Wyceny. Termin, w jakim Fundusz zbywa Jednostki Uczestnictwa po dokonaniu przez Uczestnika wpłaty na ich nabycie oraz odkupuje Jednostki Uczestnictwa po zgłoszeniu żądania ich odkupienia, nie może być dłuższy niż 7 dni, chyba że opóźnienie jest następstwem zdarzeń, za które Fundusz nie ponosi odpowiedzialności. Do terminów wskazanych w zdaniu poprzednim nie wlicza się okresów zawieszenia zbywania lub odkupywania Jednostek Uczestnictwa.
2. Fundusz zbywa Jednostki Uczestnictwa w najbliższym Dniu Wyceny następującym po dniu, w którym:
  - 1) w przypadku zbycia Jednostek Uczestnictwa na podstawie zlecenia nabycia Jednostek Uczestnictwa oraz wpłaty środków pieniężnych - Agent Transferowy otrzyma prawidłowo wypełnione zlecenie nabycia Jednostek Uczestnictwa oraz informację od Depozytariusza o wpłynięciu na rachunek bankowy Subfunduszu środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa;
  - 2) w przypadku zbycia Jednostek Uczestnictwa na podstawie wpłaty bezpośredniej - Agent Transferowy otrzyma informację od Depozytariusza o wpłynięciu na rachunek bankowy Subfunduszu środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa;
  - 3) nastąpi wyjaśnienie nieprawidłowości w wypełnieniu zlecenia otwarcia Subrejestru lub zlecenia nabycia lub dokumentu wpłaty.
3. Fundusz odkupuje Jednostki Uczestnictwa w najbliższym Dniu Wyceny następującym po dniu, w którym:
  - 1) Agent Transferowy otrzyma prawidłowo wypełnione zlecenie odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu;
  - 2) nastąpi wyjaśnienie nieprawidłowości w wypełnieniu zlecenia odkupienia Jednostek Uczestnictwa.
4. Fundusz zbywa i odkupuje Jednostki Uczestnictwa bezpośrednio i za pośrednictwem upoważnionych Dystrybutorów.
5. Wysokość minimalnej pierwszej oraz każdej kolejnej wpłaty tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa: pierwsza wpłata środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa oraz każda następna wpłata na nabycie Jednostek Uczestnictwa powinna wynosić odpowiednio, nie mniej niż:
  - 1) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 200 zł oraz 100 zł,
  - 2) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 200 zł oraz 100 zł,
  - 3) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 200 zł oraz 100 zł,
  - 4) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 0,01 zł oraz 0,01 zł.

6. Fundusz może określić niższe minimalne wpłaty w ramach pierwszej wpłaty środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa danej Kategorii do wartości nie niższej niż określona w ust. 5 minimalna wartość każdej następnej wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa tej Kategorii.
7. Wpłaty i wypłaty środków pieniężnych w związku ze zbywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa dokonywane są w złotych.
8. Sposób i szczegółowe warunki zbywania i odkupywania Jednostek Uczestnictwa oraz ich zamiany reguluje prospekt informacyjny Funduszu.
9. Wypłata środków pieniężnych z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa pomniejszonych o ewentualną opłatę manipulacyjną, wynikającą z realizacji zlecenia odkupienia oraz podatek z tytułu udziału w funduszach kapitałowych, następuje niezwłocznie po odkupieniu Jednostek Uczestnictwa w formie przelewu na rachunek bankowy Uczestnika, albo jego przedstawiciela ustawowego, w przypadku Uczestników nieposiadających pełnej zdolności do czynności prawnych, albo osoby trzeciej, uprawnionej do otrzymania tych środków od Uczestnika w ramach zaspokojenia wymagalnej wierzytelności pieniężnej, dokonywanego w trybie i na warunkach określonych w obowiązujących przepisach prawa. Wypłata może być dokonana na rachunek pieniężny Uczestnika prowadzony przez dom maklerski.
10. Fundusz dokonuje wypłaty niezwłocznie po odkupieniu Jednostek Uczestnictwa, z tym że okres pomiędzy dniem odkupienia a dniem złożenia przez Fundusz dyspozycji przelewu środków pieniężnych przeznaczonych na wypłatę będzie nie dłuższy niż 7 dni, chyba że opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności. Moment wypłynięcia środków wypłacanych przez Fundusz na rachunek bankowy Uczestnika zależy od procedur banku prowadzącego rachunek Uczestnika.
11. Jednostki Uczestnictwa mogą podlegać zamianie pomiędzy Subfunduszami na zlecenie Uczestnika Funduszu, zgodnie z Ustawą. Zamianie mogą podlegać jednostki uczestnictwa tylko tej samej kategorii. Fundusz dokonuje zamiany Jednostek Uczestnictwa w każdym Dniu Wyceny. W celu dokonania zamiany, Fundusz jednocześnie umarza Jednostki Uczestnictwa podlegające zamianie w Subfunduszu źródłowym, a następnie zbywa, w zamian za środki pieniężne pochodzące z umorzenia Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu źródłowym, Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu docelowego po cenie Jednostki Uczestnictwa tego Subfunduszu z dnia dokonania zamiany. Zamiana następuje w jednym Dniu Wyceny. Nabycie jednostek uczestnictwa w Subfunduszu docelowym, w ramach Zamiany, nastąpić może dopiero po uznaniu rachunku bankowego Subfunduszu docelowego środkami pieniężnymi pochodzącymi z odkupienia Jednostek Uczestnictwa z Subfunduszu źródłowego w ramach tej Zamiany. Umowa o prowadzenie IKE/IKZE mogą określać szczególne warunki zamiany Jednostek Uczestnictwa w ramach IKE/IKZE, w tym zawierać dodatkowe uprawnienia lub obowiązki Funduszu i Uczestnika.
12. Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu stosującego zasady inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego nie mogą być zamieniane na jednostki uczestnictwa Subfunduszu stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu zamkniętego.
13. Osoba składająca zlecenie Zamiany może być obciążona Opłatą Wyrównawczą lub opłatą za Zamianę.
14. Fundusz zamienia Jednostki Uczestnictwa w najbliższym Dniu Wyceny następującym po dniu, w którym:
  - 1) Agent Transferowy otrzyma prawidłowo wypełnione zlecenie zamiany Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu;
  - 2) nastąpi wyjaśnienie nieprawidłowości w wypełnieniu zlecenia zamiany Jednostek Uczestnictwa.

art. 25 Zawieszenie odkupywania lub zbywania Jednostek Uczestnictwa

1. Fundusz może zawiesić odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu na dwa tygodnie, jeżeli:
  - 1) w okresie ostatnich dwóch tygodni suma wartości odkupionych przez Fundusz Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu oraz Jednostek Uczestnictwa, których odkupienia zażądano, stanowi kwotę przekraczającą 10% wartości Aktywów Subfunduszu, lub
  - 2) nie można dokonać wiarygodnej wyceny istotnej części Aktywów Subfunduszu z przyczyn niezależnych od Subfunduszu i Funduszu.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, za zgodą i na warunkach określonych przez Komisję Nadzoru Finansowego:
  - 1) odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu może zostać zawieszona na okres nieprzekraczający dwóch miesięcy,
  - 2) Fundusz może odkupywać Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu w ratach w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy, przy zastosowaniu proporcjonalnej redukcji lub przy dokonywaniu wypłat z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
3. Fundusz może zawiesić zbywanie Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu, jeżeli:
  - 1) Wartość Aktywów Netto tego Subfunduszu przekroczy 500.000.000 (pięćset milionów) złotych,
  - 2) nie można dokonać wiarygodnej wyceny istotnej części aktywów Subfunduszu z przyczyn niezależnych od Funduszu/Subfunduszu. Zawieszenie może nastąpić na okres 2 tygodni. Za zgodą i na warunkach określonych przez Komisję zbywanie jednostek uczestnictwa może zostać zawieszona na okres dłuższy niż 2 tygodnie, nieprzekraczający jednak 2 miesięcy.
4. W przypadku podjęcia przez Fundusz decyzji o zawieszeniu zbywania Jednostek Uczestnictwa związanych z danym Subfunduszem, w przypadku, o którym mowa w ust. 3, Fundusz wznowi zbywanie Jednostek Uczestnictwa związanych z takim Subfunduszem:
  - 1) najpóźniej po upływie 6 miesięcy od dnia zawieszenia zbywania Jednostek Uczestnictwa lub
  - 2) w przypadku, gdy Wartość Aktywów Netto Subfunduszu spadnie poniżej 400 000 000 (czterystu milionów) złotych.
5. Postanowienia ustępów powyższych stosuje się oddzielnie do każdego z Subfunduszy.

art. 26 Cena nabycia Jednostki Uczestnictwa

1. Cena zbycia Jednostki Uczestnictwa w danym Dniu Wyceny jest równa Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa w tym Dniu Wyceny.
2. Zlecenie nabycia Jednostek Uczestnictwa jest realizowane do wysokości kwoty wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa pomniejszonej o pobrane opłaty manipulacyjne. Uczestnik otrzymuje liczbę Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu wynikającą z podzielenia kwoty środków pieniężnych przeznaczonych na nabycie, pomniejszonych o opłatę manipulacyjną, przez Wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu.
3. Liczba zbywanych Jednostek Uczestnictwa ustalana jest z dokładnością do trzech miejsc po przecinku.

art. 27. Cena odkupienia Jednostki Uczestnictwa

1. Cena odkupienia Jednostki Uczestnictwa jest równa Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa, ustalonej w Dniu Wyceny, w którym następuje odkupienie Jednostek Uczestnictwa.
2. Kwotę do wypłaty z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa ustala się jako iloczyn ceny odkupienia Jednostki Uczestnictwa i liczby odkupowanych Jednostek Uczestnictwa pomniejszony o ewentualny podatek, jeżeli przepisy prawa będą nakładały na Fundusz obowiązek pobrania podatku, oraz opłatę manipulacyjną.

ROZDZIAŁ VI. Opłaty związane ze zbywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa

art. 28 Opłata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa

1. Z zastrzeżeniem art. 32 i 33, Towarzystwo może pobierać opłatę manipulacyjną za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszy.
2. Z zastrzeżeniem art. 32 i 33 stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa może być zależna od wartości środków wpłaconych przez Uczestnika Funduszu w celu nabycia jednostek uczestnictwa danego Subfunduszu.
3. Z zastrzeżeniem art. 33 i 34 wysokość opłaty manipulacyjnej za zbywanie jednostek uczestnictwa jest ustalana w oparciu o stawkę opłaty manipulacyjnej i podstawę jej naliczania. Podstawą określenia wysokości opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa dla danego zlecenia może być:
  - 1) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia) wpłaconych środków tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa lub
  - 2) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia) części lub wszystkich posiadanych przez Uczestnika Jednostek Uczestnictwa w danym Subfunduszu, lub
  - 3) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia) części lub wszystkich posiadanych przez Uczestnika Jednostek Uczestnictwa w Funduszu, lub
  - 4) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia) części lub wszystkich posiadanych przez Uczestnika Jednostek Uczestnictwa w części lub we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo, lub
  - 5) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia nabycia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez osobę nabywającą Jednostki Uczestnictwa w danym Produkcie Specjalnym lub IKE/IKZE, lub
  - 6) wysokość zadeklarowanej przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego.
4. Maksymalne stawki opłat manipulacyjnych za zbywanie Jednostek Uczestnictwa są wskazane w Części II Statutu odrębnie dla każdego Subfunduszu.
5. Maksymalna wysokość opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu nie może być wyższa niż iloczyn maksymalnej stawki opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa dla danego Subfunduszu, o której mowa w ust. 4 powyżej, oraz kwoty wpłacanej tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa, z zastrzeżeniem ust. 3 pkt. 6 dotyczącego zbywania Jednostek Uczestnictwa w ramach Produktów Specjalnych, które przewidują zadeklarowanie przez Uczestnika sumy wpłat w ramach danego Produktu Specjalnego.
6. Skala i wysokość stawek opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa oraz podstawa naliczania opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa ustalane są przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa, albo w umowie o prowadzenie Produktu Specjalnego lub umowie o prowadzenie IKE/IKZE.
7. Podstawa naliczenia opłaty manipulacyjnej, o której mowa w ust. 3, zostanie określona przez Towarzystwo w Tabeli Opłat i będzie jednolita dla wszystkich Uczestników.
8. Opłata manipulacyjna pobierana przy zbywaniu Jednostek Uczestnictwa Funduszu należna jest podmiotowi, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1)–3) i ust. 2 Ustawy, od uczestnika Funduszu.

art. 29. Opłata manipulacyjna za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa

1. Z zastrzeżeniem postanowień art. 32 i 33, Towarzystwo pobiera opłatę manipulacyjną za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa.
2. Z zastrzeżeniem postanowień art. 32 i 33, wysokość opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa jest ustalana w oparciu o stawkę opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa i podstawę jej naliczania. Podstawą naliczania opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa dla danego zlecenia odkupienia może być:
  - 1) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia odkupienia) odkupowanych Jednostek Uczestnictwa lub
  - 2) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia odkupienia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w tym Subfunduszu, lub
  - 3) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia odkupienia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w Funduszu, lub,
  - 4) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia odkupienia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez Uczestnika w części lub we wszystkich funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo, lub
  - 5) wartość (na dzień realizacji danego zlecenia odkupienia) części lub wszystkich Jednostek Uczestnictwa posiadanych przez osobę Uczestnika w danym Produkcie Specjalnym lub IKE/IKZE.
3. Dla celów obliczania podatku dochodowego, przychodem będą środki pieniężne wypłacone z tytułu odkupienia Jednostek Uczestnictwa, pomniejszone o opłatę pobraną przy odkupywaniu Jednostek Uczestnictwa, z zastrzeżeniem, że w przypadku zmian przepisów prawa podatkowego, stosowane będą zmienione przepisy. Jednostki Uczestnictwa umarżane są według zasady FIFO, tj. jako pierwsze umarżane są Jednostki Uczestnictwa nabyte po najwyższej cenie.
4. Maksymalne stawki opłat manipulacyjnych za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa dla każdego z Subfunduszy są wskazane w Części II Statutu odrębnie dla każdego Subfunduszu.
5. Maksymalna wysokość opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa danego Subfunduszu nie może być wyższa niż iloczyn maksymalnej stawki opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa dla danego Subfunduszu, określonej w ust. 4 powyżej oraz wartości odkupowanych Jednostek Uczestnictwa.

6. Skala i wysokość stawek opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa oraz podstawa naliczania opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa ustalane są przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa, albo w umowie o prowadzenie Produktu Specjalnego lub umowie o prowadzenie IKE/IKZE.
7. Podstawa naliczenia opłaty manipulacyjnej, o której mowa w ust. 2, zostanie określona przez Towarzystwo w Tabeli Opłat i będzie jednolita dla wszystkich Uczestników.
8. Opłata manipulacyjna pobierana przy odkupieniu Jednostek Uczestnictwa Funduszu należna jest podmiotowi, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1)–3) i ust. 2 Ustawy, od uczestnika Funduszu.

art. 30 Opłata manipulacyjna za Zamianę i Opłata Wyrównawcza

1. Z zastrzeżeniem postanowień art. 32 i 33, Towarzystwo z tytułu zbycia Jednostek Uczestnictwa w ramach Zamiany może pobierać opłatę za Zamianę w wysokości nie wyższej niż określony procent kwoty przeznaczonej na nabycie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu docelowym.
2. Maksymalne stawki opłat manipulacyjnych za Zamianę Jednostek Uczestnictwa dla każdego z Subfunduszy są wskazane w Części II Statutu odrębnie dla każdego Subfunduszu.
3. Opłata za Zamianę stanowi opłatę, o której mowa w art. 86 ust. 2 Ustawy.
4. Stawki opłaty za Zamianę ustalane są przez Towarzystwo w Tabelach Opłat, które są udostępniane na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopemaffi.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa
5. Przy zbywaniu Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz w ramach Zamiany, oprócz opłaty za Zamianę jest pobierana opłata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w ramach Zamiany (Opłata Wyrównawcza), opisana w ust. 6.
6. W przypadku, gdy zbycie Jednostek Uczestnictwa przez Fundusz następuje w ramach Zamiany Jednostek Uczestnictwa, stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu docelowym jest równa różnicy pomiędzy obowiązującą w dniu Zamiany stawką opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu docelowym i opłatą manipulacyjną za zbywanie jednostek uczestnictwa uiszczoną wcześniej przy nabyciu zamienianych jednostek uczestnictwa w Subfunduszu źródłowym, a w przypadku, gdy przedmiotem Zamiany są jednostki uczestnictwa Subfunduszu źródłowego zbyte w wyniku dokonanej wcześniej Zamiany jednostek uczestnictwa, przy ustalaniu wysokości opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa w Subfunduszu docelowym uwzględniane są również opłaty manipulacyjne za zbywanie jednostek uczestnictwa pobrane od Uczestnika w związku ze zbyciem i wcześniejszymi Zamianami tych jednostek uczestnictwa (Opłata Wyrównawcza). W przypadku, gdy różnica, o której mowa w zdaniu poprzednim, jest równa zero bądź mniejsza od zera, opłata manipulacyjna za zbywanie Jednostek Uczestnictwa nie jest pobierana.

art. 31 Inne rodzaje opłat

1. Towarzystwo może pobierać opłaty związane z nabywaniem i odkupywaniem Jednostek Uczestnictwa w inny sposób niż określony w art. 28 – 30, w związku z uczestnictwem w Produkcie Specjalnym – na zasadach określonych w art. 33.
2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, stanowią formę opłat, o których mowa w art. 86 ust. 2 Ustawy.

art. 32 Zmiana wysokości opłat oraz Tabela Opłat

1. Tabela opłat, o której mowa w niniejszym rozdziale ustalana jest w drodze uchwały zarządu Towarzystwa i niezwłocznie publikowana na stronie internetowej www.ipopema.pl. Dostępna jest także we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.
2. Towarzystwo może obniżyć lub znieść w całości opłaty ponoszone na podstawie art. 28 – 30 w stosunku do wszystkich Uczestników Funduszu. Towarzystwo może ponadto obniżyć lub znieść opłaty ponoszone przez Uczestnika Funduszu w stosunku do określonych grup Uczestników Funduszu we wszystkich uzasadnionych interesem Uczestników Funduszu przypadkach, w sytuacjach i na zasadach opisanych w ustępach poniższych.
2. W czasie kampanii promocyjnej, Towarzystwo może obniżyć lub znieść opłaty w określonym czasie w stosunku do wszystkich lub do określonych grup nabywców.
3. Niezależnie od postanowień ust. 2, Towarzystwo może obniżyć lub znieść opłaty
  - 1) w przypadku przystąpienia przez Uczestnika Funduszu do Produktu Specjalnego utworzonego przez Fundusz, na zasadach określonych w art. 33,
  - 2) w przypadku odkupywania znacznej liczby Jednostek Uczestnictwa, przez co rozumie się jednorazowe odkupywanie Jednostek Uczestnictwa za kwotę nie mniejszą niż 50 000 złotych, oraz w przypadku nabywania Jednostek Uczestnictwa,
  - 3) w przypadku uczestnictwa w Funduszu przez okres nie krótszy niż 2 miesiące,
  - 4) w przypadku nabywania Jednostek Uczestnictwa poprzez wpłatę bezpośrednią,
  - 5) w stosunku do osób zatrudnionych przez Towarzystwo, Agentów Transferowego, Dystrybutorów, Depozytariusza oraz osób zatrudnionych przez akcjonariuszy Towarzystwa i podmioty współpracujące z Towarzystwem na podstawie zawartych z nim umów o świadczenie usług,
  - 6) w stosunku do podmiotów będących nabywcami usług finansowych świadczonych przez podmioty, w których akcjonariusze Towarzystwa posiadają akcje lub udziały,
  - 7) w przypadku pracowniczych programów emerytalnych,
  - 8) w przypadku gromadzenia oszczędności na IKE/IKZE.
4. W przypadkach określonych w powyższych ustępach, informacja o warunkach i zasadach obniżania lub znoszenia opłat będzie podana w Tabelach Opłat dostępnych na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.
5. Uczestnik ma prawo złożyć zlecenie nabycia na zasadach reinwestycji. Szczegółowe zasady realizacji zleceń w ramach reinwestycji reguluje art. 18a Statutu.

ROZDZIAŁ VII. Szczególne formy oszczędzania

art. 33 Produkty Specjalne

1. Fundusz umożliwia nabywanie Jednostek Uczestnictwa w ramach Produktów Specjalnych. Produkty Specjalne mogą być oferowane przez Fundusz w formie: celowych planów inwestycyjnych, pracowniczych programów emerytalnych lub grupowych planów oszczędnościowych.
2. Nabycie Jednostek Uczestnictwa w ramach Produktu Specjalnego następuje po podpisaniu umowy lub deklaracji uczestnictwa w Produkcie Specjalnym, w której akceptuje się warunki określone w regulaminie Produktu Specjalnego. Umowa lub regulamin prowadzenia danego Produktu Specjalnego w szczególności może określać: kategorie podmiotów mogących być uczestnikami danego Produktu Specjalnego spełniające określone regulaminem warunki, wysokość minimalnej wpłaty w okresie rozliczeniowym, długość okresu oszczędzania i przyznane zniżki w opłatach manipulacyjnych, dodatkowe warunki, które musi spełnić przystępujący do Produktu Specjalnego, w szczególności przy oferowaniu Produktu Specjalnego łącznie z innym produktem finansowym, wysokość opłat manipulacyjnych oraz podstawy ich naliczania.
3. Produkty Specjalne, mogą być prowadzone na następujących zasadach:
  - 1) nabycie Jednostek Uczestnictwa w ramach Produktu Specjalnego odbywa się na warunkach zawartych w odpowiedniej umowie lub regulaminie,
  - 2) uczestnictwo w Produkcie Specjalnym wiąże się z zadeklarowaniem przez Uczestnika systematyczności wpłat do Subfunduszu lub Subfunduszy lub minimalnej bądź maksymalnej wysokości wpłat lub czasu trwania uczestnictwa w Produkcie Specjalnym lub sumy wpłat Uczestnika w ramach danego Produktu Specjalnego lub wysokości jednorazowej wpłaty lub częstotliwości regularnych wpłat,
  - 3) umowa (regulamin) Produktu Specjalnego powinna w szczególności określać nazwę Produktu Specjalnego, wysokość lub sumę wpłat Uczestnika Produktu Specjalnego, okres na jaki Uczestnik zobowiązuje się inwestować środki lub uczestniczyć w Produkcie Specjalnym, zasady rozwiązania umowy oraz sposób informowania Uczestników o zmianie warunków programu.
4. Fundusz może prowadzić pracownicze programy emerytalne (PPE) na następujących zasadach:
  - 1) szczegółowe warunki PPE określa umowa PPE zawarta przez Fundusz z pracodawcą, która określa w szczególności wysokość i sposób pobierania opłat manipulacyjnych oraz kategorię Jednostek Uczestnictwa zbywanych w ramach danego programu,
  - 2) Fundusz może zawrzeć umowę PPE wspólnie z innymi funduszami inwestycyjnymi zarządzanymi przez Towarzystwo.
5. W ramach produktów specjalnych Uczestnik może równocześnie lokować środki pieniężne w Jednostki Uczestnictwa kilku Subfunduszy lub funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo.
6. W ramach produktów specjalnych Towarzystwo może obniżyć wysokość minimalnych wpłat tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa do 0,01 zł lub podwyższyć ją, jednak do nie więcej niż trzykrotności minimalnej pierwszej wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa danej kategorii.

art. 34 Indywidualne Konta Emerytalne i Indywidualne Konta Zabezpieczenia Emerytalnego

1. Warunkiem zbywania przez Fundusz Jednostek Uczestnictwa w ramach prowadzenia IKE/IKZE jest zawarcie przez osobę zamierzającą gromadzić środki na IKE/IKZE odpowiedniej umowy o prowadzenie IKE/IKZE (Umowa) z Funduszem oraz akceptacja regulaminu odpowiednio IKE/IKZE.
2. Osoby uprawnione do zawarcia umowy o prowadzenie IKE/IKZE oraz gromadzenia oszczędności na IKE/IKZE określają przepisy Ustawy o IKE/IKZE obowiązujące w dniu zawarcia Umowy oraz Regulamin IKE/IKZE, z uwzględnieniem ust. 3. Zasady gromadzenia środków na IKE/IKZE określa Ustawa o IKE/IKZE.
3. Prawo do wpłat na IKE/IKZE przysługuje osobie fizycznej, która ukończyła 16 lat (Oszczędzający), z tym zastrzeżeniem, że Młodoletni ma prawo do dokonywania wpłat na IKE/IKZE tylko w roku kalendarzowym, w którym uzyskuje dochody z pracy wykonywanej na podstawie umowy o pracę.
4. Fundusz nadaje Oszczędzającemu indywidualny numer IKE/IKZE, umożliwiający jego identyfikację.
5. Wszelkie zlecenia i dyspozycje dotyczące środków gromadzonych na IKE/IKZE powinny być oznaczone numerem IKE/IKZE wskazanym przez Fundusz w Umowie.
6. Regulamin IKE/IKZE dostępny jest w siedzibie Towarzystwa, na stronie www.ipopema.pl oraz w miejscach zbywania Jednostek Uczestnictwa.
7. Osoba zamierzająca zostać Oszczędzającym przed zawarciem Umowy obowiązana jest złożyć oświadczenie, iż zapoznała się z ograniczeniami związanymi z gromadzeniem oszczędności na IKE/IKZE określonymi w Ustawie o IKE/IKZE oraz złożyła odpowiednie oświadczenia wymagane obowiązującymi przepisami prawa. Osobie tej udziela się pouczenia o skutkach podania nieprawdy lub zatajenia prawdy, a także przekroczenia ograniczeń przewidzianych w Ustawie o IKE/IKZE, zgodnie ze stanem prawnym na dzień zawarcia Umowy. Pierwsza wpłata na IKE/IKZE może być dokonana nie wcześniej niż w dniu zawarcia Umowy.
8. W Umowie Oszczędzający może wskazać jedną osobę, której zostaną wypłacone środki zgromadzone na IKE/IKZE w przypadku jego śmierci. Dyspozycja ta może być w każdym czasie odwołana lub zmieniona. W przypadku braku osoby wskazanej przez Oszczędzającego jako uprawnioną do otrzymania środków w przypadku jego śmierci środki zgromadzone na IKE/IKZE wchodzą do spadku.
9. Szczegółowe warunki i zasady dokonywania wypłaty jednorazowej, wypłaty w ratach, zwrotu całości albo części środków, wypłaty oraz wypłaty transferowej określone są w Regulaminie IKE/IKZE.
10. Umowa może być wypowiedziana z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia. Termin wypowiedzenia Umowy rozpoczyna się w dniu następującym po dniu otrzymania przez drugą stronę oświadczenia o jej wypowiedzeniu.
11. Złożenie zlecenia wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu jest tożsame z wypowiedzeniem Umowy przez Oszczędzającego. Umowa ulega rozwiązaniu z dniem dokonania przez Fundusze wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu.
12. W przypadku wypowiedzenia Umowy, Oszczędzający składa dyspozycję wypłaty całości środków, wypłaty transferowej lub zwrotu. W przypadku gdy Oszczędzający nie złoży jednej z w/w dyspozycji w terminie pozwalającym na jej realizację, tj. nie później niż na 7 dni

- przed upływem okresu wypowiedzenia Umowy, Fundusz odkupi jednostki uczestnictwa zgromadzone na IKE/IKZE Oszczędzającego i dokona ich zwrotu. Fundusz poinformuje Oszczędzającego o konsekwencjach wypowiedzenia Umowy.
13. W przypadku wypowiedzenia Umowy przez Oszczędzającego w ramach IKE/IKZE jest on zobowiązany do złożenia oświadczenia o zapoznaniu się z konsekwencjami zwrotu, o którym mowa w Ustawie o IKE/IKZE.
  14. W przypadku niedokonania przez Oszczędzającego pierwszej wpłaty w terminie 90 dni od podpisania Umowy, Umowa rozwiązuje się z upływem tego terminu. Przez pierwszą wpłatę rozumie się także wpłatę środków pieniężnych objętych wypłatą transferową do IKE/IKZE.
  15. W przypadku otwarcia likwidacji Funduszu/Subfunduszu, Fundusz powiadamia o tym Oszczędzającego w ciągu 30 dni od dnia wystąpienia zdarzenia, informując Oszczędzającego o terminie, w jakim jest on zobowiązany dostarczyć potwierdzenie zawarcia Umowy o prowadzenie IKE/IKZE z inną instytucją finansową albo potwierdzenia przystąpienia do programu emerytalnego, w celu dokonania wypłaty transferowej oraz o skutkach niedostarczenia takiego potwierdzenia w terminie 45 dni od dnia otrzymania powiadomienia. Skutkiem niedostarczenia potwierdzenia, o którym mowa w niniejszym ustępie, w terminie 45 dni jest zwrot środków przyznanych Oszczędzającemu w postępowaniu likwidacyjnym.
  16. Oszczędzający może dokonać zamiany Jednostek Uczestnictwa Subfunduszy zapisanych na IKE/IKZE wyłącznie na Jednostki Uczestnictwa tej samej kategorii innych subfunduszy w ramach Funduszu, które to jednostki uczestnictwa zostaną zapisane na IKE/IKZE Uczestnika.
  17. Towarzystwo pobiera w związku z prowadzeniem przez Fundusz IKE/IKZE opłaty przewidziane postanowieniami Statutu zgodnie z Tabelą Opłat zawartą w regulaminie IKE/IKZE. Ponad opłaty, o których mowa w zdaniu pierwszym, Towarzystwo może pobrać opłatę przy wypłacie, wypłacie transferowej lub zwrocie, jeżeli od dnia zawarcia Umowy nie upłynęło jeszcze 12 miesięcy. Opłata powyższa nie może być wyższa niż 5% środków podlegających wypłacie i ustalana jest w tabeli opłat manipulacyjnych objętej regulaminem IKE/IKZE, z zastrzeżeniem, że nie jest ona pobierana w przypadku zamiany w ramach IKE/IKZE, o której mowa w ust. 16.

ROZDZIAŁ VIII. Zasady ustalania Wartości Aktywów Netto Funduszu oraz Subfunduszy

art. 35 Wartość Aktywów Netto Funduszu oraz Subfunduszy

1. Aktywa Funduszu oraz Subfunduszy wycenia się w Dniu Wyceny oraz na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, z zachowaniem zasad określonych w ustępach poniższych.
2. Fundusz dokonuje wyceny Aktywów Funduszu oraz Subfunduszy oraz ustala Wartość Aktywów Netto Funduszu, a także każdego Subfunduszu oraz Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę Uczestnictwa w Dniach Wyceny.
3. Ostatnie dostępne kursy lokat Funduszu na aktywnym rynku w Dniu Wyceny Fundusz określa o godzinie 23:00.
4. Metody i zasady dokonywania wyceny Aktywów Funduszu zostały szczegółowo opisane w prospekcie informacyjnym Funduszu i są zgodne z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy inwestycyjnych.
5. Częstotliwość i zasady dokonywania wyceny Aktywów Funduszu są wspólne dla wszystkich Subfunduszy.
6. Podstawowym kryterium wyboru rynku głównego jest wolumen obrotu na danym składniku lokat. W przypadku braku możliwości obiektywnego, wiarygodnego ustalenia wielkości wolumenu obrotu, Fundusz stosuje kolejne, możliwe do zastosowania kryterium:
  - 1) liczba zawartych transakcji na danym składniku lokat,
  - 2) ilość danego składnika lokat wprowadzonego do obrotu na danym rynku,
  - 3) kolejność wprowadzenia do obrotu,
  - 4) możliwość dokonania przez Fundusz transakcji na danym rynku.

ROZDZIAŁ IX. Obowiązki informacyjne Funduszu

art. 36 Prospekt informacyjny Funduszu oraz Kluczowe Informacje dla Inwestorów

1. Aktualny Prospekt oraz Kluczowe Informacje dla Inwestorów są dostępne na stronie internetowej www.ipopema.pl.
2. Fundusz jest obowiązany udostępniać we wszystkich miejscach zbywania jednostek uczestnictwa oraz na stronach internetowych wskazanych w statucie funduszu aktualne informacje o zmianach w prospekcie informacyjnym oraz ujednoliconą wersję kluczowych informacji dla inwestorów obejmującą wszystkie zmiany.

art. 37 Inne informacje

1. Wszelkie wymagane przepisami prawa informacje dotyczące Funduszu i Subfunduszy, w tym w szczególności roczne i półroczne sprawozdania finansowe, w tym połączone sprawozdania finansowe Funduszu oraz sprawozdania jednostkowe Subfunduszy są publikowane na stronie internetowej www.ipopema.pl.
2. Informacje dotyczące ceny zbywania i odkupywania Jednostek Uczestnictwa oraz Wartości Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa niezwłocznie po ich ustaleniu, a także wszelkie inne, wymagane przepisami prawa informacje udostępniane będą przez Fundusz na stronach internetowych Towarzystwa www.ipopema.pl.
3. W przypadku, nałożonego przepisem prawa obowiązku zamieszczenia przez Fundusz ogłoszeń w piśmie, Fundusz będzie zamieszczał ogłoszenia w dzienniku ogólnopolskim "Rzeczpospolita". W przypadku, gdy z przyczyn niezależnych od Towarzystwa nie będzie możliwe zamieszczenie ogłoszenia w dzienniku "Rzeczpospolita", Fundusz będzie publikował ogłoszenia w dzienniku ogólnopolskim „Puls Biznesu” lub w Gazecie „Parkiet”.

ROZDZIAŁ X. Tworzenie nowych i łączenie Subfunduszy

art. 38 Utworzenie nowego Subfunduszu

1. Fundusz, w drodze zmiany Statutu i za zezwoleniem Komisji, może tworzyć nowe Subfundusze.

2. Przyjmowanie zapisów na Jednostki Uczestnictwa związane z nowym Subfunduszem rozpocznie się nie wcześniej niż w dniu wejścia w życie zmian Statutu w zakresie niezbędnym dla utworzenia tego Subfunduszu. Terminy oraz miejsca przyjmowania zapisów na Jednostki Uczestnictwa danego Subfunduszu zostaną ogłoszone na stronie internetowej www.ipopema.pl.
3. Minimalna łączna wysokość wpłat do Funduszu w związku z utworzeniem nowego Subfunduszu, wymagana, aby utworzenie nowego Subfunduszu doszło do skutku, powinna być nie mniejsza niż 100.000 zł. Jeżeli po upływie okresu przyjmowania zapisów na Jednostki Uczestnictwa nowego Subfunduszu łączna wysokość wpłat do Funduszu nie osiągnie kwoty, o której mowa w zdaniu poprzednim, Subfundusz nie zostanie utworzony.

art. 39 Łączenie Subfunduszy

1. Subfundusze mogą być ze sobą łączone na zasadach określonych w Ustawie.
2. Połączenie następuje przez przeniesienie Aktywów Subfunduszu przejmowanego do Subfunduszu przejmującego oraz przydzielenie Uczestnikom Subfunduszu przejmowanego Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu przejmującego w zamian za Jednostki Uczestnictwa Subfunduszu przejmowanego.

ROZDZIAŁ XI. Likwidacja Subfunduszu i Funduszu

art. 40 Likwidacja Subfunduszu

1. Fundusz może dokonać likwidacji Subfunduszu.
2. Subfundusz może zostać zlikwidowany w przypadku zaistnienia przynajmniej jednej z następujących przesłanek:
  - 1) w przypadku spadku Wartości Aktywów Netto danego Subfunduszu poniżej kwoty 10.000.000 zł i utrzymywania się tego stanu przez okres co najmniej trzech kolejnych miesięcy, z zastrzeżeniem jednak, że Fundusz może dokonać likwidacji Subfunduszu nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od utworzenia danego Subfunduszu;
  - 2) w przypadku, gdy w okresie trzech kolejnych miesięcy wynagrodzenie otrzymywane przez Towarzystwo za zarządzanie Subfunduszem nie pozwoli na pokrywanie kosztów funkcjonowania danego Subfunduszu.
3. Decyzję o likwidacji Subfunduszu w przypadkach, o których mowa w ust. 2, w imieniu Funduszu podejmuje Towarzystwo. Towarzystwo, pomimo wystąpienia przesłanki likwidacji Subfunduszu, o której mowa w ust. 2, może nie podjąć decyzji o likwidacji Subfunduszu. W trybie, o którym mowa w ust. 2, Fundusz nie może zlikwidować wszystkich Subfunduszy.
4. Wszystkie Subfundusze podlegają likwidacji w przypadku rozwiązania Funduszu.
5. Likwidatorem Subfunduszu, w przypadku, gdy nie jest on likwidowany w związku z rozwiązaniem Funduszu jest Towarzystwo.
6. Likwidator Subfunduszu ogłosi w sposób wskazany w art. 37 i 41 informację o rozpoczęciu likwidacji Subfunduszu. W ogłoszeniu tym likwidator wezwie wierzycieli do zgłaszania w terminach wskazanych w tym ogłoszeniu roszczeń związanych z likwidowanym Subfunduszem. Termin na zgłaszanie roszczeń wierzycieli nie może być krótszy niż 1 miesiąc.
7. Od dnia rozpoczęcia likwidacji Subfunduszu nie są zbywane oraz odkupywane Jednostki Uczestnictwa tego Subfunduszu.
8. Likwidacja Subfunduszu w przypadku gdy nie jest on likwidowany w związku z likwidacją Funduszu przeprowadzana jest z zachowaniem następujących zasad:
  - 1) likwidacja polega na zbyciu Aktywów Subfunduszu, ściąganiu jego należności, zaspokojeniu wierzycieli i umorzeniu jego Jednostek Uczestnictwa,
  - 2) w terminie 14 dni od dnia otwarcia likwidacji sporządza się sprawozdanie finansowe na dzień rozpoczęcia likwidacji Subfunduszu,
  - 3) środki pieniężne, których wypłacenie nie było możliwe zostają przekazane do depozytu sądowego.
9. Zbywanie Aktywów Subfunduszu powinno być dokonywane z należyтым uwzględnieniem interesu Uczestników Subfunduszu i Uczestników Funduszu.
10. O rozpoczęciu likwidacji Subfunduszu Towarzystwo niezwłocznie informuje podmioty, którym powierzyło wykonywanie swoich obowiązków, oraz podmioty, za których pośrednictwem Subfundusz zbywa i odkupuje Jednostki Uczestnictwa. W związku z likwidacją Subfunduszu Towarzystwo, ogłoszeniem opublikowanym na stronie www.ipopema.pl, wzywa wierzycieli, którzy posiadają wierzytelności związane z likwidowanym Subfunduszem, do zgłoszenia roszczeń w terminie wskazanym w tym ogłoszeniu.
11. O rozpoczęciu likwidacji Towarzystwo ogłasza w sposób, o którym mowa w art. 41 i 37 w piśmie przeznaczonym do ogłoszeń Funduszu. Ogłoszenia powinny być również udostępnione w miejscach zbywania jednostek uczestnictwa oraz w punktach obsługi klientów domów maklerskich i banków, w których były przyjmowane zapisy na nabycie jednostek uczestnictwa.
12. Towarzystwo w terminie 14 dni od otwarcia likwidacji Subfunduszu, sporządza sprawozdanie finansowe na dzień rozpoczęcia likwidacji Subfunduszu.
13. Po dokonaniu czynności określonych powyżej Towarzystwo sporządza sprawozdanie zawierające co najmniej:
  - 1) bilans zamknięcia sporządzony na dzień następujący po dokonaniu czynności określonych powyżej,
  - 2) listę wierzycieli, którzy zgłosili roszczenia wobec Subfunduszu,
  - 3) wyliczenie kosztów likwidacji.
14. Niezwłocznie po sporządzeniu sprawozdania finansowego, o którym mowa w powyżej likwidator przedstawia je do badania podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań finansowych.
15. Po zbadaniu sprawozdania finansowego likwidator przesyła Komisji zbadane sprawozdanie wraz z opinią i raportem z badania.
16. Środki pieniężne, których wypłacenie nie było możliwe, Towarzystwo przekazuje do depozytu sądowego.
17. Ustalenie kosztów należnych likwidowanemu Subfunduszowi i należności likwidowanego Subfunduszu, które dotyczą całego Funduszu, następuje zgodnie z zasadami określonymi w Części II statutu odnoszącej się do poszczególnych Subfunduszy.

art. 41 Rozwiązanie i likwidacja Funduszu

1. Fundusz ulega rozwiązaniu w przypadkach wskazanych w Ustawie, a także Towarzystwo może podjąć decyzję o rozwiązaniu w przypadku, gdy w odniesieniu do każdego z Subfunduszy następuje jednocześnie tego rodzaju sytuacja, że w okresie trzech kolejnych miesięcy wynagrodzenie otrzymywane przez Towarzystwo z tytułu zarządzania Subfunduszem nie pozwala na pokrywanie kosztów działalności Subfunduszu.

2. Rozwiązanie Funduszu następuje po przeprowadzeniu likwidacji. Z dniem rozpoczęcia likwidacji Fundusz zaprzestaje zbywania oraz odkupywania Jednostek Uczestnictwa.
3. Informacja o wystąpieniu przyczyn rozwiązania Funduszu będzie niezwłocznie publikowana przez Towarzystwo lub Depozytariusza na stronach internetowych Towarzystwa www.ipopema.pl.
4. Likwidacja Funduszu polega na zbyciu jego Aktywów, ściągnięciu należności Funduszu, zaspokojeniu wierzycieli Funduszu i umorzeniu Jednostek Uczestnictwa przez wypłatę uzyskanych środków pieniężnych Uczestnikom Funduszu, proporcjonalnie do liczby posiadanych przez nich Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
5. Środki pieniężne, których wypłacenie nie było możliwe, likwidator przekazuje do depozytu sądowego.
6. Likwidatorem Funduszu jest Depozytariusz chyba, że Komisja wyznaczy innego likwidatora.
7. Likwidator zgłasza niezwłocznie do rejestru funduszy otwarcie likwidacji Funduszu i dane likwidatora.

ROZDZIAŁ XII. Postanowienia końcowe

art. 42 Zmiany Statutu

1. Towarzystwo może w każdym czasie podjąć decyzję o zmianie Statutu. W przypadkach określonych w Ustawie, zmiana Statutu może wymagać zezwolenia Komisji.
2. O zmianie Statutu Towarzystwo ogłosi na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl.

CZĘŚĆ II. SUBFUNDUSZE

ROZDZIAŁ XIII. Subfundusz Konserwatywny

art. 43 Cel inwestycyjny Subfunduszu

1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.
2. Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków w: Instrumenty dłużne, głównie emitowane, poręczane lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz Instrumenty Rynku Pieniężnego.
3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego Subfunduszu.
4. Fundusz na rzecz Subfunduszu zbywa jednostki uczestnictwa kategorii A, P, S i E.

art. 44 Przedmiot oraz zasady dywersyfikacji lokat Subfunduszu

1. Do Subfunduszu mają zastosowanie art. 6, 7 i 9 Części I statutu.
2. Aktywa Subfunduszu będą lokowane w:
  - 1) Instrumenty dłużne, głównie emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz Instrumenty Rynku Pieniężnego,
  - 3) depozyty, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 3),
  - 4) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą.
3. Instrument Rynku Pieniężnego nie może być przedmiotem lokat Aktywów Subfunduszu, jeżeli ten instrument, emitent, gwarant lub poręczyciel tego instrumentu posiada ratingi nadane przez dwie lub przez trzy agencje ratingowe, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 2) lit. a) - c), a którykolwiek rating jest określony na poziomie niższym niż wskazany w art. 46 ust. 2 pkt 2) lit. a) - c).
4. Fundusz jest obowiązany zbyć na rachunek Subfunduszu Instrumenty Rynku Pieniężnego w przypadku:
  - 1) obniżenia ratingu Instrumentu Rynku Pieniężnego, emitenta, gwaranta lub poręczyciela tego instrumentu poniżej minimalnego poziomu określonego w art. 46 ust. 2 pkt 2) lit. a) - c) — nie później niż w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o obniżeniu ratingu z uwzględnieniem interesu Uczestników;
  - 2) niewypłacalności emitenta, poręczyciela lub gwaranta - niezwłocznie oraz z uwzględnieniem interesu Uczestników;
  - 3) wygaśnięcia, cofnięcia lub ograniczenia zakresu gwarancji — niezwłocznie oraz z uwzględnieniem interesu Uczestników.
5. Fundusz jest obowiązany na rachunek Subfunduszu rozwiązać umowę depozytu w przypadku:
  - 1) powzięcia przez Subfundusz informacji, iż bank lub instytucja kredytowa przestają spełniać wymogi określone w art. 46 ust. 2 pkt 4) - nie później niż 30 dni od powzięcia tej informacji, z uwzględnieniem interesu Uczestników,
  - 2) powzięcia przez Subfundusz informacji, iż bank lub instytucja kredytowa stały się niewypłacalne — niezwłocznie, z uwzględnieniem interesu Uczestników.
6. Fundusz będzie dokonywał lokat Subfunduszu stosując następujące zasady ich dywersyfikacji:
  - 1) Instrumenty dłużne emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz Instrumenty Rynku Pieniężnego – będą stanowić nie mniej niż 60% wartości Aktywów Subfunduszu,
  - 2) Instrumenty dłużne inne niż wskazane w pkt 1) - będą stanowić nie więcej niż 40% wartości Aktywów Subfunduszu, z zastrzeżeniem, że Instrumenty dłużne emitowane przez przedsiębiorstwa – będą stanowić nie więcej niż 20% wartości Aktywów Subfunduszu,
  - 3) depozyty – będą stanowić nie więcej niż 40% wartości Aktywów Subfunduszu,
  - 4) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują swoje aktywa w depozyty bankowe i Instrumenty dłużne – będą stanowić nie więcej niż 40% wartości aktywów Subfunduszu, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 8.
7. Wartość lokat w Instrumenty dłużne emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, które nie są klasyfikowane jako Instrumenty Rynku Pieniężnego, nie może spowodować przekroczenia ograniczeń dotyczących maksymalnego terminu do wykupu lokat w portfelu Subfunduszu, określonych w ust. 9.
8. Fundusz nie może dokonywać lokat Subfunduszu w instrumenty udziałowe z wyjątkiem sytuacji, gdy takie nabycie jest wynikiem konwersji długu.
9. Maksymalny, ważony wartością lokat przepływów pieniężnych, średni termin do wykupu lokat wchodzących w skład portfela inwestycyjnego Subfunduszu nie może być dłuższy niż 360 dni, z zastrzeżeniem Instrumentów Rynku Pieniężnego, do których odnosi się termin wskazany w art. 4 pkt 17).
10. Zgodnie z art. 9 ust. 7 Fundusz określa, że emitentem, gwarantem lub poręczycielem papierów, o których mowa w art. 9 ust. 6 mogą być wyłącznie Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz każde Państwo członkowskie, a także Stany Zjednoczone Ameryki, Australia, Japonia, Kanada, Nowa Zelandia i Szwajcaria.
11. Do 45 % wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne.
12. Do 45% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa denominowane w walutach.

art. 45 Warunki zawierania umów, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne

1. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy mające za przedmiot Instrumenty Pochodne dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w Państwie członkowskim, a także na Rynekch Zorganizowanych oraz umowy mające za przedmiot Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego związanego ze zmianą:

- 1) kursów, cen lub wartości papierów wartościowych i Instrumentów Rynku Pieniężnego posiadanych przez Subfundusz, albo papierów wartościowych, które Subfundusz zamierza nabyć w przyszłości, w tym umowa pozwala na przeniesienie ryzyka kredytowego związanego z tymi instrumentami finansowymi;
  - 2) kursów walut w związku z lokatami Subfunduszu;
  - 3) wysokości stóp procentowych w związku z lokatami w depozyty, papiery wartościowe, Instrumenty Rynku Pieniężnego oraz aktywami utrzymywanymi na zaspokojenie bieżących zobowiązań Subfunduszu.
2. Z zastrzeżeniem ust. 5 oraz zgodnie z warunkami wskazanymi w art. 94 ust. 1a Ustawy, Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy mające za przedmiot następujące rodzaje Instrumentów Pochodnych, w tym Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego:
- 1) kontrakty terminowe, których bazę stanowią papiery wartościowe, Instrumenty Rynku Pieniężnego, stopy procentowe, kursy walut,
  - 2) opcje, których bazę stanowią, papiery wartościowe, Instrumenty Rynku Pieniężnego, stopy procentowe, kursy walut,
  - 3) transakcje dotyczące wymiany walut, papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego, stóp procentowych, ryzyka kredytowego.
3. Fundusz przy zawieraniu umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne, na rachunek Subfunduszu, kieruje się następującymi kryteriami:
- 1) płynności,
  - 2) kosztów i ceny,
  - 3) dostępności,
  - 4) adekwatności,
  - 5) efektywności.
4. Instrumenty, o których mowa w ust. 2, mogą być wykorzystane z uwzględnieniem celu inwestycyjnego Subfunduszu w następujących sytuacjach i dla osiągnięcia poniższych celów:
- 1) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko spadku wartości papierów wartościowych i Instrumentów Rynku Pieniężnego – w celu ograniczenia tego ryzyka;
  - 2) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko wzrostu wartości papierów wartościowych i Instrumentów Rynku Pieniężnego – w celu zabezpieczenia ceny ich nabycia;
  - 3) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko spadku wartości inwestycji w wyniku spadku kursu waluty, w której dokonywane są inwestycje - w celu ograniczenia tego ryzyka;
  - 4) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko wzrostu kursu waluty, w której dokonywane są inwestycje – w celu zabezpieczenia kursu nabycia tej waluty.
5. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, pod warunkiem że utrzymuje część Aktywów na poziomie zapewniającym realizację tych transakcji.
6. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, pod warunkiem, że:
- 1) stroną transakcji jest podmiot z siedzibą w Rzeczypospolitej Polskiej, Państwie członkowskim lub państwie należącym do OECD innym niż Państwo członkowskie, podlegający nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym lub kapitałowym w tym państwie;
  - 2) instrumenty te podlegają w każdym dniu roboczym możliwej do zweryfikowania, rzetelnej wycenie według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej;
  - 3) instrumenty te mogą zostać w dowolnym czasie przez Fundusz na rachunek Subfunduszu sprzedane lub pozycja w nich zajęta może być w dowolnym czasie zlikwidowana lub zamknięta przez transakcję równoważącą;
  - 4) bazę dla tych instrumentów, zgodnie z art. 94 ust. 1a pkt 3) Ustawy, stanowią:
    - a) kursy walut - w związku z dokonywaniem lokat na zagranicznych rynkach regulowanych lub zorganizowanych,
    - b) stopy procentowe - w związku z dokonywaniem lokat w depozyty, papiery wartościowe, Instrumenty Rynku Pieniężnego i w związku z Aktywami utrzymywanymi na zaspokojenie bieżących zobowiązań Subfunduszu,
    - c) papiery wartościowe - w związku z dokonywaniem lokat w papiery wartościowe,
    - d) Instrumenty Rynku Pieniężnego - w związku z dokonywaniem lokat w Instrumenty Rynku Pieniężnego.

art. 46 Kryteria doboru lokat Subfunduszu

1. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa w art. 6 i ust. 2 poniżej Fundusz na rachunek Subfunduszu podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności:
  - 1) wskazaniemi wynikającymi z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej,
  - 2) wskazaniemi wynikającymi z analizy ryzyka stopy procentowej,
  - 3) wskazaniemi wynikającymi z analizy ryzyka kredytowego emitentów,
  - 4) kryterium płynności.
2. Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. Subfundusz będzie dokonywał lokat przede wszystkim w:
  - 1) Instrumenty dłużne emitowane, gwarantowane lub poręczane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski,
  - 2) Instrumenty Rynku Pieniężnego posiadające krótkoterminowy rating co najmniej na poziomie:
    - a) A3 – wydanym przez agencję ratingową Standard&Poor's,

- b) P3 – wydanym przez agencję ratingową Moody's,
- c) F3 – wydanym przez agencję ratingową Fitch,
- 3) Instrumenty Rynku Pieniężnego emitowane, gwarantowane lub poręczane przez podmioty posiadające krótkoterminowy rating co najmniej na poziomie określonym w pkt 2 lit. a)-c).
- 4) depozyty wyłącznie w banku krajowym lub instytucji kredytowej, które posiadają fundusze własne w wysokości nie mniejszej niż równowartość w złotych kwoty 10.000.000 euro, ustalonej przy zastosowaniu średniego kursu wyliczonego przez Narodowy Bank Polski na dzień podpisania umowy depozytu oraz rating odpowiednio na poziomie określonym w pkt 2) lit. a) - c).
- 3. Fundusz dokonując lokowania aktywów Subfunduszu w jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują swoje aktywa w depozyty bankowe i Instrumenty dłużne, uwzględnia warunki ekonomiczne i prognozowaną sytuację na globalnych rynkach Instrumentów dłużnych, cel inwestycyjny oraz zasady dywersyfikacji lokat tych funduszy i instytucji wspólnego inwestowania oraz bierze pod uwagę:
  - 1) wskazania wynikające z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej,
  - 2) wskazania wynikające z analizy ryzyka stopy procentowej,
  - 3) wskazania wynikające z analizy ryzyka kredytowego emitentów,
  - 4) kryterium płynności.

art. 47 Wysokość minimalnych wpłat tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu

1. Pierwsza wpłata środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa oraz każda następna wpłata na nabycie Jednostek Uczestnictwa powinna wynosić odpowiednio, nie mniej niż:
  - 1) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 200 zł oraz 100 zł,
  - 2) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 200 zł oraz 100 zł,
  - 3) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 200 zł oraz 100 zł,
  - 4) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 0,01 zł oraz 0,01 zł.
2. Fundusz może określić niższe minimalne wpłaty w ramach pierwszej wpłaty środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu danej Kategorii do wartości nie niższej niż określona w ust. 1 minimalna wartość każdej następnej wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa tej Kategorii.

art. 48 Maksymalne stawki opłat manipulacyjnych dla Subfunduszu

1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu wynosi:
  - 1) 1,1 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
  - 2) 1 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S, E i P.
2. Opłata manipulacyjna za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii A, S oraz E nie jest pobierana, z zastrzeżeniem, iż w odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii P, maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie jest pobierana w wysokości 1%.
3. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 30, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1%.

art. 49 Dochody Subfunduszu

1. Dochód osiągnięty ze składników Aktywów Subfunduszu zwiększa wartość Aktywów Subfunduszu oraz odpowiednio wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
2. Fundusz nie wypłaca dochodów Subfunduszu Uczestnikom Funduszu, bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

art. 50 Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

1. Towarzystwo pobiera za zarządzanie Subfunduszem wynagrodzenie stałe.
2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem jest jednakowe dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A, P oraz S i nie może być wyższe niż 1,1 % w skali roku, a dla jednostek uczestnictwa kategorii E nie wyższe niż 1 % w skali roku, liczonego, jako 365 dni lub 366 dni, w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie. Okresem rozliczeniowym jest miesiąc kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny.

art. 51 Pokrywanie kosztów Subfunduszu

1. Fundusz pokrywa ze Aktywów Subfunduszu następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
  - 1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem, w wysokości określonej w art. 50,
  - 2) koszty prowizji maklerskich i bankowych, w tym prowizje i opłaty za przechowywanie instrumentów finansowych oraz prowadzenie rachunków bankowych (w tym przechowywaniem Aktywów Subfunduszu za granicą), oraz prowizje i opłaty związane z transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych, instrumentów finansowych i praw majątkowych, w takim zakresie, w jakim dotyczą proporcjonalnie składników Aktywów Subfunduszu,
  - 3) koszty odsetek od zaciągniętych przez Fundusz na rzecz Subfunduszu kredytów i pożyczek,
  - 4) koszty i wynagrodzenie biegłych rewidentów z tytułu badania i przeglądu sprawozdań finansowych w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,

- 5) koszty opłat sądowych, taksy notarialnej, dokonywania ogłoszeń i publikacji przewidzianych przepisami prawa lub Statutu, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność, chyba że koszty te związane są wyłącznie z funkcjonowaniem Subfunduszu, wówczas pokrywa je w całości Subfundusz,
  - 6) podatki i inne obciążenia nałożone przez właściwe organy państwowe i samorządowe, w tym opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 7) koszty likwidacji Funduszu, w tym wynagrodzenie likwidatora Funduszu w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 8) koszty likwidacji Subfunduszu, w tym wynagrodzenie likwidatora Subfunduszu,
  - 9) koszty związane z przygotowaniem, wydrukowaniem i publikacją Kluczowych Informacji dla Inwestorów oraz prospektu Funduszu, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 10) koszty Agenta Transferowego, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 11) wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu obowiązków wskazanych w umowie o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu, o której mowa w art. 3, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność i koszty Depozytariusza Funduszu związane z realizacją ww. umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w takim zakresie, w jakim dotyczą składników Aktywów Subfunduszu,
  - 12) koszty prowadzenia ksiąg rachunkowych Funduszu w odniesieniu do Subfunduszu, zgodnie z zawartymi w tym zakresie umowami.
2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2), 3), 5) i 6), stanowią koszty nielimitowane Subfunduszu i będą pokrywane zgodnie z umowami, na podstawie których Fundusz zobowiązany jest do ich ponoszenia lub zgodnie z przepisami prawa oraz decyzjami wydanymi przez właściwe organy państwowe.
  3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 7) i pkt 8) stanowią koszty limitowane i nie mogą obciążać Subfunduszu w wysokości wyższej niż równowartość w złotych kwoty 10.000 euro, liczonej według średniego kursu waluty z dnia rozpoczęcia likwidacji Funduszu lub Subfunduszu, każdy z nich odrębnie, za okres trwania likwidacji.
  4. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 4), 9) – 12) stanowią koszty limitowane i pokrywane są, każdy z nich odrębnie, do wysokości 0,5% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku, przy czym koszt, o którym mowa w ust. 1 pkt 9 do wysokości 0,1% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku; a koszt, o którym mowa w ust. 1 pkt 11 do wysokości 0,8% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku.
  5. Pozostałe koszty funkcjonowania Subfunduszu pokrywa Towarzystwo z środków własnych, w tym z wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem.
  6. Towarzystwo może podjąć decyzję o pokrywaniu przez Towarzystwo kosztów związanych z funkcjonowaniem Subfunduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2) – 12). W imieniu Towarzystwa taką decyzję podejmuje Zarząd Towarzystwa, w formie uchwały.
  7. W okresie trwania likwidacji Funduszu, wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu wykonywania czynności określonych w umowie o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu oraz w art. 72 ust. 1 Ustawy, pokrywane jest przez likwidatora z wynagrodzenia otrzymanego z tytułu likwidacji Funduszu. W przypadku likwidacji Subfunduszu postanowienia zdania poprzedniego stosuje się odpowiednio.
  8. Koszty przekraczające limity wskazane w ust. 3 i 4 pokrywane są przez Towarzystwo w terminach ich wymagalności.
  9. Zobowiązania związane z danym Subfunduszem obciążają tylko ten Subfundusz, z zastrzeżeniami ustępów poniższych.
  10. W przypadku zawarcia przez Fundusz umowy dotyczącej nabycia lub zbycia składników lokat więcej niż jednego Subfunduszu, koszty takiej transakcji obciążają dany Subfundusz proporcjonalnie do udziału wartości nabytych lub zbytych na rzecz tego Subfunduszu składników lokat w wartości składników lokat nabytych lub zbytych w ramach tej transakcji ogółem.
  11. Jeżeli obowiązek pokrycia kosztów obciąża kilka Subfunduszy łącznie i nie jest możliwe ustalenie części, jaka obciąża dany Subfundusz, partycypacje Subfunduszu w tych kosztach oblicza się na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do sumy Wartości Aktywów Netto wszystkich Subfunduszy, na których ciąży obowiązek pokrycia tych kosztów.
  12. Zobowiązania, które dotyczą całego Funduszu, obciążają poszczególne Subfundusze proporcjonalnie do udziału Wartości Aktywów Netto Subfunduszy w Wartości Aktywów Netto Funduszu.

ROZDZIAŁ XIV. Subfundusz Dłużny

art. 52 Cel inwestycyjny Subfunduszu

1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.
2. Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków w Instrumenty dłużne, głównie w obligacje.
3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego Subfunduszu.
4. Fundusz na rzecz Subfunduszu zbywa jednostki uczestnictwa kategorii A, P, S i E.

art. 53 Przedmiot oraz zasady dywersyfikacji lokat Subfunduszu

1. Do Subfunduszu mają zastosowanie art. 6, 7, 8 i 9 Części I statutu.
2. Fundusz będzie dokonywał lokat Subfunduszu przede wszystkim w:
  - 1) obligacje – nie mniej niż 50% wartości Aktywów Subfunduszu,
  - 2) Instrumenty dłużne emitowane przez przedsiębiorstwa – do 25 % wartości Aktywów Subfunduszu,
  - 3) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują swoje aktywa w depozyty bankowe i Instrumenty dłużne – do 50% wartości aktywów Subfunduszu, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 8.
3. Fundusz nie może dokonywać lokat Subfunduszu w instrumenty udziałowe z wyjątkiem sytuacji, gdy takie nabycie jest wynikiem konwersji długu.
4. Zgodnie z art. 9 ust. 7 Fundusz określa, że emitentem, gwarantem lub poręczycielem papierów, o których mowa w art. 9 ust. 6 mogą być wyłącznie Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz każde Państwo członkowskie, a także Stany Zjednoczone Ameryki, Australia, Japonia, Kanada, Nowa Zelandia i Szwajcaria.
5. Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne.
6. Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa denominowane w walutach obcych.

art. 54 Warunki zawierania umów, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne

1. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy mające za przedmiot Instrumenty Pochodne dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w Państwie członkowskim, a także na Rynkach Zorganizowanych oraz umowy mające za przedmiot Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu lub dla ograniczenia ryzyka inwestycyjnego związanego ze zmianą:
  - 1) kursów, cen lub wartości papierów wartościowych posiadanych przez Subfundusz, albo papierów wartościowych, które Subfundusz zamierza nabyć w przyszłości, w tym umowa pozwala na przeniesienie ryzyka kredytowego związanego z tymi instrumentami finansowymi;
  - 2) kursów walut w związku z lokatami Subfunduszu;
  - 3) wysokości stóp procentowych w związku z lokatami w depozyty, dłużne papiery wartościowe oraz aktywami utrzymywanymi na zaspokojenie bieżących zobowiązań Subfunduszu.
2. Z zastrzeżeniem ust. 5 oraz zgodnie z warunkami wskazanymi w art. 94 ust. 1a Ustawy, Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy mające za przedmiot następujące rodzaje Instrumentów Pochodnych, w tym Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych, zarówno w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego jak i w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym:
  - 1) kontrakty terminowe, których bazę stanowią indeksy giełdowe, papiery wartościowe, stopy procentowe, kursy walut,
  - 2) opcje, których bazę stanowią indeksy giełdowe, papiery wartościowe, stopy procentowe, kursy walut,
  - 3) transakcje dotyczące wymiany walut, papierów wartościowych, stóp procentowych, ryzyka kredytowego i indeksów giełdowych.
3. Fundusz przy zawieraniu umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne, na rachunek Subfunduszu, kieruje się kryteriami wskazanymi w art. 8 ust. 3:
4. Instrumenty, o których mowa w ust. 2, mogą być wykorzystane z uwzględnieniem celu inwestycyjnego Subfunduszu w następujących sytuacjach i dla osiągnięcia poniższych celów:
  - 1) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko spadku wartości papierów wartościowych – w celu ograniczenia tego ryzyka;
  - 2) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko wzrostu wartości papierów wartościowych – w celu zabezpieczenia ceny nabycia papierów wartościowych;
  - 3) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko spadku wartości inwestycji w wyniku spadku kursu waluty, w której dokonywane są inwestycje - w celu ograniczenia tego ryzyka;
  - 4) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko wzrostu kursu waluty, w której dokonywane są inwestycje – w celu zabezpieczenia kursu nabycia tej waluty;
  - 5) jeśli koszt nabycia i utrzymywania Instrumentu Pochodnego jest niższy niż koszt nabycia i utrzymania instrumentu bazowego - w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu;
  - 6) w przypadku decyzji związanej ze zmianą alokacji w danym instrumencie bazowym, jeżeli z punktu widzenia wyceny Instrumentu Pochodnego lub kosztów transakcyjnych lub płynności zajęcie pozycji w Instrumencie Pochodnym jest efektywniejsze od zmiany alokacji w instrumencie bazowym – w celu zmiany alokacji w danym instrumencie bazowym;
  - 7) w przypadku znaczących nabyć lub znaczących umorzeń Jednostek Uczestnictwa – w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu.

5. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać transakcje, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, pod warunkiem że utrzymuje część Aktywów na poziomie zapewniającym realizację tych transakcji.
6. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, pod warunkiem, że:
  - 1) stroną transakcji jest podmiot z siedzibą w Rzeczypospolitej Polskiej, Państwie członkowskim lub państwie należącym do OECD innym niż Państwo członkowskie, podlegający nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym lub kapitałowym w tym państwie;
  - 2) instrumenty te podlegają w każdym dniu roboczym możliwej do zweryfikowania, rzetelnej wycenie według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej;
  - 3) instrumenty te mogą zostać w dowolnym czasie przez Subfundusz sprzedane lub pozycja w nich zajęta może być w dowolnym czasie zlikwidowana lub zamknięta przez transakcję równoważącą;
  - 4) bazę dla tych instrumentów, zgodnie z art. 94 ust. 1a pkt 3) Ustawy, stanowią:
    - a) indeksy giełdowe,
    - b) kursy walut - w związku z dokonywaniem lokat na zagranicznych rynkach regulowanych lub zorganizowanych,
    - c) stopy procentowe - w związku z dokonywaniem lokat w depozyty, dłużne papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i w związku z Aktywami utrzymywanymi na zaspokojenie bieżących zobowiązań Subfunduszu,
    - d) papiery wartościowe - w związku z dokonywaniem lokat w papiery wartościowe.

art. 55 Kryteria doboru lokat Subfunduszu

1. Podstawowym kryterium doboru lokat Subfunduszu są:
  - 1) ocena dochodowości Instrumentów dłużnych, Instrumentów Rynku Pieniężnego oraz depozytów przy uwzględnieniu ryzyka emitenta (lub, odpowiednio, banku przyjmującego depozyt), struktury stóp procentowych i ryzyka płynności,
  - 2) bieżąca oraz prognozowana sytuacja finansowa przedsiębiorstw emitujących Instrumenty dłużne,
  - 3) ryzyko walutowe,
  - 4) zmiany wartości jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych oraz tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania,
  - 5) ocena wyników inwestycyjnych, dokonywana w oparciu o wskaźniki służące do analizy funduszy inwestycyjnych, tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania,
  - 6) poziom opłat i prowizji obowiązujących w funduszach inwestycyjnych, tytułach uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania,
  - 7) częstotliwość i dostępność wyceny funduszy inwestycyjnych, tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania.
2. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa w art. 6 i ust. 1 i 3, Fundusz na rachunek Subfunduszu podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności:
  - 1) wskazaniami wynikającymi z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej kraju, w walucie, którego emitowane są Instrumenty dłużne,
  - 2) wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka stopy procentowej,
  - 3) wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka kredytowego emitentów,
  - 4) kryterium płynności.
3. Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym.
4. Fundusz dokonując lokowania aktywów Subfunduszu w jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują swoje aktywa w depozyty bankowe i Instrumenty dłużne, uwzględnienia warunki ekonomiczne i prognozowaną sytuację na globalnych rynkach Instrumentów dłużnych, cel inwestycyjny oraz zasady dywersyfikacji lokat tych funduszy i instytucji wspólnego inwestowania oraz bierze pod uwagę:
  - 1) wskazania wynikające z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej,
  - 2) wskazania wynikające z analizy ryzyka stopy procentowej,
  - 3) wskazania wynikające z analizy ryzyka kredytowego emitentów,
  - 4) kryterium płynności.

art. 56 Wysokość minimalnych wpłat tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu

1. Pierwsza wpłata środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa oraz każda następna wpłata na nabycie Jednostek Uczestnictwa powinna wynosić odpowiednio, nie mniej niż:
  - 1) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 200 zł oraz 100 zł,
  - 2) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 200 zł oraz 100 zł,
  - 3) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 200 zł oraz 100 zł,
  - 4) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 0,01 zł oraz 0,01 zł.
2. Fundusz może określić niższe minimalne wpłaty w ramach pierwszej wpłaty środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu danej Kategorii do wartości nie niższej niż określona w ust. 1 minimalna wartość każdej następnej wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa tej Kategorii.

art. 57 Maksymalne stawki opłat manipulacyjnych dla Subfunduszu

1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu wynosi:
  - 1) 5,1 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,

- 2) 5% - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S, E i P.
2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii A, S oraz E nie jest pobierana, z zastrzeżeniem, iż w odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii P, maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie jest pobierana w wysokości 1%.
3. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 30, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1%.

art. 58 Dochody Subfunduszu

1. Dochód osiągnięty ze składników Aktywów Subfunduszu powiększa wartość Aktywów Subfunduszu oraz odpowiednio wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
2. Fundusz nie wypłaca dochodów Subfunduszu Uczestnikom Funduszu, bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

art. 59 Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

1. Towarzystwo pobiera za zarządzanie Subfunduszem wynagrodzenie stałe oraz wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania.
2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem jest jednakowe dla kategorii Jednostek Uczestnictwa A, P oraz S, które nie może być wyższe niż 1,8% w skali roku, a dla jednostek uczestnictwa kategorii E nie wyższe niż 1,5% w skali roku liczonego jako 365 dni lub 366 dni, w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku.
3. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie. Okresem rozliczeniowym jest miesiąc kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny.

4. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:

$$RWZ_t = \max\{0; S \cdot [SWANJU_t - WANJU_0 \cdot (1 + Bench)] \cdot LJU_{t-1}\}$$

gdzie:

RWZ_t – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;

max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;

S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 10% w ujęciu rocznym;

SWANJU_t – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie;

WANJU₀ – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu WANJU₀ przyjmuje wartość 100 zł;

Bench – oznacza wyrażoną procentowo stopę zwrotu z kapitału ulokowanego w bieżącym okresie rozliczeniowym po stawce o składzie: 85% Bloomberg Poland Local Sovereign Index 1 to 7 year + 15% WIBID 6M, przy czym procentowa zmiana wartości portfela wzorcowego jest ustalana w każdym Dniu Wyceny bieżącego okresu rozliczeniowego i według wskazanych stawek procentowych.

LJU_{t-1} – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t.

Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.

5. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału. Okresem rozliczeniowym jest kwartał kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny.
6. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 10% w ujęciu rocznym. W pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu, stawka S przyjmuje wartość 10% w ujęciu rocznym.
7. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

art. 60 Pokrywanie kosztów Subfunduszu

1. Fundusz pokrywa z Aktywów Subfunduszu następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
  - 1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem, w wysokości określonej w art. 59,
  - 2) koszty prowizji maklerskich i bankowych, w tym prowizje i opłaty za przechowywanie instrumentów finansowych oraz prowadzenie rachunków bankowych (w tym przechowywaniem Aktywów Subfunduszu za granicą), oraz prowizje i opłaty związane z transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych, instrumentów finansowych i praw majątkowych, w takim zakresie, w jakim dotyczą proporcjonalnie składników Aktywów Subfunduszu,
  - 3) koszty odsetek od zaciągniętych przez Fundusz na rzecz Subfunduszu kredytów i pożyczek,
  - 4) koszty i wynagrodzenie biegłych rewidentów z tytułu badania i przeglądu sprawozdań finansowych w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 5) koszty opłat sądowych, taksy notarialnej, dokonywania ogłoszeń i publikacji przewidzianych przepisami prawa lub Statutu, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień

- roboczy poprzedzający płatność, chyba że koszty te związane są wyłącznie z funkcjonowaniem Subfunduszu, wówczas pokrywa je w całości Subfundusz,
- 6) podatki i inne obciążenia nałożone przez właściwe organy państwowe i samorządowe, w tym opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 7) koszty likwidacji Funduszu, w tym wynagrodzenie likwidatora Funduszu w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 8) koszty likwidacji Subfunduszu, w tym wynagrodzenie likwidatora Subfunduszu,
  - 9) koszty związane z przygotowaniem, wydrukowaniem i publikacją Kluczowych Informacji dla Inwestorów oraz prospektu Funduszu, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 10) koszty Agenta Transferowego, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 11) wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu obowiązków wskazanych w umowie o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu, o której mowa w art. 3, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność i koszty Depozytariusza Funduszu związane z realizacją ww. umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w takim zakresie, w jakim dotyczą składników Aktywów Subfunduszu,
  - 12) koszty prowadzenia ksiąg rachunkowych Funduszu w odniesieniu do Subfunduszu, zgodnie z zawartymi w tym zakresie umowami.
2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2), 3), 5) i 6), stanowią koszty nielimitowane Subfunduszu i będą pokrywane zgodnie z umowami, na podstawie których Fundusz zobowiązany jest do ich ponoszenia lub zgodnie z przepisami prawa oraz decyzjami wydanymi przez właściwe organy państwowe.
  3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 7) i pkt 8) stanowią koszty limitowane i nie mogą obciążać Subfunduszu w wysokości wyższej niż równowartość w złotych kwoty 10.000 euro, liczonej według średniego kursu waluty z dnia rozpoczęcia likwidacji Funduszu lub Subfunduszu, każdy z nich odrębnie, za okres trwania likwidacji.
  4. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 4), 9) – 12) stanowią koszty limitowane i pokrywane są, każdy z nich odrębnie, do wysokości 0,5 % Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku, przy czym koszt, o którym mowa w ust. 1 pkt 9) do wysokości 0,1% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku; a koszt, o którym mowa w ust. 1 pkt 11) do wysokości 0,8% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku.
  5. Pozostałe koszty funkcjonowania Subfunduszu pokrywa Towarzystwo z środków własnych, w tym z wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem.
  6. Towarzystwo może podjąć decyzję o pokrywaniu przez Towarzystwo kosztów związanych z funkcjonowaniem Subfunduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2) – 12). W imieniu Towarzystwa taką decyzję podejmuje Zarząd Towarzystwa, w formie uchwały.
  7. W okresie trwania likwidacji Funduszu, wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu wykonywania czynności określonych w umowie o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu oraz w art. 72 ust. 1 Ustawy, pokrywane jest przez likwidatora z wynagrodzenia otrzymanego z tytułu likwidacji Funduszu. W przypadku likwidacji Subfunduszu postanowienia zdania poprzedniego stosuje się odpowiednio.
  8. Koszty przekraczające limity wskazane w ust. 3 i 4 pokrywane są przez Towarzystwo w terminach ich wymagalności.
  9. Zobowiązania związane z danym Subfunduszem obciążają tylko ten Subfundusz, z zastrzeżeniami ustępów poniższych.
  10. W przypadku zawarcia przez Fundusz umowy dotyczącej nabycia lub zbycia składników lokat więcej niż jednego Subfunduszu, koszty takiej transakcji obciążają dany Subfundusz proporcjonalnie do udziału wartości nabytych lub zbytych na rzecz tego Subfunduszu składników lokat w wartości składników lokat nabytych lub zbytych w ramach tej transakcji ogółem.
  11. Jeżeli obowiązek pokrycia kosztów obciąża kilka Subfunduszy łącznie i nie jest możliwe ustalenie części, jaka obciąża dany Subfundusz, partycypacje Subfunduszu w tych kosztach oblicza się na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do sumy Wartości Aktywów Netto wszystkich Subfunduszy, na których ciąży obowiązek pokrycia tych kosztów.
  12. Zobowiązania, które dotyczą całego Funduszu, obciążają poszczególne Subfundusze proporcjonalnie do udziału Wartości Aktywów Netto Subfunduszy w Wartości Aktywów Netto Funduszu.

ROZDZIAŁ XV. Subfundusz Stabilny

art. 61 Cel inwestycyjny Subfunduszu

1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.
2. Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków zarówno w Instrumenty dłużne jak i w Instrumenty udziałowe.
3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego Subfunduszu.
4. Fundusz na rzecz Subfunduszu zbywa jednostki uczestnictwa kategorii A, P, S i E.

art. 62 Przedmiot oraz zasady dywersyfikacji lokat Subfunduszu

1. Do Subfunduszu mają zastosowanie art. 6, 7, 8 i 9 Części I statutu.
2. Fundusz będzie dokonywał lokat Subfunduszu przede wszystkim w:
  - 1) Instrumenty udziałowe, w tym w szczególności akcje i kwity depozytowe – od 0% do 40% wartości Aktywów Subfunduszu,
  - 2) Instrumenty dłużne - od 0 do 100% wartości Aktywów Subfunduszu.
3. Fundusz może dokonywać lokat aktywów Subfunduszu w:
  - 1) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują swoje aktywa w depozyty bankowe i Instrumenty dłużne – do 50% wartości aktywów Subfunduszu,
  - 2) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują swoje aktywa w Instrumenty udziałowe – do 20% wartości aktywów Subfunduszu,z zastrzeżeniem art. 9 ust. 8.
4. Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne.
5. Do 100% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa denominowane w walutach obcych.
6. Nadzrędnym celem Subfunduszu jest wzrost wartości aktywów subfunduszu na poziomie przewyższającym rentowność depozytów bankowych, niezależnie od koniunktury w poszczególnych segmentach rynku finansowego (polityka bezwzględnej stopy zwrotu, ang. absolute return).
7. Subfundusz będzie dążył do osiągnięcia powyższego celu przede wszystkim poprzez inwestowanie aktywów w różnego rodzaju instrumenty rynku finansowego dopuszczone Ustawą i Statutem, w tym, w przypadku braku istotnych przesłanek do ograniczenia zaangażowania ekspozycji na rynku Instrumentów dłużnych, oraz w ograniczonym zakresie, tj. do 40% wartości Aktywów Subfunduszu w Instrumenty udziałowe, w szczególności w akcje spółek notowanych na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie lub akcje spółek notowanych na Rynkach Zorganizowanych niebędącym rynkiem regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej lub akcje spółek notowanych na rynkach regulowanych w regionie Europy Środkowej i Wschodniej lub na innych zagranicznych rynkach regulowanych w państwach należących do OECD, innych niż Rzeczpospolita Polska.
8. W zależności od koniunktury na rynku kapitałowym, w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego związanego z rynkiem instrumentów udziałowych, Subfundusz będzie inwestował w Instrumenty dłużne w tym Instrumenty Rynku Pieniężnego.
9. Zgodnie z art. 9 ust. 7 Fundusz określa, że emitentem, gwarantem lub poręczycielem papierów, o których mowa w art. 9 ust. 6 mogą być wyłącznie Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz każde Państwo członkowskie, a także Stany Zjednoczone Ameryki, Australia, Japonia, Kanada, Nowa Zelandia i Szwajcaria.

art. 63 Warunki zawierania umów, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne

1. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy mające za przedmiot Instrumenty Pochodne dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w Państwie członkowskim, a także na Rynkach Zorganizowanych oraz umowy mające za przedmiot Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu lub dla ograniczenia ryzyka inwestycyjnego związanego ze zmianą:
  - 1) kursów, cen lub wartości papierów wartościowych posiadanych przez Subfundusz, albo papierów wartościowych, które Subfundusz zamierza nabyć w przyszłości, w tym umowa pozwala na przeniesienie ryzyka kredytowego związanego z tymi instrumentami finansowymi;
  - 2) kursów walut w związku z lokatami Subfunduszu;
  - 3) wysokości stóp procentowych w związku z lokatami w depozyty, dłużne papiery wartościowe oraz aktywami utrzymywanymi na zaspokojenie bieżących zobowiązań Subfunduszu.
2. Z zastrzeżeniem ust. 5 oraz zgodnie z warunkami wskazanymi w art. 94 ust. 1a Ustawy, Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy mające za przedmiot następujące rodzaje Instrumentów Pochodnych, w tym Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych, zarówno w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego jak i w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym:
  - 1) kontrakty terminowe, których bazę stanowią indeksy giełdowe, papiery wartościowe, stopy procentowe, kursy walut,
  - 2) opcje, których bazę stanowią indeksy giełdowe, papiery wartościowe, stopy procentowe, kursy walut,
  - 3) transakcje dotyczące wymiany walut, papierów wartościowych, stóp procentowych, ryzyka kredytowego i indeksów giełdowych.
3. Fundusz przy zawieraniu umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne, na rachunek Subfunduszu, kieruje się kryteriami wskazanymi w art. 8 ust. 3.
4. Instrumenty, o których mowa w ust. 2, mogą być wykorzystane z uwzględnieniem celu inwestycyjnego Subfunduszu w następujących sytuacjach i dla osiągnięcia poniższych celów:
  - 1) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko spadku wartości papierów wartościowych – w celu ograniczenia tego ryzyka;

- 2) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko wzrostu wartości papierów wartościowych – w celu zabezpieczenia ceny nabycia papierów wartościowych;
  - 3) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko spadku wartości inwestycji w wyniku spadku kursu waluty, w której dokonywane są inwestycje - w celu ograniczenia tego ryzyka;
  - 4) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko wzrostu kursu waluty, w której dokonywane są inwestycje – w celu zabezpieczenia kursu nabycia tej waluty;
  - 5) jeśli koszt nabycia i utrzymywania Instrumentu Pochodnego jest niższy niż koszt nabycia i utrzymania instrumentu bazowego - w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu;
  - 6) w przypadku decyzji związanej ze zmianą alokacji w danym instrumencie bazowym, jeżeli z punktu widzenia wyceny Instrumentu Pochodnego lub kosztów transakcyjnych lub płynności zajęcie pozycji w Instrumencie Pochodnym jest efektywniejsze od zmiany alokacji w instrumencie bazowym – w celu zmiany alokacji w danym instrumencie bazowym;
  - 7) w przypadku znaczących nabyć lub znaczących umorzeń Jednostek Uczestnictwa – w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu.
5. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać transakcje, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, pod warunkiem że utrzymuje część Aktywów na poziomie zapewniającym realizację tych transakcji.
6. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, pod warunkiem, że:
- 1) stroną transakcji jest podmiot z siedzibą w Rzeczypospolitej Polskiej, Państwie członkowskim lub państwie należącym do OECD innym niż Państwo członkowskie, podlegający nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym lub kapitałowym w tym państwie;
  - 2) instrumenty te podlegają w każdym dniu roboczym możliwej do zweryfikowania, rzetelnej wycenie według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej;
  - 3) instrumenty te mogą zostać w dowolnym czasie przez Subfundusz sprzedane lub pozycja w nich zajęta może być w dowolnym czasie zlikwidowana lub zamknięta przez transakcję równoważącą;
  - 4) bazę dla tych instrumentów, zgodnie z art. 94 ust. 1a pkt 3) Ustawy, stanowią:
    - a) indeksy giełdowe,
    - b) kursy walut - w związku z dokonywaniem lokat na zagranicznych rynkach regulowanych lub zorganizowanych,
    - c) stopy procentowe - w związku z dokonywaniem lokat w depozyty, dłużne papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i w związku z Aktywami utrzymywanymi na zaspokojenie bieżących zobowiązań Subfunduszu,
    - d) papiery wartościowe - w związku z dokonywaniem lokat w papiery wartościowe.

art. 64 Kryteria doboru lokat Subfunduszu

1. Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. W tym celu Fundusz na rachunek Subfunduszu będzie dokonywał inwestycji przede wszystkim, zgodnie z ustalonymi limitami, w:
  - 1) akcje i inne Instrumenty udziałowe oraz jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują swoje aktywa w Instrumenty udziałowe:
    - a) których wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę sytuację makroekonomiczną w kraju i na świecie,
    - b) których wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej,
    - c) które wykazują dobrą relację wyceny na danym rynku w stosunku do wartości fundamentalnej spółki,
    - d) biorąc pod uwagę perspektywę rozwoju branży, w której prowadzą działalność,
    - e) biorąc pod uwagę przewidywaną stopę zwrotu z danej lokaty oraz poziom ryzyka inwestycyjnego związany z tą lokatą.
  - 2) Instrumenty dłużne i jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, których polityka inwestycyjna zakłada lokowanie aktywów w depozyty i inne Instrumenty dłużne:
    - a) ocena dochodowości Instrumentów dłużnych, w tym Instrumentów Rynku Pieniężnego oraz depozytów przy uwzględnieniu ryzyka emitenta (lub odpowiednio, banku przyjmującego depozyt), struktury stóp procentowych i ryzyka płynności,
    - b) bieżąca oraz prognozowana sytuacja finansowa przedsiębiorstw emitujących Instrumenty dłużne,
    - c) ryzyko walutowe,
    - d) zmiany wartości jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych oraz tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania,
    - e) ocena wyników inwestycyjnych, dokonywana w oparciu o wskaźniki służące do analizy funduszy inwestycyjnych, funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania,
    - f) poziom opłat i prowizji obowiązujących w funduszach inwestycyjnych, funduszach zagranicznych lub instytucjach wspólnego inwestowania,
    - g) częstotliwość i dostępność wyceny funduszy inwestycyjnych, funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania
2. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa powyżej oraz w art. 6, Fundusz na rachunek Subfunduszu podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności:
  - 1) wskazaniem wynikającymi z analizy obecnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej kraju, w walucie, którego emitowane są Instrumenty dłużne,
  - 2) wskazaniem wynikającymi z analizy ryzyka stopy procentowej,

- 3) wskazaniami wynikającymi z analizy ryzyka kredytowego emitentów,
  - 4) kryterium płynności.
- 3 Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. Subfundusz będzie inwestował przede wszystkim w Instrumenty dłużne oraz może inwestować w Instrumenty dłużne emitowane przez przedsiębiorstwa.
- 4 Subfundusz charakteryzuje się brakiem sztywnych limitów alokacji lokat w Instrumenty dłużne, natomiast maksymalny limit na Instrumenty udziałowe wynosi 40% wartości Aktywów Subfunduszu. Udział Instrumentów udziałowych w Aktywach Subfunduszu będzie uzależniony od oceny wybranych wskaźników koniunktury oraz makroekonomicznych takich jak: prognozowany poziom inflacji, stóp procentowych, saldo napływów środków do funduszy inwestycyjnych i emerytalnych. Składniki lokat Subfunduszu w postaci akcji cechują się jednak potencjalnie dużą zmiennością notowań.

art. 65 Wysokość minimalnych wpłat tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu

1. Pierwsza wpłata środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa oraz każda następna wpłata na nabycie Jednostek Uczestnictwa powinna wynosić odpowiednio, nie mniej niż:
  - 1) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 200 zł oraz 100 zł,
  - 2) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 200 zł oraz 100 zł,
  - 3) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 200 zł oraz 100 zł,
  - 4) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 0,01 zł oraz 0,01 zł.
2. Fundusz może określić niższe minimalne wpłaty w ramach pierwszej wpłaty środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu danej Kategorii do wartości nie niższej niż określona w ust. 1 minimalna wartość każdej następnej wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa tej Kategorii.

art. 66 Maksymalne stawki opłat manipulacyjnych dla Subfunduszu

1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu wynosi:
  - 1) 5,1 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
  - 2) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S, E i P.
2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii A, S oraz E nie jest pobierana, z zastrzeżeniem, iż w odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii P, maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie jest pobierana w wysokości 1%.
3. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 30, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1%.

art. 67 Dochody Subfunduszu

1. Dochód osiągnięty ze składników Aktywów Subfunduszu powiększa wartość Aktywów Subfunduszu oraz odpowiednio wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
2. Fundusz nie wypłaca dochodów Subfunduszu Uczestnikom Funduszu, bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

art. 68 Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

1. Towarzystwo pobiera za zarządzanie Subfunduszem wynagrodzenie stałe oraz wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania.
2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem jest jednakowe dla kategorii Jednostek Uczestnictwa A, P oraz S, które nie może być wyższe niż 2,9 % w skali roku, a dla jednostek uczestnictwa kategorii E nie wyższe niż 2,5 % w skali roku liczonego jako 365 dni lub 366 dni, w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku.
3. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie. Okresem rozliczeniowym jest miesiąc kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny.
4. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:

$$RWZ_t = \max\{0; S * [SWANJU_t - WANJU_0 * (1 + Bench)] * LJU_t - 1\}$$
 gdzie:
 RWZ_t – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
 max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;
 S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 20 % w ujęciu rocznym;
 SWANJU_t – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
 WANJU₀ – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu WANJU₀ przyjmuje wartość 100 zł;
 Bench – oznacza wyrażoną procentowo stopę zwrotu z kapitału ulokowanego w bieżącym okresie rozliczeniowym po stawce o składzie: WIBID 3M + 1%, przy czym procentowa zmiana wartości portfela wzorcowego jest ustalana w każdym Dniu Wyceny bieżącego okresu rozliczeniowego i według wskazanych stawek procentowych.
 LJU_{t-1} – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t.
 Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.

5. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału. Okresem rozliczeniowym jest kwartał kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny.
6. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 20% w ujęciu rocznym. W pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu, stawka S przyjmuje wartość 20% w ujęciu rocznym.
7. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

art. 69 Pokrywanie kosztów Subfunduszu

1. Fundusz pokrywa z Aktywów Subfunduszu następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
  - 1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem, w wysokości określonej w art. 68,
  - 2) koszty prowizji maklerskich i bankowych, w tym prowizje i opłaty za przechowywanie instrumentów finansowych oraz prowadzenie rachunków bankowych (w tym przechowywaniem Aktywów Subfunduszu za granicą), oraz prowizje i opłaty związane z transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych, instrumentów finansowych i praw majątkowych, w takim zakresie, w jakim dotyczą proporcjonalnie składników Aktywów Subfunduszu,
  - 3) koszty odsetek od zaciągniętych przez Fundusz na rzecz Subfunduszu kredytów i pożyczek,
  - 4) koszty i wynagrodzenie biegłych rewidentów z tytułu badania i przeglądu sprawozdań finansowych w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 5) koszty opłat sądowych, taksy notarialnej, dokonywania ogłoszeń i publikacji przewidzianych przepisami prawa lub Statutu, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność, chyba że koszty te związane są wyłącznie z funkcjonowaniem Subfunduszu, wówczas pokrywa je w całości Subfundusz,
  - 6) podatki i inne obciążenia nałożone przez właściwe organy państwowe i samorządowe, w tym opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 7) koszty likwidacji Funduszu, w tym wynagrodzenie likwidatora Funduszu w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 8) koszty likwidacji Subfunduszu, w tym wynagrodzenie likwidatora Subfunduszu,
  - 9) koszty związane z przygotowaniem, wydrukowaniem i publikacją Kluczowych Informacji dla Inwestorów oraz prospektu Funduszu, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 10) koszty Agenta Transferowego, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 11) wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu obowiązków wskazanych w umowie o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu, o której mowa w art. 3, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność i koszty Depozytariusza Funduszu związane z realizacją ww. umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w takim zakresie, w jakim dotyczą składników Aktywów Subfunduszu,
  - 12) koszty prowadzenia ksiąg rachunkowych Funduszu w odniesieniu do Subfunduszu, zgodnie z zawartymi w tym zakresie umowami.
2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2), 3), 5) i 6), stanowią koszty nielimitowane Subfunduszu i będą pokrywane zgodnie z umowami, na podstawie których Fundusz zobowiązany jest do ich ponoszenia lub zgodnie z przepisami prawa oraz decyzjami wydanymi przez właściwe organy państwowe.
3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 7) i pkt 8) stanowią koszty limitowane i nie mogą obciążać Subfunduszu w wysokości wyższej niż równowartość w złotych kwoty 10.000 euro, liczonej według średniego kursu waluty z dnia rozpoczęcia likwidacji Funduszu lub Subfunduszu, każdy z nich odrębnie, za okres trwania likwidacji.
4. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 4), 9) – 12) stanowią koszty limitowane i pokrywane są, każdy z nich odrębnie, do wysokości 0,5 % Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku, przy czym koszt, o którym mowa w ust. 1 pkt 9) do wysokości 0,1% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku, a koszt, o którym mowa w ust. 1 pkt 11) do wysokości 0,8% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku.
5. Pozostałe koszty funkcjonowania Subfunduszu pokrywa Towarzystwo z środków własnych, w tym z wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem.
6. Towarzystwo może podjąć decyzję o pokrywaniu przez Towarzystwo kosztów związanych z funkcjonowaniem Subfunduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2) – 12). W imieniu Towarzystwa taką decyzję podejmuje Zarząd Towarzystwa, w formie uchwały.
7. W okresie trwania likwidacji Funduszu, wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu wykonywania czynności określonych w umowie o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu oraz w art. 72 ust. 1 Ustawy, pokrywane jest przez likwidatora z wynagrodzenia otrzymanego z tytułu likwidacji Funduszu. W przypadku likwidacji Subfunduszu postanowienia zdania poprzedniego stosuje się odpowiednio.
8. Koszty przekraczające limity wskazane w ust. 3 i 4 pokrywane są przez Towarzystwo w terminach ich wymagalności.
9. Zobowiązania związane z danym Subfunduszem obciążają tylko ten Subfundusz, z zastrzeżeniami ustępów poniższych.

10. W przypadku zawarcia przez Fundusz umowy dotyczącej nabycia lub zbycia składników lokat więcej niż jednego Subfunduszu, koszty takiej transakcji obciążają dany Subfundusz proporcjonalnie do udziału wartości nabytych lub zbytych na rzecz tego Subfunduszu składników lokat w wartości składników lokat nabytych lub zbytych w ramach tej transakcji ogółem.
11. Jeżeli obowiązek pokrycia kosztów obciąża kilka Subfunduszy łącznie i nie jest możliwe ustalenie części, jaka obciąża dany Subfundusz, partycypacje Subfunduszu w tych kosztach oblicza się na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do sumy Wartości Aktywów Netto wszystkich Subfunduszy, na których ciąży obowiązek pokrycia tych kosztów.
12. Zobowiązania, które dotyczą całego Funduszu, obciążają poszczególne Subfundusze proporcjonalnie do udziału Wartości Aktywów Netto Subfunduszy w Wartości Aktywów Netto Funduszu.

ROZDZIAŁ XVI. Subfundusz Obligacji

art. 70 Cel inwestycyjny Subfunduszu

1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.
2. Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków głównie w Instrumenty dłużne.
3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego Subfunduszu.
4. Fundusz na rzecz Subfunduszu zbywa jednostki uczestnictwa kategorii A, P, S i E.

art. 71 Przedmiot oraz zasady dywersyfikacji lokat Subfunduszu

1. Do Subfunduszu mają zastosowanie art. 6, 7, 8 i 9 Części I statutu.
2. Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. Podstawowym kryterium doboru lokat Subfunduszu jest ocena dochodowości dłużnych papierów wartościowych, Instrumentów Rynku Pieniężnego lub depozytów przy uwzględnieniu ryzyka emitenta (lub, odpowiednio, banku przyjmującego depozyt), struktury stóp procentowych i ryzyka płynności.
3. Fundusz będzie dokonywał lokat Subfunduszu stosując następujące zasady ich dywersyfikacji:
  - 1) Instrumenty dłużne – nie mniej niż 50% wartości Aktywów Subfunduszu,
  - 2) Instrumenty Rynku Pieniężnego – do 100% wartości Aktywów Subfunduszu,
  - 3) instrumenty finansowe inne, niż wymienione w punktach powyżej – do 10% wartości Aktywów Subfunduszu.
4. Dłużne papiery wartościowe przedsiębiorstw oraz Instrumenty Rynku Pieniężnego emitowane przez przedsiębiorstwa stanowiąc będą łącznie nie więcej niż 25% wartości Aktywów Subfunduszu.
5. Zgodnie z art. 9 ust. 7 Fundusz określa, że emitentem, gwarantem lub poręczycielem papierów, o których mowa w art. 9 ust. 6 mogą być wyłącznie Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz każde Państwo członkowskie.
6. Subfundusz nie może dokonywać lokat w instrumenty udziałowe z wyjątkiem sytuacji, gdy takie nabycie jest wynikiem konwersji długu.
7. [skreślony]

art. 72 Warunki zawierania umów, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne

1. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy mające za przedmiot Instrumenty Pochodne dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w Państwie członkowskim, a także na Rynkach Zorganizowanych oraz umowy mające za przedmiot Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu lub dla ograniczenia ryzyka inwestycyjnego związanego ze zmianą:
  - 1) kursów, cen lub wartości papierów wartościowych posiadanych przez Subfundusz, albo papierów wartościowych, które Subfundusz zamierza nabyć w przyszłości, w tym umowa pozwala na przeniesienie ryzyka kredytowego związanego z tymi instrumentami finansowymi;
  - 2) kursów walut w związku z lokatami Subfunduszu;
  - 3) wysokości stóp procentowych w związku z lokatami w depozyty, dłużne papiery wartościowe oraz aktywami utrzymywanymi na zaspokojenie bieżących zobowiązań Subfunduszu.
2. Z zastrzeżeniem ust. 5 oraz zgodnie z warunkami wskazanymi w art. 94 ust. 1a Ustawy, Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy mające za przedmiot następujące rodzaje Instrumentów Pochodnych, w tym Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych, zarówno w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego jak i w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym:
  - 1) kontrakty terminowe, których bazę stanowią indeksy giełdowe, papiery wartościowe, stopy procentowe, kursy walut,
  - 2) opcje, których bazę stanowią indeksy giełdowe, papiery wartościowe, stopy procentowe, kursy walut,
  - 3) transakcje dotyczące wymiany walut, papierów wartościowych, stóp procentowych, ryzyka kredytowego i indeksów giełdowych.
3. Fundusz przy zawieraniu umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne, na rachunek Subfunduszu, kieruje się kryteriami wskazanymi w art. 8 ust. 3.
4. Instrumenty, o których mowa w ust. 2, mogą być wykorzystane z uwzględnieniem celu inwestycyjnego Subfunduszu w następujących sytuacjach i dla osiągnięcia poniższych celów:
  - 1) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko spadku wartości papierów wartościowych – w celu ograniczenia tego ryzyka;
  - 2) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko wzrostu wartości papierów wartościowych – w celu zabezpieczenia ceny nabycia papierów wartościowych;
  - 3) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko spadku wartości inwestycji w wyniku spadku kursu waluty, w której dokonywane są inwestycje - w celu ograniczenia tego ryzyka;
  - 4) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko wzrostu kursu waluty, w której dokonywane są inwestycje – w celu zabezpieczenia kursu nabycia tej waluty;
  - 5) jeśli koszt nabycia i utrzymywania Instrumentu Pochodnego jest niższy niż koszt nabycia i utrzymania instrumentu bazowego - w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu;
  - 6) w przypadku decyzji związanej ze zmianą alokacji w danym instrumencie bazowym, jeżeli z punktu widzenia wyceny Instrumentu Pochodnego lub kosztów transakcyjnych lub płynności zajęcie pozycji w Instrumencie Pochodnym jest efektywniejsze od zmiany alokacji w instrumencie bazowym – w celu zmiany alokacji w danym instrumencie bazowym;
  - 7) w przypadku znaczących nabyć lub znaczących umorzeń Jednostek Uczestnictwa – w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu.

5. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać transakcje, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, pod warunkiem że utrzymuje część Aktywów na poziomie zapewniającym realizację tych transakcji.
6. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, pod warunkiem, że:
  - 1) stroną transakcji jest podmiot z siedzibą w Rzeczypospolitej Polskiej, Państwie członkowskim lub państwie należącym do OECD innym niż Państwo członkowskie, podlegający nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym lub kapitałowym w tym państwie;
  - 2) instrumenty te podlegają w każdym dniu roboczym możliwej do zweryfikowania, rzetelnej wycenie według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej;
  - 3) instrumenty te mogą zostać w dowolnym czasie przez Subfundusz sprzedane lub pozycja w nich zajęta może być w dowolnym czasie zlikwidowana lub zamknięta przez transakcję równoważącą;
  - 4) bazę dla tych instrumentów, zgodnie z art. 94 ust. 1a pkt 3) Ustawy, stanowią:
    - a) indeksy giełdowe,
    - b) kursy walut - w związku z dokonywaniem lokat na zagranicznych rynkach regulowanych lub zorganizowanych,
    - c) stopy procentowe - w związku z dokonywaniem lokat w depozyty, dłużne papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i w związku z Aktywami utrzymywanymi na zaspokojenie bieżących zobowiązań Subfunduszu,
    - d) papiery wartościowe - w związku z dokonywaniem lokat w papiery wartościowe.

art. 73 Kryteria doboru lokat Subfunduszu

1. Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. W tym celu Fundusz na rachunek Subfunduszu będzie dokonywał inwestycji przede wszystkim, zgodnie z ustalonymi limitami, w Instrumenty dłużne i jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, których polityka inwestycyjna zakłada lokowanie aktywów w depozyty i inne Instrumenty dłużne:
  - a) ocena dochodowości Instrumentów dłużnych w tym Instrumentów Rynku Pieniężnego oraz depozytów przy uwzględnieniu ryzyka emitenta (lub, odpowiednio, banku przyjmującego depozyt), struktury stóp procentowych i ryzyka płynności,
  - b) bieżąca oraz prognozowana sytuacja finansowa przedsiębiorstw emitujących Instrumenty dłużne,
  - c) ryzyko walutowe,
  - d) zmiany wartości jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych oraz tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania,
  - e) ocena wyników inwestycyjnych, dokonywana w oparciu o wskaźniki służące do analizy funduszy inwestycyjnych, funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania
  - f) poziom opłat i prowizji obowiązujących w funduszach inwestycyjnych, funduszach zagranicznych lub instytucjach wspólnego inwestowania
  - g) częstotliwość i dostępność wyceny funduszy inwestycyjnych, funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania.
2. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa powyżej oraz w art. 6, Fundusz na rachunek Subfunduszu podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności:
  - 1) wskazaniem wynikającymi z analizy ryzyka stopy procentowej,
  - 2) wskazaniem wynikającymi z analizy ryzyka kredytowego emitentów,
  - 3) oceną bieżącej i przyszłej sytuacji makroekonomicznej w kraju i na świecie,
  - 4) kryterium płynności.

art. 74 Wysokość minimalnych wpłat tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu

1. Pierwsza wpłata środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa oraz każda następna wpłata na nabycie Jednostek Uczestnictwa powinna wynosić odpowiednio, nie mniej niż:
  - 1) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 200 zł oraz 100 zł,
  - 2) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 200 zł oraz 100 zł,
  - 3) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 200 zł oraz 100 zł,
  - 4) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 0,01 zł oraz 0,01 zł.
2. Fundusz może określić niższe minimalne wpłaty w ramach pierwszej wpłaty środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu danej Kategorii do wartości nie niższej niż określona w ust. 1 minimalna wartość każdej następnej wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa tej Kategorii.

art. 75 Maksymalne stawki opłat manipulacyjnych dla Subfunduszu

1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu wynosi:
  - 1) 5,1 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
  - 2) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S, E i P.
2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii A, S oraz E nie jest pobierana, z zastrzeżeniem, iż w odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii P, maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie jest pobierana w wysokości 1%.
3. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 30, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1%.

art. 76 Dochody Subfunduszu

1. Dochód osiągnięty ze składników Aktywów Subfunduszu powiększa wartość Aktywów Subfunduszu oraz odpowiednio wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.

2. Fundusz nie wypłaca dochodów Subfunduszu Uczestnikom Funduszu, bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

art. 77 Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

1. Towarzystwo pobiera za zarządzanie Subfunduszem wynagrodzenie stałe oraz wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania.
2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem jest jednakowe dla kategorii Jednostek Uczestnictwa A, P oraz S, które nie może być wyższe niż 3 % w skali roku, a dla jednostek uczestnictwa kategorii E nie wyższe niż 2,5 % w skali roku liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku.
3. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie. Okresem rozliczeniowym jest miesiąc kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny.
4. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:
$$RWZ_t = \max\{0; S \cdot [SWANJU_t - WANJU_0 \cdot (1 + Bench)] \cdot LJU_t - 1\}$$
gdzie:
RWZ_t – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;
S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 20% w ujęciu rocznym;
SWANJU_t – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
WANJU₀ – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu WANJU₀ przyjmuje wartość 100 zł;
Bench – oznacza wyrażoną procentowo stopę zwrotu z kapitału ulokowanego w bieżącym okresie rozliczeniowym po stawce o składzie: 1,5* WIBID6M, przy czym procentowa zmiana wartości portfela wzorcowego jest ustalana w każdym Dniu Wyceny bieżącego okresu rozliczeniowego i według wskazanych stawek procentowych.
LJU_{t-1} – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t.
Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.
5. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału. Okresem rozliczeniowym jest kwartał kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny.
6. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 20% w ujęciu rocznym. W pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu, stawka S przyjmuje wartość 20% w ujęciu rocznym.
7. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

art. 78 Pokrywanie kosztów Subfunduszu

1. Fundusz pokrywa z Aktywów Subfunduszu następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
  - 1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem, w wysokości określonej w art. 77,
  - 2) koszty prowizji maklerskich i bankowych, w tym prowizje i opłaty za przechowywanie instrumentów finansowych oraz prowadzenie rachunków bankowych (w tym przechowywaniem Aktywów Subfunduszu za granicą), oraz prowizje i opłaty związane z transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych, instrumentów finansowych i praw majątkowych, w takim zakresie, w jakim dotyczą proporcjonalnie składników Aktywów Subfunduszu,
  - 3) koszty odsetek od zaciągniętych przez Fundusz na rzecz Subfunduszu kredytów i pożyczek,
  - 4) koszty i wynagrodzenie biegłych rewidentów z tytułu badania i przeglądu sprawozdań finansowych w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 5) koszty opłat sądowych, taksy notarialnej, dokonywania ogłoszeń i publikacji przewidzianych przepisami prawa lub Statutu, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność, chyba że koszty te związane są wyłącznie z funkcjonowaniem Subfunduszu, wówczas pokrywa je w całości Subfundusz,
  - 6) podatki i inne obciążenia nałożone przez właściwe organy państwowe i samorządowe, w tym opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 7) koszty likwidacji Funduszu, w tym wynagrodzenie likwidatora Funduszu w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 8) koszty likwidacji Subfunduszu, w tym wynagrodzenie likwidatora Subfunduszu,
  - 9) koszty związane z przygotowaniem, wydrukowaniem i publikacją Kluczowych Informacji dla Inwestorów oraz prospektu Funduszu, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,

- 10) koszty Agenta Transferowego, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 11) wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu obowiązków wskazanych w umowie o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu, o której mowa w art. 3, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność i koszty Depozytariusza Funduszu związane z realizacją ww. umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w takim zakresie, w jakim dotyczą składników Aktywów Subfunduszu,
  - 12) koszty prowadzenia ksiąg rachunkowych Funduszu w odniesieniu do Subfunduszu, zgodnie z zawartymi w tym zakresie umowami.
2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2), 3), 5) i 6), stanowią koszty nielimitowane Subfunduszu i będą pokrywane zgodnie z umowami, na podstawie których Fundusz zobowiązany jest do ich ponoszenia lub zgodnie z przepisami prawa oraz decyzjami wydanymi przez właściwe organy państwowe.
  3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 7) i pkt 8) stanowią koszty limitowane i nie mogą obciążać Subfunduszu w wysokości wyższej niż równowartość w złotych kwoty 10.000 euro, liczonej według średniego kursu waluty z dnia rozpoczęcia likwidacji Funduszu lub Subfunduszu, każdy z nich odrębnie, za okres trwania likwidacji.
  4. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 4), 9) – 12) stanowią koszty limitowane i pokrywane są, każdy z nich odrębnie, do wysokości 0,5 % Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku, przy czym koszt, o którym mowa w ust. 1 pkt 9 do wysokości 0,1% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku; a koszt, o którym mowa w ust. 1 pkt 11 do wysokości 0,8% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku.
  5. Pozostałe koszty funkcjonowania Subfunduszu pokrywa Towarzystwo z środków własnych, w tym z wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem.
  6. Towarzystwo może podjąć decyzję o pokrywaniu przez Towarzystwo kosztów związanych z funkcjonowaniem Subfunduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2) – 12). W imieniu Towarzystwa taką decyzję podejmuje Zarząd Towarzystwa, w formie uchwały.
  7. W okresie trwania likwidacji Funduszu, wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu wykonywania czynności określonych w umowie o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu oraz w art. 72 ust. 1 Ustawy, pokrywane jest przez likwidatora z wynagrodzenia otrzymanego z tytułu likwidacji Funduszu. W przypadku likwidacji Subfunduszu postanowienia zadania poprzedniego stosuje się odpowiednio.
  8. Koszty przekraczające limity wskazane w ust. 3 i 4 pokrywane są przez Towarzystwo w terminach ich wymagalności.
  9. Zobowiązania związane z danym Subfunduszem obciążają tylko ten Subfundusz, z zastrzeżeniami ustępów poniższych.
  10. W przypadku zawarcia przez Fundusz umowy dotyczącej nabycia lub zbycia składników lokat więcej niż jednego Subfunduszu, koszty takiej transakcji obciążają dany Subfundusz proporcjonalnie do udziału wartości nabytych lub zbytych na rzecz tego Subfunduszu składników lokat w wartości składników lokat nabytych lub zbytych w ramach tej transakcji ogółem.
  11. Jeżeli obowiązek pokrycia kosztów obciąża kilka Subfunduszy łącznie i nie jest możliwe ustalenie części, jaka obciąża dany Subfundusz, partycypacje Subfunduszu w tych kosztach oblicza się na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do sumy Wartości Aktywów Netto wszystkich Subfunduszy, na których ciąży obowiązek pokrycia tych kosztów.
  12. Zobowiązania, które dotyczą całego Funduszu, obciążają poszczególne Subfundusze proporcjonalnie do udziału Wartości Aktywów Netto Subfunduszy w Wartości Aktywów Netto Funduszu.

ROZDZIAŁ XVII. Subfundusz Dynamiczny

art. 79 Cel inwestycyjny Subfunduszu

1. Celem inwestycyjnym Subfunduszu jest wzrost wartości Aktywów Subfunduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.
2. Realizacja celu inwestycyjnego Subfunduszu odbywa się poprzez dokonywanie lokat środków głównie w Instrumenty udziałowe.
3. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego Subfunduszu.
4. Fundusz na rzecz Subfunduszu zbywa jednostki uczestnictwa kategorii A, P, S i E.

art. 80 Przedmiot oraz zasady dywersyfikacji lokat Subfunduszu

1. Do Subfunduszu mają zastosowanie art. 6, 7, 8 i 9 Części I statutu.
2. Fundusz będzie dokonywał lokat Subfunduszu stosując następujące zasady ich dywersyfikacji:
  - 1) Instrumenty udziałowe, w tym w szczególności akcje i kwity depozytowe – od 70% do 100% wartości Aktywów Subfunduszu,
  - 2) Instrumenty Rynku Pieniężnego oraz krótkoterminowe Instrumenty dłużne tj. takie, których okres pozostający do wykupu jest krótszy niż rok - od 0 do 30% wartości Aktywów Subfunduszu.
3. Fundusz może dokonywać lokat aktywów Subfunduszu w jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania z siedzibą za granicą, które zgodnie ze swoim statutem lub regulaminem inwestują swoje aktywa w Instrumenty udziałowe – do 30% wartości aktywów Subfunduszu, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 8.
4. Zgodnie z art. 9 ust. 7 Fundusz określa, że emitentem, gwarantem lub poręczycielem papierów, o których mowa w art. 9 ust. 6 mogą być wyłącznie Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz każde Państwo członkowskie.
5. Do 45% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa zagraniczne.
6. Do 45% wartości Aktywów Subfunduszu mogą stanowić aktywa denominowane w walutach obcych.

art. 81 Warunki zawierania umów, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne

1. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy mające za przedmiot Instrumenty Pochodne dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w Państwie członkowskim, a także na Rynkach Zorganizowanych oraz umowy mające za przedmiot Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu lub dla ograniczenia ryzyka inwestycyjnego związanego ze zmianą:
  - 1) kursów, cen lub wartości papierów wartościowych posiadanych przez Subfundusz, albo papierów wartościowych, które Subfundusz zamierza nabyć w przyszłości, w tym umowa pozwala na przeniesienie ryzyka kredytowego związanego z tymi instrumentami finansowymi;
  - 2) kursów walut w związku z lokatami Subfunduszu;
  - 3) wysokości stóp procentowych w związku z lokatami w depozyty, dłużne papiery wartościowe oraz aktywami utrzymywanymi na zaspokojenie bieżących zobowiązań Subfunduszu.
2. Z zastrzeżeniem ust. 5 oraz zgodnie z warunkami wskazanymi w art. 94 ust. 1a Ustawy, Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy mające za przedmiot następujące rodzaje Instrumentów Pochodnych, w tym Niewystandaryzowanych Instrumentów Pochodnych, zarówno w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego jak i w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym:
  - 1) kontrakty terminowe, których bazę stanowią indeksy giełdowe, papiery wartościowe, stopy procentowe, kursy walut,
  - 2) opcje, których bazę stanowią indeksy giełdowe, papiery wartościowe, stopy procentowe, kursy walut,
  - 3) transakcje dotyczące wymiany walut, papierów wartościowych, stóp procentowych, ryzyka kredytowego i indeksów giełdowych.
3. Fundusz przy zawieraniu umów mających za przedmiot Instrumenty Pochodne, na rachunek Subfunduszu, kieruje się kryteriami wskazanymi w art. 8 ust. 3.
4. Instrumenty, o których mowa w ust. 2, mogą być wykorzystane z uwzględnieniem celu inwestycyjnego Subfunduszu w następujących sytuacjach i dla osiągnięcia poniższych celów:
  - 1) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko spadku wartości papierów wartościowych – w celu ograniczenia tego ryzyka;
  - 2) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko wzrostu wartości papierów wartościowych – w celu zabezpieczenia ceny nabycia papierów wartościowych;
  - 3) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko spadku wartości inwestycji w wyniku spadku kursu waluty, w której dokonywane są inwestycje - w celu ograniczenia tego ryzyka;
  - 4) jeśli na podstawie analizy rynku lub z powodu istotnych wydarzeń gospodarczych według oceny zarządzającego Subfunduszem istnieje znaczące ryzyko wzrostu kursu waluty, w której dokonywane są inwestycje – w celu zabezpieczenia kursu nabycia tej waluty;
  - 5) jeśli koszt nabycia i utrzymywania Instrumentu Pochodnego jest niższy niż koszt nabycia i utrzymania instrumentu bazowego - w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu;
  - 6) w przypadku decyzji związanej ze zmianą alokacji w danym instrumencie bazowym, jeżeli z punktu widzenia wyceny Instrumentu Pochodnego lub kosztów transakcyjnych lub płynności zajęcie pozycji w Instrumencie Pochodnym jest efektywniejsze od zmiany alokacji w instrumencie bazowym – w celu zmiany alokacji w danym instrumencie bazowym;
  - 7) w przypadku znaczących nabyć lub znaczących umorzeń Jednostek Uczestnictwa – w celu zapewnienia sprawnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Subfunduszu.
5. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać transakcje, których przedmiotem są Instrumenty Pochodne, w tym Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, pod warunkiem że utrzymuje część Aktywów na poziomie zapewniającym realizację tych transakcji.

6. Fundusz na rachunek Subfunduszu może zawierać umowy, których przedmiotem są Niewystandaryzowane Instrumenty Pochodne, pod warunkiem, że:
  - 1) stroną transakcji jest podmiot z siedzibą w Rzeczypospolitej Polskiej, Państwie członkowskim lub państwie należącym do OECD innym niż Państwo członkowskie, podlegający nadzorowi właściwego organu nadzoru nad rynkiem finansowym lub kapitałowym w tym państwie;
  - 2) instrumenty te podlegają w każdym dniu roboczym możliwej do zweryfikowania, rzetelnej wycenie według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej;
  - 3) instrumenty te mogą zostać w dowolnym czasie przez Subfundusz sprzedane lub pozycja w nich zajęta może być w dowolnym czasie zlikwidowana lub zamknięta przez transakcję równoważącą;
  - 4) bazę dla tych instrumentów, zgodnie z art. 94 ust. 1a pkt 3) Ustawy, stanowią:
    - a) indeksy giełdowe,
    - b) kursy walut - w związku z dokonywaniem lokat na zagranicznych rynkach regulowanych lub zorganizowanych,
    - c) stopy procentowe - w związku z dokonywaniem lokat w depozyty, dłużne papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i w związku z Aktywami utrzymywanymi na zaspokojenie bieżących zobowiązań Subfunduszu,
    - d) papiery wartościowe - w związku z dokonywaniem lokat w papiery wartościowe.

art. 82 Kryteria doboru lokat Subfunduszu

1. Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. W tym celu Fundusz na rachunek Subfunduszu będzie dokonywał inwestycji przede wszystkim, zgodnie z ustalonymi limitami w:
  - 1) akcje i inne Instrumenty udziałowe oraz jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, mających siedzibę za granicą, których polityka inwestycyjna zakłada lokowanie aktywów w akcje i inne Instrumenty udziałowe:
    - a) których wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę sytuację makroekonomiczną w kraju i na świecie,
    - b) których wzrost wartości jest najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej,
    - c) które wykazują dobrą relację wyceny na danym rynku w stosunku do wartości fundamentalnej spółki,
    - d) biorąc pod uwagę perspektywę rozwoju branży, w której prowadzą działalność,
    - e) biorąc pod uwagę przewidywaną stopę zwrotu z danej lokaty oraz poziom ryzyka inwestycyjnego związany z tą lokatą,
  - 2) Instrumenty dłużne, biorąc pod uwagę:
    - a) ocenę dochodowości Instrumentów dłużnych, w tym Instrumentów Rynku Pieniężnego oraz depozytów przy uwzględnieniu ryzyka emitenta (lub, odpowiednio, banku przyjmującego depozyt), struktury stóp procentowych i ryzyka płynności,
    - b) bieżąca oraz prognozowaną sytuację finansową przedsiębiorstw emitujących Instrumenty dłużne,
    - c) ryzyko walutowe.
2. Poza głównymi kryteriami doboru lokat, o których mowa w art. 6 i ust. 1 i 3, Fundusz na rachunek Subfunduszu podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się w szczególności:
  - 1) wskazaniami wynikającymi z analizy fundamentalnej - na poziomie emitenta i rynku,
  - 2) wskazaniami opartymi na analizie technicznej - na poziomie emitenta i rynku,
  - 3) oceną bieżącej i przyszłej sytuacji makroekonomicznej w kraju i na świecie,
3. Fundusz będzie dokonywał doboru lokat Subfunduszu kierując się zasadą maksymalizacji wartości Aktywów tego Subfunduszu w długim horyzoncie inwestycyjnym. Subfundusz będzie inwestował przede wszystkim w akcje spółek, których wzrost wartości jest w ocenie zarządzającego Subfunduszem najbardziej prawdopodobny biorąc pod uwagę kryteria analizy fundamentalnej lub technicznej.

art. 83 Wysokość minimalnych wpłat tytułem nabycia Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu

1. Pierwsza wpłata środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa oraz każda następną wpłata na nabycie Jednostek Uczestnictwa powinna wynosić odpowiednio, nie mniej niż:
  - 1) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii A: 200 zł oraz 100 zł,
  - 2) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii P: 200 zł oraz 100 zł,
  - 3) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii S: 200 zł oraz 100 zł,
  - 4) w przypadku Jednostek Uczestnictwa Kategorii E: 0,01 zł oraz 0,01 zł,
2. Fundusz może określić niższe minimalne wpłaty w ramach pierwszej wpłaty środków pieniężnych na nabycie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu danej Kategorii do wartości nie niższej niż określona w ust. 1 minimalna wartość każdej następnej wpłaty na nabycie Jednostek Uczestnictwa tej Kategorii.

art. 84 Maksymalne stawki opłat manipulacyjnych dla Subfunduszu

1. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za zbywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu wynosi:
  - 1) 5,1 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii A,
  - 2) 5 % - dla Jednostek Uczestnictwa Kategorii S, E i P.
2. Maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii A, S oraz E nie jest pobierana, z zastrzeżeniem, iż w odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu kategorii P, maksymalna stawka opłaty manipulacyjnej za odkupywanie jest pobierana w wysokości 1%.
3. Maksymalna stawka opłaty za Zamianę, o której mowa w art. 30, która może być pobierana oprócz Opłaty Wyrównawczej, jest jednakowa dla wszystkich Kategorii Jednostek Uczestnictwa i wynosi 1%.

art. 85 Dochody Subfunduszu

1. Dochód osiągnięty ze składników Aktywów Subfunduszu powiększa wartość Aktywów Subfunduszu oraz odpowiednio wartość Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.
2. Fundusz nie wypłaca dochodów Subfunduszu Uczestnikom Funduszu, bez odkupywania Jednostek Uczestnictwa.

art. 86 Wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem

1. Towarzystwo pobiera za zarządzanie Subfunduszem wynagrodzenie stałe oraz wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania.
2. Wynagrodzenie stałe za zarządzanie Subfunduszem jest jednakowe dla kategorii Jednostek Uczestnictwa A, P oraz S, które nie może być wyższe niż 3 % w skali roku, a dla jednostek uczestnictwa kategorii E nie wyższe niż 3 % w skali roku liczonego jako 365 dni lub 366 dni w przypadku, gdy rok kalendarzowy liczy 366 dni, od średniej Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w danym roku.
3. Wynagrodzenie stałe jest naliczane w każdym Dniu Wyceny i za każdy dzień w roku od Wartości Aktywów Netto Subfunduszu z poprzedniego Dnia Wyceny, a następnie wypłacane ze środków Subfunduszu do piętnastego dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który było naliczane wynagrodzenie. Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie. Okresem rozliczeniowym jest miesiąc kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny.
4. Rezerwa na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania Subfunduszem w danym dniu tworzona jest zgodnie z poniższą formułą:
$$RWZ_t = \max\{0; S \cdot [SWANJU_t - WANJU_0 \cdot (1 + Bench)] \cdot LJU_t - 1\}$$
gdzie:
RWZ_t – oznacza kwotę rezerwy w dniu t na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
max (A; B) – oznacza funkcję zwracającą wyższą z wartości A lub B;
S – obowiązująca w danym kwartale kalendarzowym stawka wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania Subfunduszem ustalona przez Towarzystwo na poziomie nie przekraczającym 20 % w ujęciu rocznym;
SWANJU_t – oznacza ustaloną w dniu t wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu nie uwzględniającą rezerwy na wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania;
WANJU₀ – oznacza wartość Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu w ostatnim Dniu Wyceny w poprzednim kwartale kalendarzowym, zaś w pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu WANJU₀ przyjmuje wartość 100 zł;
Bench – oznacza wyrażoną procentowo stopę zwrotu z kapitału ulokowanego na okres rozliczeniowy po stawce o składzie: 90% WIG + 10% WIBID 6M, przy czym procentowa zmiana wartości portfela wzorcowego jest ustalana w każdym Dniu Wyceny bieżącego okresu rozliczeniowego i według wskazanych stawek procentowych.
LJU_{t-1} – oznacza liczbę Jednostek Uczestnictwa związanych z Subfunduszem istniejących w Dniu Wyceny poprzedzającym dzień t.
Wartość Aktywów Netto dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa ustalana jest odrębnie.
5. Ustalone w ostatnim Dniu Wyceny Subfunduszu w danym kwartale kalendarzowym wynagrodzenie zmienne uzależnione od wyników zarządzania wypłacane jest na rzecz Towarzystwa w terminie 14 dni po zakończeniu tego kwartału. Okresem rozliczeniowym jest kwartał kalendarzowy, przy czym w pierwszym roku działalności Subfunduszu okres rozliczeniowy rozpoczyna się w pierwszym Dniu Wyceny.
6. Towarzystwo ma prawo zmienić wysokość obowiązującej w następnym kwartale kalendarzowym stawki S wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania najpóźniej na 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem tego kwartału, z tym zastrzeżeniem, że stawka S nie może być wyższa niż 20 % w ujęciu rocznym. W pierwszym kwartale kalendarzowym działalności Subfunduszu, stawka S przyjmuje wartość 20% w ujęciu rocznym.
7. Aktualna stawka wynagrodzenia stałego za zarządzanie oraz wynagrodzenia zmiennego uzależnionego od wyników zarządzania dla Subfunduszu ustalana jest w drodze uchwały decyzją Zarządu Towarzystwa i publikowana w Tabelach Opłat, które są dostępne na stronie internetowej Towarzystwa www.ipopema.pl oraz we wszystkich punktach zbywania Jednostek Uczestnictwa.

art. 87 Pokrywanie kosztów Subfunduszu

1. Fundusz pokrywa z Aktywów Subfunduszu następujące koszty związane z funkcjonowaniem Subfunduszu:
  - 1) wynagrodzenie Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem, w wysokości określonej w art. 86,
  - 2) koszty prowizji maklerskich i bankowych, w tym prowizje i opłaty za przechowywanie instrumentów finansowych oraz prowadzenie rachunków bankowych (w tym przechowywaniem Aktywów Subfunduszu za granicą), oraz prowizje i opłaty związane z transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych, instrumentów finansowych i praw majątkowych, w takim zakresie, w jakim dotyczą proporcjonalnie składników Aktywów Subfunduszu,
  - 3) koszty odsetek od zaciągniętych przez Fundusz na rzecz Subfunduszu kredytów i pożyczek,
  - 4) koszty i wynagrodzenie biegłych rewidentów z tytułu badania i przeglądu sprawozdań finansowych w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 5) koszty opłat sądowych, taksy notarialnej, dokonywania ogłoszeń i publikacji przewidzianych przepisami prawa lub Statutu, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność, chyba że koszty te związane są wyłącznie z funkcjonowaniem Subfunduszu, wówczas pokrywa je w całości Subfundusz,
  - 6) podatki i inne obciążenia nałożone przez właściwe organy państwowe i samorządowe, w tym opłaty za zezwolenia oraz rejestracyjne, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 7) koszty likwidacji Funduszu, w tym wynagrodzenie likwidatora Funduszu w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 8) koszty likwidacji Subfunduszu, w tym wynagrodzenie likwidatora Subfunduszu,
  - 9) koszty związane z przygotowaniem, wydrukowaniem i publikacją Kluczowych Informacji dla Inwestorów oraz prospektu Funduszu, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,
  - 10) koszty Agent'a Transferowego, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność,

- 11) wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu obowiązków wskazanych w umowie o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu, o której mowa w art. 3, w wysokości ustalonej na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do Wartości Aktywów Netto Funduszu na dzień roboczy poprzedzający płatność i koszty Depozytariusza Funduszu związane z realizacją ww. umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu w takim zakresie, w jakim dotyczą składników Aktywów Subfunduszu,
  - 12) koszty prowadzenia ksiąg rachunkowych Funduszu w odniesieniu do Subfunduszu, zgodnie z zawieranymi w tym zakresie umowami,
2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 2), 3), 5) i 6), stanowią koszty nielimitowane Subfunduszu i będą pokrywane zgodnie z umowami, na podstawie których Fundusz zobowiązany jest do ich ponoszenia lub zgodnie z przepisami prawa oraz decyzjami wydanymi przez właściwe organy państwowe.
  3. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 7) i pkt 8) stanowią koszty limitowane i nie mogą obciążać Subfunduszu w wysokości wyższej niż równowartość w złotych kwoty 10.000 euro, liczonej według średniego kursu waluty z dnia rozpoczęcia likwidacji Funduszu lub Subfunduszu, każdy z nich odrębnie, za okres trwania likwidacji.
  4. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 4), 9) – 12) stanowią koszty limitowane i pokrywane są, każdy z nich odrębnie, do wysokości 0,5 % Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku, przy czym koszt, o którym mowa w ust. 1 pkt 9 do wysokości 0,1% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku; a koszt, o którym mowa w ust. 1 pkt 11 do wysokości 0,8% Wartości Aktywów Netto Subfunduszu w skali roku.
  5. Pozostałe koszty funkcjonowania Subfunduszu pokrywa Towarzystwo z środków własnych, w tym z wynagrodzenia za zarządzanie Subfunduszem.
  6. Towarzystwo może podjąć decyzję o pokrywaniu przez Towarzystwo kosztów związanych z funkcjonowaniem Subfunduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2) – 12). W imieniu Towarzystwa taką decyzję podejmuje Zarząd Towarzystwa, w formie uchwały.
  7. W okresie trwania likwidacji Funduszu, wynagrodzenie Depozytariusza z tytułu wykonywania czynności określonych w umowie o wykonywanie funkcji depozytariusza Funduszu oraz w art. 72 ust. 1 Ustawy, pokrywane jest przez likwidatora z wynagrodzenia otrzymanego z tytułu likwidacji Funduszu. W przypadku likwidacji Subfunduszu postanowienia zdania poprzedniego stosuje się odpowiednio.
  8. Koszty przekraczające limity wskazane w ust. 3 i 4 pokrywane są przez Towarzystwo w terminach ich wymagalności.
  9. Zobowiązania związane z danym Subfunduszem obciążają tylko ten Subfundusz, z zastrzeżeniami ustępów poniższych.
  10. W przypadku zawarcia przez Fundusz umowy dotyczącej nabycia lub zbycia składników lokat więcej niż jednego Subfunduszu, koszty takiej transakcji obciążają dany Subfundusz proporcjonalnie do udziału wartości nabytych lub zbytych na rzecz tego Subfunduszu składników lokat w wartości składników lokat nabytych lub zbytych w ramach tej transakcji ogółem.
  11. Jeżeli obowiązek pokrycia kosztów obciąża kilka Subfunduszy łącznie i nie jest możliwe ustalenie części, jaka obciąża dany Subfundusz, partycypacje Subfunduszu w tych kosztach oblicza się na podstawie stosunku Wartości Aktywów Netto Subfunduszu do sumy Wartości Aktywów Netto wszystkich Subfunduszy, na których ciąży obowiązek pokrycia tych kosztów.
  12. Zobowiązania, które dotyczą całego Funduszu, obciążają poszczególne Subfundusze proporcjonalnie do udziału Wartości Aktywów Netto Subfunduszy w Wartości Aktywów Netto Funduszu.

Rozdział VIII. Spis treści

Rozdział I.	Osoby odpowiedzialne za informacje zawarte w Prospekcie	3
Rozdział II.	Dane o Towarzystwie.....	4
Rozdział III	Dane o Funduszu	8
Rozdział III.1	Subfundusz Konserwatywny	25
Rozdział III.2	Subfundusz Dłużny	35
Rozdział III.3	Subfundusz Stabilny	44
Rozdział III.4	Subfundusz Obligacji	

Rozdział III.5	Subfundusz Dynamiczny	66
Rozdział IV.	Dane o Depozytariuszu	76
Rozdział V.	Dane o podmiotach obsługujących Fundusz	79
Rozdział VI.	Informacje dodatkowe	81
Rozdział VII.	Załączniki	82
Rozdział VIII.	Spis treści	124